

Arkiel. n. 67/26.4.2004

D 1/1

KONTIOLAHDEN

arkeologinen inventointi

2003

Oili Forsberg

Polkuja esihistoriaan -hanke

POHJOIS-KARJALAN MUSEO

Sisällysluettelo

1. Johdanto	
1.1 Polkuja esihistoriaan –hanke	1
1.2 Inventoinnin kenttätyöt	2
1.3 Raportin rakenne	3
2. Kontiolahti tutkimuskohteena	
2.1 Arkeologista tutkimushistoriaa	5
2.2 Luonnonoloista	8
2.3 Esihistorian kronologia	11
3. Inventoinnin tulokset	
3.1 Inventoinnin tulokset	13
3.2 Kiinteät muinaisjäännökset ja asutuksen kuva	14
3.3 Irtolöydöt ja tentatiivikohteet	17
3.4 Yhteenveto	19
3.5 Yleiskartat	21
	Kontiolahden kiinteät muinaisjäännökset
	Kontiolahden kiinteät historiallisen ajan muinaisjäännökset
	Kontiolahden irtolöytökohteet
4. Luettelot	
4.1 Suojelukohdeluettelo	24
4.2 Kohdehakemisto	61
4.3 Löytöluettelo	63
4.4 Dialuettelo	65
4.5 Negatiiviluettelo	71
4.6 Luettelo kohteista peruskarttalehdittäin	77
5. Kohdekuvaukset karttaotteineen	
5.1 Kiinteät muinaisjäännökset	79
5.2 Tentatiivikohteet	196
5.3 Irtolöytökohteet ja paikallistamattomat irtolöydöt	206
Kirjallisuus	231

1. Johdanto

1.1 Polkuja esihistoriaan –hanke

Pohjois-Karjalan museon Polkuja esihistoriaan –projekti käynnistyi marraskuussa 2001. Hankkeen tavoitteena on kulttuuriympäristön suojelu ja kulttuuriympäristön sekä esihistoriaan kohdistuvan arvostuksen lisääminen Pohjois-Karjalassa. Keskeisenä työmenetelmänä on kohdekuntien arkeologinen perusinventointi. Hankkeen lopputuotteena kootaan inventointien ja arkistotietojen pohjalta paikkatietokanta suojelun ja tutkimuksen tarpeisiin. Tutkittujen kuntien alueelle rakennetaan arkeologisia luontopolkuja virkistyskäyttöön. Lisäksi tutkimusmateriaalin pohjalta laaditaan verkko-opetusaineistoa. Sokerina pohjalla on luvassa esihistorian näyttely Pohjois-Karjalan museoon, jossa ei tällä hetkellä ole käytännöllisesti katsottuna lainkaan esihistoriaan liittyvää aineistoa.

Pari vuotta käynnissä olleen hankkeen työvaiheet on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäisessä vaiheessa, joka päättyi helmikuussa 2002, suunniteltiin ja toteutettiin paikkatietokanta sillä hetkellä tiedossa olevista muinaisjäännöksistä Pohjois-Karjalan alueella. Aineisto tietokantaan saatiin Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä. Hankkeen toinen vaihe käsittää arkeologisen perusinventoinnin Enon, Joensuun, Kiihtelysvaaran, Kontiolahden, Liperin, Outokummun, Polvijärven sekä Pyhäselän kuntien alueella. Tähän työvaiheeseen kuuluu myös tietokannan päivitys sekä lopputuotteiden suunnittelutyö. Projektin kolmannessa vaiheessa työstetään ja tuotetaan hankkeet lopputuotteet.

Polkuja esihistoriaan –hankkeelle on saatu tukea EU:n tavoite 1 –ohjelmasta. Hankkeen muita yhteistyökumppaneita ovat Pohjois-Karjalan ympäristökeskus, Pohjois-Karjalan liitto, Museovirasto sekä tutkittavat kunnat. Ensimmäisen vaiheen kokonaisbudjetti oli 19510 € , toisen vaiheen 189 400 €.

Projektin työ on edennyt pitkälle toiseen vaiheeseen. Kesän 2002 aikana inventoitiin Joensuun, Liperin, Outokummun sekä Polvijärven kuntien alueet, kesällä 2003 olivat vuorossa Eno, Pyhäselkä, Kiihtelysvaara sekä Kontiolahti. Kesän 2002 inventoinneissa alueilta löytyi ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä yli 70, kuluneen kesän löydöt ylittänevät lukumäärällisesti reilusti edellisen kenttäkauden tulokset. Uusien kohteiden runsaslukuisuus johtuu ennen muuta Pohjois-Karjalan alueen pahoin vanhentuneesta tutkimustilanteesta.

Polkuja esihistoriaan –hankkeen kolmas vaihe käynnistyne keväällä 2004.

1.2 Inventoinnin kenttätyöt

Kesällä 2003 inventoitavia kuntia oli neljä, joista allekirjoittanut inventoi Kontiolahden ja Kiihtelysvaaran alueet, FL Petro Pesosen inventointikohteet olivat Eno ja Pyhäselkä. Vuonna 2002 inventoitiin Joensuu, Outokumpu, Liperi ja Polvijärvi. Edellinen laaja, koko maakunnan kattava inventointityö tehtiin 1960-1970-luvuilla Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiön tuella. Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen ja Museoviraston laajahkoissa tutkimusprojekteissa 1990-luvulla on kuva Pohjois-Karjalan esihistoriasta syventynyt huomattavasti, mutta voidaan väittää, että maakunnan inventoinnin kokonaistilanne oli ennen Polkuja esihistoriaan –hanketta päässyt pahasti vanhentumaan.

Kontiolahden inventointi tehtiin pääasiassa 19.5.- 25.6.2003 välisenä aikana. Muutamia kohteita, lähinnä ortodoksikalmistoja, tosin tarkastettiin vielä heinäkuun puolella. Inventoinnin aikana allekirjoittanutta avusti Pohjois-Karjalan museon harjoittelija Mirva Pääkkönen (2.-19.6.2003). Lisäksi projektisihteeri Eeva-Riitta Majoinen oli mukana kenttätöissä aina, kun muilta kiireiltään ehti.

Ennen inventoinnin alkua oli Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin tallennettu tiedot kahdeksasta kiinteästä muinaisjäännöksestä Kontiolahdelta. Näistä kohteista kolme oli määritelty kivikautisiksi asuinpaikoiksi, yksi kohteista oli historiallisen ajan ortodoksikalmisto, kolme niinkään historiallisen ajan uhrilähteitä. Kahdeksas kohde oli epämääräinen røykkiökohte.

Käytännössä inventointityö eteni siten, että valmisteluvaiheessa arkistomateriaali kerättiin ja systematisoitiin, sekä karttojen pohjalta suunniteltiin maastotöiden kulkua. Maastotöiden aikana puolestaan entuudestaan tunnetut kiinteät muinaisjäännökset sekä irtolöyökohteet tarkastettiin. Tämän lisäksi runsaasti kenttätyöaikaa uhrattiin uusien, ennestään tuntemattomien kohteiden etsimiseen.

Kontiolahden kunnan maa-alueet ympäröivät Höytiäistä lännessä, etelässä ja idässä. Järven pinnan katastrofilaskun (1859) jälkeen ne rannat, jotka olivat asuttuina suurimman osan esihistoriallista aikaa, ovat suhteellisen kaukana nykyisestä rannasta. Monin paikoin nämä muinaiset rantaterassit ovat nykyistä viljelyaluetta, ja maastotöissä tarkastettiinkin runsaasti peltoalueita lähinnä toukokuun aikana. Esihistoriallisen asutuksen kannalta Höytiäistä rikkaammaksi vesiväyläksi osoittautuivat kuitenkin Pielisjoen rannat – täälläkin lähinnä viljelysmailta löytyi runsaasti ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Lisäksi Pielisjoen vanhat rantaterassit ovat monin paikoin selvästi erotettavissa, jolloin paikoin koekuopitus osoittautui tehokkaaksi keinoksi muinaisjäännösten jäljittämiseksi.

Pienempienkin vesistöjen ympäristöjä tarkastettiin, ja useita ennestään tuntemattomia kohteita löytyi myös niiden ääriä. Arkeologit hyödyntävät inventointityössä entuudestaan paljastettuja maanpintoja. Sorakuopat ja teiden pientareet ovat helppoja tarkastuskohteita, sillä koekuopitus on aikaavieppä eikä aina tarkoituksenmukaistakaan, sillä avattavat alueet jäävät tällöin hyvin pieniksi. Siksi koekuopitusta käytetäänkin lähinnä sellaisissa kohteissa, joissa jo muiden syiden perusteella on syytä olettaa muinaisjäännös löytyväksi. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi kivi- ja varhaismetallikautiset asuinpainanteet, jotka voivat erottua maanpinnalle matalina painaumuksina.

Usein tällaisissa tapauksissa koekuopitus tuo lopullisen varmuuden asutuksesta paikalla. Toinen Kontiolahden asuinpainannekohteista (Kontiolahti 34 Alapiha) tuli juuri koekuopituksen avulla lopullisesti verifioiduksi.

Kontiolahden kotiseutumuseon kokoelmissa ei ole esihistoriallisia esineitä, mikä myös kenttätöiden yhteydessä todettiin. Entuudestaan tuntemattomia muinaisesineitä on kuitenkin kontiolahtelaisten yksityishenkilöiden kokoelmissa. Kuvaukset näistä esineistä on sisällytetty tähän raporttiin. Pohjois-Karjalan museo on luovuttanut lähes kaikki esihistorialliset esineet Museovirastoon säilöttäväksi. Inventoinnin kenttätöiden päätteeksi nämä esineet kuvattiin Helsingissä Museoviraston tiloissa.

1.3 Raportin rakenne

Tämän raportin alkuosa koostuu johdannon lisäksi inventoinnin taustatiedoista, joissa käsitellään alueen arkeologista tutkimushistoriaa sekä luonnonoloja. Taustoituksen yhteydessä esitetään myös kronologia, jota raportin terminologia noudattaa.

Taustoitusta seuraa yhteenveto inventoinnin tuloksista. Tässä yhteydessä esitetään myös yleiskartat alueen kokonaistilanteesta inventoinnin jälkeen.

Inventoinnin tuloksia seuraa liiteosa, joka alkaa suojelukohdeluettelolla. Tässä luettelossa, joka on koko raportin ”kova ydin”, on kerättyä kaikista muinaismuistolain suojelemista kohteista se keskeinen tieto, mitä suojelun ja paikallistamisen tarpeisiin tarvitaan. Luettelossa on myös lyhyt kuvaus kustakin kohteesta. Kohdehakemistossa ovat puolestaan mukana kaikki muinaisjäännösrakenteisiin tulevat kohteet, niin suojellut kuin irtolöytökohteetkin. Löytöluetteloon puolestaan on kerätty tiedot Kontiolahden alueelta löydettyistä ja museoiden kokoelmiin päätyneistä löydöistä. Dia- ja negatiiviluettelot sisältävät tiedot kesän 2003 inventoinnin yhteydessä otetuista ja Pohjois-Karjalan museon kokoelmiin tallennetuista valokuvista. Dialuettelosta on myös nähtävissä, että joitakin diakuvia on tallennettu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin. Luettelo-osuuden päättää listaus kohteista karttalehdittäin.

Raportin loppuosa on omistettu kohdekuvauksille karttaotteineen. Myös kuvamateriaalia on liitetty tähän yhteyteen, eikä sitä siis esitetä perinteiseen tapaan erikseen kuvataulujen muodossa. Tähän esitystapaan on päädytty siitä syystä, että kuvataulujen ongelmana on se, että vain ns. originaalissa nämä taulut ovat visuaalisesti selkeitä, kopioitaessa raporttia useimmiten kuvituksen osuus lähes häviää. Kuvitus ja visualisointi ovat kuitenkin erittäin olennainen osa inventointiraportin luettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Raportissa on myös pääosin hyödynnetty diakuvia, jotka värillisinä antavat musta-valko -kuvia elävämmän kuvan esihistoriallisista kohteista ja esineistä.

Lisäksi on syytä selvittää annettujen koordinaattitietojen luonnetta. Kauttalinjan on tässä kertomuksessa pyritty käyttämään ns. yhtenäiskoordinaatteja. Tällöin pohjoisakselin tunnuksena on käytetty p-kirjainta, itäisen akselin i-kirjainta. Aina, kun koordinaatit on annettu kolmen desimaatin tarkkuudella, (esim. p 6974.312, i 3643.972) on kyseessä GPS-laitteella otettu

paikallistus. Tällöin virhemarginaalin tulisi olla alle 20 metriä. Jos koordinaattien desimaalit ovat kaksinumeroisia (p 6974.31, i 3643.97), on pisteen sijainti laskettu peruskartalta manuaalisesti. Sellaisista entuudestaan tunnetuista kohteista, joista syystä tai toisesta ei koordinaatteja ole voitu tarkastaa kesän 2003 inventoinnin yhteydessä, on vanhat koordinaatit annettu peruskoordinaatteina. Tällöin pohjoisakselin tunnus on "x" ja itäisen "y". Tähän ratkaisuun on päädytty muun muassa sellaisten kohteiden yhteydessä, joissa tarkkaa sijaintia ei viimeisessä inventoinnissa kyetty maastossa löytämään. Useissa tapauksissa myös molemmat koordinaatit, niin perus- kuin yhtenäiskoordinaatitkin, on ilmoitettu. Tällöin peruskoordinaatit on pääasiassa saatu Pirjo Lahtiperän inventointikertomuksesta (1968), yhtenäiskoordinaatit on joko laskettu niiden perusteella tai sitten tallennettu maastossa suoraan GPS-laitteella.

Helsinki/Bergen, Norja
31.10.2003

Oili Forsberg, FM

2. Kontiolahdi tutkimuskohteena

2.1. Arkeologista tutkimushistoriaa

Kontiolahden muinaisuuden tutkimus on ollut sängen neitseellisessä tilassa aivan meidän päiviimme asti. Varsinaisesti vain kaksi tutkijaa, J. Maukonen ja Pirjo Lahtiperä, on kuluneen 150 vuoden aikana sanottavammin paneutunut aiheeseen. Onkin päivänselvää, että tietomme Kontiolahden esihistoriasta kaipaavat ajantasaistamista.

Varhaisimmat tiedot Kontiolahden muinaisuudesta on ilmeisesti kirjannut muistiin Suomen Muinaismuistoyhdistyksen stipendiaattina vuonna 1877 Liperin kihlakuntaa kiertänyt J. Maukonen. Kihlakuntaan kuului tuolloin "Liperin pitäjään Polvijärven kappelin kanssa, Kaavin, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden ja Rääkkylän pitäjät". Lisäksi alueella sijaitsee nykyinen Outokummun kaupunki. Maukonen toteaa kertomuksessaan (SMYA IV, 1879), että kihlakunta "on kumminkin arvokkaimmista muinaisjäännöksistä jotenkin köyhä".

Maukonen kertoo laajasti alueen muinaismuistoista, jotka useimmiten rajautuvat historiallisen ajan puolelle. Alueella oli aiempina vuosisatoina poltettu paljon tervaa, lisäksi Liperin kihlakunnan alueella oli tallennettavissa muistitietoa sekä jäännöksiäkin lukuisista sodista sekä pienemmistä kahakoista. Mielenkiintoa kertomuksessa herättävät kuvaukset erilaisista kivilatomuksista, "uuneista", joita kirjoittaja pitää historialliselle ajalle kuuluvina. Maukonen kuitenkin ihmettelee niiden esiintymistä ryhmissä. Tällainen levintä sotti vastaan tulkintaa, jonka mukaan kiveykset olisivat olleet asumusten kiukaita. Lisäksi kertoja tietää, että suurin osa kiveyksistä oli sittemmin viljelyn yhteydessä hävitetty.

Maukosen tiedot kiviröykkiöiden sijainnista vesistöjen rannoilla, maisemallisesti hienoilla paikoilla, viittaavat siihen, että ainakin osa kiveyksistä saattaisi olla ns. lapinraunioita, eli varhaismetallikautisia röykkiöitä. Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä tällaisista röykkiöistä Kontiolahden alueella tehtiin suoria maastohavaintoja (Kontiolahdi 26 Honkaharju).

Kontiolahden kunnan alueelta Maukosen tiedot ovat niukkoja, mutta kahdesta ortodoksikalmistosta sekä tsasounan paikasta on kertomuksessa mukana muistitietoa. Näistä kalmistoista toinen, Romppalan kalmisto (Kontiolahdi 43 Romppala), kyettiin kesän 2003 inventoinnissa jonkinmoisella varmuudella myös paikallistamaan kyläläisten avulla. Toisen, Pusojärven rannalla sijaitsevan Rantalalan eli Jokelan kalmiston täsmällinen sijainti sitävastoin jäi edelleen arvailujen varaan.

Esihistoriallisista löydöistä Maukosella on tieto Ruvaslahden Matosaaren ilmeisesti rautakautisista esinelöydöistä. Kylä kuuluu kuitenkin nykyisin Polvijärveen, joten yhtään varsinaista esihistoriallista esinettä ei kertomus tunne nykyisen Kontiolahden alueelta.

Mielenkiintoisen lisän Maukosen kertomuksessa Kontiolahden varhaisimpaan asutukseen tuo stipendiaatin spekulointi Höytiäisen vaiheista. Maukonen kertoo Kunnaslahdelta, Höytiäisen lounaisrannalta, veden alta paljastuneen "kivipanoksen, jossa kuuluu olevan palaneita kiviä. Tätä, joka siis lienee uuniraunio, olisin halulla lähemmin tarkastellut, vaan emme sitä löytäneet kasken alta, joksi tienoolle nyt jo kasvanut metsä oli kaadettu ja parhaillaan kaadettiin. Kivipanoksen

Kontiolahden kunnan sijainti Koillis-Euroopassa.

lienee pidettävä jäännöksenä kalastajan asunnosta...” Kyseessä lienee transgression alle jäänyt mesoliittinen asuinpaikka, joten arvailut kalastajan asunnosta voivat hyvinkin pitää paikkansa.

Vanhin esihistoriallinen löytö, joka nykyisin on Museoviraston kokoelmissa, on vuodelta 1874 (KM 1577). Sen löytäjä ja löytöolosuhteet ovat hämärän peitossa, mutta kyseessä on merovingiaikainen, tasavartinen solki. On mahdollista, että kyseinen löytö olisi juuri Ruvaslahden Matosaaresta (Polvijärveä), mutta Maukosen mukaan sieltä löydetty esineet olivat “miekka, keihäs ja omituisia kiviä”. Löytöjä hän ei tosin itse päässyt näkemään, eikä varmuutta niiden silloisesta olinpaikasta myöskään ollut.

Arkeologinen toiminta Kontiolahdella oli vuosikymmeniä ilmeisen olematonta, sillä seuraava löytö on toimitettu museokokoelmiin vasta 1940-luvun lopussa. Kyseessä oli Varparannasta, kunnalliskodin maalta, löytynyt reikäkivi. Ensimmäiset museoon toimitetut asuinpaikkalöydöt ovat vuodelta 1959. Tällöin oli koululainen Martti Kinnunen tuonut Pohjois-Karjalan museoon kampakeramiikan paloja, jotka hän muutamaa vuotta aiemmin oli löytänyt Lehmon Pilkosta navettaa rakennettaessa (01 Marjosärkkä). Tutkija Tuomas Björkman kävi tarkastamassa paikan, jolla hän totesi olleen kivikautisen asuinpaikan. Lehmon Marjosärkästä tulikin Kontiolahden ensimmäinen tunnettu kiinteä esihistoriallinen muinaisjäännös.

Vuonna 1968 tehtiin Kontiolahdella ensimmäinen kunnan perusinventointi. Tehtävän suoritti Pirjo Lahtiperä kesäkuussa kolmen viikon aikana. Työtä hankaloitti se, etteivät topograafiset kartat (1:20 000) olleet vielä ilmestyneet kunnan alueilta, joten pohjakarttamateriaali oli hyvin puutteellista. Lisäksi inventoija liikkui joko jalan tai linja-autolla. Näistä vaikeuksista huolimatta saattoi inventoija raportoida myös toisen varman kivikautisen asuinpaikan (02 Jynkkä) Kontiolahdelta. Lisäksi kertomuksessa esitellään otsakkeen “epämääräiset löydöt” alla erilaisia, lähinnä historialliseen aikaan luokiteltavia kohteita, joista yksi varmistui kesän 2003 inventoinnissa tyylikkääksi pyyntikuopaksi (41 Kaisakanranta). Varsinaisia historiallisen ajan kohteita inventointikertomus listaa useita. Muinaisjäännösrekisteriin näistä kohteista on päätyneet kolme uhrilähdettä: (05 Sohmeron uhrilähde, 06 Kaivonotkon lähde ja 07 Vanhan kansan lähde) sekä yksi paikallistettu ortodoksikalmisto (04 Suoniemi). Kesän 2003 inventoinneissa paikallistettiin vielä yksi Lahtiperän listaamista ortodoksikalmistoista, jo yllä mainittu (43) Romppalan kalmisto.

Inventointikertomuksen liitteenä on kertomus tarkastuksesta, jonka ylioppilas Maarit Lönnberg teki syskylä 1971 Kontioniemen Vaskiportinaholla. Yleisövihjeen perusteella paikalla epäiltiin olevan joko kiviröykkiöitä tai jäänteitä historiallisen ajan asutuksesta. Lönnberg löysi kolme rauniota, mutta hän epäilee niitä kaskiraunioiksi. Muinaisjäännösrekisteriin kohde on kuitenkin päätyneet nimikkeellä “kiviröykkiöt”. Kesän 2003 inventoinnissa voitiin todeta, ettei kyseessä todennäköisesti ole muinaisjäännös. Alue on erittäin kivikkoista, ja siellä voi hyvällä mielikuvituksella hahmottaa satoja röykkiöitä. Luonnollisesti osa kasoista voi olla ihmistoiminnoin aikaansaattujakin, mutta todennäköisempää on, että alueen kivikkoisuus on luonnon muovaamaa.

Seuraavan kerran todistetusti arkeologi laski jalkansa Kontiolahden maaperälle, kun Matti Huurre syskylä 1978 kävi karkastamassa Ehronkankaan Pielisjoen ja Jukajoen yhtymäkohdassa. Aiemmin samana vuonna oli Museovirastoon toimitettu paikalta löydettyjä asbestikeramiikan paljoja. Huurre löysi kohteesta kampakeramiikkaa sekä kvartsia. Kohde oli kolmas Kontiolahden kivikautinen asuinpaikka.

Viime vuosikymmenen viimeiset vuosikymmenet olivat Kontiolahden tutkimuksessa jälleen hiljaiselon aikaa. Joitakin yksittäisiä irtolöytöinä esiintulleita esineitä ilmaantui museokokoelmiin, mutta kiinteitä muinaisjäänöksiä ei kunnan alueelta 1970-luvun lopun jälkeen löytynyt ainoatakaan ennen kesän 2003 inventointia.

Inventointien ja tarkastusten lisäksi ei Kontiolahdella ole ollut muuta arkeologista toimintaa. Yhtään kaivausta ei esimerkiksi kunnan alueella ole tehty, ja Kontiolahtea onkin voitu pitää viime vuosiin saakka Maukosen arvelujen mukaisesti "arvokkaimmista muinaisjäänöksistä köyhönä". Kesän 2003 inventoinnin tulokset muuttavat kuitenkin huomattavasti tätä käsitystä.

2.2 Luonnonoloista

Kontiolahden maisemaa luonnehtivat metsät, pellot ja vesistöt. Kunnan länsiosat ovat moreeniharjuja ja kangasmaastoja, itä- ja pohjoisosaa luonnehtivat metsäiset vaarat, suot ja vesistöt. Kunnan alue jakaantuukin maa- ja kallioperältään kahteen toisistaan poikkeavaan suuralueeseen. Kunnan etelä- ja lounaisosiin ulottuu sisemmän Salpausselän harjuselänne ja sen jatkeena laaja Jaamankangas reunavyöhykkeineen. Alueen maisemat ovat loivapiirteisiä harjumaisemia jyrkkine suppineen ja harjuselänteineen. Maaperä on lajittunutta aina sorasta saveen. Kunnan itä- ja pohjoisosat kuuluvat puolestaan Kolin vaarajakson kvartsiittivyöhykkeeseen. Maaperä kalliolla on pääosin moreenia. Suuret vaarat ja niiden väliset notkelmat ovat tyypillisiä tällä alueella. Välialueilla on paljon soita vettäläpäisemmättömien moreeni- ja savimuodostelmien päällä. Kontiolahden länsiosat kuuluvatkin Järvi-Suomen maisema-alueeseen, itäosat vaara-Karjalaan.

Esihistoriallisen asutuksen kannalta vesistöt muodostavat maisemassa tutkimuksen ydinalueen. Ihminen on liikkunut aina vesistöjä pitkin, lisäksi vesi on ollut varma ravinnonlähde. Käsityksemme siitä, että esihistoriallinen asutus on aina keskittynyt vesistöjen ääreen, on empiriaan perustuva, ja voikin olla, että käsitys on myös hieman tutkimuksen vääristämä. Kuitenkin erityisesti pyyntikulttuureissa kivi- ja varhaisen metallikauden aikana on luontevaa ajatella asutuksen pääpainon sijainneen järvien ja jokien varsilla.

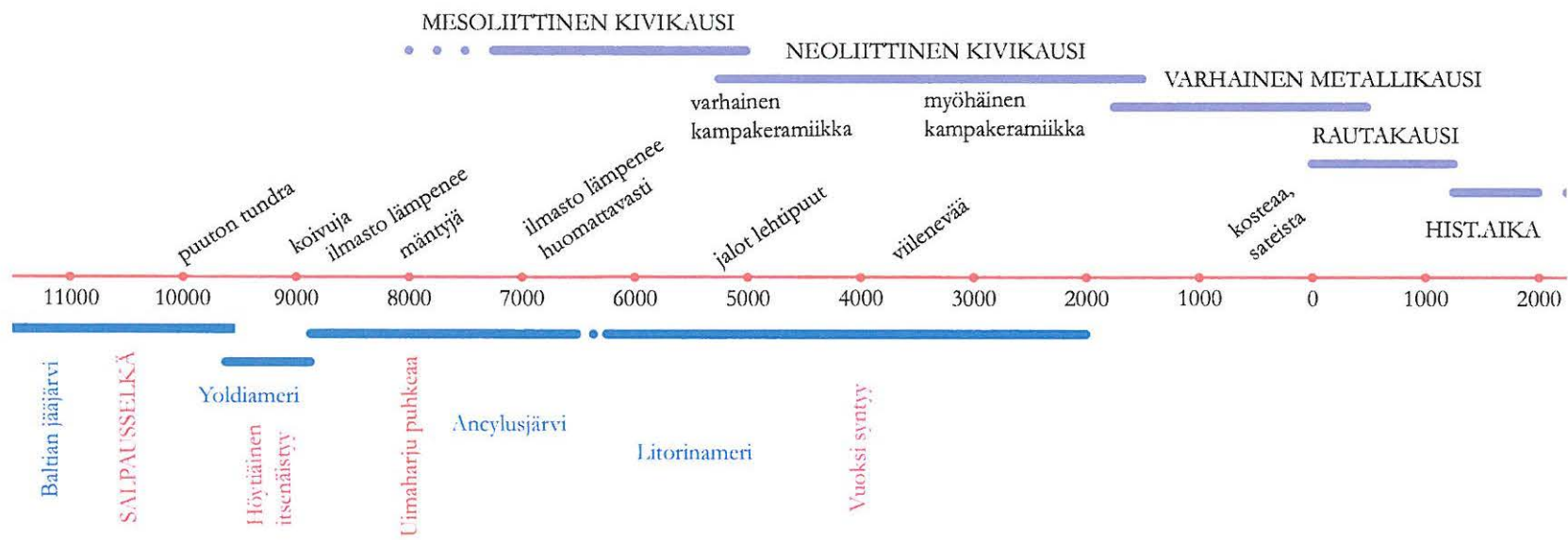
Kontiolahden vesistöistä maisemaa hallitsevat Höytiäinen ja Pielisjoki. Muita huomattavia vesistöjä ovat Herajärvi ja Pusojärvi kunnan pohjoisosassa, Latvajärvi sekä laaja Pitkälampi kirkonkylän tuntumassa. Höytiäinen ja Pielisjoki ovat sähkötuotannon valjastamia, mutta ihminen on jo aiemmin muokannut Kontiolahden vesistöjä näkyvästi. 1800-luvulla yleistyneet järvienlaskut koskettivat syvästi Kontiolahden maisemia. Tavoitteena oli viljelyspinta-alan lisääminen, missä usein onnistuttunkin. Höytiäisen kohdalla tosin järvenlaskuhanke riistäytyi hieman käsistä, kun vedet mursivat rakennetun kanavan ja vesi laski hallitsemattomasti 9.5 metriä. Muita järvenlaskun piirissä olleita vesistöjä Kontiolahdella ovat Herajärvi, Hukanlampi, Nälkälampi, Elinlampi Likolampi, Lipaslampi, Korpilampi, Koirilampi ja Makrinlampi (Anttila, V. 1967. Järvenlaskuyhtiöt Suomessa. *Kansatieteellinen arkisto 19* ja Vesajoki H. 1982. Varhaiset järvenlaskut muuttamassa Pohjois-Karjalan maisemia. *Terra 94:1*).

Asutuksen leviäminen nykyisen Kontiolahden alueelle alkoi todennäköisesti aika pian jääkauden päättymisen jälkeen. Mannerjäätikön sulava reuna saavutti Höytiäisen pohjoispään noin 8700 vuotta ennen ajanlaskun alkua, ja maankohoamisen seurauksena Höytiäinen kuroutui itsenäiseksi järveksi noin 8500 vuotta ennen ajanlaskun alkua, yoldia-vaiheen aikana. Kuroutumisen jälkeen maa kohosi luode - kaakkoissuunnassa siten, että järviällä alkoi kallistua kohti kaakkoa, minkä seurauksena luoteisosassa veden pinta vähitellen aleni. Hitaamman maankohoamisen puolella kaakossa vedenpinta sen sijaan kohosi. Ennen järvenlaskua veden pinta oli alentunut järven pohjoispäässä 4-5 metriä, kun taas järven eteläpäässä vesi oli kohonnut 10-11 metriä peittäen alleen rantasoita ja -metsiä. (Saarinisto, M. 1970. The late Weichselian and Flandrian History of the Saimaa Lake Complex. *Comm. Phys.-Math. Vol 37* ja *Suomen kartasto 1999*, WSOY.)

Pielinen järvenä itsenäistyi Höytiäisen kanssa samoihin aikoihin. Jääkauden jälkeisen maankohoamisen ja kallistumisen seurauksena Pielinen puhkaisi itselleen lasku-uoman Uimaharjun kohdalla Enossa noin 8000 vuotta ennen ajanlaskun alkua, mikä synnytti puolestaan Pielisjoen. Järviältä Pielisjoen länsi- ja lounaispuolella kuitenkin kallistuivat kaiken aikaa kohti kaakkoa, ja laajat alueet Outokummussa, Liperissä ja Rääkkylässä jäivät veden alle, kuten myös Pielisjoen suisto nykyisen Joensuun kaupungin tienoilla. Vedenpintojen nousu pysähtyi noin 4000 vuotta ennen ajanlaskun alkua, kun nykyinen Vuoksen uoma puhkesi. Tämän jälkeen myös Pielisjoen suiston vesistöolot vakaantuivat.

Jääkauden jälkeen järviältäan kallistumisen seurauksena vesi hitaasti nousi ja syövytti rantatörmää. Törmästä irronnut hiekka huuhtoutui veden vietäväksi ja kasautui pohjaan paksuiksi kerrostumiksi, joiden sekaan hautautui rannoilta veteen sortuneita puita. Järvenlaskun jälkeen veden pinta aleni lähtötilanteeseen, jolloin aallokon kulutuksen tuloksena nämä puut paljastuivat. Vanhimmat hiekkaan hautautuneista puunrungoista ovat yli 7000 vuotta vanhoja. Höytiäisen vanhin asutus järven eteläosissa on siten jäänyt kallistuvien rantojen alle, mutta merkkejä vanhimmasta asutuksesta voitiin havaita Höytiäisen laskun jälkeisinä aikoina (Maukonen 1877).

Vaikka esihistoriallisen asutuksen Kontiolahdella voikin olettaa pääasiassa hakeutuneen suurimpien vesistöjen ääreen, on syytä pitää mielessä, että ihmisyyhteisöillä on aina ollut muitakin tarpeita ja kriteereitä asutukselle ja luonnossa liikkumiselle kuin pelkät funktionaaliset ja taloudelliset syyt. Kontiolahden koillisnurkkaus ulottuu Kolin alueelle, kunnan alueella sijaitsee myös maakunnan tunnetuin ruhjelaakso, Kolvananuuro. Ihmisyyhteisöt ovat kautta esihistorian antaneet erityisiä merkityksiä poikkeaville ja vaikuttaville ympäristöille. Selkeästi kultilliset kalliomaalaukset ja -piirroset sijaitsivat usein hyvinkin miljööltään erikoisilla paikoilla. Lisäksi luonnonympäristön hyödyntäminen on vaihdellut myös esihistoriallisena aikana. Alkeellinenkin maanviljely on vaatinut erilaista miljöötä kuin metsästys ja keräily. Tästä syystä Kontiolahden inventoinnissa pyrittiinkin etsimään muinaisjäännöksiä mitä erityyppisimmistä maisemista aina Kolvananuurosta Pielisjoen suistoon.

2.3 Esihistorian kronologia

Oheiseen taulukkoon on kerätty tietoja esihistorian kronologiasta erityisesti Kontiolahden alueen kannalta keskeisistä vaiheista. Kuvan keskellä kulkeva punainen viiva edustaa aikajanaa, johon vuosituhannet on merkitty ns. luonnollisina vuosina eikä siis radiohiilivuosina, mikä käytäntö on onneksi häviämässä arkeologisista yhteyksistä. Eri lähteistä kerätyn informaation yhteensovittaminen on kuitenkin välillä hankalaa, koska esimerkiksi geologisessa tutkimuksessa vielä usein jääkaudesta puhuttaessa käytetään juuri kalibroimattomia radiohiilivuosia. Tästä johtuen on aikajanaa pidettävä suuntaa-antavana eikä täsmällisenä. Pääasiallisina lähteinä on käytetty Matti Saarniston tutkimusta Saimaan vaiheista (Saarnisto 1970) sekä Timo Jussilan Mikroliitti Oy:n kotisivuilla esittämää, erittäin havainnollista kaaviota Suomen esihistorian ja luonnon vaiheista jääkauden päättymisestä ajanlaskun alkuun (Jussila, www.dlc.fi/~microlit/).

Kuvan alareunassa esitetään sinisellä värillä Itäveren vaiheita. Kaaviossa vaiheet menevät osittain päällekkäin, mikä puolestaan johtuu siitä, että eri tietolähteissä mainitut ajoitukset poikkeavat paikoitellen suurestikin toisistaan. Kaaviossa pyritäänkin lähinnä kuvaamaan tapahtumien järjestystä. Punaisella värillä on merkitty Kontiolahden esihistorian kannalta keskeisiä jääkauden jälkeisiä tapahtumia.

Kaavion yläreunalla on esitetty muutokisa kasvillisuudessa ja ilmastossa. Heti jääkauden jälkeen alue oli puutonta tundraa, hieman myöhemmin kasvillisuus koostui varvuista ja koivusta. Ilmaston lämmitessä mänty levittäytyi Suomeen, ja noin 6800 eKr. alkoi (atlanttiseksi nimitetty) kausi, jota on joskus nimitetty Suomen kivikauden pitkäksi kesäksi. Tällöin vuoden keskilämpötilat olivat nykyistä useita asteita korkeampi, ja jalot lehtipuut viihtyivät aina Oulun korkeudelle saakka. Ilmasto-optiimi alkoi kallistua loppua kohden noin 3800 eKr., jolloin kuusen leviäminen Suomen alueelle alkoi. Ensimmäiset kuuset saapuivat juuri Karjalan alueille. Keskilämpötilat laskivat viimeisten esikristillisten vuosituhansien aikana ja kosteus lisääntyi huomattavasti vähän ennen ajalaskun vaihdetta. Ilmaston vaihtelulla voidaan olettaa olleen vaikutusta asutuksen leviämiseen sekä luonteeseen.

Ylimpänä kaaviossa ovat merkityt Suomen esihistorian pääjaksot. Mesoliittisella eli keskisellä kivikaudella tarkoitetaan Suomen esihistoriassa ajanjaksoa, jolloin saviastioiden valmistus vielä oli tuntematonta. Elinkeinoina olivat kalastus, metsästyminen ja keräily. Asutus oli liikkuvaa, kuten seuraavankin eli neoliittisen kauden aikana. Koko kivikauden ajan ja vielä pitkälle varhaiselle metallikaudelle perustui "pohjoiskarjalaisten" asutus ja toimeentulo vuotuiskiertoon, jolloin eri vuoden aikoina ryhmien päälleirrit muuttivat tarkoituksenmukaisimmille paikoille.

Neoliittisen kivikauden aloittaa Pohjois-Karjalassa saviastioiden valmistus. Yleensä neoliittikumilla tarkoitetaan maanviljelykseen siirtymistä, mutta siitä ei Suomessa ollut kyse. Elinkeinot säilyivät pääasiassa muuttumattomia, vaikka painopisteet vaihtelivat ilmeisesti suurestikin. Varhaisen metallikauden aikana vuotuiskiertojärjestelmät toimivat edelleenkin, tosin merkkejä maanviljelyn vaiheittaisesta aloittamisestakin on. Suurin muutos Pohjois-Karjalassa oli kuitenkin tutustuminen metalleihin, ensin kupariin ja pronssiin, myöhemmin rautaan. Metallit ja niihin liittyvä teknologia saatiin idän suunnalta, ja koko itäisen Suomen alue liittyikin tuolloin laajaan koilliseurooppalaiseen piiriin, jossa metallien välitys oli selkeästi järjestäytyneitä toimintaa.

Heiman makuasiana voidaan pitää sitä, milloin rautakauden katsotaan alkaneen Pohjois-Karjalassa. Varsinaisen rautakauden on maamme etelärannokolla katsottu alkaneeksi ajanlaskun taitteessa. Itä-Suomen kulttuurihistorialliset olot kuitenkin poikkeavat eteläisimmästä ja läntisemmästä Suomesta siinä määrin, että rautakauden alku voidaan sijoittaa muutamia satoja vuosia myöhemmäksi. Historiallinen aika puolestaan alkaa historiankirjoituksen myötä keskiajalla. Tosin varhaisia kirjallisia lähteitä Pohjois-Karjalastakin on suhteellisen vähän, ja tutkimusta täydentämään myös tältä ajalta tarvitaan arkeologisia menetelmiä.

3. Inventoinnin tulokset

Laji	Ajoitus	ennestään tunnetut	2003 löydetyt	yhteensä
<i>Kiinteät muinaisjäännökset (01)</i>				
asuinpaikka	kivikautinen	3	26	29
asuinpaikka	varhaismetallikautinen	-	4	4
pyyntikuoppakohde	esihistoriallinen/ historiallinen	-	2	2
ortodoksikalmistot	historiallinen	1	2	3
uhrilähteet	historiallinen	3	-	3
röykkiökohteet	varhaismetallikautinen	-	1	1
epämääräiset röykkiökohteet	historiallinen?	1	-	1
	yhteensä	8	35	43
<i>Tentatiivikohteet (00)</i>				
asuinkuoppa	historiallinen	1	-	1
multavieru ja tulisijoja	historiallinen/ ajoittamaton	2	-	2
ortodoksikalmistot	historiallinen	1	-	1
	yhteensä	4	-	4
<i>Irtolöytökohteet (04)</i>				
löytöpaikka	kivikautinen	9	1	10
löytöpaikka	rautakautinen	3	-	3
	yhteensä	12	1	13
kaikki kohteet yhteensä			60	

3.1 Inventoinnin tulokset

Ennen Kontiolahden inventointia oli kunnan alueelta muinaisjäännösrekisterissä kahdeksan kohdetta, joista kolme esihistoriallista, neljä historiallisen ajan muinaisjäännöstä sekä yksi ajoitukseltaan epävarma. Historiallisen ajan muinaisjäännösrekisterissä oli kaikkiaan kahdeksan kohdetta, joista osa oli samoja kuin muinaisjäännösrekisterin esihistorian kohdeluettelossa.

Historiallisen ajan jäännösten rekisteri on kuitenkin Kontiolahden osalta lähes käyttökelvoton, sillä useiden kohteiden sijaintitiedot puuttuvat, ja tiedot jopa peruskartoista ovat virheellisiä. Niin sanottuja tentatiivikohteita, ajoitukseltaan ja tarkoitukseltaan epämääräisiä kohteita, ei rekisterissä ollut yhtään, sitä vastoin irtolöytökohteita oli kaksitoista, joista kahdeksan kutakuinkin paikallistettua.

Inventoinnissa löydettiin 35 ennestään tuntematonta kiinteätä muinaisjäännöstä. Yksi löytäneistä muinaisjäännöksistä (41 Kaisakanranta), pyyntikuoppakohde, oli mukana Lahtiperän inventointiraportissa otsakkeen "Epämääräiset löydöt" alla. Ortodoksikalmistoista (43) Romppala kyettiin paikantamaan, ja (42) Pajamäki on ollut yleisesti tiedossa Kontiolahdella, mutta sen tiedot ovat puuttuneet muinaisjäännösrekisteristä.

Muut uudet kohteet (30 kappaletta), ovat pääasiassa kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja. Rautakautinen asutus on usein nykyisen asutuksen alla, ja tällaisia kohteita onkin perin vaikeaa löytää. Asuinpaikkojen lisäksi kokonaan uusia kohteita ovat (40) Välikankaan pyyntikuoppakohde sekä (26) Honkaharjun varhaismetallikautinen röykkiökohde. Lisäksi kunnan alueella on runsaasti jälkiä tervanpoltosta, vanhoja tervahautoja on merkitty peruskartoillekin, mutta koska inventointi keskittyi esihistoriallisiin kohteisiin, ei näitä historiallisen ajan jäänteitä systemaattisesti dokumentoitu kenttätöiden yhteydessä.

3.2 Kiinteät muinaisjäännökset ja asutuksen kuva

Kontiolahden alue lienee asutettu mesoliittisen kivikauden aikana, vaikka merkit tältä varhaiselta ajalta ovat koko Pohjois-Karjalan alueella sangen vähäiset. Asutuksen sinänsä ei tarvitse olla ollut vähäisempää kuin muuallakaan maassa, vesistöjen pintojen vaihtelut vain ovat haudanneet alleen suurimman osan näistä merkeistä.

Kontiolahden alueelta löydettyistä uusista kohteista ainakin yhtä on arveltu mesoliittiseksi. Tämä kohde, (23) Herneniemi, sijaitsee Höytiäisen itärannalla Varparannan tien varrella, noin 100-102.5 metriä merenpinnan yläpuolella. Lähistöltä löytyi kaksi muutakin kivikautiseksi luokiteltua kohdetta (22 Riihioho ja 24 Tuomipuro), näiltä kohteilta löytyi kuitenkin vain palanutta luuta sekä kvartsi-iskoksia, jotka eivät tarkemmin ajoita kohteita. Herneniemestä puolestaan löytyi, palaneen luun ohella, liuskeinen esine, joka tulkittiin ns. lehdenmuotoiseksi liuskekeihäänkärjeksi. Tyyppi on ajoitettu lähinnä varhaismesoliittiseksi (Matiskainen 1989). Täyttä varmuutta ei Herneniemen esineestä kuitenkaan saa, sillä se on katkelmallinen – sekä terä että kanta puuttuvat. Esine on kauttaaltaan hiottu, se on muodoltaan pitkänsoikea ja pinnoiltaan kupera. Toisen pään katkeamiskohdan tuntumassa voi ounastella terän lähteneen kapenemaan kohti kärkeä.

Muita kohteita, joissa olisi suoranaisia viitteitä mesoliittisesta asutuksesta, ei Kontiolahdelta tunneta. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä nostaa esiin Jokelan (25) asuinpaikka. Kohde sijaitsee Pusojärven tuntumassa, vaaran laella, noin 157.5 metriä merenpinnan yläpuolella. Pusojärvi ei kuulu niihin järviin, joiden ranta-alueita olisi järven laskulla kasvatettu, ja se lienee kuroutunut itsenäiseksi suurinpiirtein samoihin aikoihin kuin Höytiäinenkin. Varsinaista ajoitusta ei kohteelle rannansiirtymän perusteella voi ehdottaa.

Jokelan perunapellosta löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia, jotka tekevät arkaaisen vaikutelman. Kvartsintyöstötekniikka muistuttaa suuresti Paltamon Kaarteen ja Kitusenmutkan kohteiden kvartsin iskentää (Siiriäinen 1978) – tekniikkana on käytetty ns. platform-tekniikkaa, jolloin kvartsiyttimeen on ensin isketty iskualusta, josta käsin kappaletta on alettu työstää. Kvartsi-iskokset on tällöin usein tukevia, ja niiden iskutaso erottuu selvästi. Varsinaisesti kvartsin työstön perusteella Jokelan kohdetta ei tietenkään voi ajoittaa mesoliittiseksi, mutta jo topografiainkin perusteella tätä ei voi pitää mahdollisena. Pellolta löytyi kvartsien lisäksi myös karkeasti isketty liuskeinen kiekko, jonka funktio on epäselvä.

Kontiolahden muilta asuinpaikoilta yhteensä kahdeksalta löytyi saviastian palasia, joiden kronologisen ajoituksen perusteella kohteita voidaan jossain määrin ryhmitellä. Lisäksi Yläpihasta (33) on neoliittiselle kivikaudelle ajoitettava kaksoistaltoa. Varhaisin keramiikkalöytö lienee Erolanniemi 1:stä (31) löytynyt palanen, joka vaikuttaa varhaiselta kampakeramiikalta, ja on näin ollen ajoitettu neoliittisen kivikauden alkuun, noin 5000-4100 eKr. Kohde sijaitsee Pielisjoen rannalla noin 85 metriä mpy, mutta samalta paikalta on löytynyt myös varhaismetallikautista asbestikeramiikkaa, joten kohde on todennäköisesti ollut käytössä sangen pitkän ajan kuluessa. Lisäksi varhaisneoliittinen saviastian palanen ei ole kovin suuri, mikä vaikeuttaa luokitusta.

Varmaa tyyppillistä kampakeramiikkaa (4200-3600 eKr.) on Marjosärkältä (1) ja Ehronkankaalta (3). Ehronkankaalta on lisäksi varhaista asbestikeramiikkaa, jonka alku ajoittuu hieman tyyppillistä kampakeramiikkaa varhaisemmaksi. Nekkilänaho 2:n (16) ja Kuikkalammen (35) kohteet on ajoitettu neoliittisiksi kivikautisen asbestikeramiikan perusteella. Tämän ryhmän (pöljä-kierikki) alku on ajoitettu noin 3600 eKr., ja sen eri muunnokset ovat olleet Itä-Suomessa yleisiä aina varhaisen metallikauden alkuun saakka (noin 2000 eKr). Taivaanpankontie 8:n (36) selkeästi myöhäistä kampakeramiikkaa (3600-3200 eKr).

Varhaismetallikautista asbestikeramiikkaa on yllämainitun Erolanniemi 1:n lisäksi Niemisestä (12) ja Erolanniemi 2:sta (32). Molemmat kohteet sijaitsevat Pielisjoen matalammalla rantaterassilla, noin 82.5 metriä mpy. Tämän korkeuden perusteella vielä yhtä Kontiolahden kohteista, Itärantaa (11) niin ikään Pielisjoen rannan tuntumassa, on arveltu varhaismetallikautiseksi.

Varsinkin Saimaan vaikutuspiirissä, jossa rannansiirtymäkronologia tunnetaan hyvin, vanhoja rantakorkeuksia käytetään yleisesti apuna asuinpaikkojen ikää määritettäessä. Kontiolahdella tämä on vaikeampaa, koska alueen vesistöt itsenäistyivät jo Yoldia-vaiheen aikana, eikä pienimpien vesistöjen vaiheita tunneta yksityiskohtaisesti. Pielisjoella, Kaltimon kosken (ja voimalaitoksen) länsipuolella, kuitenkin näyttäisi siltä, että kivikautiset asuinpaikat sijaitsevat korkeimmillaan hieman yli 90 m mpy, keskisen ja kivikauden lopun korkeudet ovat 85-87.5 m mpy. Varhaismetallikautiset kohteet sijaitsevat pääasiassa 82.5 m mpy sijaitsevalla vanhalla rantaterassilla. Vaikka ranta-ajoitukset Pielisjoella ovat epävarmoja, on kuitenkin huomattava, että joen vanhat rantaterassit ovat paikkapaikoin hyvinkin selvästi maastossa näkyvillä. Erityisesti tämä pätee rantamuodostumiin noin 85 m mpy tienoilla. Juuri tämän rantamuodostelman päältä löytyivät esimerkiksi Kontiolahden asuinpaikannekohteet.

Höytiäisen vaikutuspiirissä tilanne on toinen. Katastrofia edeltänyt ranta sijaitsi noin 100 m mpy, ja tiedämme mesoliittisen asutuksen hautautuneen aiemmin transgressiosta johtuen järven eteläpäässä veden alle. Kaikki Höytiäisen itärannan asuinpaikat sijaitsevat välillä 100-102.5 m mpy, mikä ei juurikaan auta ajoituskysymyksessä.

Asutuksen levinneisyys kivi- ja varhaismetallikaudella näyttää levintäkartalla hieman hajanaiselta, Kulhon alueella erottuu kuitenkin selkeä keskittymä. Kulhon asutustihentymässä on kahdeksan kohdetta, jotka ajoittuvat neoliittisen kivikauden alusta varhaiselle metallikaudelle. Alueen asutus on sijainnut silloisella Pielisjoen rannalla, ja kaksi kivikautisista kohteista (33 Yläpiha ja 34 Alapiha) on kohteita, joista on dokumentoitu asuinpainanteita. Tämä muinaisjäännytyystyyppi on varsinkin Saimaan vaikutuspiirissä sangen yleinen. Asumukset, joita voi hyvällä syyllä nimittää taloiksi hirsirakennelmiseen, on kaivettu hieman maanpinnan alapuolelle. Aikojen saatossa, orgaanisten rakenteiden hajotessa, on jäljelle jäänyt matala painauma maassa, joka on edelleen erityisesti kuivissa kangasmetsissä helposti erotettavissa oleva, usein noin 4-6x6-8 metriä laaja painauma. Huomattavasti suurempiakin talonpohjia toki tunnetaan, mutta Kontiolahden painaumat edustavat juuri tätä Itä-Suomessa yleistä kokoluokkaa.

Levintäkarttaa tarkasteltaessa lähemmin voidaan myös havaita, että Pielisjoki on pyyntikulttuurien asuinsijojen punainen lanka. Kaikista kunnan kohteista viisi on sijainnut Höytiäisen rannan tuntumassa, yksi Pitkälammen rannalla, yksi kohde Pusojärven äärellä, ja kaikki loput (23 kivi- ja varhaismetallikautista asuinpaikkaa) Pielisjoen rantatörmillä. Kulhon keskittymän lisäksi asutus on jakaantunut aika tasaisesti pitkin jokivartta.

Oman, hyvin kiintoisan lisänsä varhaismetallikautisen ja rautakauden alun asutukseen tuo Honkaharjun (26) röykkiökohde. Kolme matalaa kiviröykkiötä tavattiin Pusojärven rannan tuntumasta, järveen viettävältä rinteeltä. Röykkiöt oli ladottu muutaman metrin päähän toisistaan, eikä niissä ollut maata seassa. Varsinkin röykkiöt 1 ja 2 olivat säännöllisen muotoisia, ja kivet niissä näyttivät valikoiduilta, niin saman kokoisia ne olivat. Jo stipendiaatti Maukonen kertoo 1870-luvulla epämääräisistä kiveyksistä, "uuneista", joita Kontiolahdella oli väittämän mukaan aiemmin paljonkin. Sitten niitä olisi paljonkin tuhottu, ilmeisesti lähinnä viljelyn yhteydessä. Luonnollisesti alueella on täytynyt olla paljon erilaisia kaskiraunioita ja muita historialliseen aikaan liittyviä kivikasoja, mutta Honkaharjun röykkiöt maisemallisesti tyyppillisessä varhaismetallikautisessa/rautakauden alun röykkiömiljöössä panevat vahvasti epäilemään, että kyseessä todella ovat hautaröykkiöt.

Rautakautisista asuinpaikoista ei inventoinnissa saatu selkeitä merkkejä. Tämä on sinänsä erittäin tavallista, sillä useimmiten maata viljelevät rautakautiset yhteisöt ovat valinneet asuinpaikkansa toimeentulon kannalta niin tarkoituksenmukaisilta paikoilta, että nykyinen maanviljely ja sen mukanaan tuoma asutus keskittyy edelleen samoille paikoille. Näin merkit rautakautisesta asutuksesta ovat jääneet uudemman asutuksen alle.

On kuitenkin selvää, ettei asutus Kontiolahdelta ole hävinnyt varhaisen metallikauden jälkeen, sillä alueelta tunnetaan joitakin rautakautisia irtolöytöjä. Lisäksi historiallisen ajan kiinteistä muinaisjäänöksistä useat viittaavat pitkälliseen alueella asumiseen ja ympäristön tuntemukseen. Yksi historiallisen ajan muinaisjäänöksistä, Kaisakanrannan pyyntikuoppa (41) on ajoitettu rautakautiseksi tai varhaiskeskiaikaiseksi. Sinänsä ei pyyntikuoppia voi ilman kaivaustutkimuksissa hankittua ajoittavaa ainesta iällisesti määrittää, mutta pyyntikuopan kairauksessa havaittiin, että kuopan alkuperäisen kaivamisen jälkeen maaperässä oli päässyt tapahtumaan täydellinen podsoloituminen, johon karkean arvion mukaan Pohjois-Karjalassakin kuluneen ainakin viitisen sataa vuotta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pyyntikuoppa on kaivettu viimeisintään 1500-luvulla, mutta mikään ei sulje pois vaihtoehtoa, jonka mukaan pyyntikuoppa voi olla satoja, jopa tuhansia vuosia vanhempikin. Vanhin Suomessa ajoitettu

pyyntikuoppa on Hyrynsalmen Nuoliharjun pyyntikuoppa, jonka C¹⁴-ajoitus ikää aikaan 8000 eKr (Korteniemi ja Suominen 1998).

“Pakanallisiin aikoihin” tai käytänteihin viittaavat Kontiolahden uhrilähteet, Sohmero (5), Kaivonotko (6) ja Vanhan kansan lähde (7). On täysin mahdollista, että uhrilähteitä on käytetty vain historiallisina aikoina vanhan tradition pohjalta, mutta poissuljettua ei ole sekään, että lähteet ovat olleet käytössä jo ennen kristinuskon saapumista.

Kuva rautakautisesta asutuksesta Kontiolahdella on siis hyvin hajanainen. Yleiskarttaan merkityistä esihistoriallisista kohteista Kaisakanranta (41) voi siis olla rautakautinen, paikallistettu rautakautinen irtolöytö (KM 15501, rautakirves) on löytynyt Ritosärkältä muutaman kilometrin päässä Kaisakanrannasta. Pyyntikuopan läheltä on lisäksi löytynyt jäänteitä hirsirakenteisesta asumuksesta (tentatiivikohde 01, Kaisakanranta), joka todennäköisesti on peräisin historialliselta ajalta. Lisäksi muutaman kilometrin säteellä pyyntikuoppakohteelta on tavattu useita kivettyjä liesiä pelloilta (Lahtiperä 1968, tentatiivikohteet 02 Kaisakanranta ja 03 Heikkilä). Liesien ajoitus on epävarmaa. Kuitenkin muutaman neliökilometrin alueella Kaisakanrannassa on merkkejä asutuksesta, joka esitettyjen indiisoiden mukaan lähinnä viittaisi rautakauteen sekä historialliseen aikaan.

Uhrilähteet tuovat tähän kuvaan oman lisänsä. Sohmeron lähde sijaitsee joitakin kilometrejä länteen Kaisakanrannan kohteista. Muut tunnetut uhrilähteet tavataan Pielisjoen vastarannalta Paiholan kylästä. Joitakin kilometrejä itään lähteiltä tunnetaan puolestaan Suoniemen ortodoksikalmisto. Näyttääkin siltä, että Kaisakanrannan/Paiholan alueella on asutus vakiintunut viimeistään rautakauden aikana nykyisille sijoilleen. Merkkejä asutuksen jatkumisesta alueella on läpi historiallisen ajan. On täysin mahdollista, että rautakautista kylämuodostusta on ollut muuallakin Kontiolahdella, mutta suoranaiset merkit siitä eivät ole vielä tulleet päivänvaloon.

3.3 Irtolöydöt ja tentatiivikohteet

Kaisakanrannan tentatiivikohteista oli jo edellä puhetta. Tentatiivikohteiden luettelossa on lisäksi vielä yksi kohde, Puson Rantalan ortodoksikalmiston ja tsasounan paikka. Kohde ei ole mukana varsinaisesti suojeltavien muinaisjäännösten luettelossa siitä syystä, että se on täsmällisesti paikantamatta, vaikka tiedetään, että se suurella todennäköisyydellä onkin sijainnut Rantalan (Jokelan talon) pihapiirin viereisen vaaran laella.

Historiallisen ajan kohteet esihistoriallisen perusinventoinnin yhteydessä ovat muutoinkin ongelmallisia. Ortodoksikalmistot ovat perinteisesti mukana suojelukohdeluetteloissa, vaikka ne ajoittuvatkin historialliselle ajalle, sillä niiden suojeltavuus on kiistaton. Kuitenkaan ei kaikkia historiallisen ajan kohteita esihistoriallisten kiinteiden muinaisjäännösten tapaan automaattisesti suojella, joten niiden osuus inventoinnissa jää marginaaliseksi. Kohteet (kuten esimerkiksi pyyntikuopat), jotka voivat olla joko esihistoriallisia tai historiallisia, ovat sitävästoin suojeltavien kohteiden luettelossa. Tällaisten kohteiden täsmällinen ajoittaminen jää mahdollisten kaivaustutkimusten tehtäväksi.

Paikallistettuja irtolöytökohteita Kontiolahdella oli 9. Niistä tuorein, Kontiolahden kirkolta 2001 löytynyt kiviesine (Pihlajatie, KM ?), on sikäli ongelmallinen, että esineen arvellaan kulkeutuneen paikalle täytemaan mukana. Mistä täytemaa tontille oli tuotu, ei tuntunut olevan tiedossa.

Vanhemmista irtolöydöistä Varparannan reikäkiven (KM 11825) löytöpaikka jäi tunnistamatta, sillä Lahtiperän inventointikertomuksen valokuvassa näkyvää latoa ei enää näyttänyt paikalla olevan. Kunnasniemen Martikkalan merkillisen kiviesineen (KM 17265) ja Katajavaaran Leppälän kiviesineen (KM 19354) löytöpaikoilla ei havaittu mitään suoranaisesti kiinteämpään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa.

Inventoinnin aikana sain ilmoituksen niin ikään Katajavaarasta, Hepopurolta, löydettyistä merkillisistä kivistä. Niiden löytäjä, Erkki Puhakka, oli näyttänyt kiviä Museoviraston arkeologian osaston tutkijoille. Lausunnossa Museovirastolta todettiin kivet luonnonkiviksi. Kuitenkin yksi niistä jätti epäilyksen siitä, että kiveä olisi ihmiskäsin muotoiltu. Kapistus näytti lähinnä varhaisessa valmistusvaiheessa olevalta tuuran teelmältä. Löytöpaikka Hepopurolta käytiin tarkastamassa. Kohde vaikutti erittäin epämääräiseltä, sillä kivet olivat löytyneet soiselle alueelle tehdyn ojan reunoilta. Paikka ei vaikuta ainakaan mitenkään tyyppilliseltä kivikautiselta asuinpaikalta, ja koska mahdollinen esinekin oli lievästi sanottuna epämääräinen, on se otettu tässä kertomuksessa otsakkeen "Irtolöydöt" alle.

Selkien Ylisenjärveltä aikoinaan löytyneen "sahan" (KM 20258) löytöpaikalla, järven rannalla, ei havaittu mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa. Esineen löytötiedoissa tosin mainitaan, että vesi järvestä oli löytöajankohtana hyvin matalalla. Kesän 2003 inventoinnin aikana järven vesi oli ilmeisesti normaalilla korkeudella, joten varsinainen löytökohta jäi kaiketi veden alle. Lisäksi on huomionarvoista, että Kiihtelysvaaran kunnan alueella kesällä 2003 tehdyssä inventoinnissa havaittiin pyyntikulttuurin asuinpaikkojen useissa tapauksissa jääneen pienten järvien ja lampien nykyisen vesirajan alapuolelle. Ylisenjärvi sijaitsee aivan Kontiolahden ja Kiihtelysvaaran kuntien rajalla, ja onkin todennäköistä, että samat ympäristöprosessit ovat täälläkin olleet toiminnassa. Kiihtelysvaaran kohdalla arvelenkin, että ilmastomuutokset ja kosteuden lisääntyminen viimeisten esikristillisten vuosisatojen aikana ovat nostaneet pienimpien järvien ja lampien pintojen korkeuksia sen verran, että ranta-asuinpaikat ovat jääneet joko veden tai soistuvien rantojen alle.

Paiholan Tervauuron Pielisjoesta löytyneet sukset (KM 28422 ja 28423) sitävastoin tuskin ovat asuinpaikkalöytöjä. Ne on todennäköisesti hukattu talvisaikaan, ja niiden säilyminen on johtunut kosteasta ympäristöstä. Tervauurossa ei havaittu merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä. Paiholan Ritosärkän jo aiemmin mainitun rautakirveen (KM 15501) löytöpaikalta ei myöskään voitu havaita suoranaisia merkkejä siitä, mikä kirveen aikanaan oli paikalle tuonut.

Todellisen kultakaivoksen jäljille sitävastoin inventoijan johdatti tasatalta (KM 20919), jonka esineen löytäjä, Reino Nevalainen, oli vuonna 1980 lahjoittanut Museovirastolle. Nevalainen oli aiemmin samana vuonna kaivanut omakotitalonsa tontille ojaa vesijohtoputkea varten, jolloin kaunis tasatalta (kirves) oli löytynyt. Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Nevalainen osoitti esineen tarkan löytöpaikan tontillaan. Kohta osoittautui Pielisjoen vanhaksi rantaterassiksi noin 85 metriä mpy. Lisäksi Nevalainen ystävällisesti ohjasi inventoijan naapurinsa, Vesa Pyykösen,

puheille. Pääkkönen oli nimittäin ollut vesijohtolinjankaivuutöissä omalla tontillaan samoihin aikoihin, jolloin hän oli löytänyt niin ikään taltan. Tämä taltta, joka edelleen oli löytäjän huomassa, oli upea, kauttaaltaan hiottu kaksiteräinen liusketalta. Vesa Pyykönen osoitti niinkään esineen tarkan löytökohdan sekä kiinnitti inventoijan huomion löytöpaikan vieressä sijaitseviin kahteen asuinpainanteeseen. Tämä kohde on suojelukohdeluettelossa nimellä Yläpiha (33), ja se sijaitsee samaisella Pielisjoen muinaisterassilla kuin KM 20919 löytökohtakin. Tämän jälkeen terassin viitoittamana Kulhosta löytyi vielä seitsemän muutakin ennestään kuntematonta kohdetta.

Lisäksi on syytä mainita Museoviraston kokoelmiin 1800-luvulla päätynyt tasakantainen solki (KM 1577), joka kulkee luetteloissa keträvarren nimellä. Kyseessä on merovingiaikainen solki, patinoitunut, mutta hyväkuntoinen. Sen löytösuhteista ei ole mitään muuta tietoa, kuin että se on Kontiolahdelta. Se on luetteloitu ennen stipendiaatti Maukosen matkaa Liperin kihlakuntaan, mutta Maukonenkaan ei esinettä mainitse. Solki jää toistaiseksi irralliseksi detaljiksi Kontiolahden esihistoriaa kirjoitettaessa. Jokatapauksessa se osoittaa Kontiolahdelta olleen keskisellä rautakaudella suhteita läntiseen Suomeen, josta soljen alkuperä lienee löydettävissä.

Kontiolahdelta tunnetaan edellisten irtolöytöjen lisäksi vielä kolme muutakin esinettä, joiden täsmälliset löytötiedot puuttuvat. Kaksi näistä löydöistä mainitaan Lahtiperän inventointikehtomuksessa. Ne ovat Onttolasta löytyneet oikokirves ja kourutalta, mutta löytösuhteiden kuvauksen perusteella löytöpaikkaa ei voi tunnistaa. Lisäksi ovat esineet olleet luetteloituina inventointiaikaan (1968) Pohjois-Karjalan museon kokoelmissa, eikä niiden myöhemmistä vaiheista ole tietoa. Viimeinen paikallistamaton irtolöytö on Romppalasta vuonna 1925 löytynyt esine, joka on tuetteloitu jostain kumman syystä kourutalttana. Kyseessä on kuitenkin erittäin säännöllisen muotoinen, nelisivuinen poikkikirves, joka ajoittune kivikauden lopulle.

3.4 Yhteenveto

Kontiolahden kesän 2003 inventoinnin tuloksena kunnan kiinteiden muinaisjäännösten lukumäärä nousi kahdeksasta 43:een. Yksi mahdollinen uusi irtolöytökohde tarkastettiin, ja näin irtolöytökohteiden kokonaismäärä nousi kolmeentoista. Tentatiivikohteita muinaisjäännösrekisteri ei aiemmin tuntenut yhtään, nyt niitä on kaikkiaan neljä.

Kontiolahden kunnan alue on suurella todennäköisyydellä saanut jääkauden jälkeen varhaisimman asutuksensa pian jään vetäytymisen jälkeen, mesoliittisella kivikaudella. Uusista kohteista yksi on suurella todennäköisyydellä ajoitettavissa varhaismesoliittiseksi. Varmoja ajoituksia ei muista mesoliittisista kohteista ole, mutta lisäksi ainakin yhtä muuta kohdetta on syytä epäillä mesoliittiseksi.

Neoliittisella kivikaudella kunnan asutus näyttää vakiintuneen erityisesti Pielisjoen varteen, mutta kohteita tunnetaan myös muualta kunnan alueelta. Kohteiden joukossa on useita, jotka voidaan keramiikkalöytöjen perusteella ajoittaa neoliittisen kauden eri vaiheille. Erityisesti on syytä mainita Yläpihan ja Alapihan kohteet Kulhossa, sillä niiltä löytyivät merkit Kontiolahden ensimmäisistä kivikautisista taloista.

Varhaismetallikautinen asutus näyttää inventoinnin perusteella keskittyneen pitkälti samoille sijoille kuin kivikauden aikanakin. Pielisjoen varret ovat olleet edelleenkin tiheään asuttuja, samoin osa vanhoista asuinpaikoista lähimaastoinen näyttää olleen jatkuvassa käytössä. Näin on esimerkiksi tapahtunut Kulhon Erolanniemessä. Mielenkiintoisen lisän varhaisen metallikauden lopun asutuksen kuvaan tuo Honkaharjun röykkiökohde. Se sijaitsee kunnan pohjoisosassa, Pusojärven rannalta. Alueelta ei tunneta muita merkkejä varhaismetallikautisesta toiminnasta. On mahdollista, että röykkiöaluetta Kontiolahdella on aiemmin ollut enemmänkin, mutta että ne ovat aikojen saatossa tuhoutuneet.

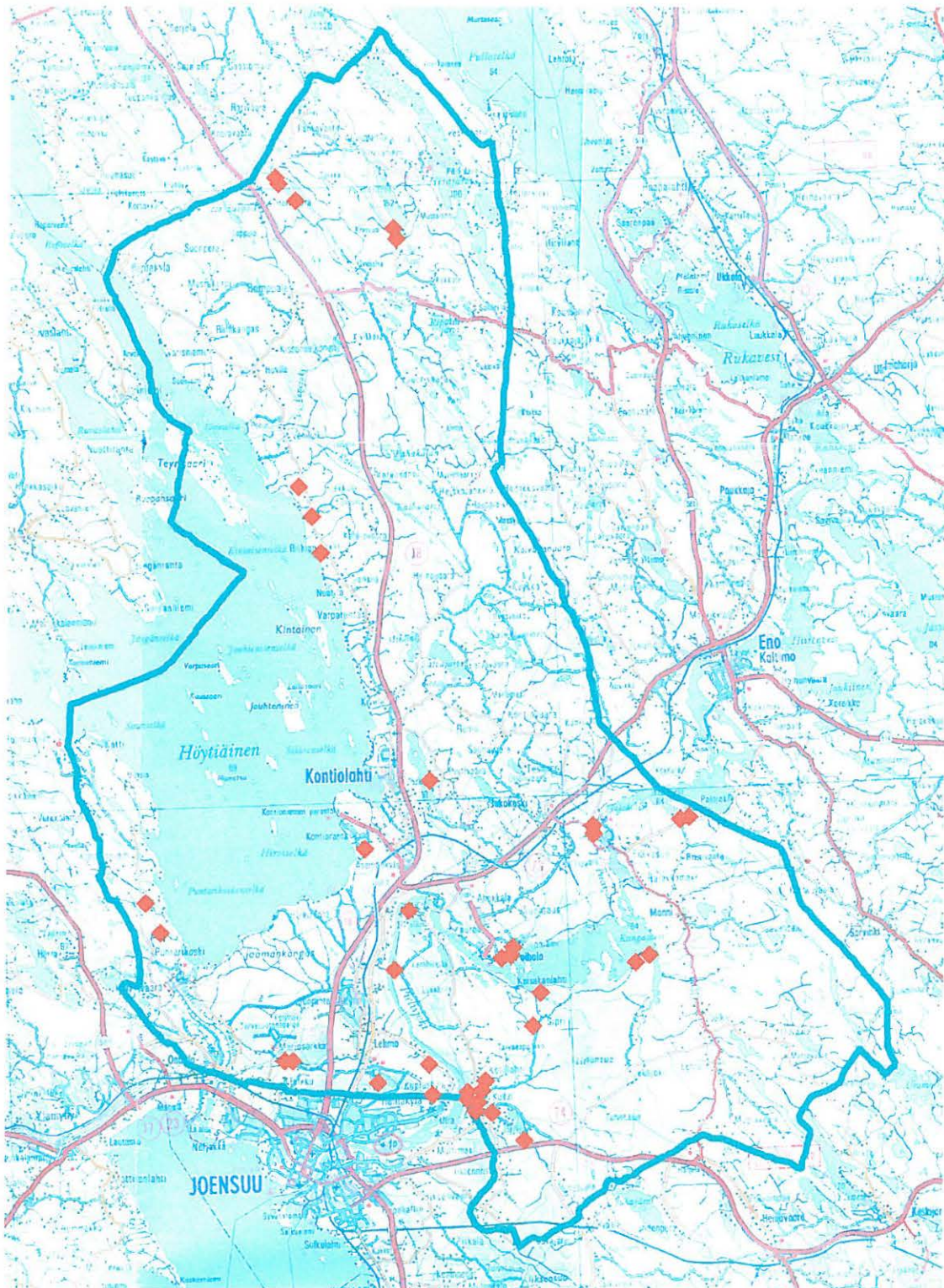
Varmimmat merkit rautakautisesta asutuksesta keskittyvät Paiholan ja Kaisakanrannan alueille. Ainoa täysin konkreettinen viite tosin on irtolöytönä esiintunut rautainen kirves, mutta indiisioita rautakautisesta toiminnasta alueella on runsaasti. Lisäksi on sanottava, että on hyvin todennäköistä, että rautakauden asutusta on ollut muuallakin Kontiolahdella, mutta koskapa tämä maanviljelykseen toimeentulonsa perustanut asutus on usein sijainnut samoilla paikoilla kuin nykyinenkin asutus, ovat merkit siitä vaikeasti löydettäviä.

Lopuksi voidaan vielä todeta, että rautakauden lopun ja keskiajan sekä myöhempienkin aikojen muinaisjäännöksiä on usein vaikea ilman kaivauksia tarkemmin ajoittaa. Inventoinnin perusteella ei kuitenkaan ole ilmennyt mitään syitä, joidenka vuoksi olisi oletettavaa asutuksen jatkumon jossain vaiheessa katkenneen Kontiolahden kunnan alueella. Voidaankin perustellusti väittää, että Kontiolahti näyttää asutun yhtäjaksoisesti mesoliittiselta kivikaudelta aina meidän päiviimme saakka.

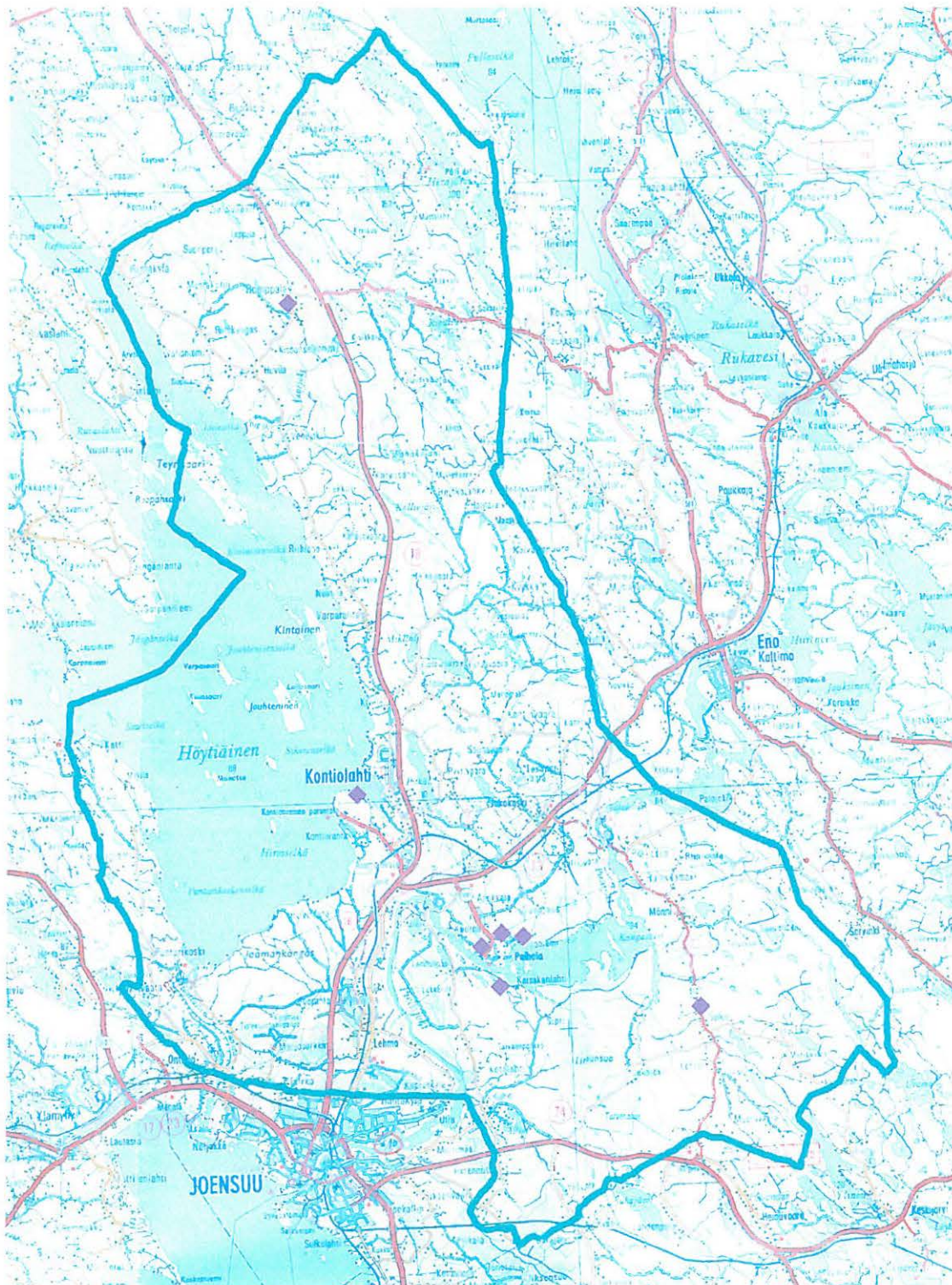
3.5 Yleiskartat

Kontiolahden kiinteät muinaisjännökset

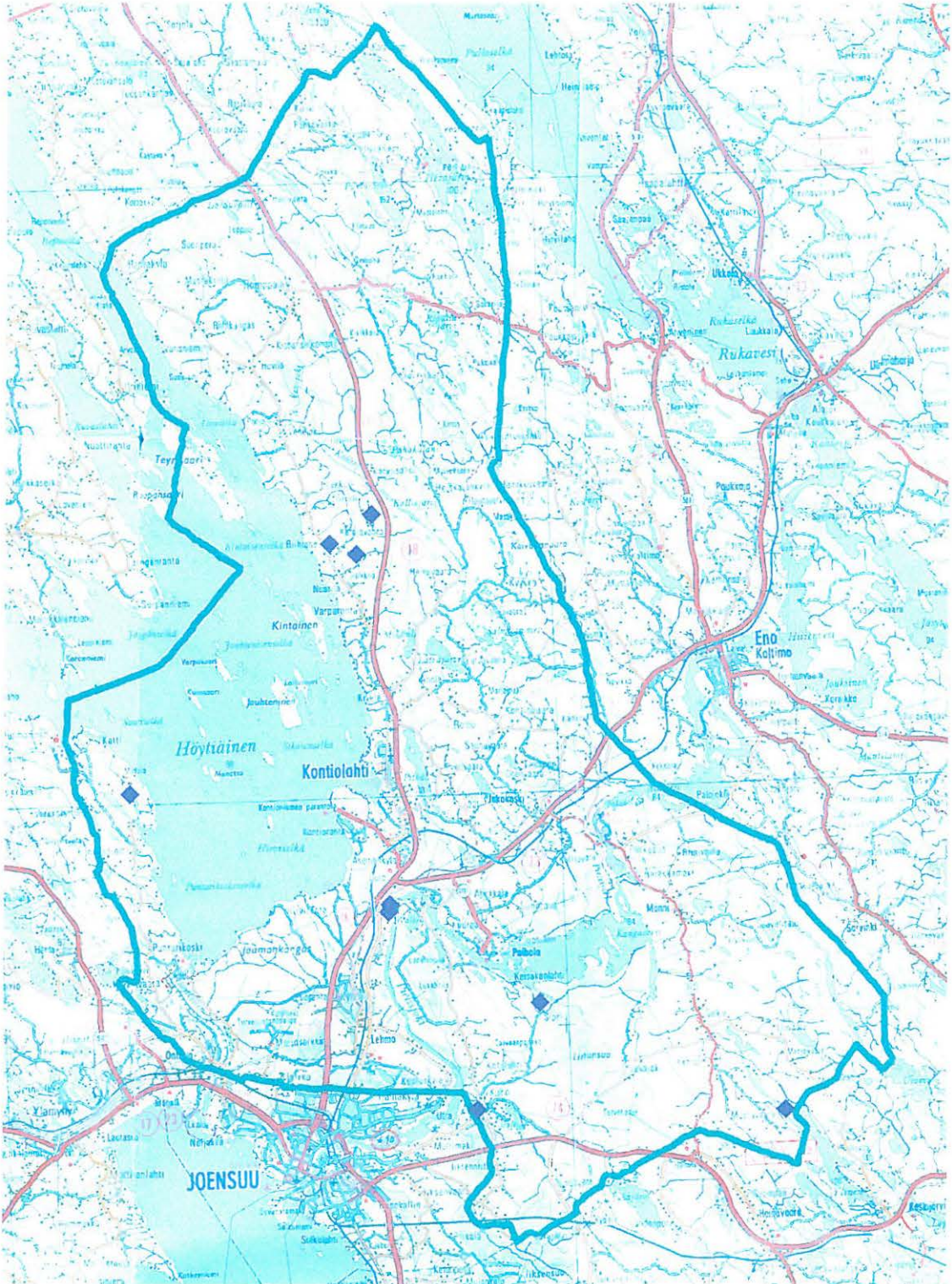
Punaiset pisteet kuvaavat esihistoriallisia kiinteitä muinaisjännöksiä Kontiolahden alueella.

Kontiolahden kiinteät historiallisen ajan muinaisjännökset

Kontiolahden irtolöytökohteet

4. Luettelot

4.1 Suojelukohdeluettelo – Kontiolahden kiinteät muinaisjäännökset

1. Kontiolahti Marjosärkkä

276 01 0001

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 09 JOENSUU
Yhtenäiskoordinaatit: p 6952.125, i 3640.648, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km etelälounaaseen
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-8-51 Apula
Kinnunen Martta, Kyyrönesuontie 26, 80130 Joensuu
Kinnunen Martti Vihtori, Kyyrönsuontie 26, 80130 Joensuu
Kinnunen Anja Kaarina, ei osoitetietoja
Kinnunen Pertti Kalevi, ei osoitetietoja

Laajuus: Koordinaattipisteen ilmoittama löytöalue on navetan päädyssä, sekä siitä loivasti koilliseen laskevasta pellon rinteestä. Asuinpaikka-alue on hiekkaharjua, jossa aikanaan on ollut hiekkainen kumpu, joka on tasoitettu ja levitetty pihamaa-alueelle. Koillisessa kohde rajoittunee vanhaan rantatörmään, joka erottuu pellolla parikymmentä metriä navetan nurkalta koilliseen. Muualla kohde rajoittunee pihapiirissä hahmotettavissa olevalle kumpareelle.

Tutkimukset ja löydöt:

Martti Kinnunen 1957, irtolöytö	KM 14750, kampakeramiikkaa
Tuomas Björkman 1959, tarkastus	KM 14981:1-3, kampakeramiikkaa
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi	-
Pohjois-Karjalan museo 1981	KM 21089:1-7, saviastian paloja, asbestia
Oili Forsberg 2003, inventointi	KM 33829:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Lehmon harjulla, Apulan eli Sorsalan talon pihamaalla. Tarkka löytökohta on navetan päädyssä sekä siitä loivasti koilliseen laskevasta pellon rinteestä. Asuinpaikka-alue on hiekkaharjua, jossa aikanaan on ollut hiekkainen kumpu, joka on tasoitettu ja levitetty pihamaa-alueelle. Ympäriällä on soista viljelysmaata, pihan eteläpuolinen maasto on mäntykangasta, joka itään päin mentäessä kohoaa noin 200 metrin päässä pieneksi kukkulaksi. Kohde lienee suurilta osin tuhoutunut rakennus- ja pihan tasoitustöissä.

2. Kontiolahti 2 Jynkkä

276 01 0002

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2/3
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Peruskoordinaatit: x 6948 88, y 4493 50, z 80-82.5
Yhtenäiskoordinaatit: p 6952.15, i 3647.33
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 16 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-61-15 Jokiranta
Puranen Pentti Olavi, Jokirannantie 31 B, 80170 Lehmo
Puranen Saara Sanelma Annikki, Jokirannantie 31 B,
80170 Lehmo

Laajuus: Koska inventoinnin yhteydessä kohteesta ei tavattu merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta, ei kohteen mahdollista jäljellä olevaa laajuutta voida arvioida.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi KM 17629, kvartsinen nuolenkärki, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, hiiltä
Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Pielisjoen länsirannalla, hiekkaisella kankaalla. Lahtiperän inventoinnin aikoihin halkoi asuinpaikkaa hiekkatie, jonka pientareilta löydöt oli poimittu. Kesän 2003 inventoinnin aikoihin oli tie asfaltoitu ja kuvien perusteella huomattavasti leveämpi kuin edellisen inventoinnin aikoihin. Kohde paikannettiin koordinaattien ja vanhojen valokuvien perusteella, sillä mitään löytöjä ei alueella havaittu. Kohdetta lieneekin tuhoutunut lisää vuoden 1968 jälkeisten tietöiden yhteydessä.

Kohteen koordinaattien lounaispuolella on laaja tallialue, jossa maanpinta on auki. Mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa ei siellä havaittu. Aluetta halkovan maantien koillispuolella maanpinta Pielisjoelle päin oli rikkoutumaton eikä varsinaisia vanhoja rantaterasseja ole selvästi erotettavissa. Lähistölle on myös viime aikoina noussut runsaasti omakotitaloasutusta.

3. Kontiolahti Ehronkangas

276 01 0003

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raahoitusluokka 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.258, i 3657.695, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km kaakkoon
Rekisterikylä: Mönni

Käinteistöt: 276-405-14-20 Reinola
Puhakka Heikki Juhani, Rinnetie 9, 21620 Kuusisto
Nummenmaa Anna Raija Marjatta, Satamakatu 7 B 12,
33200 Tampere
Puhakka Risto Tapio, Mönrintie 86 B, 81230 Mönni
Puhakka Reino Heikki oikeudenomistajat, 81230 Mönni
Puhakka Tyyne Esteri, Mönrintie 86 A, 81230 Mönni

Laajuus: Kohde rajoittuu niemen kärkeen, josta koordinaattipiste on annettu.
Löytöalue kokonaisuudessaan on noin 50x50 m.

Tutkimukset ja löydöt:

Liisa Laukkanen 1978, irtolöytö	KM 20204, varhaista asbestikeramiikkaa
Matti Huurre 1978, tarkastus	KM 20313, kampakeramiikkaa
Oili Forsberg 2003, inventointi	KM 33830:1-3, asbestikeramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Ehronkankaan koilliskärjessä, niemen nokassa, jossa Jukajoki laskee Pielisjokeen. Pääosa löydöistä tuli niemen kärjessä sijaitsevan hiekkakuopan reunoilta, mutta joitakin kvartseja tuli hieman ylempää, muutaman kymmenen metrin päästä tieltä. Ehronkankaalla ovat näyvässä vanhat joenrantaterassit, nykyään ranta on hieman soistunut. Itse kangas on kuivahkoa ja mäntyvaltaista.

4. Kontiolahti Suoniemi

276 01 0004

Muinaisjäänöstyyppi: Hautapaikat
Ajoitus: Historiallinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.611, i 3651.412, z 85
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.3 km kaakkoon
Rekisterikylä: Paihola

Künsteistöt: 276-406-4-43 Rantala
Tolvanen Lauri Veikko, Suoniementie 12, 80850 Paihola

Laajuus: Kohde on ilmeisesti pääasiassa veden alla.

Tutkimukset ja löydöt:
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -
Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka ovat niemekkeessä, joka on jäänyt veden alle. Paikalla on kylätoimikunnan pystyttämä risti, jonka kohdalta ovat ylläannetut koordinaatit.

5. Kontiolahti Sohmeron uhrilähde

276 01 0005

Muinaisjäänöstyyppi: Kultti- ja tarinapaikat
Ajoitus: Ajoittamaton
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Peruskoordinaatit: x 6951 79, y 4496 92, z 85-87.5
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.23, i 3650.62
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 13.3 km kaakkoon
Rekisterikylä: Paihola

Künsteistöt: 276-406-7-62 Alapiha
Mustonen Heikki Paavo, Pöllönvaarantie 14, 80910 Kulho

Laajuus: lähde

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

”Uhrilähde sijaitsee kahden mäen välisessä suonotkelmassa. Siinä on keskellä lähde, josta vesi pulppuaa. Lammen rannat ovat soistuneet. Perimätiedon mukaan lappalaiset ovat käyneet tekemässä taikojaan Sohmeron uhrilähteellä vielä viime vuosisadan alussa.” (Lahtiperä 1968.) Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sohmeron uhrilähdettä tarkastettu.

6. Kontiolahti Kaivonotkon lähde

276 01 0006

Muinaisjäännoistyyppi: Kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: Ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola

Peruskoordinaatit: x 6954 14, y 4496 90, z 100

Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.56, i 3650.50

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.1 km kaakkoon

Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-34-4 Kiiskiranta

Kuusela Mika Sakari, Suoniementie 6 A, 80850 Paihola

Kuusela Eeva Kristiina, Suoniementie 6 A, 80850 Paihola

Laajuus: lähde

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

”Uhrilähde on kahden melko jyrkän mäen välisessä notkelmassa. Se on pyöreä suonsilmäke. Sitä kerrotaan käytetyn vielä 1800-luvulla.” (Lahtiperä 1968.) Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sohmeron uhrilähdettä tarkastettu. Ilmoitetut koordinaatit sijaitsevat kuitenkin mäen laella.

7. Kontiolahti Vanhan kansan lähde**276 01 0007**

Muinaisjäänöstyyppi: Kultti- ja tarinapaikat
Ajoitus: Ajoittamaton
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Peruskoordinaatit: x 6953 52, y 4496 18, z 85-87.5
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.91, i 3649.81
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.5 km kaakkoon
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-35-74 Paiholanpelto
Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: lähde

Tutkimukset ja löydöt:
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

”Uhrilähde sijaitsee loivan rinteän alapuolella, lehtimetsässä. Sen vierellä on ollut uhripuuna iso koivu, joka on ollut täynnä värillisiä kangassuikaleita.” (Lahtiperä 1968.) Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sohmeron uhrilähdettä tarkastettu.

8. Kontiolahti Vaskiportinaho**276 01 0008**

Muinaisjäänöstyyppi: kivirakenteet
Ajoitus: Ajoittamaton
Raudoitusluokka: 3
Lukumäärä: 3?

Peruskartta: 4224 11 Kontiolahti
Peruskoordinaatit: x 6960 70, y 4491 00, z 110
Yhtenäiskoordinaatit: p 6963.85, i 3644.28
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 2.2 km etelälounaaseen
Rekisterikylä: Kontiolahti

Kiinteistöt: 276-402-114-20 Kontioniemi
Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: alueella ei ilmeisesti ole kiinteää muinaisjäänöstä

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1971, tarkastus -
Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Alue sijaitsee nykyään golfkentän keskellä, pienellä metsäisellä kaistaleella, joka kasvaa pääasiassa nuorehkoja mäntyjä, katajia ja pihlajia. Alue on jyrkän mäen rinteellä, rinne laskee kohti Höytiäisen rantaa. Maaperä on erittäin kivikkoista, ja onkin vaikeaa arvioida, mitä alueen epämääräisistä kivikasoista ovat tarkastuksessa (1971) mainitut kolme ”röykkiötä”. Lönnberg tosin arvelee ainakin kahta niistä kaskiraunioiksi. Selvin kivikasa oli pienehkö, alle 2 m halkaisijaltaan oleva läjä, jonka reunalla tosin podsoli oli häiriintymätön, joten on täysin mahdollista, ettei kasa liity mitenkään historiallisen ajan asutukseen. Suurella todennäköisyydellä kiveykset alueella ovatkin luonnonmuodostelmia eivätkä siten kiinteitä rauhoituksen alaisia muinaisjäännöksiä.

9. Kontiolahti Onkilampi

276 01 0009

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6951.507, i 3644.886, z 85-86
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-21-127 Yläpiha
Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: Löytövyöhyke on 5-15 metriä leveä kaistale rannalla noin 30 metrin matkalla koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33831, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus:

Kvartsi-iskokset ovat löytyneet Utran harjun eteläpuolisen Onkilammen rannalta, kohdasta, jossa on nykyisin uimaranta. Löytövyöhyke sijaitsee 5-15 metriä rannasta, kvartsit löytyivät suppeahkolta alueelta. Lampi on hiekkapohjainen ja se on Pielisjoen muinaista suistoaluetta. Onkilammen rannat ovat pääasiassa soiset, itse Utranharju on hiekkaista mäntykangasta.

10. Kontiolahti Rajapolku

276 01 0010

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.759, i 3647.373, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-46-28 Hirviranta
UPM-Kymmene Oyj, Maankäyttö, 53200 Lappeenranta

Laajuus: Kohteen koordinaattipiste on luukeskittymästä, kvartsi-iskos löytyi tästä pisteestä noin 150 metriä kaakkoon niin ikään tien leikkauksesta. Pii-iskos puolestaan löytyi noin 100 metriä luukeskittymästä luoteeseen, tien leikkauksesta. Kohteen (epävarmat) rajat täytynee sijoittaa vähintään 150 metriä koordinaattipisteen molemmin puolin Utran harjun alarinteeseen, alueelle, jota metsätie halkoo.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33832:1-3, kvartsi-iskos, pii-iskos,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikkalöydöt tulivat päivänvaloon Utranharjun kaakkoispäädystä, aivan Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin välisen rajan tuntumasta. Lähimmät tunnetut esihistorialliset kohteet ovat Erolanniemen kivi- ja varhaismetallikautiset asuinpaikat reilu kilometri itään Rajapolulta, Pielisjoen vastarannalla.

Utranharju on selväpiirteinen hiekkaharju. Sen eteläinen rinne, jossa Rajapolun asuinpaikka sijaitsee, on loiva ja se on kuivaa mäntykangasta. Harjun reunaa kulkevan tien eteläpuolella maasto on soistuvaa, jossa mäntyjen lisäksi kasvaa koivikkoa. Löydöt havaittiin tien reunoilla, ja niitä otettiin talteen kolmesta pesäkkeestä noin 250 metrin matkalta. Kohteen koordinaateiksi ilmoitettu piste on löytöalueen keskipaikkeilta, josta kaikki palanut luu saatiin talteen.

11. Kontiolahti Itäranta**276 01 0011**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen/varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6959.091, i 3646.231, z 82.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 7.7 km etelään.
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-10-42 Itäranta
Suhonen Reino Juhani, Kerppukatu 9, 15700 Lahti
Suhonen Aino Kirsti Irmeli, Kerppukatu 9, 15700 Lahti

Laajuus: Itse löytöalue oli vain noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi KM33833:1-2, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Löydöt tulivat loivasta, Pielisjokeen viettävästä pellostä pintapoiminnalla, noin 15 x 15 metriä suuruiselta alueelta. Pelto on hienoa hiekkaa ja vähäkivinen. Pelto sijaitsee ilmeisesti kesämökkikäytössä olevan mökin pihapiirissä, noin sata metriä nykyisen Pielisjoen rannasta etelään. Pielisjoki tekee Itärannan tienoilla jyrkän mutkan ja kääntyy kohti etelää.

12. Kontiolahti Nieminen**276 01 0012**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.066, i 3645.701, z 82.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.5 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-3-118 Päivölänsalo
UPM-Kymmene Oyj, Maankäyttö, 53200 Lappeenranta

Laajuus: Löytöalue sijaitsee koordinaattien osoittaman keramiikan löytöpisteen molemmin puolin noin sadan metrin matkalla metsätien varrella. Alueen ulottuminen tien molemmin puolin on epäselvää, koska koekuopista ei metsäalueelta tullut löytöjä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33834:1-3, saviastian palasia,
kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikkalöydöt havaittiin kangasmaastoa halkovalla metsätiellä, Pielisjoen muinaisella rantatörmällä. Matkaa nykyiseen rantaan on reilu parisataa metriä. Tien itäpuolella kangas on tasaista, länsipuolella joen soiseen rantaan laskevaa. Välittömästi tien länsipuolella voi havaita vanhaa joen rantaterassia. Kohde sijaitsee alueella, joka on hakattu korkeintaan parikymmentä vuotta sitten, ja se kasvaa nykyisin lähinnä männyn taimia sekä koivuja.

13. Kontiolahti Papulanniemi

276 01 0013

Muinaisjäännostyyppi: Asuinpaikka

Ajoitus: Kivikautinen

Raudoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola

Yhtenäiskoordinaatit: p 6955.467, i 3652.381, z 85

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.5 km kaakkoon.

Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-7-58 Koulula

Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä. Kohteen kokonaislaajuus on epävarmaa, mutta todennäköisesti osa alueesta on syöpynt Pielisjokeen.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33835:1-2, kvartsi-iskos, palanutta
luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Ehronkankaan länsipäässä sijaitsevan Papulanniemen kärjessä, Pielisjoen etelärannalla. Asuinpaikan tienoilla joki on syövyttänyt rantatörmää, jossa luiden löytöpaikalla oli havaittavissa jälkiä myös kulttuurikerroksesta. Törmän leikkauksessa oli suppealla alalla palaneita kiviä ja hiilen muruja lähes steriliin pohjamaahan saakka. Papulanniemi kasvaa mäntyä ja maaperä on hienoa hiekkaa. Niemessä oli runsaasti veneitä ja maan pinta olikin paikoin niemessä tallattu rikki. Koordinaatit osoittavat pääasiallisen löytökohdan sijainnin.

14. Kontiolahti Matkalahti

276 01 0014

Muinaisjäännystyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.505, i 3656.884, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Selkie

Kiinteistöt: 276-409-14-26 Ehronkangas
Hukka Martti Juhani, Oravilahdentie 4, 80910 Kulho

Laajuus: Koordinaatit osoittavat palaneen luun löytökohdan. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta alueella ei ollut, joten alueen kokonaislaajuus jää selvittämättä toistaiseksi.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33836, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Ehronkankaan alueella, jossa Matkalahden kohde sijaitsee, on havaittavissa kaksikin eri Pielisjoen vanhaa rantaterassia. Niistä alempi sijaitsee välittömästi 85 metrin käyrän yläpuolella, ja tältä terassilta ovat niin Ehronkankaan (03) ja Papulanniemen (13) asuinpaikkojen löydöt. Ylempi Pielisjoen rantaterassi kulkee aika tarkoin 90 metrin käyrän tuntumassa, ja tältä terassilla sijaitsee Matkalahden kohde. Palaneen luun löytöpaikka on kesämökin kupeessa olevan pienen hiekkakuopan leikkauksesta, lähes pintamaan alta. Alue on kuivaa mäntykangasta, maaperä on hienoa hiekkaa. Alueella on useita kesämökkejä.

15. Kontiolahti Nekkilänaho 1**276 01 0015**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.870, i 3650.806, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 12.1 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-35-104 Kostela
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä,
Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu

Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33837, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Kvartsi-iskokset löytyivät Pyörteenvaaran eteläpuoliselta rannalta, Mustanpyörteen uimarannan pohjoispuolisen hiekkatien leikkauksesta. Matkaa Nekkilänahon taloon on pari sataa metriä. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienoolle.

16. Kontiolahti Nekkilänaho 2**276 01 0016**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.986, i 3650.935, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.9 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-3-66 Pajuniemi
Kuurnan Voima Oy, Rantakatu 29, 80100 Joensuu

Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33838:1-3, saviastian palasia,
kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Asuinpaikkalöydöt löytyivät Pyörteenvaaran länsipuoliselta rannalta, noin sata metriä Nekkilänahon talosta lounaaseen. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienoolle. Löydökset havaittiin rantaa myötäilevän hiekkatien reunalta tienlevennyksen kohdalta, jossa maan pinta on paljas.

17. Kontiolahti Nekkilänaho 3

276 01 0017

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.091, i 3650.980, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.7 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-3-66 Pajuniemi
Kuurnan Voima Oy, Rantakatu 29, 80100 Joensuu

276-406-1-28 Vaarapelto
Kiiskinen Taavi, Tapionkatu 44 C 18, 80230 Joensuu

Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33839, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Palanutta luuta löytyi Pyörteenvaaran koillispuoliselta rannalta, joitakin kymmeniä metrejä Nekkilänahon talosta länteen. Kohde sijaitsee noin 90 metrin käyrällä. Löydökset havaittiin rantaa myötäilevän hiekkatien leikkauksesta. Lähellä Nekkilänaho 3 löytökohtaa oli pari vanhaa sorakuoppaa, mutta niistä ei tarkastuksen yhteydessä havaittu mitään viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta.

18. Kontiolahti Autio

276 01 0018

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1-2

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6962.823, i 3654.898, z 85
p 6962.816, i 3654.852, z 92.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11 km länsilounaaseen.
Rekisterikylä: Jakokoski

Kiinteistöt: 276-401-11-23 Autio
Kontkanen Esko Iisakki, Kuusojantie 43, 81220 Jakokoski

Laajuus: Kohteessa on kaksi selkeää löytöpesäkettä erikorkuisilla muinaisilla rantaterasseilla. Vaikka löytöjä ei pesäkkeiden väliseltä alueelta tullutkaan, sijaitsevat nämä pesäkkeet niin lähellä toisiaan, että suoja-alue mukaanluettuna voidaan aluetta pitää yhtenä asuinpaikkana. Koordinaattipisteiden osoittamien löytökeskittymien halkaisija oli korkeintaan 30 metriä.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33840:1-5, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta, sulanutta lasia
(kuonaa?)

Lyhyt kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä havaittiin Pielisjoen rannassa sijaitsevassa Aution talon ohrapellossa merkkejä kivikautisesta asutuksesta kahdessa eri pesäkkeessä. Kohde löytyi toukokuun lopulla ennen viljan nousua oraalle. Pelto on loivaa rinnettä, joka laskee kohti Pielisjokea.

19. Kontiolahti Paavilanlahti

276 01 0019

Muinaisjäännoistyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6963.551, i 3659.494, z 85
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.9 km länsilounaaseen.
Rekisterikylä: Mönni

Kiinteistöt: 276-405-14-34 Paavilanlahti
Hiltunen Eino Matti, Säynelähdentie 433, 81200 Eno

Laajuus: Kohteesta löydetyt kvartsi-iskokset ovat suppeahkolta alueelta, noin 50x20 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympäriltä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33841, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus:

Kontiolahden inventoinnin yhteydessä löydettiin merkkejä kivikautisesta asutuksesta Paavilanlahden rannalta, aivan Kontiolahden ja Enon välisellä kunnanrajalla, Pielisjoen rannalla. Iskokset löytyivät Hiltusten omistaman tilan perunapellostä noin 85 metrin korkeudelta, mikä vastaa alueella Vuoksen puhkeamisen jälkeistä rantakorkeutta. Pelto sijaitsee talon pihapiirin tuntumassa, löytöpaikalta on suora näköyhteys Pielisjoelle. Pellon tarkastuksen aikoihin ei perunaa vielä oltu laitettu maahan.

20. Kontiolahti Vaapurinsuo**276 01 0020**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6963.187, i 3659.068, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.5 km länsilounaaseen.
Rekisterikylä: Mönni

Kiinteistöt: 276-405-3-24 Vaapurinsuo
Karvonen Eila Inkeri, Pilkkasuontie 31, 81230 Mönni
Karvonen Kauno Antero, Pilkkasuontie 31, 81230 Mönni
Karvonen Tarmo Tapani, Pilkkasuontie 31, 81230 Mönni

Laaajuus: Kohteesta löytynyt palanut luu havaittiin koordinaattipisteen ympäriltä, noin 20x20 metriä suuruiselta alueelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33842, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Pielisjoen rannan tuntumassa sijaitsevan Vaapurinsuon talon peltoja. Talon ja rannan väliin jäävältä peltokaistaleelta löydettiin muutamia vähäisiä palaneen luun kappaleita. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei tavattu paikalla, muutoin pellolla oli runsaasti eri-ikäistä tavaraa.

21. Kontiolahti Aution keittiöpuutarha**276 01 0021**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6962.575, i 3654.860, z 87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.3 km länsilounaaseen.
Rekisterikylä: Jakokoski

Kiinteistöt: 276-401-11-23 Autio
Kontkanen Esko Iisakki, Kuusojantie 43, 81220 Jakokoski

Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 15x15 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33843:1-2, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Pari sataa metriä etelään Aution asuinpaikalta, samaisen talon keittiöpuutarhasta, löytyi kvartsi-iskos sekä jonkin verran palanutta luuta. Löytöpesäke sijaitsee hieman korkeammalla kuin Aution asuinpaikan alempi löytökeskittymä (87.5 mpy) ja noin 100 metriä Pielisjoen nykyisestä rannasta.

22. Kontiolahti Riihiaho

276 01 0022

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka

Ajoitus: Kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari

Yhtenäiskoordinaatit: p 6975.563, i 3642.317, z 100-102.5

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 12.2 km pohjoisluoteiseen.

Rekisterikylä: Kontiolahti

Kiinteistöt: 276-402-17-7 Riihiaho

Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 20x20 metriä koordinaattipisteen ympäristössä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33844, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä löydettiin hieman palanutta luuta pelloilta Riihiahosta, Venejoen tien varresta, noin 700 metriä Höytiäisen nykyiseltä rannalta itään. Luut löytyivät pieneltä alueelta kohdasta, jossa pelto laskee loivasti kohti Höytiäistä. Loivan rinteiden alapuolelta ei enää löytöjä tullut.

23. Kontiolahti Herneniemi

276 01 0023

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6977.156, i 3641.783, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.3 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti

Kiinteistöt: 276-402-58-11 Herneniemi
Ratialinen Jaana Helena, Sorvarinkatu 25, 80100 Joensuu
Kukkonen Faina, Kotkantie 2 A 1, 81100 Kontiolahti
Kukkonen Jussi Vilho Kalevi, Noljaakankaari 48 A 5,
80140 Joensuu
Kukkonen-Väänänen Minna Kristiina, Kipinäkatu 30 as.1,
70620 Kuopio
Kukkonen Henna Maria, Tuirantie 17 as.18, 90500 Oulu

Laajuus: Löytöalue on laajahko, noin 200x150 metriä. Kohteen koordinaatit ovat keihäänkärjenlöytökohdasta, joka sijaitsee löytöalueen koillisnurkkauksesta. Kohteen alue ulottuu siis tästä pisteestä Herneniemen pellolla toista sataa metriä etelään aina peltoaluetta halkovan puron reunaan, sekä satakunta metriä pisteestä länteen aina maantien reunaan asti. Kohde ulottuu koordinaattipisteestä viitisenkymmentä metriä pohjoiseen, josta pohjoisimmat löydöt tehtiin. Lännessä alue rajautuu luontevasti Höytiäisen katastrofia edeltävän rannan tuntumaan, hieman 100-metrin korkeuskäyrän alapuolelle. Pohjoisessa ja etelässä pintapoiminnalla havaittavat löydöt rajaavat alueen edelläkuvatulla tavalla. Ainoastaan pellon itäpuolinen, metsikköinen alue jää epävarmaksi rajaukseltaan.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33845:1-3, liuskekeihäänkärjen
katkelma, kvartsi-iskoksia, palanutta
luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Herneniemen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Venejoen tien varressa, tien itäpuolella reilun 400 metrin päästä Höytiäisen nykyisestä rannasta. Löytöjä tuli laajalta alueelta pellostä, asuinpaikalle annetut koordinaatit ovat keihäänkärjen löytökohdan koordinaatit. Kvartsit löytyivät parinkymmenen metrin säteeltä kärjen alapuolelta, mutta palanutta luuta tuli vielä lähes sadan metrin päästä kärjen löytöpaikkaan nähden. Luulöydöt tulivat pesäkkeinä, mutta löytökohtia oli useita. Kaikki löydöt tulivat 100 metrin korkeuskäyrän yläpuolelta, keihäänkärki löytyi 102.5 metrin korkeudelta.

24. Kontiolahti Tuomipuro

276 01 0024

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6978.757, i 3641.255, z 100-105
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 16 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti

Kiinteistöt: 276-402-7-36 Maahovi
Riihilä Matti ja Anna
Varparannantie 86, 81120 Katajaranta

Laajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä.
Todennäköisimmin asuinpaikka on lähes tuhoutunut soranotossa.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33846, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde löytyi Venejoelle vievän tien länsipuolella sijaitsevasta vanhasta sorakuopasta. Keskellä kuoppaa sekä sen eteläreunalla on jäljellä hieman alkuperäistä hiekkatöyrästä, josta kvartsit löytyivät. Sorakuopan alareuna sijaitsee 100 metrin käyrän tuntumassa, ja sen alapuolella maasto laskee jyrkästi. Matkaa sorakuopan reunalta Höytiäisen vanhalle rannalle on viitisenkymmentä metriä, lähimmälle nykyiselle rannalle, lounaaseen Tuomipurolta, on matkaa kilometrin verran.

25. Kontiolahti Jokela

276 01 0025

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4313 10 Pusö
Yhtenäiskoordinaatit: p 6989.898, i 3645.661, z 157.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 28 km pohjoiseen.
Rekisterikylä: Pusö

Kiinteistöt: 276-408-12-15 Jokela
Turunen Kauko Kalevi, Heraniementie 28, 81160 Romppala

Laajuus: Löytöalue käsitti koko koordinaattien osoittaman avoinnaolevan perunapellon alueen, noin 15x30 metriä. Todennäköisesti kohde on huomattavasti löytöaluetta laajempi, mutta koska ympäröivä alue oli nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia pintapoimintaan ollut. Peltoalue laskee loivasti Pusojärveen niin kaakossa kuin idässäkin, mutta koska kohteen rannansiirtymäajoitus on enemmän kuin epävarma, ei mikään muinaisranta rajaa kohdetta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33847:1-2, liuskeinen kivikiekko,
kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde sijaitsee Pusojärven lounaisrannalla, Jokelan talon perunapellossa. Kvartsien löytökorkeus on 157.5 mpy, mikä on viitisen metriä Pusojärvenkin pintaa korkeammalta. Pusojärveä ei ole laskettu, joten löytötasoa voidaan pitää aika korkeana.

26. Kontiolahti Honkaharju

276 01 0026

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat, lapinrauniot

Ajoitus: Varhaismetallikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 3

Peruskartta: 4313 Pusou

Yhtenäiskoordinaatit: p 6990.206, i 3645.586, z 155 (röykkiö 1)

p 6990.206, i 3645.581, z 155 (röykkiö 2)

p 6990.208, i 3645.583, z 155 (röykkiö 3)

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 28.4 km pohjoiseen.

Rekisterikylä: Pusou

Kiinteistöt: 276-408-12-15 Jokela

Turunen Kauko Kalevi, Heraniementie 28, 81160 Romppala

Laajuus: Kohteen röykkiöt sijaitsevat koordinaattien osoittamissa pisteissä ja ne sijaitsevat muutaman metrin päässä toisistaan.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

-

Lyhyt kohdekuvaus:

Röykkiöalue sijaitsee Pusojärven rannalla, Jokelan talon mailla. Järven rannalla on kolme vuokrakesämökkiä, Turusen majat, joista kahden välissä röykkiöt sijaitsevat. Alue on Honkaharjun eteläpäässä ja se on sekametsää kasvavaa kangasmaastoa.

Pusojärvi ei ole kuulunut niihin Pohjois-Karjalan vesistöihin, joita on laskettu 1800-luvulla vauhtiin päässeessä järvenlaskuinnostuksessa, eikä sen vesistöhistoriassa liene mitään kummempaa dramatiikkaa sitten jääkauden päättymisen. Vedenpinta on tällä hetkellä 152.2 mpy, muutaman sadan metrin päässä sijaitseva Jokelan kivikautinen asuinpaikka 157.5 mpy. Röykkiöt sijaitsevat noin 155 mpy loivalla Pusojärveen viettävällä rinteellä noin 10 metriä rannasta.

27. Kontiolahti Vaskela

276 01 0027

Muinaisjäännystyyppi: Asuinpaikka

Ajoitus: Kivikautinen

Raudoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 07 Puntarikoski

Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.892, i 3635.263, z 100-102.5

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.6 km lounaaseen.

Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-15-64 Mäkivaskela

Simonen Asko Heikki, Majaniementie 15, 80510 Onttola

Laajuus: Kohteen varsinainen löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä, hiekkakuopan reunalla. Kuopan itäpuolella sijaitsee pieni metsikkö, joka noin 50 metrin päässä hiekkakuopan reunasta laskee Höytiäisen katastrofia edeltävään rantaan. Vaikka metsiköstä ei koekuopituksessa havaittukaan jälkiä esihistoriallisesta asutuksesta, on todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu juuri tänne, muinaisen rannan suuntaan. Lisäksi on mahdollista, että soranotto on jonkin verran tuhonnut kohteen länsi- ja eteläpuolista aluetta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33848:1-2, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kvartsi-iskokset sekä palanut luu havaittiin Vaskelan talon pohjoispuolisen pellon reunalla sijaitsevan hiekkakuopan reunoilta. Kuopasta ei soraa ole ajettu muutamaan vuoteen. Löytöpaikan pohjoispuolella laskee puro kohti taannoista Höytiäisen rantaa, joka erottuu selvästi maastossa terassina. Eheää, sekametsää kasvavaa kangasta on sorakuopan sekä törmän välillä noin 50 metrin levyisenä kaistaleena. Kangas on tasaista, eikä siinä näy maanpäällisiä merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Löytöalueen maaperä on hiekkaista. Ympäristön pellot olivat tarkastushetkellä nurmella.

28. Kontiolahti Joutenpuro

276 01 0028

Muinaisjäännystyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 07 Puntarikoski
Yhtenäiskoordinaatit: p 6959.483, i 3634.309, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.4 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Kunnasniemi

Kiinteistöt: 276-403-1-14 Puropelto
Jääskeläinen Pertti Tapani,
Kunnasniementie 95B as 2, 80510 Onttola
276-403-1-35 Purola II
omistajatiedot puuttuvat

Laajuus: Kohde kyettiin tarkastamaan vain vaillinaisesti inventoinnin yhteydessä, koska se sijaitsee pellolla, joka tarkastushetkellä oli jo oraalla. Löytökohta on pellon koillispuolen pientareella, mutta on hyvin todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu ainakin koordinaattipisteen länsi- ja eteläpuolella, myötäillen Höytiäisen katastrofia edeltäneen rannan linjaa. Koordinaattipisteen länsipuolella kohde jatkunee ainakin viitisenkymmentä metriä, eteläpuolella mahdollisesti enemmänkin.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33849, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kuvaus:

Purolan talon eteläpuolista peltoaluetta halkoo Joutenpuro, joka ennen järvenlaskua on juossut Joutensuolta Höytiäisen lahteen. Tämä pieni lahti näkyy pellolla selvästi kauniina ja loivana rantaterassina. Kvartsit on poimittu peltoalueen koillispuoliselta pientareelta, läheltä 102.5 metrin käyrää.

29. Kontiolahti Hovila

276 01 0029

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6949.773, i 3650.168, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 19.3 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-28-209 Hoviraittila
Lukkarinen Mika ja Sari
Rekiraitti 1, 80910 Kulho

276-404-28-210 Hovila
Lukkarinen Jorma Matias, Lehtotie 5, 80910 Kulho
Lukkarinen Markku Henrikki, Rekiraitti 3, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen löytöalue sijaitsee joitakin kymmeniä metrejä annetun koordinaattipisteen ympärillä. Kohde jatkunee kuitenkin huomattavasti laajemmalle alueelle, sillä löytökohdan länsipuolinen peltoalue oli tarkastushetkellä viljelyksellä eikä sieltä siten päästy havaintoja tekemään. Empiiristen havaintojen perusteella voidaan lisäksi väittää, että kivikautisilla asuinpaikoilla usein palanut luo on levinnyt laajimmin kohteen ympäristöön, joten mahdollista on, että nyt esitetyt kohteen koordinaatit sijaitsevat asuinpaikan itäreunalla. Lännessä kohdetta rajoittaa Rekilampi, jonne asuinpaikalta on matkaa noin 150 metriä.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33850, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Palaneen luun kappaleet löytyivät Kulhosta, Hovilan pellosta, avoinna olevan sekä viljellyn pellon vaihteesta, noin 50 metrin matkalta, kapeahkolta vyöhykkeeltä. Oletettavaa on, että asuinpaikkaa on jäljellä viljelyksen alla. Hovilan rakennukset ovat välittömästi pellon pohjoispuolella. Pelot, jotka ovat hiekkaiset, rajautuvat lännessä Rekilampeen. Maisema paikalla on viljeltyä, kivikaudella alue on ollut Pielisjoen suistoa.

30. Kontiolahti Anttila

276 01 0030

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6948.555, i 3651.749, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 21.4 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-19-63 Anttila I
Nevalainen Asko Otto Henrikki, Lähdepohjantie 7,
80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaatit osoittavat löytöalueen keskustaa, löytöjä tuli pelloilta noin 100x30 metriä leveältä alueelta. Asuinpaikka jatkuu länteen, kohti Aittolammen eteläpäässä sijaitsevaa Pienilampea. Aluetta ei kuitenkaan päästy tarkastamaan, koska pelto oli tarkastushetkellä viljelyksellä. Matkaa Pienilammen rantaan kohteesta on noin sata metriä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33851:1-2, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde löytyi Aittolammen etelärannalta. Kvartsi-iskokset sekä palanut luo havaittiin Anttilan uuden ja vanhan päärakennuksen väliseltä perunapelloilta. Maasto täällä viettää loivasti Aittolammen eteläpuoliseen Pienilampeen. Aittolammen ympäristö on hienoa hiekkaa, kuivaa kangasta. On mahdollista, että asuinpaikan ydinosa on sijainnut hieman löytökohtaa alempana, mutta koska nämä pelot olivat tarkastushetkellä viljalla, ei niitä päästy tarkastamaan.

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen, varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4223 12 Utra
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6950.684, i 3649.151, z 85
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 18.2 km eteläkaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Kiinteistöt:</i>	276-404-29-98 Härkölä Pennanen Maire, Kuurna-Kulhontie 108 B, 80910 Kulho Pennanen Mauri Juhani, Kuurna-Kulhontie 108 B, 80910 Kulho
<i>Laajuus:</i>	Kohteen koordinaatit on annettu alueelta, josta pääosa löydöistä poimittiin avoimelta pellolta. Alueella erottuvat Pielisen vanhat rantatörmät erityisen selvästi, ja kohteen voi olettaa jatkuvan löytöalueelta korkeintaan joitakin kymmeniä metrejä länteen. Palanutta luuta löytyi pellolta useiden kymmenienkin metrien päässä koordinaattien osoittamasta pisteestä itään ja etelään. alueen kokonaislaajuus koordinaattipisteen ympärillä lienee ainakin noin 70x70 metriä.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	
Oili Forsberg 2003, inventointi	KM 33852:1-4, saviastian palasia, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	
Kohde löytyi Kulhon kylässä sijaitsevalta Erolanniemen talon pellolta, joka alkaa noin 10 metriä talon eteläpuolelta. Löytökohta on loivasti Pielisjokeen laskevaa peltoa talon välittömässä läheisyydessä. Pielisjoen vanhat rantaterassit erottuvat paikalla erityisen selvästi. Näitä terasseja voi tällä kohtaa erottaa kaksikin, joista ylemmällä Erolanniemi 1 sijaitsee. Kohteen koordinaatit ovat pellon luoteisnurkassa, josta kaikki keramiikka sekä lähes kaikki kvartsit löytyivät. Palanutta luuta sitävastoin löydettiin lähes koko kyseisen pellon alueelta.	

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Varhaismetallikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.772, i 3649.200, z 82.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-29-9 Kerola
Pennanen Maire, Kuurna-Kulhontie 108 B, 80910 Kulho
Pennanen Mauri Juhani, Kuurna-Kulhontie 108 B, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaateiksi esitetty piste on löytökeskittymästä, josta muunmuassa saviastian palanen tavattiin. Löytöpellon pohjoispuolella, muutama kymmenen metriä löytöpisteestä pohjoiseen, on erittäin selvä Pielisjoen vanha rantaterassi, joka rajannee kohteen tällä suunnalla. Yksittäisiä löytöjä tehtiin kuitenkin pisteestä kymmeniä metrejä lounaaseen, joten alueen kokonaislaajuutena voi koordinaattipisteen ympärillä pitää ainakin 50x50 metrin suuruista aluetta.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi
KM 33853:1-3, saviastian palanen,
kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kulhon kylässä sijaitsevalta Erolanniemen talon pellolta, talon pohjoispuolelta. Löytökohta on loivasti Pielisjokeen laskevaa peltoa talon välittömässä läheisyydessä. Pielisjoen vanhat rantaterassit erottuvat paikalla erityisen selvästi. Näitä terasseja voi tällä kohtaa erottaa kaksikin, joista alemmalla Erolanniemi 2 sijaitsee. Erolanniemi 2:n alapuolella, kohteesta parikymmentä metriä luoteeseen, erottuu maastossa Pielisjoen säännöstelyä edeltänyt ranta.

Saviastian palanen, suurin osa kvartseista sekä palaneesta luusta löytyi kohteen koordinaateiksi merkityn pisteen välittömästä läheisyydestä. Lisäksi yksi kvartsi-iskos sekä 0.5 g palaneesta luusta löytyi samalta löytökorkeudelta, muutaman kymmenen metrin päästä, Erolanniemen keittiöpuutarhasta.

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat, asumuspainanteet
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6949.922, i 3649.736, z 85-87.5 (painanne 1)
 p 6949.945, i 3649.717, z 85-87.5 (painanne 2)
 p 6949.950, i 3649.743, z 85-87.5 (kirveen löytökohta)
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.8 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-29-90 Vesala I
 Varis Riitta-Leena Susanna
 Purolantie 54, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaatit osoittavat asuinpainanteiden sijaintia, sekä kirveen löytökohtaa. Asuinpainanteet sijaitsevat joitakin metrejä maastossa erottuvan Pielisjoen vanhan rantatörmän päältä. Tämän törmän voi olettaa rajaavan asuinpaikan lännessä. Kirveen löytöpaikka sitä vastoin sijaitsee lähes 20 metriä törmältä itään, joten kohde lienee suhteellisen laaja, vaikka koekuopituksessa muita varsinaisia merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta kuin asuinpainanteet ei havaittu. Kohteen kokonaislaajuus on vähintään 50x50 metrin suuruinen alue koordinaattipisteiden ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt:
 Vesa Pyykönen 1980, irtolöytö kivikirves, kaksiteräinen, liusketta (yksityiskokoelmat)
 Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Kulhon vesijohdon kaivuun yhteydessä 1980-luvun alussa löytyneen taltan (KM 20919) löytöpaikalta joitakin satoja metrejä pohjoiseen löytyi samoihin aikoihin, niin ikään vesijohtolinjaa kaivettaessa, vihertävää liusketta oleva kaksiteräinen, kauttaaltaan hiottu kirves. Esineen löytäjä oli myös havainnut maastossa joitakin metrejä löytöpaikalta länteen kaksi painannetta, jotka inventoinnin yhteydessä todettiin asumuspainanteiksi. Nämä painanteet sijaitsevat Pielisjoen vanhalla rantaterassilla, muutaman metrin päässä sen reunalta. Maasto alueella on hiekkaista kangasta, joka kasvaa sekametsää. Alueella on runsaasti omakotitaloasutusta.

34. Kontiolahti Alapiha

276 01 0034

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat, asumuspainanteet
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.518, i 3649.293, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.4 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-29-104 Rekilampi
Varis Veijo Matias, Kuurna-Kulhontie 115 as.1, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaateiksi annettu piste on asuinpainanteesta 3 löytyneen kvartsi-iskoksen löytökohta. Asuinpainanteet sijaitsevat kauniissa rivissä Pielisjoen vanhalla rantatörmällä, joka rajaakin asuinpaikan laajuuden lounaassa korkeintaan viidentoista metrin päähän painanteista. Painanteiden koordinaatit ovat seuraavat:
Painanne 1: p 6950.502, i 3649.322, z 85-87.6
Painanne 2: p 6950.496, i 3649.323, x 85-87.5
Painanne 3: p 6950.518, i 3649.293, z 85-87.5
Painanne 4: p 6950.562, i 3649.266, z 85-87.5
Painanne 5: p 6950.537, i 3649.298, z 85-87.5
Painanteet eivät sijaitse aivan suorassa linjassa keskenään, vaan ne muodostavat kiemurtelevan linjan muinaisen joen rannassa. Painanteiden välinen etäisyys vaihtelee viidestä kahteenkymmeneen metriin, alueen kokonaispituus on vähintään 70 metriä ja leveys 30 metriä kohteen koordinaateiksi annetun pisteen molemmin puolin.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33854, kvartsi-iskos

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde sijaitsee Erolanniemen asuinpaikkojen kaakkoispuolella, noin 400 metrin päässä Erolanniemestä, samalla Pielisjoen vanhalla rantaterassilla kuin Erolanniemi 1. Alapihan kohteessa erottuu kuivalla, kauniilla mäntykankaalla neljä, mahdollisesti viisikin selkeää asuinpainannetta. Painanteeseen numero kolme tehdystä pienestä koekuopasta löytyi kvartsi-iskos. Tämän iskoksen koordinaatit on merkitty kohteen koordinaateiksi. Painanteet ovat samalla rantaterassilla muutaman kymmenen metrin matkalla.

35. Kontiolahti Kuikkalampi

276 01 0035

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.734, i 3649.669, z 87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.2 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-29-57 Jänkälä
Hapuli Antti-Petteri ja Rossi Sirke Terhikki
Taivaanpankontie 1, 80910 Kulho

276-404-29-104 Rekilampi
Varis Veijo Matias
Kuurna-Kulhontie 111 as 1, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaatit ovat saviastian palasen löytökohdalta, jolta matkaa Pielisjoen vanhalle rantaterassille pisteen pohjoispuolella on reilu 50 metriä. Todennäköisesti kohde onkin jatkunut tähän suuntaan, mutta paikalle on jokin aika sitten rakennettu omakotitalo, joka lienee tuhonnut suuren osan kohteesta. Löydöt lienevät asuinpaikan eteläiseltä reuna-alueelta.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33855, saviastian palanen,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kuikkalammen asuinpaikka sijaitsee samannimisen lammen lounaispuolella, noin 400 metrin päässä lammen rannalta. Kohde sijaitsee Kulhon kylässä, samalla Pielisjoen vanhalla rantaterassilla kuin Erolanniemenkin kohteet, jotka sijaitsevat viitisensataa metriä länteen Kuikkalammen asuinpaikalta.

Löydöt havaittiin tien leikkauksessa. Tämä tie on Paiholaan vievältä tieltä Taivaanpankelle risteävä hiekkatie, jonka varteen on viime vuosina rakennettu useita omakotitaloja. Alue on mäntyvaltaista kuivaa, hiekkaista kangasta. Löytökohdan pohjoispuolelle on rakennettu omakotitalo, jonka tienoilla rantaterassi kulkee. Todennäköiseltä vaikuttaa, että asuinpaikka jatkuu löytökohdasta talon pihaan, jolloin pihatöiden yhteydessä lienee asuinpaikkaa myös tuhoutunut.

36. Kontiolahti Taivaanpankontie 8**276 01 0036**

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6951.208, i 3650.185, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17.8 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-29-106 Kuikkalampi
Varis Mauri Jouko Juhani, Siprintie 5 b, 80910 Kulho

Laajuus: Kohteen koordinaatit ovat saviastian palasten löytökohdasta, joka puolestaan sijaitsi aivan Pielisjoen vanhan rantaterassin päällä. Muutamia metrejä itään löytökohdasta on kuopanne, joka voi olla asuinpainanne. Pielisjoen vanha ranta rajoittaa kohteen alueen lännessä, mutta muualla ympäristössä alueen rajaaminen on vaikeampaa. Alue kasvaa sekametsää, eikä koekuopissa havaittu mitään merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33856, saviastian palasia, 11 kpl

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kulhon kylästä, Pielisjoen muinaiselta rantaterassilta. Aivan terassin reunan tuntumassa oli tuulenskaato, josta kaikki saviastianpalaset löydettiin. Alue löytökohdan ympärillä kasvaa sekametsää, maan pinta vaikuttaa paikoitellen myllätyltä. Tuulenskaadon vieressä on painanne, joka voi olla asumuspainanne. Siihen tehdystä koekuopasta ei kuitenkaan mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa havaittu. Maaperä näillä tienoilla on hienoa hiekkaa. Rantaterassi löytökohdalla on hieman epämääräinen.

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 09 Joensuu
Yhtenäiskoordinaatit: p 6952.012, i 3640.738, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km etelälounaaseen.
Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: 276-404-8-51 Apula
 Kinnunen Martta, Kyyrönesuontie 26, 80130 Joensuu
 Kinnunen Martti Vihtori, Kyyrönsuontie 26, 80130 Joensuu
 Kinnunen Anja Kaarina, ei osoitetietoja
 Kinnunen Pertti Kalevi, ei osoitetietoja

Laajuus: Koordinaatit osoittavat luiden löytöalueen keskustaa. Löydöt tulivat avonaiselta pellolta. Kohta on Marjosärkän alarinnettä, joka laskee loivasti suoalueelle pellon pohjoispuolella. Mahdollisesti alue on jatkunut ylärinteeseen päin, kohti lounasta, jossa tätä nykyä sijaitsee omakotitalo.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33857, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde sijaitsee noin 150 metriä kaakkoon entuudestaan tunnetulta Marjosärkän kivikautiselta asuinpaikalta. Mustola sijaitsee samalla rantakorkeudella kuin Marjosärkkäkin, joka saviastian palasten perusteella ajoittuu kivikautiseksi. Särkkä kohoaa huomattavasti sen etelä- ja pohjoispuolisia alueita korkeammalle, ja onkin todennäköistä, että esihistoriallisen asutuksen aikana alue on ollut Pielisjoen suistoa. Peltokaistale, jolta luut löytyivät, on kosteaa, kohteen koillispuolella soistuvaa maata. Välittömästi kohteen etelä- ja lounaispuolella kohoaa Marjosärkkä.

38. Kontiolahti Kontioranta**276 01 0038**

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6961.881, i 3644.381, z 100
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 4.8 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti

Kiinteistöt: 276-412-72-1 Puolustustarkoituksiin
Suomen valtio/Metsähallitus, PL 1058, 70101 Kuopio

Laajuus: Kohteen koordinaatit ovat palaneen luun löytökohdasta. Kvartsi-iskoksia löytyi muutamien kymmenien metrien päästä. Alueen kokonaislaajuutta on vaikea arvioida, sillä vaikka maanpinta alueella on rikkonainen, vaikeuttavat erillaiset sotilaalliset kaivannot pintahavainnointia. Etelässä ja lounaassa rajaa Höytiäisen katastrofia edeltänyt rantalinja kohteen, koordinaattipisteen koillispuolella rajaaminen on vaikeampaa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33858:1-2, kvartsi-iskoksia,
palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde löytyi varuskunta-alueelta. Höytiäisen vanha ranta erottuu täälläkin varsin selvästi, se kulkee hieman alle 100 metrin kohdalla. Sairaalanpuolella on jonkinlainen harjoituskenttä, jonka pohjoispuolella on useita parakkeja. Vanha rantaterassi erottuu näiden parakkien takana, ja juuri täältä kvartsi-iskokset sekä palanut luu löytyivät.

Alueen maasto on pääasiassa hyvin hiekkaista, vaikka kivikkojakin varuskunta-alueella on. Alue kasvaa männikköä, yleisilme on kuiva. Maanpinta on kulunut harjoituskentän yläpuolisella terassilla, mutta yksittäisten löytöjen lisäksi ei paikalla havaittu muuta esihistorialliseen asutukseen viittaavaa.

39. Kontiolahti Hiekkaniemi

276 01 0039

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 11 Kontiolahti
Yhtenäiskoordinaatit: p 6965.587, i 3647.127, z 110
Sijainti: Kontiolahden kirkkosaari 1.2 km länteen
Rekisterikylä: Kontiolahti

Käinteistöt: 276-402-5-12 Hiekkaniemi
Kontiolahden kunta, Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti

Laajuus: Kohteen koordinaattipiste on palaneen luun löytökohdasta. Nämä luut löytyivät rantaan vievän tien leikkauksesta, muutaman metrin matkalta. Löytöaluetta ja luoteessa sijaitsevaa Hiekkaniemeä erottaa soinen alue, ja onkin mahdollista, että tämä suo rajaa asuinpaikan pohjoisreunaa. Löytöjä ei rantaan vievän tien reunoilta muualta havaittu, joten todennäköisimmin asuinpaikka sijoittuu aivan rannan tuntumaan.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33859, palanutta luuta

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde sijaitsee noin 1.2 km Kontiolahden kirkosta länteen, Pitkälammen itärannalla. Hiekkaniemeen vievä tie päättyy itse niemen eteläpuolelle, lähes rantaan. Palaneet luut löytyivät tämän tien pohjoisen puolisesta leikkauksesta muutaman metrin matkalta.

40. Kontiolahti Välikangas**276 01 0040**

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	2
<i>Peruskartta:</i>	4313 07 Romppala
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6992.281, i 3640.168, z (pyyntikuoppa 1) p 6992.037, i 3640.413, z (pyyntikuoppa 2) p 6991.328, i 3641.102, z (pyyntikuoppa 3, epävarma)
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 31.7 km pohjoisluoteiseen (kuoppa 1).
<i>Rekisterikylä:</i>	Puso
<i>Kiinteistöt:</i>	276-408-59-7 Tykkylä ja 276-408-60-1 Rahkala UPM-Kymmene Oyj, Maankäyttö, 53200 Lappeenranta
<i>Laajuus:</i>	Koordinaattipisteet osoittavat pyyntikuoppien sijainnin.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

-

Lyhyt kobdekuvaus:

Välikangas niminen harju kulkee Suuren Harijärven lounaisreunaa ensin lähes 100 metriä leveänä kuivahkona kankaana. Järven puolenvälin tienoilla harjun koillispuolelle jää Pieni Harijärvi, ja täällä särkkä kulkee Harijärven keskellä kapeana, noin 50 metrin levyisenä harjuna. Pienen Harijärven koillispäädystä, harjun koillispuolella on suo, jota halkoo puro. Harju päättyy tähän puroon. Suurin pyyntikuopista sijaitsee juuri täällä, harjun alarinteessä. Kaksi muuta pyyntikuoppaa sijaitsevat Välikankaalla, useiden satojen metrien päässä pyyntikuopasta 1.

Harju on suhteellisen lajittumatonta maaperältään, isojakin kiviä on runsaasti. Tämä on varmaankin vaikeuttanut harjun käyttöä kuoppapyynnissä. Harjanteella oli useita epämääräisiä kuopanteita, mutta maaperästä johtuen on usein mahdotonta saada kairattua maanäytettä näistä kuopista.

41. Kontiolahti Kaisakanranta**276 01 0041**

Muinaisjäännöstyyppi: Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat
Ajoitus: Esihistoriallinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6953.736, i 3652.259, z 105
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 13.4 km kaakkoon
Rekisterikylä: Paihola

Kiinteistöt: 276-406-14-8 Kaisakanranta
Kontkanen Eemel oikeudenomistajat,
Kaisakanlahti 1, 80850 Paihola
Kontkanen Johannes, Puronsuuntie 11, 80910 Kulho
Kontkanen Veera oikeudenomistajat
Varparannantie 46, 81120 Katajaranta

Laajuus: Koordinaatit osoittavat pyyntikuopan sijainnin.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -
Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Pirjo Lahtiperä kuvaa Paiholan Kaisakanrannan pyyntikuoppaa inventointikertomuksessaan otsakkeen ”epämääräiset löydöt” alla Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä kuoppa todettiin pyyntikuopaksi, joka on erittäin selkeäräinen, halkaisijaltaan 9 metrinen ja 2.5 metriä syvä. Sen pohjalla on selvä podsolimaannos, kuopan reunoilla oli havaittavissa kaksoismaannos. Selvät maannosten merkit ajoittavat kuopan vähintään keskiaikaiseksi. Pyyntikuopan ympäristö on kumpuilevaa, mäntyä kasvavaa kangasmaastoa.

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Ajoitus: Historiallinen
Raudoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6954.530, i 3660.028, z 160
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 21 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Selkie

Kiinteistöt: 276-409-14-35 Hovila
Kontkanen Juhani, Selkientie 15, 81235 Lehtoi

Laajuus: Koordinaatit osoittavat muistotaulun sijainnin. Tsasounan paikka lienee taulun tienoilla, sillä siinä sijaitsee myös vaaran korkein kohta. Kalmiston koosta ei perimätieto kerro tarkempaa, joten oletettavaa on, että kalmisto on levittäytynyt Pajamäen rinteelle tsasounan alapuolelle.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2003, inventointi -

Lyhyt kohdekuvaus:

Pajamäen laella, korkean vaaran päällä, on sijainnut tsasouna sekä ortodoksikalmisto. Paikalle on pystytetty muistolaatta.

Pajamäki on Simolan talon viljeltyä peltoa. Inventointihetkellä olivat heinätyöt käynnissä. Isäntä Kontkanen kertoi, että paikalta oli sotien jälkeen löytynyt luita perunakuoppia kaivettaessa. Muistotaulun ja ristin vieressä, suurien kuusien katveessa, olikin pari selvää kuoppaa, joiden kohdalta kohteen koordinaatit on otettu.

Pajamäeltä aukeavat upeat maisemat alas vaaran rinteitä, kauempana siintelevät seuraavat vaarat. Tsasounan ja kalmiston paikan valinnan syyt ovat mitä ilmeisimmät.

43. Kontiolahti Romppala

276 01 0043

Muinaisjäänöstyyppi: Hautapaikat
Ajoitus: Historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4313 07 Romppala
Yhtenäiskoordinaatit: p 6986.326, i 3640.989, z 150
Sijainti: Kontiolahden kirkosta noin 25 km pohjoisluoteeseen.
Rekisterikylä: Puso

Kiinteistöt: 276-408-18-16 Kirkkomäki
Puson rukoushuoneyhdistys r.y.
276-408-878-1 Makasiinipalsta

Laajuus: Koordinaatit osoittavat kumpareen korkeinta kohtaa, jossa tsasouna todennäköisimmin on sijainnut. Rinne laskee kumpareelta joka suuntaan, lisäksi maantie kulkee keskellä rinnettä. Alueen laajuutta on mahdotonta arvioida.

Tutkimukset ja löydöt:
Maukonen 1877, inventointi
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi
Oili Forsberg 2003, inventointi

Lyhyt kohdekuvaus:
Romppalan kylässä, vanhaa kyläkoulua vastapäätä, Ahveniselle vievän tien toisella puolella, on pienoinen metsikköinen kumpare peltojen keskellä. Paikalta on joku aika sitten purettu vanha viljamakasiini. Kylällä tiedettiin kertoa, että Romppalan tsasouna ja ortodoksikalmisto on sijainnut juuri tällä kohtaa aikoinaan.

4.2 Kohdehakemisto

Tunnus	Kohdenimi	Tyyppi	Ajoitus	PK	sivu
276 01 0001	Marjosärkkä	asuinpaikka	kivikautinen	4223 09	79
276 01 0002	Jynkkä	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	82
276 01 0003	Ehronkangas	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	85
276 01 0004	Suoniemi	ortodoksikalmisto	historiallinen	4224 10	88
276 01 0005	Sohmeron uhrilähde	kulttipaikat	ajoittamaton	4224 10	90
276 01 0006	Kaivonotkon lähde	kulttipaikat	ajoittamaton	4224 10	92
276 01 0007	Vanhan kansan lähde	kulttipaikat	ajoittamaton	4224 10	94
276 01 0008	Vaskiportinaho	kivirakenteet	ajoittamaton	4224 11	96
276 01 0009	Onkilampi	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	99
276 01 0010	Rajapolku	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	102
276 01 0011	Itäranta	asuinpaikka	varhaismetallikautinen	4224 10	104
276 01 0012	Nieminen	asuinpaikka	varhaismetallikautinen	4224 10	107
276 01 0013	Papulanniemi	asuinpaikka	kivikautinen	4224 10	109
276 01 0014	Matkalahti	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	112
276 01 0015	Nekkilänaho 1	asuinpaikka	kivikautinen	4224 10	114
276 01 0016	Nekkilänaho 2	asuinpaikka	kivikautinen	4224 10	116
276 01 0017	Nekkilänaho 3	asuinpaikka	kivikautinen	4224 10	119
276 01 0018	Autio	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	121
276 01 0019	Paavilanlahti	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	124
276 01 0020	Vaapurinsuo	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	127
276 01 0021	Aution keittiöpuutarha	asuinpaikka	kivikautinen	4242 01	129
276 01 0022	Riihiaho	asuinpaikka	kivikautinen	4224 09	131
276 01 0023	Herneniemi	asuinpaikka	kivikautinen	4224 09	134
276 01 0024	Tuomipuro	asuinpaikka	kivikautinen	4224 09	137
276 01 0025	Jokela	asuinpaikka	kivikautinen	4313 10	139
276 01 0026	Honkaharju	kiviröykkiö	varhaismetallikautinen	4313 10	142
276 01 0027	Vaskela	asuinpaikka	kivikautinen	4224 07	146
276 01 0028	Joutenpuro	asuinpaikka	kivikautinen	4224 07	149
276 01 0029	Hovila	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	152
276 01 0030	Anttila	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	155
276 01 0031	Erolanniemi 1	asuinpaikka	kivikautinen/ varhaismetallikautinen	4223 12	157
276 01 0032	Erolanniemi 2	asuinpaikka	varhaismetallikautinen	4223 12	160

276 01 0033	Yläpiha	asuinpaikka,	kivikautinen	4223 12	163
276 01 0034	Alapiha	asuinpaikka, asuinpaikanteita	kivikautinen	4223 12	167
276 01 0035	Kuikkalampi	asuinpaikka, asuinpaikanteita	kivikautinen	4223 12	170
276 01 0036	Taivaanpankontie 8	asuinpaikka	kivikautinen	4223 12	173
276 01 0037	Mustola	asuinpaikka	kivikautinen	4223 09	176
276 01 0038	Kontioranta	asuinpaikka	kivikautinen	4224 10	178
276 01 0039	Hiekkaniemi	asuinpaikka	kivikautinen	4224 11	181
276 01 0040	Välakangas	pyyntikuoppia	ajoittamaton	4313 07	184
276 01 0041	Kaisakanranta	pyyntikuoppa	ajoittamaton	4224 10	187
276 01 0042	Pajamäki	ortodoksikalmisto	historiallinen	4242 01	190
276 01 0043	Romppala	ortodoksikalmisto	historiallinen	4313 07	193
276 00 0001	Kaisakanranta	asuinpaikka	historiallinen	4224 10	196
276 00 0002	Kaisakanranta	tulisijoja,	historiallinen,	4224 10	198
276 00 0003	Heikkilä (Lukkartnen)	maakuoppa tulisijoja	ajoittamaton ajoittamaton	4224 10	201
276 00 0004	Puso Rantala	ortodoksikalmisto	historiallinen	4313 10	203
276 04 0001	Paihola Tervauuro	löytöpaikka	rautakautinen/ historiallinen	4224 10	206
276 04 0002	Katajavaara Hepopuro	löytöpaikka?	kivikautinen?	4224 12	208
276 04 0003	Varparanta kunnalliskoti	löytöpaikka	kivikautinen	4224 09	211
276 04 0004	Paihola Ritosärkkä	löytöpaikka	rautakautinen	4224 10	213
276 04 0005	Kunnasniemi	löytöpaikka	kivikautinen?	4224 08	216
276 04 0006	Martikkala Katajavaara Leppälä	löytöpaikka	kivikautinen	4224 12	218
276 04 0007	Selkie Ylinen	löytöpaikka	kivikautinen?	4241 06	220
276 04 0008	Kulho	löytöpaikka	kivikautinen	4223 12	223
276 04 0009	Pihlajatie	löytöpaikka	kivikautinen	4224 11	226
276 04 0010	Kontiolahti	löytöpaikka	rautakautinen	?	227
276 04 0011	Romppala	löytöpaikka	kivikautinen	?	228
276 04 0012	Lehmo	löytöpaikka	kivikautinen	?	229
276 04 0013	Lehmo	löytöpaikka	kivikautinen	?	230

4.3 Löytöluettelo

numero	löydöt	kohdenro	kylä	kohde
KM 1577	“keträvarsi”, merovingiaikainen	-	-	-
KM 11825	tasavarttinen solki reikäkivi	276 04 0003	Varparanta	Kunnalliskoti
KM 14750	saviastian palasia	276 01 0001	Lehmo	Marjosärkkä
KM 14981:1-3	kampakeramiikan palasia	276 01 0001	Lehmo	Marjosärkkä
KM 15501	rautainen kirves	276 04 0004	Paihola	Ritosärkkä
KM 17265	“vuolukiviesine”	276 04 0005	Kunnasniemi	Martikkala
KM 17629:1-4	kvartsinen nuolenkärki, kvartsi- iskoksia, palanutta luuta, hiiltä	276 01 0002	Utra	Jynkkä
KM 17630:1-2	palanutta luuta	276 00 0003	Paihola	Heikkilä (Laukkarinen)
KM 17631	hiiltä	276 00 0002	Paihola	Kausakarrarita (Kontkanen)
KM 19354	kiviesine ?	276 04 0006	Katajavaara	Leppälä
KM 20204	varhaista asbestikeramiikkaa	276 01 0003	Mönni	Ehronkangas
KM 20258	kiviesineen katkelma	276 04 0007	Selkie	Ylinen
KM 20313:1-3	kampakeramiikkaa, kvartsi-iskos	276 01 0003	Mönni	Ehronkangas
KM 20919	pohjalainen (?) tasatalta	276 04 0008	Kulho	Nevalaisen piha
KM 21089:1-7	saviastian palasia, asbestia	276 01 0001	Lehmo	Marjosärkkä
KM 21093 (PKM 1258)	kourutaltoa	-	Romppala	-
KM 28422	2 suksen katkelmaa	276 04 0001	Paihola	Tervauuro
KM 28423	suksi, 2 puuesineen kappaletta	276 04 0001	Paihola	Tervauuro
KM ?	kiviesine	276 04 0009	Kontiolahti	Pihlajatie
KM33289:1-2	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0001	Lehmo	Marjosärkkä
KM 33830:1-3	saviastian palanen, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0003	Mönni	Ehronkangas
KM 33831	kvartsi-iskoksia	276 01 0009	Utra	Onkilampi
KM 33832:1-3	kvartsi-iskos, pii-iskos, palanutta luuta	276 01 0010	Utra	Rajapolku
KM 33833:1-2	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0011	Paihola	Itäranta
KM 33834:1-3	asbestikeramiikkaa (varhaismetallikaut ista), kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0012	Paihola	Nieminen
KM 33835:1-2	kvartsi-iskos, palanutta luuta	276 01 0013	Paihola	Papulanniemi
KM 33836	palanutta luuta	276 01 0014	Mönni	Matkalahti
KM 33837	kvartsi-iskoksia	276 01 0015	Paihola	Nekkilänaho 1
KM 33838:1-3	asbestikeramiikkaa (neoliittista), kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0016	Paihola	Nekkilänaho 2
KM 33839	palanutta luuta	276 01 0017	Paihola	Nekkilänaho 3
KM 33840:1-5	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, sulanutta lasia/kuonaa?	276 01 0018	Jakokoski	Autio
KM 33841	kvartsi-iskoksia	276 01 0019	Mönni	Paavilanlahti

KM 33842	palanutta luuta	276 01 0020	Mönni	Vaapurinsuo
KM 33843:1-3	kvartsi-iskos, palanutta luuta	276 01 0021	Jakokoski	Aution keittiöpuutarha
KM 33844	palanutta luuta	276 01 0022	Venejoki	Riihoaho
KM 33845:1-3	liuskekeihäänkärjen katkelma, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0023	Venejoki	Herneniemi
KM 33846	kvartsi-iskoksia	276 01 0024	Venejoki	Tuomipuro
KM 33847:1-2	liuskeinen kiekko, kvartsi-iskoksia	276 01 0025	Puso	Jokela
KM 33848:1-2	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0027	Puntarikoski	Vaskela
KM 33849	kvartsi-iskoksia	276 01 0028	Kunnasniemi	Joutenpuro
KM 33850	palanutta luuta	276 01 0029	Kulho	Hovila
KM 33851:1-2	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0030	Kulho	Anttila
KM 33852:1-4	saviastian palasia (varhaista kampakeramiiikkaa, varhaismetallikautista asbestikeramiikkaa, kvartsisesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta asbestikeramiikkaa	276 01 0031	Kulho	Erolanniemi 1
KM 33853:1-3	(varhaismetallikautista) kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0032	Kulho	Erolanniemi 2
KM 33854	kvartsi-iskos	276 01 0034	Kulho	Alapiha
KM 33855:1-2	(neoliittista) asbestikeramiikkaa, palanutta luuta	276 01 0035	Kulho	Kuikkalampi
KM 33856	saviastian palasia, myöhäistä kampakeramiiikkaa	276 01 0036	Kulho	Taivaanpankon- tie 8
KM 33857	palanutta luuta	276 01 0037	Lehmo	Mustola
KM 33858:1-2	kvartsi-iskoksia, palanutta luuta	276 01 0038	Kontiolahti	Kontioranta
KM 33859	palanutta luuta	276 01 0039	Kontiolahti	Hiekkaniemi
PKM ?	nelisivuinen oikokirves	276 04 0012	Lehmo	?
PKM ?	kourutaltoa	276 04 0013	Lehmo	?

4.4 Luettelo diakuvista

Kuvaaja Oili Forsberg

PKM = Pohjois-Karjalan museo

MV = Museovirasto

PKM	MV	Kohde	Aihe
87:331	-	Kontiolahti 9 Onkilampi	Kivikautinen asuinpaikka uimarannalla. S – N.
-	51048	Kontiolahti 11 Itäranta	Varhaismetallikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. SE – NW.
87:332	-	Kontiolahti 11 Itäranta	Varhaismetallikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Panoraama. SE – NW.
87:333	-	Kontiolahti 11 Itäranta	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
87:334	51049	Kontiolahti 3 Ehronkangas	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannalla. NW – SE.
87:335	51050	Kontiolahti 14 Matkalahti	Kiviakutinen asuinpaikka Pielisjoen rannan tuntumassa. Palaneen luun löytökohta tien reunassa. S – N.
87:336	51051	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rantatörmällä. Likamaakuoppa erottui sortuneen törmän reunalla, löytöjä tuli myöstörmän päältä. W – E.
87:337	-	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rantatörmällä. Panoraama. S – N.
87:338	-	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
87:339	-	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
87:340	51052	Kontiolahti Kaisakanranta	Lahtiperän inventointikertomuksessa (1968) mainittu piilopirtti. N – S.
87:341	51053	Kontiolahti 41 Kaisakanranta	Pyyntikuopan maannosta tutkimassa Eeva-Riitta Majoinen. Kuopan pohjalla oli selkeä podsolimaannos, reunoilla kaksoismaannos, mikä ajoittaa pyyntikuopan ilmeisesti vähintäänkin keskiaikaiseksi. E – W.
87:342	-	Kontiolahti Kaisakanranta	Lahtiperän inventointikertomuksessa (1968) mainittujen liesikiveysten löytötiennoota. Panoraama. E – W.
87:343	-	Kontiolahti Kaisakanranta	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. E – W.
87:344	51054	Kontiolahti 12 Nieminen	Varhaismetallikautinen asuinpaikka Pielisjoen muinaisella rantaterassilla. Löydöt hiekkatieltä. N – S.
87:345	-	Kontiolahti Kaisakanlahti Orivaara	Maisema Pielisjoelle Orivaaran laelta. Panoraama. SW – NE.

- 87:346 - Kontiolahti Kaisakanlahti Orivaara
Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
- 87:347 - Kontiolahti Kaisakanlahti Orivaara
Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
- 87:348 51055 Kontiolahti 15 Nekkilänaho 1 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen rannasta, tien leikkauksesta. SW – NE.
- 87:349 - Kontiolahti 16 Nekkilänaho 2 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen rannasta, hiekkatieltä ja sen reunalta. NE – SW.
- 87:350 - Kontiolahti 17 Nekkilänaho 3 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen rannasta, tien leikkauksessa. Eeva-Riitta Majoinen tutkii tien leikkausta. S – N.
- 87:351 - Kontiolahti 18 Autio Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannassa. Panoraama. Ylempi löytöpesäke auton luona, alempi pellon reunassa lähellä vesirajaa. SE – NW.
- 87:352 - Kontiolahti 18 Autio Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
- 87:353 - Kontiolahti 21 Aution keittiöpuutarha
Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta kuvan etualalla näkyvältä pellolta. Aution asuinpaikka (18) rakennusten takana noin 250 metrinä päässä. Panoraama. SW – NE.
- 87:354 - Kontiolahti 21 Aution keittiöpuutarha
Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
- 87:355 - Kontiolahti 25 Jokela Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta kuvassa oikealla näkyvällä perunapellolla. Vasemmalla takana siintele Pusojärvi (152.2 mpy). Panoraama. NW – SE.
- 87:356 - Kontiolahti 25 Jokela Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. NW – SE.
- 87:357 - Kontiolahti 25 Jokela Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
- 87:358 - Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiökohde Pusojärven rannalla. Kuvassa etuoikealla röykkiö numero 3, sen takana (aluskasvillisuuden peitossa) röykkiö 1. Röykkiö 2 on vasemmalla röykkiöstä 3, kuvassa näkyvän kuusen juurella. Panoraama. W – E.
- 87:359 - Kontiolahti 26 Honkaharju Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
- 87:360 51056 Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiö 3. N – S.
- 87:361 51057 Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiö 2. NW – SE.
- 87:362 51058 Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiö 1. N – S.
- 87:363 51059 Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiö 1. SE – NW.
- 87:364 - Kontiolahti 26 Honkaharju Röykkiö 1, panoraama. Taustalla Pusojärvi. SE – NW.
- 87:365 - Kontiolahti 26 Honkaharju Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.

87:366	-	Kontiolahti 26 Honkaharju	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
87:367	51060	Kontiolahti 19 Paavilanlahti	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannalla. Asuinpaikkalöytöjä rannan tuntumassa sijaitsevalta avoinnaolevalta peltoalueelta. S – N.
87:368	51061	Kontiolahti 20 Vaapurinsuo	Palanutta luuta löytyi avonaiselta pellolta. Pielisjoen ranta sijaitsee kuvassa taka-alalla näkyvän männikön takana. SE – NW.
87:369	51062	Kontiolahti 22 Riihiaho	Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä pellolla. Pellon takana kulkee Varparannan tie. SW – NE.
87:370	-	Kontiolahti 23 Herneniemi	Kivikatuinen asuinpaikka Herneniemen pellolla, Varparannan tien varrella. Pelto on Höytiäisen vanhaa rantaa. Panoraama, S – N.
87:371	-	Kontiolahti 23 Herneniemi	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
87:372	-	Kontiolahti 23 Herneniemi	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan. S – N.
87:373	51063	Kontiolahti 24 Tuomipuro	Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta vanhan sorakuopan reunalta. Sorakuoppa sijaitsee Varparannan tien varrella. N – S.
87:374	51064	Kontiolahti Kulho	KM 20919, liuskeinen talta, on löytynyt kuvassa näkyvien koivujen edestä, Pielisjoen vanhalta rantatörmältä. SW – NE.
87:375	51065	Kontiolahti 29 Hovila	Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä aukinaisalta pellolta. Kuvassa takana (lännessä) siintää Rekilampi. SE – NW.
87:376	-	Kontiolahti 30 Anttila	Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä Anttilan talon pellolta. E – W.
87:377	-	Kontiolahti 31 Erolanniemi 1	Kivikautisia ja varhaismetallikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen vanhalta rantaterassilta, Erolanniemen pellolta. SE – NW.
87:378	-	Kontiolahti 32 Erolanniemi 2	Varhaismetallikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen vanhalta rannalta, Erolanniemen talon keittiöpuutarhasta. S – N.
87:379	51066	Kontiolahti 33 Yläpiha	Kivikautiselta asuinpaikalta löytynyt kaksiteräinen kirves. Vesa Pyykösen yksityiskokeelmat.
87:380	-	Kontiolahti 33 Yläpiha	Kivikautiselta asuinpaikalta löytynyt kaksiteräinen kirves. Vesa Pyykösen yksityiskokeelmat.
87:381	-	Kontiolahti 33 Yläpiha	Kivikautiselta asuinpaikalta löytynyt kaksiteräinen kirves. Vesa Pyykösen yksityiskokeelmat.
87:382	-	Kontiolahti 33 Yläpiha	Kivikautiselta asuinpaikalta löytynyt kaksiteräinen kirves. Vesa Pyykösen yksityiskokeelmat.

- 87:383 - Kontiolahti 33 Yläpiha Kivikautinen asuinpaikka, Vesa Pyykösen kirveen löytöpaikka kuvan keskellä näkyvän kaivon edustalla. Takana tutkimusavustaja Mirva Pääkkönen tekee koekuoppaa asuinpainanteeseen. Panoraama. S – N.
- 87:384 - Kontiolahti 33 Yläpiha Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
- 87:385 - Kontiolahti 33 Yläpiha Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan. S – N.
- 51067 Kontiolahti 33 Yläpiha Kivikautinen asuinpaikka, Vesa Pyykösen kirveen löytöpaikka kuvan oikeassa reunassa näkyvän kaivon edustalla. Takana tutkimusavustaja Mirva Pääkkönen tekee koekuoppaa asuinpainanteeseen. S – N.
- 87:386 - Kontiolahti 34 Alapiha Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Tutkimusavustaja Mirva Pääkkönen seisoo asuinpainanteessa numero 3. Panoraama. W – E.
- 87:387 - Kontiolahti 34 Alapiha Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. W – S.
- 51068 Kontiolahti 34 Alapiha Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Tutkimusavustaja Mirva Pääkkönen seisoo asuinpainanteessa numero 3. W – E.
- 87:388 - Kontiolahti 27 Vaskela Merkkejä kivikautisesta asutuksesta vanhan hiekkakuopan reunalta. (Kuvassa keskellä ja vasemmalla reunalla.) Kuvan oikealla reunalla näkyy vanhaa Höytiäisen rantaterassia. Panoraama. SE – NW.
- 87:389 - Kontiolahti 27 Vaskela Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
- 51069 Kontiolahti 27 Vaskela Merkkejä kivikautisesta asutuksesta vanhan hiekkakuopan reunalta. (Kuvassa keskellä ja vasemmalla reunalla.) Kuvan oikealla reunalla näkyy vanhaa Höytiäisen rantaterassia. SE – NW.
- 87:390 - Kontiolahti 28 Joutenpuro Merkkejä kivikautisesta asutuksesta kuvan takavasemmalla näkyvältä pientareelta. Koska pellot olivat jo oraalla, ei niitä päästy tarkastamaan. Joutenpuron vanha uoma kulkee pellossa, Höytiäisen vanhat terassit ovat kohdalla selvästi havaittavissa. Panoraama. W – E.
- 87:391 - Kontiolahti 28 Joutenpuro Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
- 87:392 51070 Kontiolahti 35 Kuikkalampi Saviastian palanen ja palanutta luuta tien pientareelta. NE – SW.
- 87:393 - Kontiolahti 36 Taivaanpankontie 8 Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Tuulenskaadosta löytyi useita palasia myöhäistä kampakeramiiikkaa. Aivan löytökohdan vieressä oli mahdollinen asuinpainanne. NE – SW.
- 87:394 51071 Kontiolahti 38 Kontioranta Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta kasarmialueella. Löydöt kuvassa vasemmalla häämöttävien parakkien edustalta. SE – NW.

87:395	51072	Kontiolahti 39 Hiekkaniemi	Merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta Pitkälammen itärannalla. Kuvan keskellä näkyvän tien leikkauksesta löytyi runsaasti palanutta luuta. Matkaa rantaan on löytökohdasta kymmenkunta metriä. NE – SW.
87:396	51073	Kontiolahti 40 Välikangas	Harjärkeä halkovan Välikankaan luoteispäässä oli iso kuopanne, joka inventoinnin yhteydessä arvioitiin mahdolliseksi pyyntikuopaksi. Harju päättyy puroon, kuopanne sijaitsee kuvassa näkyvän sillan oikealla puolella harjun rinteessä. NW – SE.
87:397	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Tutkimusavustaja Mirva Pääkkönen pyyntikuopassa numero kaksi. Panoraama. E – W.
87:398	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. E – W.
87:399	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
87:400	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Välikankaan maisemia. Harjulla on useita hieman epävarmoja pyyntikuoppia. Panoraama. SE – NW.
87:401	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
87:402	-	Kontiolahti 40 Välikangas	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
87:403	-	Kontiolahti 42 Pajamäki	Ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka Pajamäen laella. Kuvassa äärimmäisenä oikealla näkyvissä muistoristi. Panoraama. SE – NW.
87:404	-	Kontiolahti 42 Pajamäki	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
87:405	-	Kontiolahti 42 Pajamäki	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
87:406	-	Kontiolahti 4 Suoniemi	Ortodoksikalmiston paikka, jäänyt osittain veden alle. Panoraama. W – E.
87:407	-	Kontiolahti 4 Suoniemi	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
87:408	-	Kontiolahti 4 Suoniemi	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan. W – E.
87:409	51074	Kontiolahti 43 Romppala	Ortodoksikalmiston ja tsasounan paikka sijaitsee perimätiedon mukaan Romppalan kylässä, kuvassa näkyvää koulurakennusta vastapäätä, tien toisella puolella. S – N.
87:410	-	Kontiolahti Puson kalmisto	Puson ortodoksikalmisto lienee sijainnut Pusojärven eteläpäässä, nykyisen Jokelan talon mailla. Kuva talon pihalta kohti mäen lakea, jolla tsasounan uskotaan sijainneen. Panoraama. S – N.
87:411	-	Kontiolahti Puson kalmisto	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
87:412	-	Kontiolahti 3 Ehronkangas	KM 20204, saviastian palasia.

- 87:413 - Kontiolahti Kunnasniemi Martikkala
KM 17265, "vuolukiviesine", ei todennäköisesti ole vuolukiveä. Vaikuttaa moderneilla työkaluilla nyrhityltä.
- 87:414 - Kontiolahti Katajavaara Leppälä
KM 19354, "kiviesine", merkillinen kivitappi.
- 87:415 - Kontiolahti Kulho KM 20919, viherliuskeinen kirves.
- 87:416 - Kontiolahti Romppala KM 21093, tasasivuinen kirves.
- 87:417 - Kontiolahti Paikallistamaton irtolöytö, KM 1577, tasavartinen solki, merovingiaikainen, länsisuomalaista tyyppiä.
- 87:418 - Kontiolahti Paikallistamaton irtolöytö, KM 1577, tasavartinen solki, merovingiaikainen, länsisuomalaista tyyppiä.
- 87:419 - Kontiolahti Paikallistamaton irtolöytö, KM 1577, tasavartinen solki, merovingiaikainen, länsisuomalaista tyyppiä.
- 87:420 - Kontiolahti Ritosärkkä KM 15501, rautakirves. Muistuttaa suuresti Kivikosken rautakauden kuvaston (1973) kirveitä abb. 615 (Köyliö) ja 616 (KM 9660:2, Kemijärvi), jotka on ajoitettu merovingiajalle.
- 87:421 - Kontiolahti Kunnalliskoti KM 11825, reikäkivi.
- 87:422 - Kontiolahti 1 Marjosärkkä KM 14750, tyyppillistä kampakeramiikkaa asuinpaikalta.
- 87:423 - Kontiolahti 3 Ehronkangas KM 20313, tyyppillistä kampakeramiikkaa asuinpaikalta.
- 87:424 - Kontiolahti Selkie Ylinen KM 20258, "sahan katkelma". Liuskeen katkelma, johon on hiottu terää yhdelle syrjälle.
- 87:425 - Kontiolahti 3 Ehronkangas KM 20204, saviastian palasia.

4.5 Luettelo musta-valkoisista negatiiveista

Kuvaaja Oili Forsberg
PKM = Pohjois-Karjalan museo

PKM	Kohde	Aihe
21160:212	Kontiolahti 9 Onkilampi	Kivikautinen asuinpaikka uimarannalla. E – W.
21160:213	Kontiolahti 9 Onkilampi	Kivikautinen asuinpaikka uimarannalla. Kvartsien löytökohta roskakorin vieressä. Panoraama. NW - SE.
21160:214	Kontiolahti 9 Onkilampi	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. NW – SE.
21160:215	Kontiolahti 10 Rajapolku	Kivikautinen asuinpaikka Utran harjun kupeessa, hiekkatien reunalla. Panoraama. E – W.
21160:216	Kontiolahti 10 Rajapolku	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. E – W.
21160:217	Kontiolahti 11 Itäranta	Varhaismetallikautinen asuinpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Panoraama. NW – SE.
21160:218	Kontiolahti 11 Itäranta	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. NW – SE.
21160:219	Kontiolahti 12 Nieminen	Varhaismetallikautinen asuinpaikka hiekkaisella tiellä, saviastian paloja vyölaukun vierestä. SE – NW.
21160:220	Kontiolahti 3 Ehronkangas	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannassa. Panoraama., jonka keskellä Eeva-Riitta Majoinen poimii kvartsi-iskoksia kohteen liepeiltä. SW – NE.
21160:221	Kontiolahti 3 Ehronkangas	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:222	Kontiolahti 3 Ehronkangas	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:223	Kontiolahti 14 Matkalahti	Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannan tuntu- massa. Palaneen luun löytökohta tien reunassa. Panoraama. SW – NE.
21160:224	Kontiolahti 14 Matkalahti	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:225	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Kivikautinen asuinpaikka aivan Pielisjoen ranta- törmällä. Törmän hiekkaisessa leikkauksessa oli selviä jälkiä ns. "likamaakuopasta", josta myös löytyi siru palanutta luuta. W – E.
21160:226	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Kivikautinen asuinpaikka aivan Pielisjoen ranta- törmällä. Panoraama. S – N.
21160:227	Kontiolahti 13 Papulanniemi	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.

- 21160:228 Kontiolahti 13 Papulanniemi Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
- 21160:229 Kontiolahti 13 Papulanniemi Panoraama, liittyy kolmeen edelliseen kuvaan.
- 21160:230 Kontiolahti Kaisakanranta Lahtiperän vuoden 1968 inventointikertomuksessa ilmoitettua Kaisakanrannan "piilopirttiä" kairaamassa Eeva-Riitta Majoinen.
- 21160:231 Kontiolahti 41 Kaisakanranta Pyyntikuopan maannosta tutkimassa Eeva-Riitta Majoinen. Kuopan pohjalla oli selkeä podsolimaannos, reunoilla kaksoismaannos, mikä ajoittaa pyyntikuopan ilmeisesti vähintäänkin keskiaikaiseksi. Panoraama. E – W.
- 21160:232 Kontiolahti 41 Kaisakanranta Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. E – W.
- 21160:233 Kontiolahti Kaisakanranta Lahtiperän 1968 inventointikertomuksessa kuvattua kivettyjen liesien löytöaluetta 35 vuotta myöhemmin. Panoraama. E – W.
- 21160:234 Kontiolahti Kaisakanranta Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. E – W.
- 21160:235 Kontiolahti Kaisakanranta Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan. E – W.
- 21160:236 Kontiolahti 15 Nekkilänaho 1 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä tienleikkauksen yläreunasta, aivan Pielisjoen rannalta. SW – NE.
- 21160:237 Kontiolahti 16 Nekkilänaho 2 Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen rannan tuntumasta, tien yläpuolisesta hiekasta. NE – SW.
- 21160:238 Kontiolahti 17 Nekkilänaho 3 Kiviakautisia asuinpaikkalöytöjä Pielisjoen rantaan myötäilevän hiekkatien leikkauksesta, joitakin kymmeniä metrejä Nekkilänahon talosta länteen. S – N.
- 21160:239 Kontiolahti 18 Autio Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannalla. Ylempi löytöpesäke auton edessä ohrapellolla, alempi löytöalue aivan pellon alareunassa, jokirannassa. Panoraama. SE - NW.
- 21160:240 Kontiolahti 18 Autio Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
- 21160:241 Kontiolahti 18 Autio Panoraama, liittyy kehteen edelliseen kuvaan.
- 21160:242 Kontiolahti 19 Paavilanlahti Kivikautinen asuinpaikka Pielisjoen rannassa. Kvartsi-iskoksia löytyi talon perunapellon alareunasta, noin 85 metrin korkeudelta. Panoraama. S – N.
- 21160:243 Kontiolahti 19 Paavilanlahti Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
- 21160:244 Kontiolahti 19 Paavilanlahti Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
- 21160:245 Kontiolahti 20 Vaapurinsuo Kuvassa näkyvältä avonaiselta pellolta löytyi palanutta luuta. Matkaa Pielisjoen rantaan on joitakin satoja metrejä, kohteen korkeus merenpinnasta on 85-87.5 metriä. SE – NW.

21160:246	Kontiolahti 21 Aution keittiöpuutarha	Kiviakutisia asuinpaikkalöytöjä keittiöpuutarhan tienoilta Pielisjoen rannan tuntumasta. Matkaa Aution asuinpaikalle on kuvassa näkyvästä kohteesta parisen sataa metriä. Panoraama. SW – NE.
21160:247	Kontiolahti 21 Aution keittiöpuutarha	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:248	Kontiolahti 21 Aution keittiöpuutarha	Panoraama, liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:249	Kontiolahti 8 Vaskiportinaho	“Röykkiö” 1. Epämääräinen kivikasa, joka lienee luonnonmuodostelma. N – S.
21160:250	Kontiolahti 22 Riihiaho	Palanutta luuta löytyi Riihiahon pollolta, löytökohta kuvan etualalla. Panoraama. SW – NE.
21160:251	Kontiolahti 22 Riihiaho	Panoraama, liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:252	Kontiolahti 23 Herneniemi	Kivikautista asuinpaikkaa Herneniemen vasta käännetyllä pellolla. Palanutta luuta löytyi koko panoraamakuvas- sassa näkyvän pellon rinteeltä, liuskeinen keihäänkärki löytyi pellon yläosasta, metsän reunan tuntumasta. Panoraama. S – N.
21160:253	Kontiolahti 23 Herneniemi	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
21160:254	Kontiolahti 23 Herneniemi	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:255	Kontiolahti 23 Herneniemi	Panoraama. Liittyy kolmeen edelliseen kuvaan.
21160:256	Kontiolahti 24 Tuomipuro	Kivikautisia asuinpaikkalöytöjä vanhasta hiekkakuopasta. Panoraama. N – S.
21160:257	Kontiolahti 24 Tuomipuro	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. N – S.
21160:258	Kontiolahti 25 Jokela	Kivikautinen asuinpaikka Pusojärven tuntumassa, vaaran päällä. Kvartsit löytyivät panoraamakuvas- sassa oikeassa reunassa näkyvästä perunapellosta. NW – SE.
21160:259	Kontiolahti 25 Jokela	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. NW – SE.
21160:260	Kontiolahti 25 Jokela	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:261	Kontiolahti 26 Honkaharju	Kolme röykkiötä Pusojärven rannalla. Panoraama. W – E.
21160:262	Kontiolahti 26 Honkaharju	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
21160:263	Kontiolahti 26 Honkaharju	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:264	Kontiolahti 26 Honkaharju	Röykkiö 3 oli suorakaiteenmuotoinen ja epä- määräisin Honkaharjun röykkiöistä. N – S.

21160:265	Kontiolahti 26 Honkaharju	Röykkiö 2 oli pyöreä ja matala kiveys, jonka päällä kasvoi mänty. NW – SE.
21160:266	Kontiolahti 26 Honkaharju	Röykkiö 1 oli suurin ja korkein Honkaharjun röykkiöistä. N – S.
21160:267	Kontiolahti 27 Vaskela	Kivikautista asuinpaikkaa vanhan hiekkakuopan reunalla. Hiekkakuoppa näkyy panoraamakuvas- takana vasemmalla. Oikealla näkyvä kangasmaasto laskee noin 50 metrin päässä kohti Höytiäisen vanhaa rantaa. SE – NW.
21160:268	Kontiolahti 27 Vaskela	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
21160:269	Kontiolahti 28 Joutenpuro	Kivikautinen asuinpaikka Höytiäisen vanhassa lahdessa. Kvartsit on poimittu panoraamakuvas- sä näkyvän peltoaukean vasemmalta reunalta, pellon pientareelta. Itse pelto oli tarkastushetkellä jo oraalla, joten sitä ei valitettavasti päästy tarkastamaan. W – E.
21160:270	Kontiolahti 28 Joutenpuro	Panoraamakuva. Liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
21160:271	Kontiolahti 28 Joutenpuro	Panoraamakuva. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:272	Kontiolahti Kulho	Irtolöytönä Kansallismuseon kokoelmiin toimitetun taltan, KM 20919, löytöpaikka sijaitsee panoraamakuvas- keskellä näkyvän puiden ympäröimän talon edessä. Pielisjoen vanha rantaterassi erottuu alueella erittäin selvänä. SW – NE.
21160:273	Kontiolahti Kulho	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. SW – NE.
21160:274	Kontiolahti Kulho	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:275	Kontiolahti 29 Hovila	Pielisjoen vanhaa suistoa Kulhossa. Asuinpaikka- löytöjä havaittiin lähinnä panoraamakuvas- sella näkyvän Eeva-Riitta Majoisen sekä oikealla aste- levan Mirva Pääkkösen väliseltä alueelta. SE – NW.
21160:276	Kontiolahti 29 Hovila	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
21160:277	Kontiolahti 30 Anttila	Kivikautista asuinpaikkaa Pielisjoen muinaisella rannalla, nykyisellä pellolla. SE – NW.
21160:278	Kontiolahti 31 Erolanniemi 1	Kivikautista asuinpaikkaa Erolanniemen pellolla. Kuvan keskellä Mirva Pääkkönen keskeisellä löytöalueella. SE – NW.
21160:279	Kontiolahti 32 Erolanniemi 2	Varhaismetallikautista asuinpaikkaa Erolanniemellä, Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. S – N.
21160:280	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.

21160:281	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.
21160:282	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.
21160:283	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.
21160:284	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.
21160:285	Kontiolahti 33 Yläpiha	Irtolöytönä 1980-luvun alussa esiintullut kaksoiskirves. Inventoinnin yhteydessä löytöpaikalta rekisteröitiin kaksi asuinpainannetta.
21160:286	Kontiolahti 33 Yläpiha	Kaksoiskirveen löytöpaikka. Kirves löytyi kuvassakin näkyvän vesijohtolinjan kaivuun yhteydessä. Panoraamakuvan vasemmassa reunassa, metsikön puolella, seisoo Mirva Pääkkönen toisessa Yläpihan asuinpainanteista. S – N.
21160:287	Kontiolahti 33 Yläpiha	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. S – N.
21160:288	Kontiolahti 33 Yläpiha	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:289	Kontiolahti 34 Alapiha	Asuinpainanteita Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Mirva Pääkkönen tekee koekuoppaa painanteeseen numero 3. N – S.
21160:290	Kontiolahti 34 Alapiha	Asuinpainannekohde Pielisjoen vanhalla rantaterassilla. Panoraamakuvan keskipaikkeilla, terassin päällä, tekee Mirva Pääkkönen koekuoppaa asuinpainanteeseen. W – E.
21160:291	Kontiolahti 34 Alapiha	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. W – E.
21160:292	Kontiolahti 35 Kuikkalampi	Kivikautinen asuinpaikka tienleikkauksessa. Asbestikeramiikan palaset löytyivät tien reunasta, aivan kuvan oikeasta alareunasta. NE – SW.
21160:293	Kontiolahti 36 Taivaanpankontie 8	Saviastian palasia in situ. Palaset löytyivät tuulenkaadosta, Pielisen muinaiselta rantaterassilta, vastapäätä Taivaanpankontie 8:n omakotitaloa.
21160:294	Kontiolahti 36 Taivaanpankontie 8	Kivikautinen asuinpaikka Pielisen vanhalla rantaterassilla. Kohde sijaitsee tiheässä sekametsässä panoraamakuvassa näkyvän tien oikealla puolella. Taivaanpankontie 8:n omakotitalo puolestaan sijaitsee kuvassa näkyvän tien (vasemmalla) kaakkoispuolella. NE – SW.

21160:295	Kontiolahti 36 Taivaanpankantie 8	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. NE – SE.
21160:296	Kontiolahti 36 Taivaanpankantie 8	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:297	Kontiolahti 39 Hiekkaniemi	Kivikautinen asuinpaikka Pitkälammen itärannalla. Palanutta luuta löytyi panoraamakuvassa näkyvän, rantaan vievän tien, oikeanpuoleiselta pientareelta. NE – SW.
21160:298	Kontiolahti 39 Hiekkaniemi	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. NE – SW.
21160:299	Kontiolahti 39 Hiekkaniemi	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:300	Kontiolahti Hepopuro	Irtolöytökohde. Mahdollinen tuuran teelmä on löytynyt kuvan keskellä näkyvästä ojasta.
21160:301	Kontiolahti 23 Herneniemi	Liuskeisen keihäänkärjen katkelma.
21160:302	Kontiolahti 25 Jokela	Kivikautiselta asuinpaikalta löytynyt liuskeinen kiekko.
21160:303	Kontiolahti 36 Taivaanpankantie 8	Taivaanpankontien myöhäistä kampakeraamiikkaa. Palassa on asbestisekoite.
21160:304	Kontiolahti 35 Kuikkalampi	Kuikkalammen asbestikeramiikan palanen.
21160:305	Kontiolahti 42 Pajamäki	Selkien Pajamäen laelle, panoraamakuvan oikeassa reunassa, on Joensuun ortodoksisen seurakunnan ja Selkien kylätoimikunnan pystyttämä muistoristi. Paikalla on sijainnut ortodoksinen tsasouna sekä kalmisto. SE – NW.
21160:306	Kontiolahti 42 Pajamäki	Panoraama. Liittyy edelliseen kuvaan. SE – NW.
21160:307	Kontiolahti 42 Pajamäki	Panoraama. Liittyy kahteen edelliseen kuvaan.
21160:308	Kontiolahti 42 Pajamäki	Panoraama. Liittyy kolmeen edelliseen kuvaan.
21160:309	Kontiolahti 4 Suoniemi	Näkymä niemekkeeseen, jossa on sijainnut tsasouna ja ortodoksikalmit. Nämä ovat ilmeisesti pääosin jääneet veden alle, mutta niemessä on kylätoimikunnan paikalle pystyttämä muistoristi. NW – SE.
21160:310	Kontiolahti Hepopuro	Mahdollinen tuuran teelmä.

4.6 Luettelo kohteista karttalehdittäin

Kiinteät muinaisjännökset

4224 04 SOTKUMA	-	
4224 05 KUOREVAARA	-	
4223 09 JOENSUU	1, 37	
4223 12 UTRA		2, 9-10, 29-36
4224 07 PUNTARIKOSKI	27-28	
4224 08 JOUHTENINEN	-	
4224 09 TEYRISAARI	22-24	
4224 10 PAIHOLA	4-7, 11-13, 15-17, 38, 41	
4224 11 KONTIOLAHTI	8, 39	
4224 12 KOLVANANUURO	-	
4313 07 ROMPPALA	40, 43	
4313 08 AHMOVAARA	-	
4313 10 PUSO		25-26
4313 11 KOLI	-	
4241 03 SELKIE	-	
4241 06 URAMO	-	
4242 01 MÖNNI	3, 14, 18-21, 42	
4242 02 ENO	-	
4242 04 SARVINKI	-	

Tentatiivikohteet

4224 04 SOTKUMA	-	
4224 05 KUOREVAARA	-	
4223 09 JOENSUU	-	
4223 12 UTRA		-
4224 07 PUNTARIKOSKI	-	
4224 08 JOUHTENINEN	-	
4224 09 TEYRISAARI	-	
4224 10 PAIHOLA	1-3	
4224 11 KONTIOLAHTI	-	
4224 12 KOLVANANUURO	-	
4313 07 ROMPPALA	-	
4313 08 AHMOVAARA	-	
4313 10 PUSO		4
4313 11 KOLI	-	
4241 03 SELKIE	-	
4241 06 URAMO	-	
4242 01 MÖNNI	-	
4242 02 ENO	-	
4242 04 SARVINKI	-	

Irtolöytökohteet

4224 04 SOTKUMA	
4224 05 KUOREVAARA	
4223 09 JOENSUU	
4223 12 UTRA	8
4224 07 PUNTARIKOSKI	
4224 08 JOUHTENINEN	5
4224 09 TEYRISAARI	3
4224 10 PAIHOLA	1, 4
4224 11 KONTIOLAHTI	9
4224 12 KOLVANANUURO	2,6
4313 07 ROMPPALA	
4313 08 AHMOVAARA	
4313 10 PUSO	
4313 11 KOLI	
4241 03 SELKIE	
4241 06 URAMO	7
4242 01 MÖNNI	
4242 02 ENO	
4242 04 SARVINKI	

5. Kohdekuvaukset karttaotteineen

5.1 Kontiolahden kiinteät muinaisjäännökset

1. Kontiolahti Marjosärkkä

276 01 0001

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 09 JOENSUU
Yhtenäiskoordinaatit: p 6952.125, i 3640.648, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km etelälounaaseen
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo
Laajuus: Koordinaattipisteen ilmoittama löytöalue on navetan päädyssä, sekä siitä loivasti koilliseen laskevasta pellon rinteestä. Asuinpaikka-alue on hiekkaharjua, jossa aikanaan on ollut hiekkainen kumpu, joka on tasoitettu ja levitetty pihamaa-alueelle. Koillisessa kohde rajoittunee vanhaan rantatörmään, joka erottuu pellolla parikymmentä metriä navetan nurkalta koilliseen. Muualla kohde rajoittunee pihapiirissä hahmotettavissa olevalle kumpareelle.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Lehmon harjulla, Apulan eli Sorsalan talon pihamaalla. Tarkka löytökohta on navetan päädyssä sekä siitä loivasti koilliseen laskevasta pellon rinteestä. Asuinpaikka-alue on hiekkaharjua, jossa aikanaan on ollut hiekkainen kumpu, joka on tasoitettu ja levitetty pihamaa-alueelle. Ympäriällä on soista viljelysmaata, pihan eteläpuolinen maasto on mäntykangasta, joka itään päin mentäessä kohoaa noin 200 metrin päässä pieneksi kukkulaksi. Kohde lienee suurilta osin tuhoutunut rakennus- ja pihan tasoitustöissä.

Tutkimukset ja löydöt:

Martti Kinnunen 1957, irtolöytö

KM 14750, kampakeramiikkaa

Koululainen Martti Kinnunen toimitti Pohjois-Karjalan museoon 18.10.1959 pari vuotta aiemmin Lehmon Sorsalasta löytämänsä saviastian palaset. Palaset olivat löytyneet navetan perustuksia kaivettaessa, jolloin niitä oli kertynyt kokonainen pussillinen. Suurimmat paloista olivat löytäjän mukaan kämmenen kokoisia. Löydöt olivat tulleet esille noin 10 cm syvyydestä. Koska löydön arvoa ei kuitenkaan tuolloin oltu käsitetty, ei palasia toimitettu eteenpäin. Vuonna 1959 oli löytäjä kuitenkin lukenut sanomalehdestä uutisen, jossa kerrottiin Pyhäselän Hammaslahden asuinpaikkalöydöistä, jolloin saviastian palaset päätettiin toimittaa museoon.

Tuomas Björkman 1959, tarkastus

KM 14981:1-3, kampakeramiikkaa

Björkman tarkasti Lehmon Sorsalan (Marjosärkän) kohteen 24.10.1959. Hän totesi suuren osan asuinpaikkaa jääneen navetan alle. Aiemmat löydöt oli kerätty noin 4x2 metriä suuruiselta alalta. Pihamaa on kosteasta ympäristöstä noin pari metriä korkeampi kumpu, aiemmin kumpu oli ollut vielä korkeampi, mutta sitä oli navetan rakennuksen yhteydessä hieman tasoiteltu. Björkman toteaa maaperän olevan hienoa hiekkaa ja arvelee asuinpaikkaa alunperinkin pienialaiseksi ja lähes tyystin sittemmin tuhotuksi.

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

-

Lahtiperä kierteli inventointinsa aikana laajemminkin Lehmonharjua löytämättä kuitenkaan viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta. Marjosärkältä hän ei myöskään löytänyt mitään.

Pohjois-Karjalan museo 1981

KM 21089:1-7, saviastian paloja, asbestia

Vuonna 1981 toimitettiin Museovirastolle Pohjois-Karjalan museosta löytöjä, saviastian palasia sekä asbestia, jotka olivat peräisin Marjosärkältä. Arkistotiedoista ei käy ilmi, milloin palaset alunperin oli löydetty, ei myöskään, miten ne olivat päätyneet Pohjois-Karjalan museoon.

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33829:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kesän 2003 inventoinnissa Marjosärkän kohde tarkastettiin rankkasateessa, mistä johtuen tulokset ehkä jäivät hieman laihanlaisiksi. Tarkastuksessa kuitenkin löydettiin muutama kvartsi-iskos sekä palanutta luuta. Löydöt tulivat osin navettarakennuksen edestä talon pihapiiristä, mutta palanutta luuta löytyi myös navetan takaa rinteestä, joka laskee koillisessa pellolle. Ilman kaivausta on mahdotonta arvioida, kuinka paljon asuinpaikkaa on jäljellä, mutta arviot kohteen täydellisestä tuhoutuneisuudesta tuskin pitävät paikkaansa.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000

Negatiivit -

Diat PKM 87:422

Marjosärkän keramiikkaa, KM 14750. Kuva PKM 87:422.

**KONTIOLAHTI 0001 MARJOSÄRKKÄ -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 09 JOENSUU (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

2. Kontiolahti 2 Jynkkä

276 01 0002

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2/3
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4223 12 Utra
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6948 88, y 4493 50, z 80-82.5
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6952.15, i 3647.33
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 16 km etelään.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo
<i>Laajuus:</i>	Koska inventoinnin yhteydessä kohteesta ei tavattu merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta, ei kohteen mahdollista jäljelläolevaa laajuutta voida arvioida.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Pielisjoen länsirannalla, hiekkaisella kankaalla. Lahtiperän inventoinnin aikoihin halkoi asuinpaikkaa hiekkatie, jonka pientareilta löydöt oli poimittu. Kesän 2003 inventoinnin aikoihin oli tie asfaltoitu ja se oli kuvien perusteella huomattavasti leveämpi kuin edellisen inventoinnin aikoihin. Kohde paikannettiin koordinaattien ja vanhojen valokuvien perusteella, sillä mitään löytöjä ei alueella havaittu. Kohdetta lieneekin tuhoutunut lisää vuoden 1968 jälkeisten tietöiden yhteydessä.

Kohteen koordinaattien lounaispuolella on laaja tallialue, jossa maanpinta on auki. Mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa ei siellä havaittu. Aluetta halkovan maantien koillispuolella maanpinta Pielisjoelle päin oli rikkoutumaton eikä varsinaisia vanhoja rantaterasseja ole selvästi erotettavissa. Lähistölle on myös viime aikoina noussut runsaasti omakotitaloasutusta.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

KM 17629, kvartsinen nuolenkärki, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, hiiltä

Pirjo Lahtiperä löysi Jynkän asuinpaikan inventoinnissa 1968. Hän oli kulkiessaan Pielisjoen länsirantaa Utrassa havainnut tien ”oikeanpuoleisen” ojan partaalla kvartsi-iskoksia, palanutta luuta sekä hiiltä. Hän arveli asuinpaikan jääneen tien alle, mutta että sitä olisi ollut jäljellä noin viiden metrin matkalla. Noin kilometrin matkalla löytökohdan ympärillä oli tällöin havaittavissa punertavaa maata, jonka inventoija tulkitsi mahdolliseksi kulttuurimaaksi. Mitään löytöjä ei sieltä kuitenkaan tullut.

Oili Forsberg 2003, inventointi -

Kesän 2003 inventoinnissa havaittiin kohteen paikallistamisessa vaikeuksia, sillä asuinpaikan päällä kulkevaa tietä oli levennetty, ja se oli päällystetty. koordinaattien ja vanhojen valokuvien pohjalta alueen tien pientareita tarkastettiin, mutta mitään merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei havaittu. Kohde ei välttämättä kuitenkaan ole täysin tuhoutunut, sillä on mahdollista, että se jatkuu vielä jonkin matkaa tien pohjoispuolelle, Pielisjoen rantaa kohden.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat</i>	-

**KONTIOLAHTI 0002 JYNKKÄ -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 Utra (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

3. Kontiolahti Ehronkangas

276 01 0003

Perustiedot

<i>Muinaisjäännostyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6957.258, i 3657.695, z 85-87.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 17 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Mönni
<i>Käinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohde rajoittuu niemen kärkeen, josta koordinaattipiste on annettu. Löytöalue kokonaisuudessaan on noin 50x50 m.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Ehronkankaan koilliskärjessä, niemen nokassa, jossa Jukajoki laskee Pielisjokeen. Pääosa löydöistä tuli niemen kärjessä sijaitsevan hiekkakuopan reunoilta, mutta joitakin kvartseja tuli hieman ylempää, muutaman kymmenen metrin päästä tieltä. Ehronkankaalla ovat näyvässä vanhat joenrantaterassit, nykyään ranta on hieman soistunut. Itse kangas on kuivahkoa ja mäntyvaltaista.

*Ehronkankaan asuinpaikka sijaitsee Pielis- ja Jukajokien yhtymäkohdassa, niemen kärjessä.
Kuva MV 51049, kuvannut Oili Forsberg.*

Tutkimukset ja löydöt:

Liisa Laukkanen 1978, irtolöytö

KM 20204, asbestikeramiikkaa

Liisa Laukkanen toimitti Museovirastoon varhaisen asbestikeramiikan palasia, jotka hän oli löytänyt kesämökkkitontiltaan vuoden 1965 tienoilla. Maa mökkitontille oli tuotu Ehronniemestä kauhakuormaajalla, ja tätä maata seuloessa palaset olivat sitten löytyneet.

Matti Huurre 1978, tarkastus

KM 20313, kampakeramiikkaa

Laukkanen löytöjen saavuttua Museovirastoon kävi Matti Huurre tarkastamassa Ehronkankaan itäpäähän Pielisjoen ja Jukajoen yhtymäkohdassa. Hiekkaisella kankaalla hän totesi kivikautisen asuinpaikan, jonka löytöalue oli niemen nokassa Jukajoen suun eteläpuolella. Tarkastuskertomusta ei ilmeisesti ole.

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33830:1-3, asbestikeramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Vaikuttaa siltä, että Ehronkankaan asuinpaikalta on pienimuotoinen soranotta jatkunut myös sen jälkeen, kun paikalla todettiin kiinteä muinaisjäännös. Soranotto ei ole kuitenkaan ollut kovin runsasta, eikä sitä näyttäisi tapahtuneen aivan viimeaikoina, joten asuinpaikkaa on vielä niemen nokassa jäljellä. Tarkastuksen yhteydessä rantatörmältä poimittiin asbestikeramiikkaa, kvartsi-iskoksia löytyi sorakuoppien tuntumasta hieman ylempää. Aivan rannan tuntumassa, asbestikeramiikan löytöpaikalla, pääsi inventoija myös katsekontaktiin alueella aktiivisesti toimivan majavan kanssa.

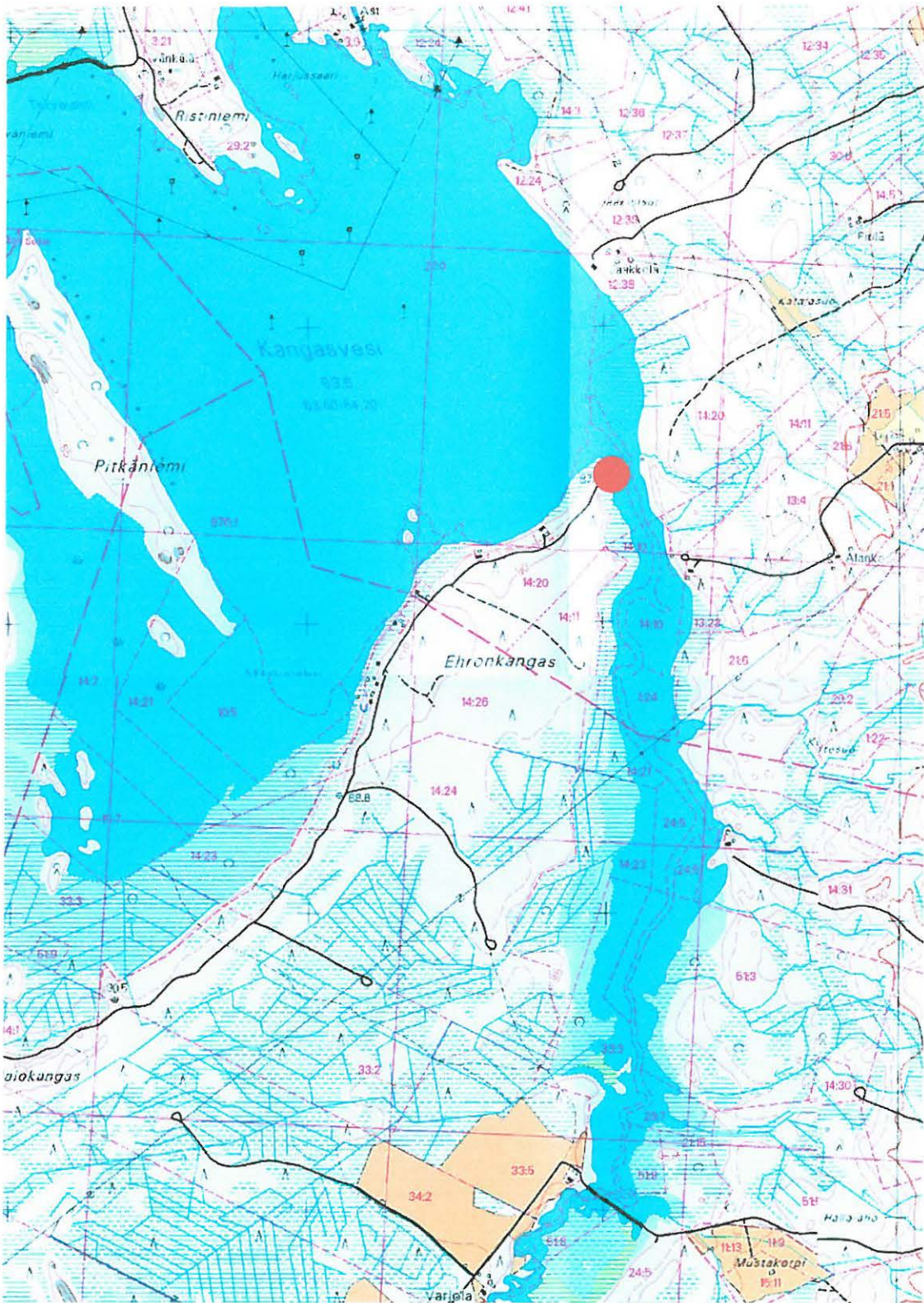
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21660:220-222
Diat PKM 87:334, 412, 423, 425
MV 51049

Varhaista asbestikeramiikkaa Ehronkankaalta, KM 20204. Kuva PKM 87:425.

**KONTIOLAHTI 0003 EHRONKANGAS -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4242 01 MÖNNI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

4. Kontiolahti Suoniemi

276 01 0004

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Hautapaikat
<i>Ajoitus:</i>	Historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6957.611, i 3651.412, z 85
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 11.3 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohde on ilmeisesti pääasiassa veden alla.

Kohdekuvaus:

Ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka ovat niemekkeessä, joka on jäänyt veden alle. Paikalla on kylätoimikunnan pystyttämä risti, jonka kohdalta ovat ylläannetut koordinaatit.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

-
Lahtiperän inventointikertomuksen mukaan Suoniemen kalmistoon on joskus haudattu Paiholan kylän ortodokseja, jos vainajia ei jostain syystä ole voitu haudata Liperin Taipaleeseen. Paikka oli inventointihetkellä peltona, eikä inventoija havainnut siellä minkäänlaisia syvennyksiä. Kohteen sanotaan sijainneen Pielisjoen välittömässä läheisyydessä.

Oili Forsberg 2003, inventointi

-
Kohde on ilmeisesti suurilta osin jäänyt Pielisjoen säännöstelyn yhteydessä veden alle. Paikalla on ilmeisesti kuitenkin ollut kalmiston lisäksi myös tsasouna. Kylätoimikunta on pystyttänyt paikalle, jokirantaan, muistomerkin.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21660:309
<i>Diat</i>	PKM 87:406-408

**KONTIOLAHTI 0004 SUONIEMI -
ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

5. Kontiolahti Sohmeron uhrilähde

276 01 0005

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Kultti- ja tarinapaikat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6951 79, y 4496 92, z 85-87.5
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6956.23, i 3650.62
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 13.3 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	lähde

Kohdekuvaus:

”Uhrilähde sijaitsee kahden mäen välisessä suonotkelmassa. Siinä on keskellä lähde, josta vesi pulppuaa. Lammen rannat ovat soistuneet. Perimätiedon mukaan lappalaiset ovat käyneet tekemässä taikojaan Sohmeron uhrilähteellä vielä viime vuosisadan alussa.” (Lahtiperä 1968.)

Tutkimukset ja löydöt:

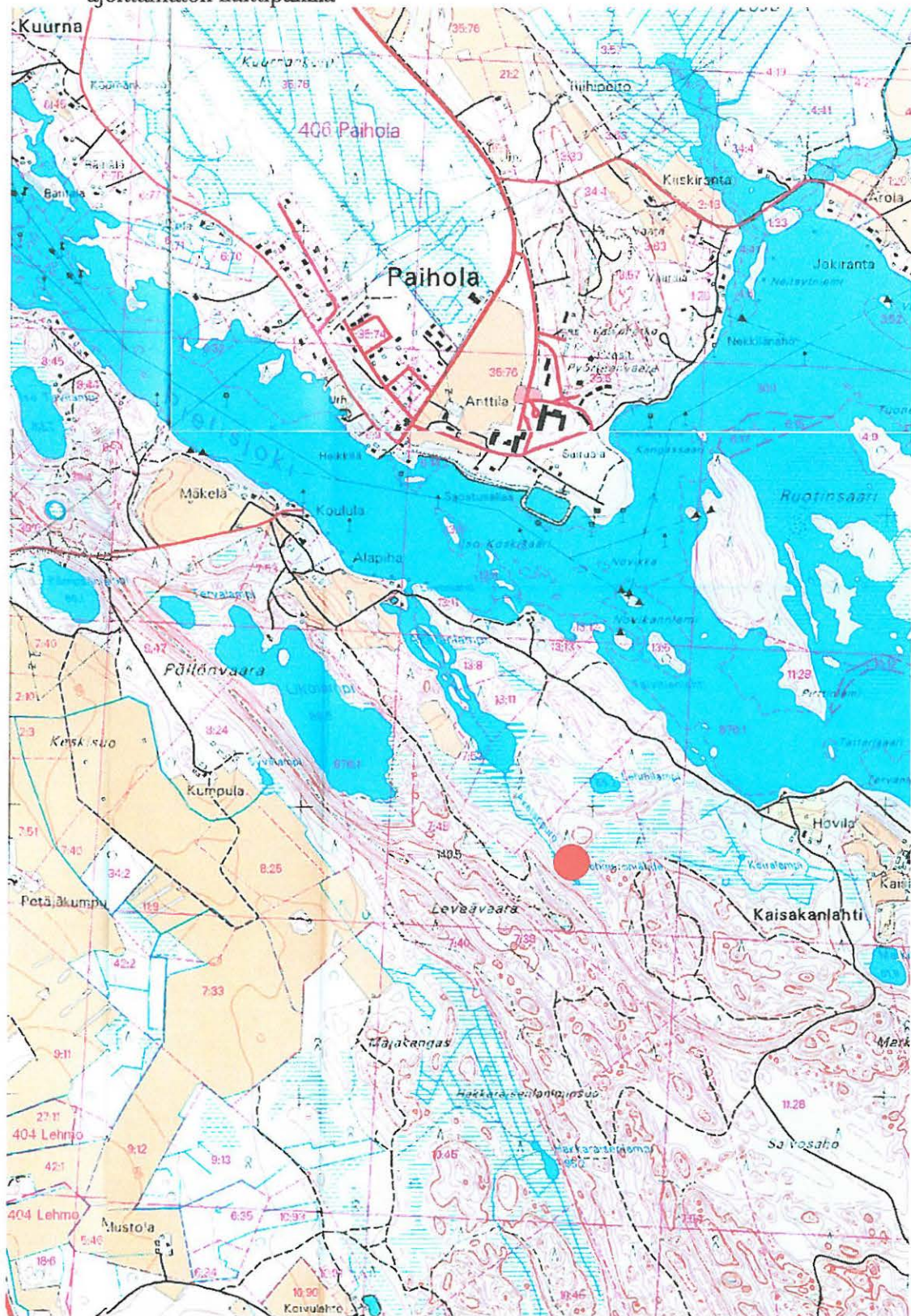
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sohmeron uhrilähdettä tarkastettu.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat</i>	-

**KONTIOLAHTI 0005 SOHMERON UHRILÄHDE -
ajoittamaton kulttipaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

6. Kontiolahti Kaivonotkon lähde

276 01 0006

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Kultti- ja tarinapaikat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6954 14, y 4496 90, z 100
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6957.56, i 3650.50
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 11.1 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistö:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	lähde

Kohdekuvaus:

”Uhrilähde on kahden melko jyrkän mäen välisessä notkelmassa. Se on pyöreä suonsilmäke. Sitä kerrotaan käytetyn vielä 1800-luvulla.” (Lahtiperä 1968.)

Tutkimukset ja löydöt:

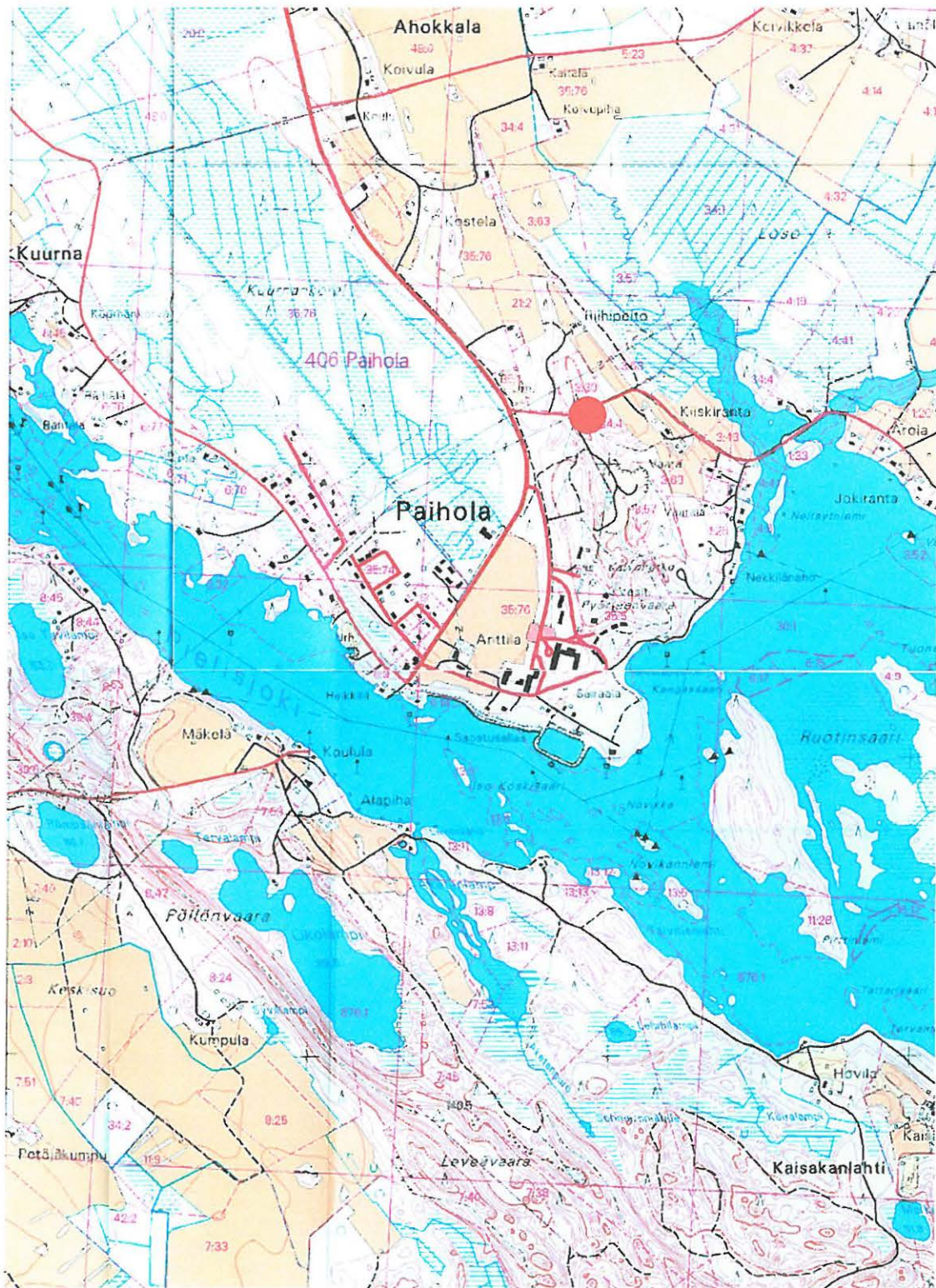
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sobmeron uhrilähdettä tarkastettu. Ilmoitetut koordinaatit sijaitsevat kuitenkin mäen laella.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat</i>	-

**KONTIOLAHTI 0006 KAIVONOTKON LÄHDE -
ajoittamaton kulttipaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

7. Kontiolahti Vanhan kansan lähde

276 01 0007

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Kultti- ja tarinapaikat
Ajoitus: Ajoittamaton
Raahoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Peruskoordinaatit: x 6953 52, y 4496 18, z 85-87.5
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.91, i 3649.81
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.5 km kaakkoon
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: lähde

Kohdekuvaus:

”Uhrilähde sijaitsee loivan rinteen alapuolella, lehtimetsässä. Sen vierellä on ollut uhripuuna iso koivu, joka on ollut täynnä värillisiä kangassuikaleita.” (Lahtiperä 1968.)

Tutkimukset ja löydöt:

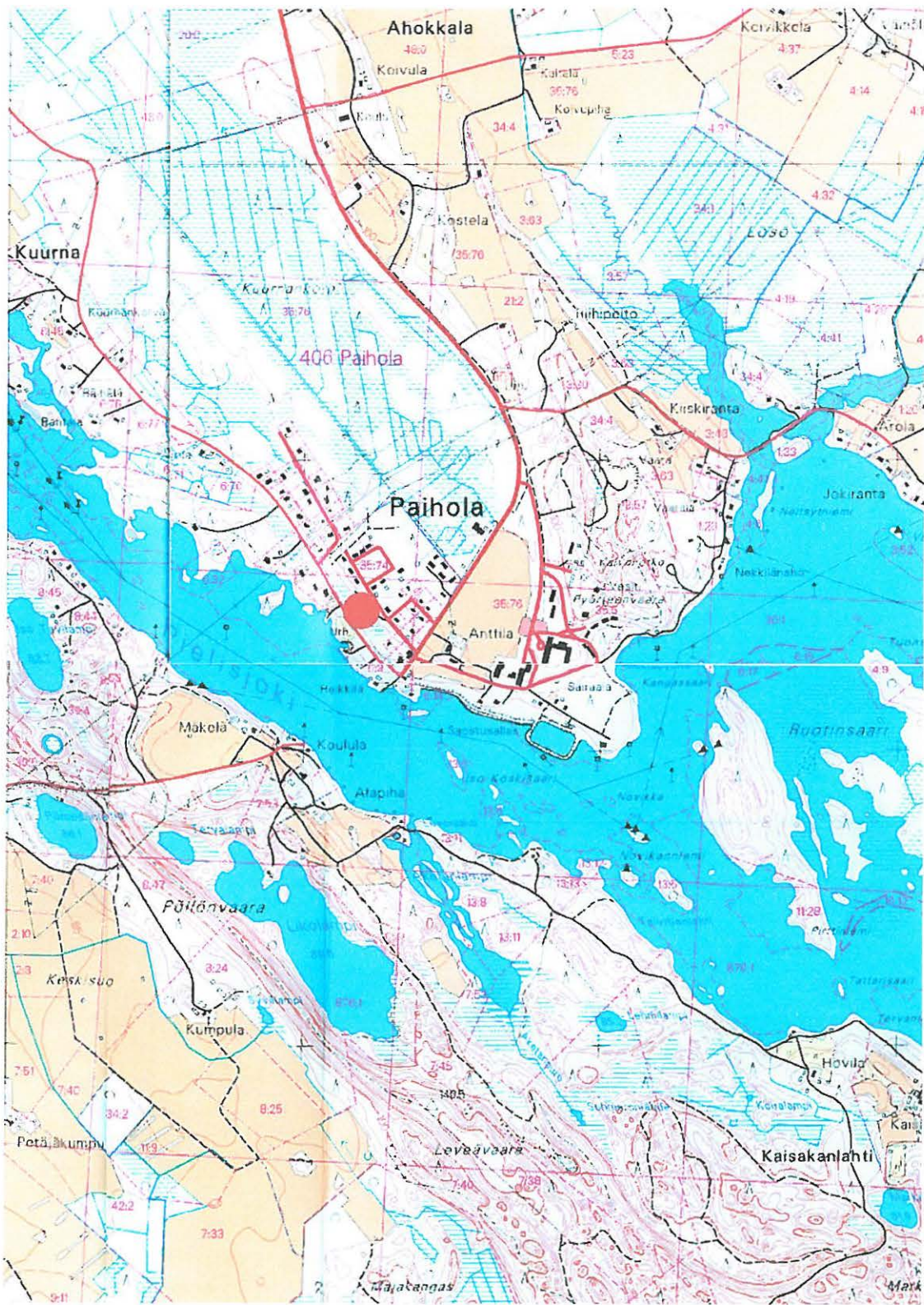
Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi -

Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei Sohmeron uhrilähdettä tarkastettu.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat -

**KONTIOLAHTI 0007 VANHAN KANSAN LÄHDE -
ajoittamaton kulttipaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

8. Kontiolahti Vaskiportinaho

276 01 0008

Perustiedot

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka:</i>	3
<i>Lukumäärä:</i>	3?
<i>Peruskartta:</i>	4224 11 Kontiolahti
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6960 70, y 4491 00, z 110
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6963.85, i 3644.28
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 2.2 km etelälounaaseen
<i>Rekisterikylä:</i>	Kontiolahti
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	alueella ei ilmeisesti ole kiinteää muinaisjäännyöstä

Kohdekuvaus:

Alue sijaitsee nykyään golfkentän keskellä, pienellä metsäisellä kaistaleella, joka kasvaa pääasiassa nuorehkoja mäntyjä, katajia ja pihlajia. Alue on jyrkän mäen rinteellä, rinne laskee kohti Höytiäisen rantaa. Maaperä on erittäin kivikkoista, ja onkin vaikeaa arvioida, mitä alueen epämääräisistä kivikasoista ovat tarkastuksessa (1971) mainitut kolme ”röykkiötä”. Lönnberg tosin arvelee niistä kahta kaskiraunioiksi. Selvin kivikasa oli pienehkö, alle 2 m halkaisijaltaan oleva läjä, jonka reunalla tosin podsoli oli häiriintymätön, joten on täysin mahdollista, ettei kasa liity mitenkään historiallisen ajan asutukseen. Suurella todennäköisyydellä kiveykset alueella ovatkin luonnonmuodostelmia eivätkä siten kiinteitä rauhoituksen alaisia muinaisjäännyksiä.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1971, tarkastus

-

Lönnberg kävi tarkastamassa kohteen elokuussa 1971 filtri Veijo Salonheimon kehotuksesta. Salonheimon mukaan Kontiolahden Kontioniemellä oli perimätiedon mukaan 1500-luvulla viiden talon muodostama kylä, ja hän epäili aiemmin paikalla havaitsemiaan röykkiöitä kiukaanpohjiksi. Lönnbergin mukaan röykkiö 1 oli matalassa notkelmassa ja sen korkein kohta oli noin 60 cm maan pinnan yläpuolella. Sen ulkomitat olivat 2x2.3 metriä. Röykkiön keskellä oli syvä kolo, ja tarkastajan mukaan röykkiö oli selvästi erotettavissa maastossa. Kaksi muuta röykkiötä oli epäselvempiä ja pienempiä. toista niistä oli kaiveltu, jolloin humuskerroksen alta oli paljastunut runsaasti nokimaata ja hiiltä. Röykkiöt olivat maanselkaisia. Lönnberg arveli röykkiöitä (ilmeisesti vain kahta jälkimmäistä) kaskiraunioiksi.

Oili Forsberg 2003, inventointi

-

Kesän 2003 inventoinnin hetkellä Vaskiportinahon kohde oli suuren golfkentän sisällä. Metsäinen kaistale oli jätetty nurmikoiden keskelle, mahdollisesti juuri röykkiöiden vuoksi. Alueella ei voitu havaita mitään, mikä suoranaisesti olisi viitannut kiinteään muinaisjäännykseen.

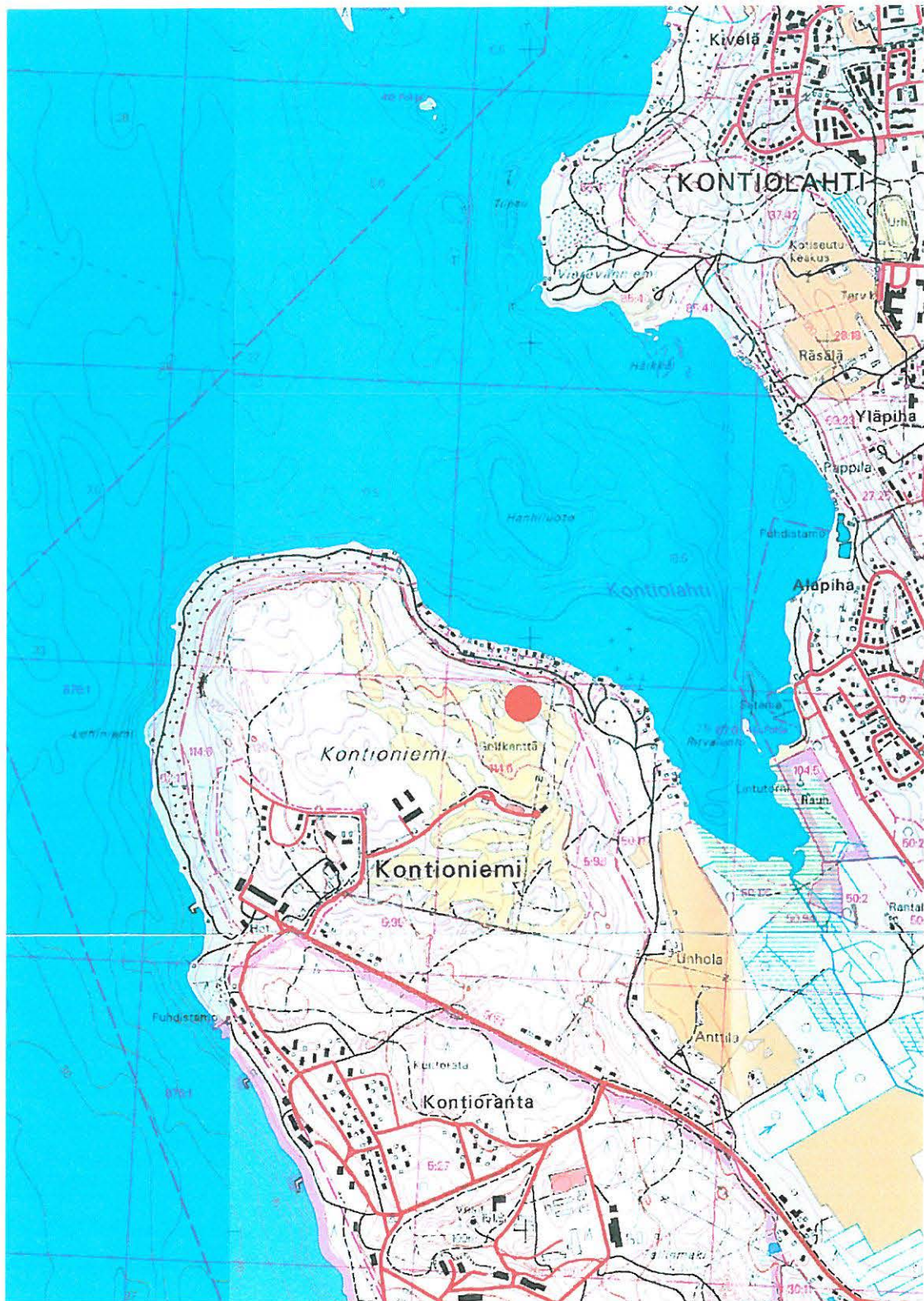

*Tämä kasa tulkittiin kesän 2003 inventoinnissa Lönnerbergin mainitsemaksi röykkiö 1:ksi.
PKM 21160: 249.*

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat</i>	-

KONTIOLAHTI 0008 VASKIPIORTINAHO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4224 07 PUNTIKOSKI, 4224 08M JOUHTENINEN, 4224 10 PAIHOLA ja 4224 11 KONTIOLAHTI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

9. Kontiolahti Onkilampi

1000 00 2632
~~276-01-0009~~

*Onkilammen asuinpaikkaa. Pääasiallinen löytökohta kuvan keskellä näkyvän roskakorin tietämällä.
PKM 87:331.*

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4223 12 Utra
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6951.507, i 3644.886, z 85-86
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 17 km etelään.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Löytövyöhyke on 5-15 metriä leveä kaistale rannalla noin 30 metrin matkalla koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä.

Kohdekuvaus:

Kvartsi-iskokset ovat löytyneet Utran harjun eteläpuolisen Onkilammen rannalta, kohdasta, jossa on nykyisin uimaranta. Löytövyöhyke sijaitsee 5-15 metriä rannasta, kvartsit löytyivät suppeahkolta alueelta. Lampi on hiekkapohjainen ja se on Pielisjoen muinaista suistoaluetta. Onkilammen rannat ovat pääasiassa soiset, itse Utranharju on hiekkaista mäntykangasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

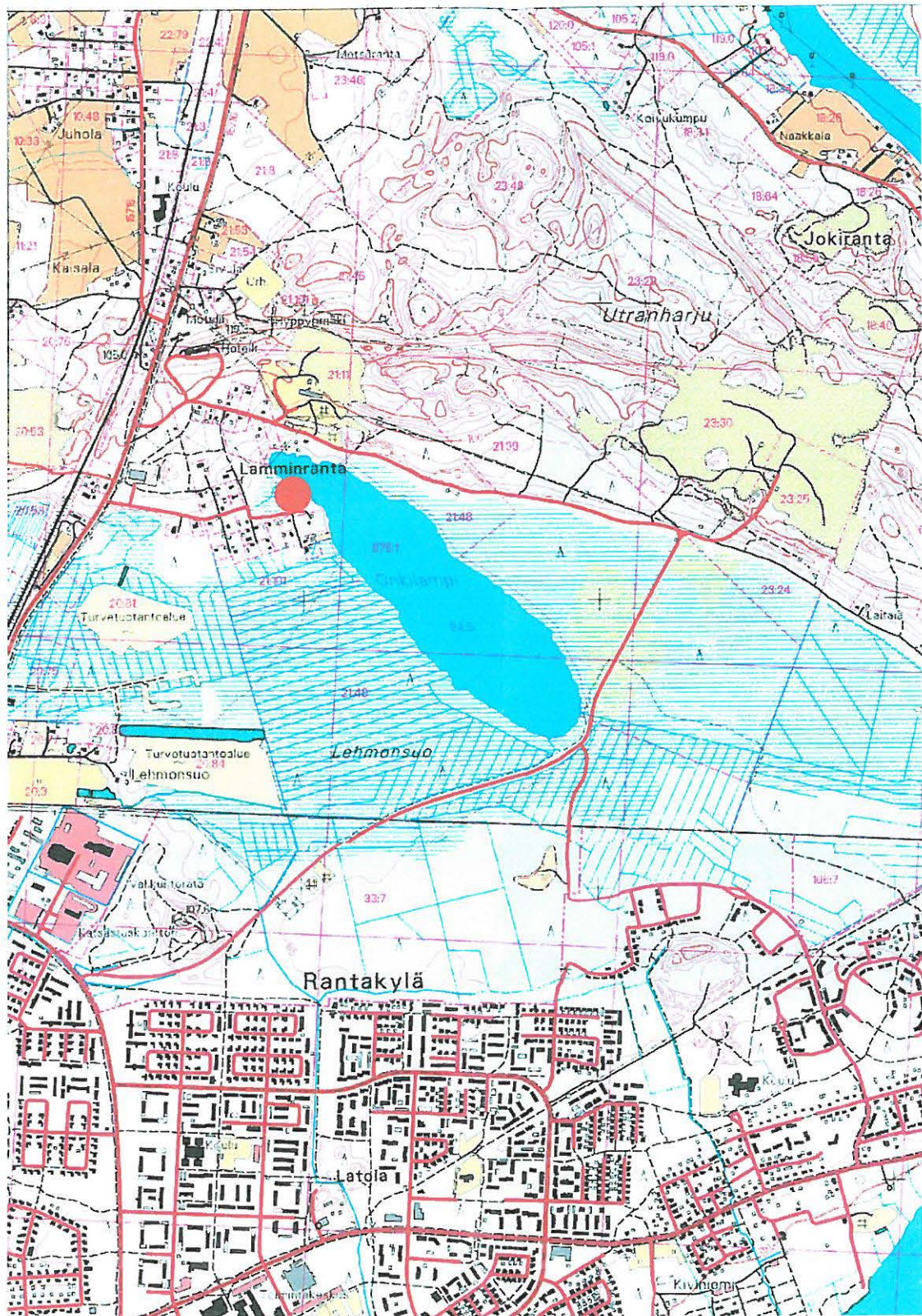
KM 33831, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa. Onkilammen ranta on kulunut siten, että havunneulaset peittävät rikastumiskerrosta, paikoin tosin kuntan pohjaosa peittää vielä maannosta. Lammen pohjoispäässä on asutusta, mutta rannat ovat löytökohtaa lukuunottamatta metsän peitossa. Kvartsi-iskokset löytyivät pääasiassa koordinaattien osoittamalta paikalta, mutta joitakin iskoksia löytyi muutaman kymmenen metrin matkalta pisteen ympäriltä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:212-214
<i>Diat</i>	PKM 87:331

KONTIOLAHTI 0009 ONKILAMPI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

1000 P 2633

10. Kontiolahti Rajapolku

276-01-0010

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.759, i 3647.373, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo
Käinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen koordinaattipiste on luukeskittymästä, kvartsi-iskos löytyi tästä pisteestä noin 150 metriä kaakkoon niin ikään tien leikkauksesta. Pii-iskos puolestaan löytyi noin 100 metriä luukeskittymästä luoteeseen, tien leikkauksesta. Kohteen (epävarmat) rajat täytynee sijoittaa vähintään 150 metriä koordinaattipisteen molemmin puolin Utran harjun alarinteeseen, alueelle, jota metsätie halkoo.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikkalöydöt tulivat päivänvaloon Utranharjun kaakkoispäädystä, aivan Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin välisen rajan tuntumasta. Lähimmät tunnetut esihistorialliset kohteet ovat Erolanniemen kivi- ja varhaismetallikautiset asuinpaikat reilu kilometri itään Rajapolulta, Pielisjoen vastarannalla.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

*KM 33832:1-3, kvartsi-iskos, pii-iskos,
palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa. Utranharju on selväpiirteinen hiekkaharju. Sen eteläinen rinne, jossa Rajapolun asuinpaikka sijaitsee, on loiva ja se on kuivaa mäntykangasta. Harjun reunaan kulkevan tien eteläpuolella maasto on soistuvaa, jossa mäntyjen lisäksi kasvaa koivikkoa. Löydöt havaittiin tien reunoilla, ja niitä otettiin talteen kolmesta pesäkkeestä noin 250 metrin matkalta. Kohteen koordinaateiksi ilmoitettu piste on löytöalueen keskipaikkeilta, josta kaikki palanut luu saatiin talteen.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit 21160:215-216
Diat -

KONTIOLAHTI 0010 RAJAPOLKU -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

11. Kontiolahti Itäranta

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen/varhaismetallikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6959.091, i 3646.231, z 82.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 7.7 km etelään.
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Itse löytöalue oli vain noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä.

Kohdekuvaus:

Löydöt tulivat loivasta, Pielisjokeen viettävästä pellostä pintapöiminnällä, noin 15 x 15 metriä suuruiselta alueelta. Pelto on hienoa hiekkaa ja vähäkivinen. Pelto sijaitsee ilmeisesti kesämökkikäytössä olevan mökin pihapiirissä, noin sata metriä nykyisen Pielisjoen rannasta etelään. Pielisjoki tekee Itärannan tienoilla jyrkän mutkan ja kääntyy kohti etelää. Joen varrella, matkalla Itärannalta kohti Pyhäselkää, löydettiin inventoinnissa Kontiolahden puolella useita, aiemmin tuntemattomia esihistoriallisia asuinpaikkoja.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM33833:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, jolloin Pielisjoen vanhoja rantaterasseja tarkastettiin suhteellisen systemaattisesti. Itärannassa löytökorkeus Pielisjoen pinnasta tuntuisi viittaavan lähinnä varhaismetallikautiseen asutusvaiheeseen.

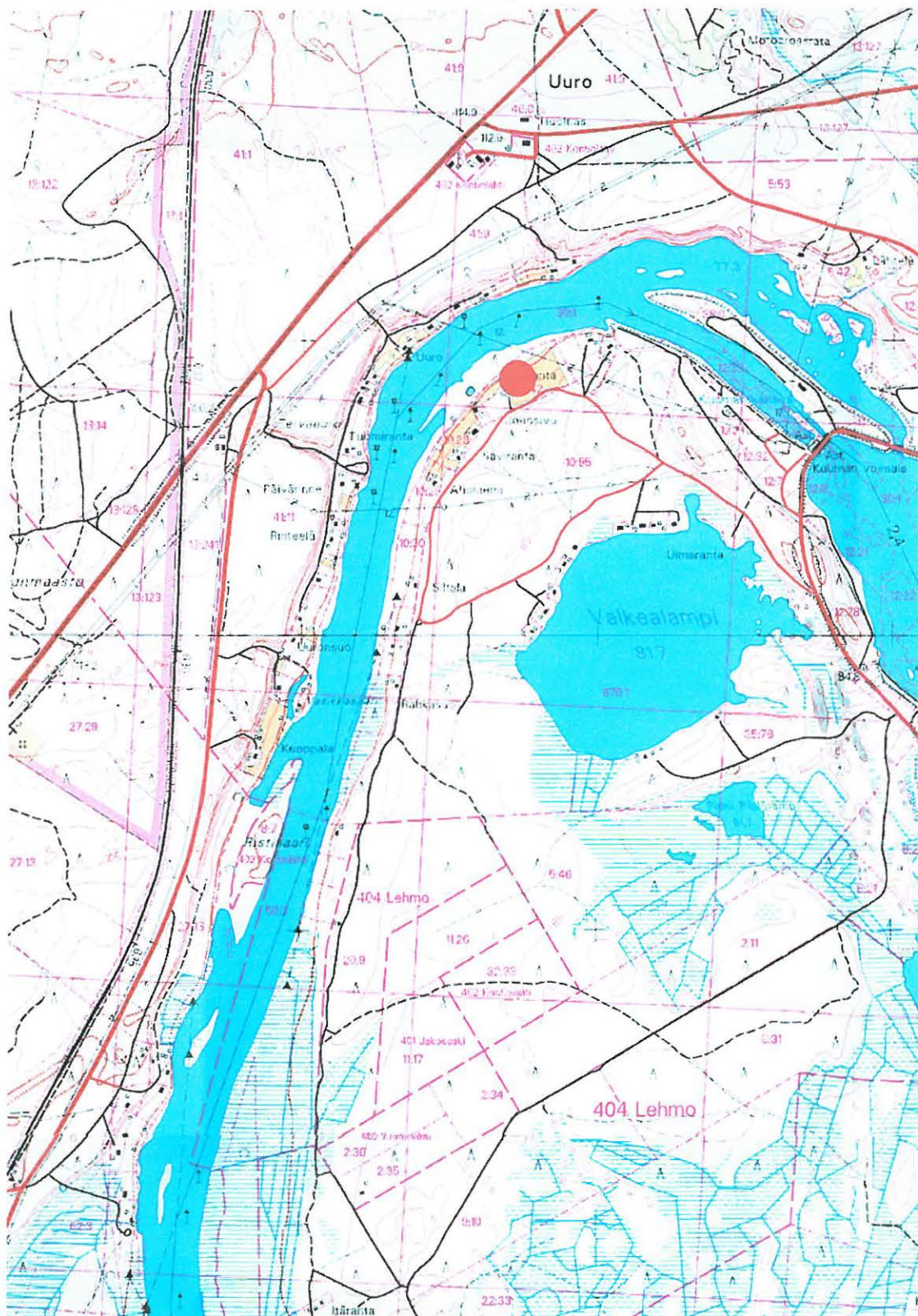
Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:217-218
<i>Diat</i>	PKM 87:332-333
	MV 51048

Kontiolahdi Itäranta, varhaismetallikautinen asuinpaikka Pieliöjen vamballa rantaterassilla. PKM 87:332-333.

KONTIOLAHTI 0011 ITÄRANTA -
kivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

12. Kontiolahti Nieminen

1000 00 2635
276 01-0012

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.066, i 3645.701, z 82.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.5 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue sijaitsee koordinaattien osoittaman keramiikan löytöpisteen molemmin puolin noin sadan metrin matkalla metsätien varrella. Alueen ulottuminen tien molemmin puolin on epäselvää, koska koekuopista ei metsäalueelta tullut löytöjä.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikkalöydöt havaittiin kangasmaastoa halkovalla metsätiellä, Pielisjoen muinaisella rantatörmällä. Matkaa nykyiseen rantaan on reilu parisataa metriä. Tien itäpuolella kangas on tasaista, länsipuolella joen soiseen rantaan laskevaa. Välittömästi tien länsipuolella voi havaita vanhaa joen rantaterassia. Kohde sijaitsee alueella, joka on hakattu korkeintaan parikymmentä vuotta sitten, ja se kasvaa nykyisin lähinnä männyn taimia sekä koivuja.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33834:1-3, saviastian palasia, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen vanhojen rantaterassien tarkastuksessa. Saviastian palaset löytyivät muutaman metrin matkalta koordinaattien osoittamasta kohdasta. Kvartsi-iskoksia löytyi noin sadan metrin matkalta molemmin puolin saviastian palasten löytökohtaa. Palanut luu tuli esiin pääasiassa noin 20 metriä etelään koordinaattien ilmoittamasta saviastian palasten löytökohdasta. Kaikki löydöt tulivat metsätieltä, joko maan pinnalta tai muutamia senttejä pinnan alta.

Saviastian palaset lienevät varhaismetallikautisia, myös löytökorkeus viittaa varhaismetallikautiseen asutusvaiheeseen.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:219
Diat PKM 87:334
MV 51054

**KONTIOLAHTI 0012 NIEMINEN -
varhaismetallikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

13. Kontiolahti Papulanniemi**276-01-0013**

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6955.467, i 3652.381, z 85
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.5 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä. Kohteen kokonaislaajuus on epävarmaa, mutta todennäköisesti osa alueesta on syöpynyt Pielisjokeen.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Ehronkankaan länsipäässä sijaitsevan Papulanniemen kärjessä, Pielisjoen etelärannalla. Matkaa Ehronkankaan asuinpaikalle on noin 7 km. Papulanniemi kasvaa mäntyä ja maaperä on hienoa hiekkaa. Niemessä oli runsaasti veneitä ja maan pinta olikin paikoin niemessä tallattu rikki. Koordinaatit osoittavat pääasiallisen löytökohdan sijainnin.

Tutkimukset ja löydöt:

*Oili Forsberg 2003, inventointi**KM 33835:1-2, kvartsi-iskos, palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Asuinpaikan tienoilla joki on syövyttänyt rantatörmää, jossa luiden löytöpaikalla oli havaittavissa jälkiä myös kulttuurikerroksesta. Törmän leikkauksessa oli suppealla alalla palaneita kiviä ja hiilen muruja lähes steriiliin pohjamaahan saakka. Ilmeisesti kyseessä oli ns. likamaakuoppa, ja tämän kulttuurikerroksen sisältä löytyi yksi luun paloista. Lisäksi kuopassa oli aivan pölyksi haurastunutta luun jätettä.

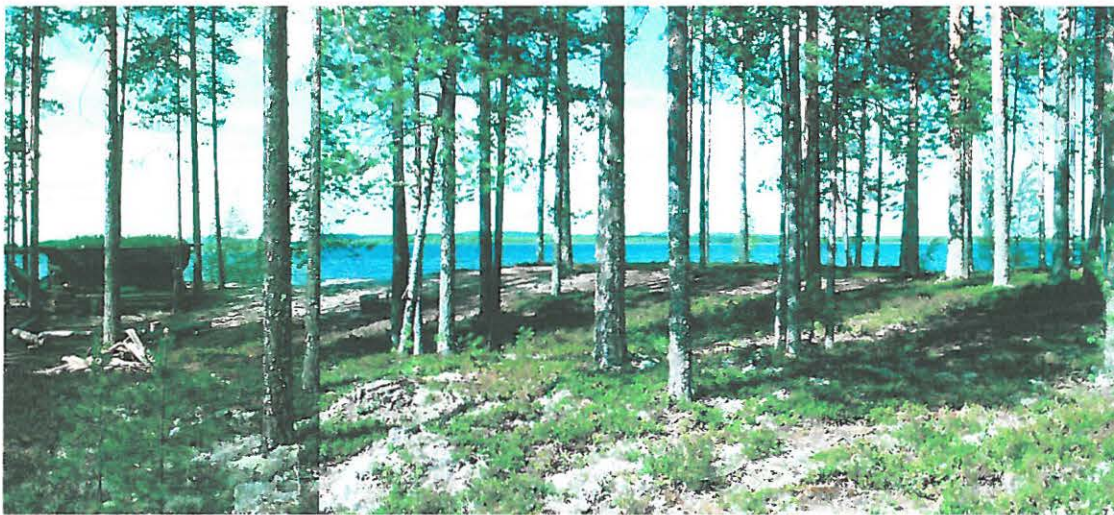
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:225-229
Diat PKM 87:336-339
 MV 51051

Yllä Papulanniemen rantatöyrästä. Punainen nuoli osoittaa kohtaa, jossa merkit likamaakuopasta olivat nähtävillä. PKM 87:336.

Alla yleiskuva Papulanniemen asuinpaikalta. Taustalla siintele Pielisjoki. PKM 87:337-339.

KONTIOLAHTI 0013 PAPULANNIEMI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

14. Kontiolahti Matkalahti

-276-01-0014

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.505, i 3656.884, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Selkie
Kiinteistö: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Koordinaatit osoittavat palaneen luun löytökohdan. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta alueella ei ollut, joten alueen kokonaislaajuus jää selvittämättä toistaiseksi.

Kohdekuvaus:

Ehronkankaan alueella, jossa Matkalahden kohde sijaitsee, on havaittavissa kaksikin eri Pielisjoen vanhaa rantaterassia. Niistä alempi sijaitsee välittömästi 85 metrin käyrän yläpuolella, ja tältä terassilta ovat niin Ehronkankaan (03) ja Papulanniemen (13) asuinpaikkojen löydöt. Ylempi Pielisjoen rantaterassi kulkee aika tarkoin 90 metrin käyrän tuntumassa, ja tältä terassilla sijaitsee Matkalahden kohde.

Palaneen luun löytöpaikka on kesämökin kupeessa olevan pienen hiekkakuopan leikkauksesta, lähes pintamaan alta. Alue on kuivaa mäntykangasta, maaperä on hienoa hiekkaa. Alueella on useita kesämökkejä.

Matkaa Ehronkankaan kivikautiselle asuinpaikalle on vajaa kilometri.

Tutkimukset ja löydöt:

*Oili Forsberg 2003, inventointi**KM 33836, palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rannan tuntumasta. Kohde olisi voitu ehkä perustellusti luokitella tentatiivikohteeksi, sillä kohteen löytö on sangen vähäinen, sirkama palanutta luuta. Asuinpaikaksi luokitteluun päädyttiin kuitenkin siitä syystä, että Ehronkankaan asuinpaikka sijaitsee vajaan kilometrin päässä löytöpaikalta, joten on syytä epäillä kankaan alueella olleen muutakin asutusta.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:223-224
Diat PKM 87:335
 MV 51050

KONTIOLAHTI 0014 MATKALAHTI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4242 01 MÖNNI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

15. Kontiolahti Nekkilänaho 1

110010 2638
276-01-0015-

Perustiedot

Muinaisjännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.870, i 3650.806, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 12.1 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Kvartsi-iskokset löytyivät Pyörteenvaaran eteläpuoliselta rannalta, Mustanpyörteen uimarannan pohjoispuolisen hiekkatien leikkauksesta. Matkaa Nekkilänahon taloon on pari sataa metriä. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienolle. Kvartsit löytyivät Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33837, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 1:n kohde on eteläisin näistä asuinpaikoista. Ranta on sangen jyrkkä tällä kohdilla, ja asuinpaikan pääosa onkin todennäköisesti jäänyt tien alle.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:236
Diat PKM 87:348
MV 51055

**KONTIOLAHTI 0015 NEKKILÄNAHO 1 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

raj. 1000 nro 2639

16. Kontiolahti Nekkilänaho 2

-276-01-0016

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raahoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.986, i 3650.935, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.9 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Asuinpaikkalöydöt löytyivät Pyörteenvaaran länsipuoliselta rannalta, noin sata metriä Nekkilänahon talosta lounaaseen. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienoolle. Löydökset havaittiin Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä rantaa myötäilevän hiekkatien reunalta tienlevennyksen kohdalta, jossa maan pinta on paljas.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33838:1-3, saviastian palasia, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 2 on keskimäinen näistä kohteista. Löydökset tulivat rikkonaisen maan pinnalta, tien lounaispuolella sijaitsevalta alalta, joka vaikuttaa lähinnä auton kääntöpaikalta.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:237
Diat PKM 87:349

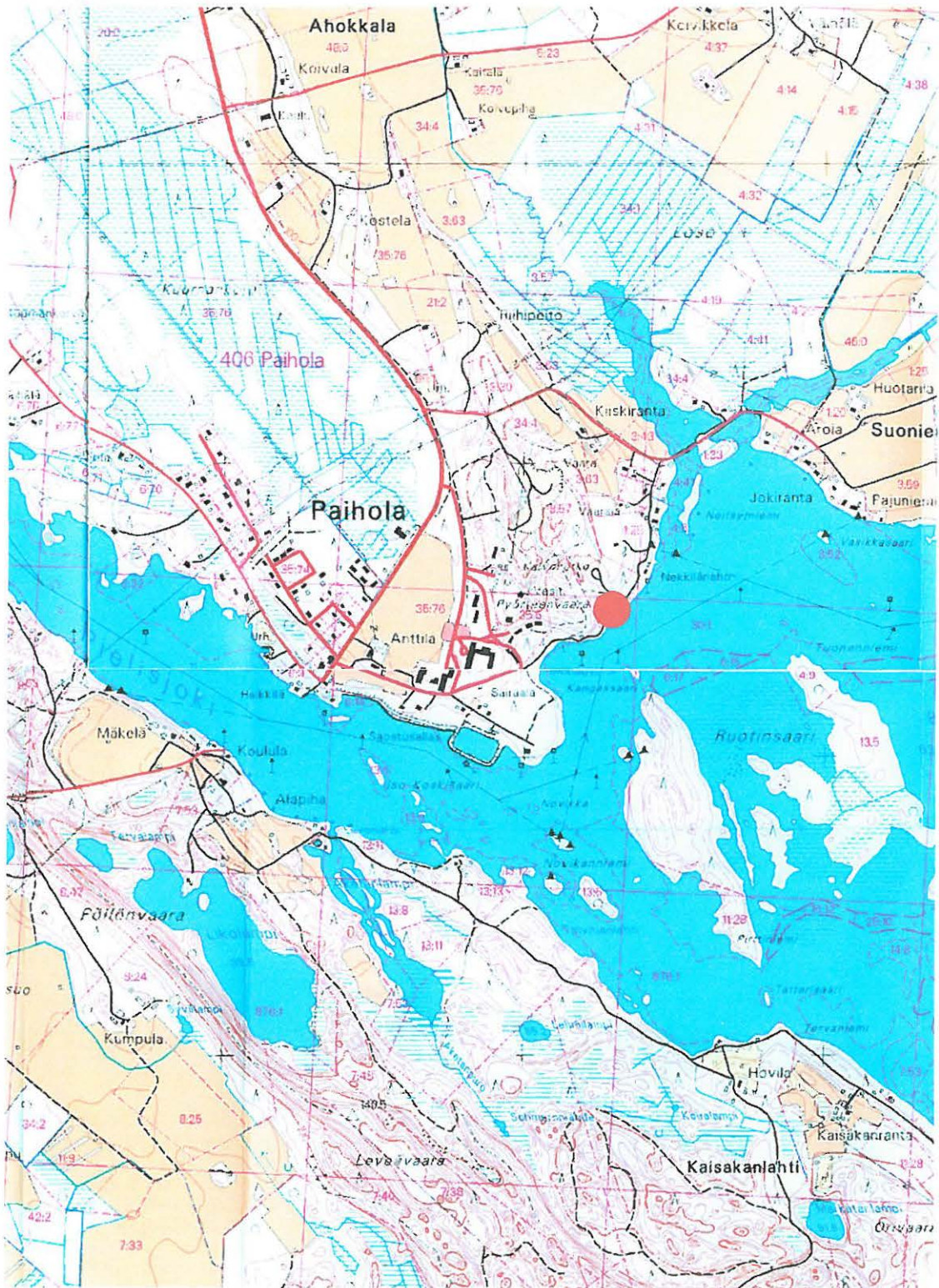

Yllä Nekkilänabo 1 Pielisjoen rannalla, Paiholan sairaalan kupeessa. Löytökohtaa osoittaa punainen nuoli. PKM 87:348.

Alla Nekkilänabo 2:n löytötiennoota, nuoli osoittaa pääasiallisen löytökeskittymän kohtaa. Pielisjoki häämöttää taustalla. PKM 87:349.

**KONTIOLAHTI 0016 NEKKILÄNAHO 2 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

17. Kontiolahti Nekkilänaho 3

1990 00 2648
276-01-0017

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.091, i 3650.980, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.7 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Palanutta luuta löytyi Pyörteenvaaran koillispuoliselta rannalta, joitakin kymmeniä metrejä Nekkilänahon talosta länteen. Kohde sijaitsee noin 90 metrin käyrällä. Löydökset havaittiin Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä rantaa myötäilevän hiekkatien leikkauksesta. Lähellä Nekkilänaho 3 löytökohtaa oli pari vanhaa sorakuoppaa, mutta niistä ei tarkastuksen yhteydessä havaittu mitään viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33839, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 3 on asuinpaikoista sijainniltaan pohjoisin. Hiekkatien leikkauksesta poimittiin palanutta luuta 11 pientä sirua.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:238
Diat PKM 87:350

**KONTIOLAHTI 0017 NEKKILÄNAHO 3 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

18. Kontiolahti Autio

1078 002641
276 01 0018

Perustiedot

Muinaisjäännoistyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raobitusluokka: 2
Lukumäärä: 1-2

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6962.823, i 3654.898, z 85
p 6962.816, i 3654.852, z 92.5

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11 km länsilounaaseen.

Rekisterikylä: Jakokoski

Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.

Laajuus: Kohteessa on kaksi selkeää löytöpesäkettä erikorkuisilla muinaisilla rantaterasseilla. Vaikka löytöjä ei pesäkkeiden väliseltä alueelta tullutkaan, sijaitsevat nämä pesäkkeet niin lähellä toisiaan, että suoja-alue mukaanluettuna voidaan aluetta pitää yhtenä asuinpaikkana. Koordinaattipisteiden osoittamien löytökeskittymien halkaisija oli korkeintaan 30 metriä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä havaittiin Mönnessä, Pielisjoen rannassa sijaitsevassa Aution talon ohrapellossa merkkejä kivikautisesta asutuksesta kahdessa eri pesäkkeessä. Kohde löytyi toukokuun lopulla ennen viljan nousua oraalle. Pelto on loivaa rinnettä, joka laskee kohti Pielisjokea.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33840:1-5, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, sulanutta lasia (kuonaa?)

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen rantojen tarkastuksessa. Pellon alaosassa, noin 85 mpy, löytyi neljä kvartsi-iskosta, palaneen luun kappale, sekä kimpale kuonan näköistä ainetta, todennäköisesti sulanutta lasia. Talon isäntäväen mukaan on tilan päärakennus aiemmin, ilmeisesti 1800-luvun lopulla, sijainnut pellon reunassa lähellä nykyistä maantietä, mistä tämä sulanut lasi ehkä olisi kulkeutunut lähes sata metriä alarinteeseen löytöpaikalleen. Möykky voi tosin olla muutakin kuonaa. Ylempi löytöpesäke havaittiin pellon yläreunassa, noin 92.5 mpy, lähellä maantietä. Täältä löytyi palaneen luun siruja sekä kvartsi-iskos. Alempi löytökorkeus vastaa neoliittisen kivikauden jälkimmäistä puolta, ylempi puolestaan Vuoksen puhkeamista edeltävää rantakorkeutta, mahdollisesti jo mesoliittisen kauden loppupuolta.

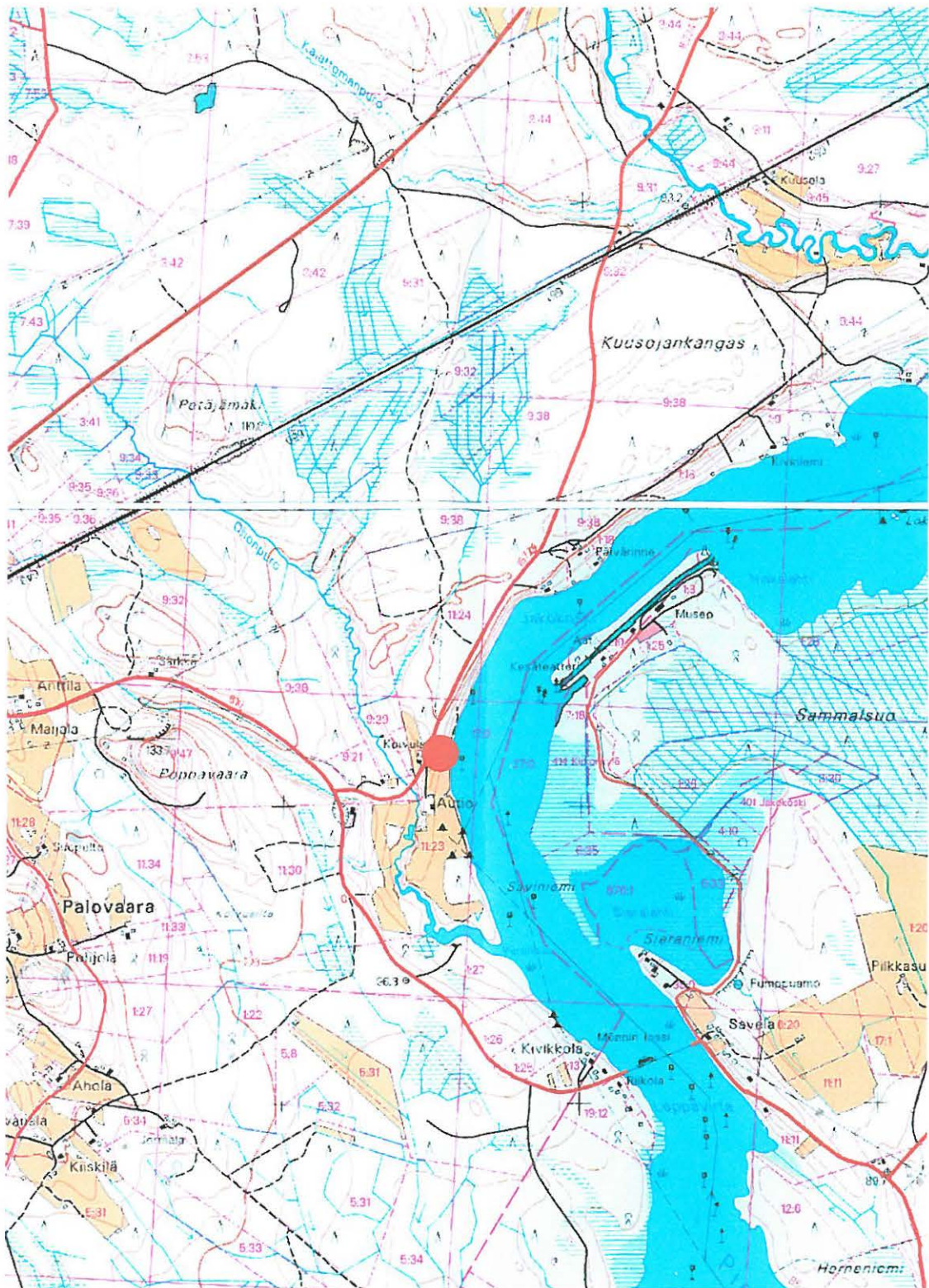
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:239-241
Diat PKM 87:351-352

Auhon kivikautinen asuinpaikkea Piiksoen rannassa, Mönissä. Punaiset nuolet osoittavat löytökeskitymien sijaintia. PKM 87.351-352.

KONTIOLAHTI 0018 AUTIO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI JA 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

19. Kontiolahti Paavilanlahti

1000 00 2642
276-01-0019

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raobitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6963.551, i 3659.494, z 85
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.9 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Mönni
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteesta löydetyt kvartsi-iskokset ovat suppeahkolta alueelta, noin 50x20 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympäriltä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden inventoinnin yhteydessä löydettiin merkkejä kivikautisesta asutuksesta Paavilanlahden rannalta, aivan Kontiolahden ja Enon välisellä kunnanrajalla, Pielisjoen rannalla. Kvartsi-iskokset löytyivät talon perunapelloilta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33841, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rantoja tarkastettaessa. Iskokset löytyivät Hiltusten omistaman tilan perunapellosta noin 85 metrin korkeudelta, mikä vastaa alueella Vuoksen puhkeamisen jälkeistä rantakorkeutta. Pelto sijaitsee talon pihapiirin tuntumassa, löytöpaikalta on suora näköyhteys Pielisjoelle. Pellon tarkastuksen aikoihin ei perunaa vielä oltu laitettu maahan.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:242-244
<i>Diat</i>	PKM 87:367
	MV 51060

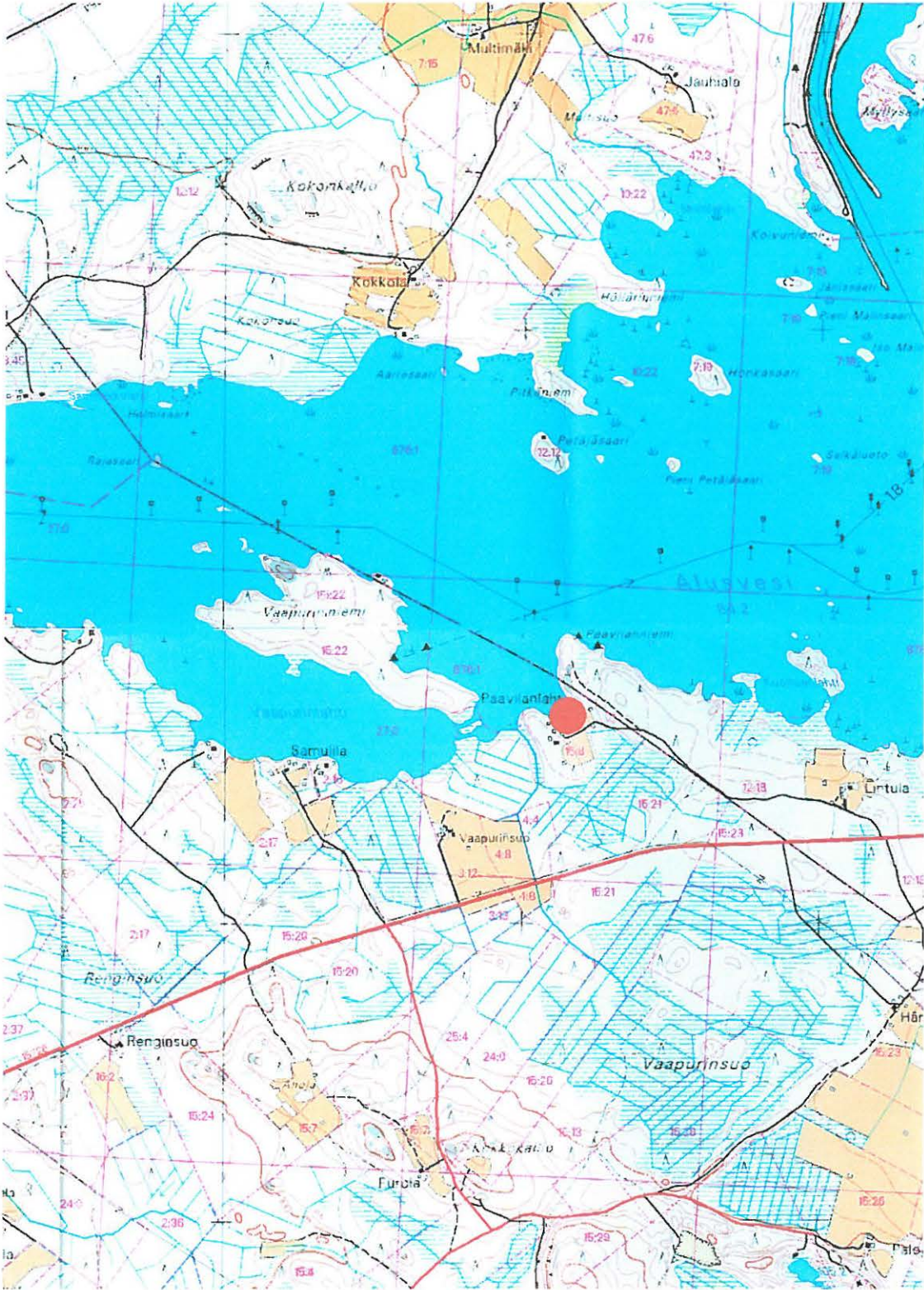

Yllä Paavilanlahden kivikautisen asuinpaikan tienoota Pielisjoen rannalla, Enon kunnan rajalla. Punainen nuoli osoittaa pääasiallista löytöpaikkaa. PKM 87:367.

Alla Vaapurinsuon asuinpaikkaa avonaisella pellolla. Palanutta lunta löytyi useasta kohdasta avonaisesta pellostä. Pielisjoki virtaa männikön takana. PKM 87:368.

KONTIOLAHTI 0019 PAAVILANLAHTI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

20. Kontiolahti Vaapurinsuo

1000 D 2643
~~276-01-0020~~

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6963.187, i 3659.068, z 85-87.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.5 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Mönni
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteesta löytynyt palanut luu havaittiin koordinaattipisteen ympäriltä, noin 20x20 metriä suuruiselta alueelta.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Pielisjoen rannan tuntumassa sijaitsevan Vaapurinsuon talon peltoja. Talon ja rannan väliin jäävältä peltokaistaleelta löydettiin muutamia vähäisiä palaneen luun kappaleita. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei tavattu paikalla, muutoin pellolla oli runsaasti eri-ikäistä tavaraa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

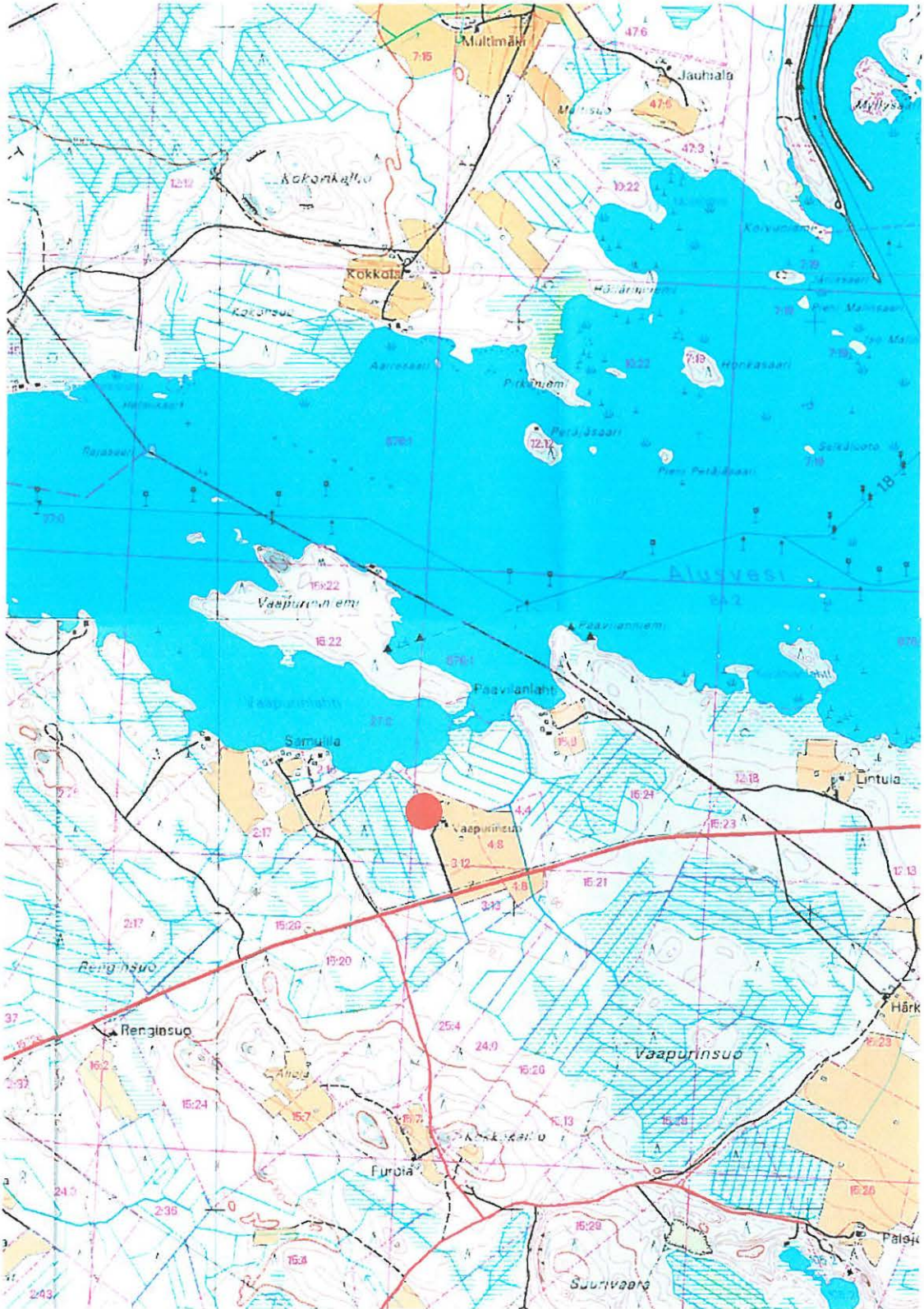
KM 33842, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen ranta-alueita tarkastettaessa. Tarkastuksen aikana pelto oli käännettynä, mutta talon emännän mukaan levossa. Maaperä kohdalla on soista, mutta paikoin pellolla näkyi hiekkaisempiakin laikkuja. Matkaa nykyiselle rannalle on hieman toista sataa metriä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:245
<i>Diat</i>	PKM 87:368
	MV 51061

KONTIOLAHTI 0020 VAAPURINSUO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

21. Kontiolahti Aution keittiöpuutarha

1990 SD 2644
276-01-0021-

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6962.575, i 3654.860, z 87.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 11.3 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Jakokoski
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue on suppea, noin 15x15 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä havaittiin Pielisjoen rannalla sijaitsevan Aution talon ohrapellossa merkkejä kivikautisesta asutuksesta kahdessa eri pesäkkeessä. Pelto on loivaa rinnettä, joka laskee kohti nykyistäkin Pielisjokirantaa.

Pari sataa metriä etelään Aution asuinpaikalta, samaisen talon keittiöpuutarhasta, löytyi kvartsi-iskos sekä jonkin verran palanutta luuta. Löytöpesäke sijaitsi hieman korkeammalla kuin Aution asuinpaikan alempi löytökeskittymä ja noin 100 metriä Pielisjoen nykyisestä rannasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

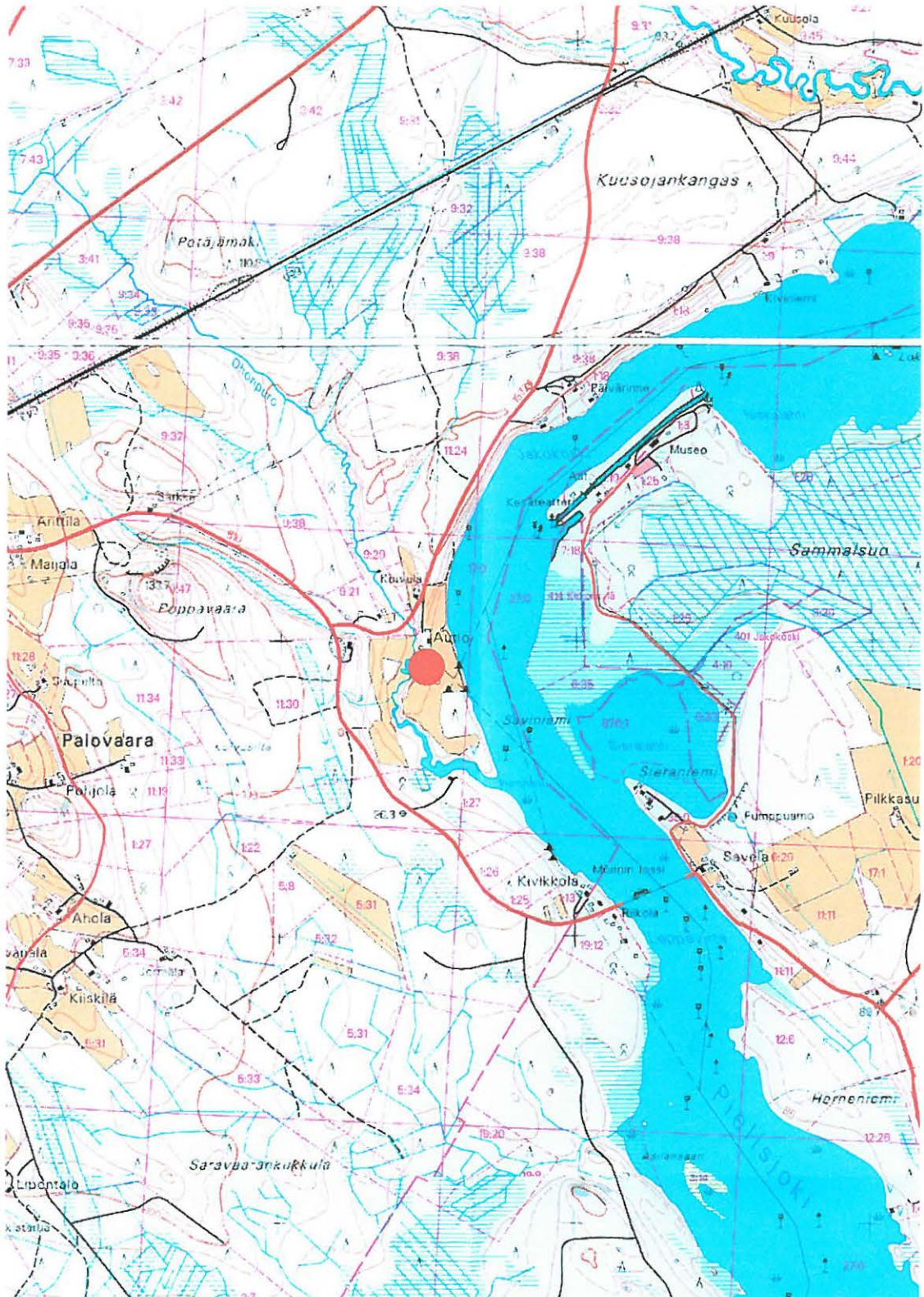
KM 33843:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rantoja tarkastettaessa. Matkaa Aution asuinpaikalle on joitakin satoja metrejä, Aution keittiöpuutarha sijaitsee talon pihapiirin eteläpuolella. Mitään selkeää kuvaa kohteen laajuudesta ei tarkastuksen yhteydessä kyetty saamaan, ja puutarhaläntillä olikin runsaasti eri-ikäistä jätettä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:246-248
<i>Diat</i>	PKM 87:353-354

**KONTIOLAHTI 0021 AUTION KEITTIÖPUUTARHA -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

22. Kontiolahti Riihiaho

1072 CD 2645
276-01-0022

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 09 Teyrisaari
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6975.563, i 3642.317, z 100-102.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 12.2 km pohjoisluoteiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Kontiolahti
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue on suppea, noin 20x20 metriä koordinaattipisteen ympäröstössä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä löydettiin hieman palanutta luuta pellolta Riihiahosta, Venejoen tien varresta, noin 700 metriä Höytiäisen nykyiseltä rannalta itään. Luut löytyivät pieneltä alueelta kohdasta, jossa pelto laskee loivasti kohti Höytiäistä. Loivan rinteeseen alapuolelta ei enää löytöjä tullut.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33844, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofian edeltäneen rannan tuntumasta. Rantaa kohti viettävältä pellolta löytyi kolme palaneen luun sirua pieneltä alalta. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei kohteessa havaittu.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:250-251
<i>Diat</i>	PKM 87:369
	MV 51062

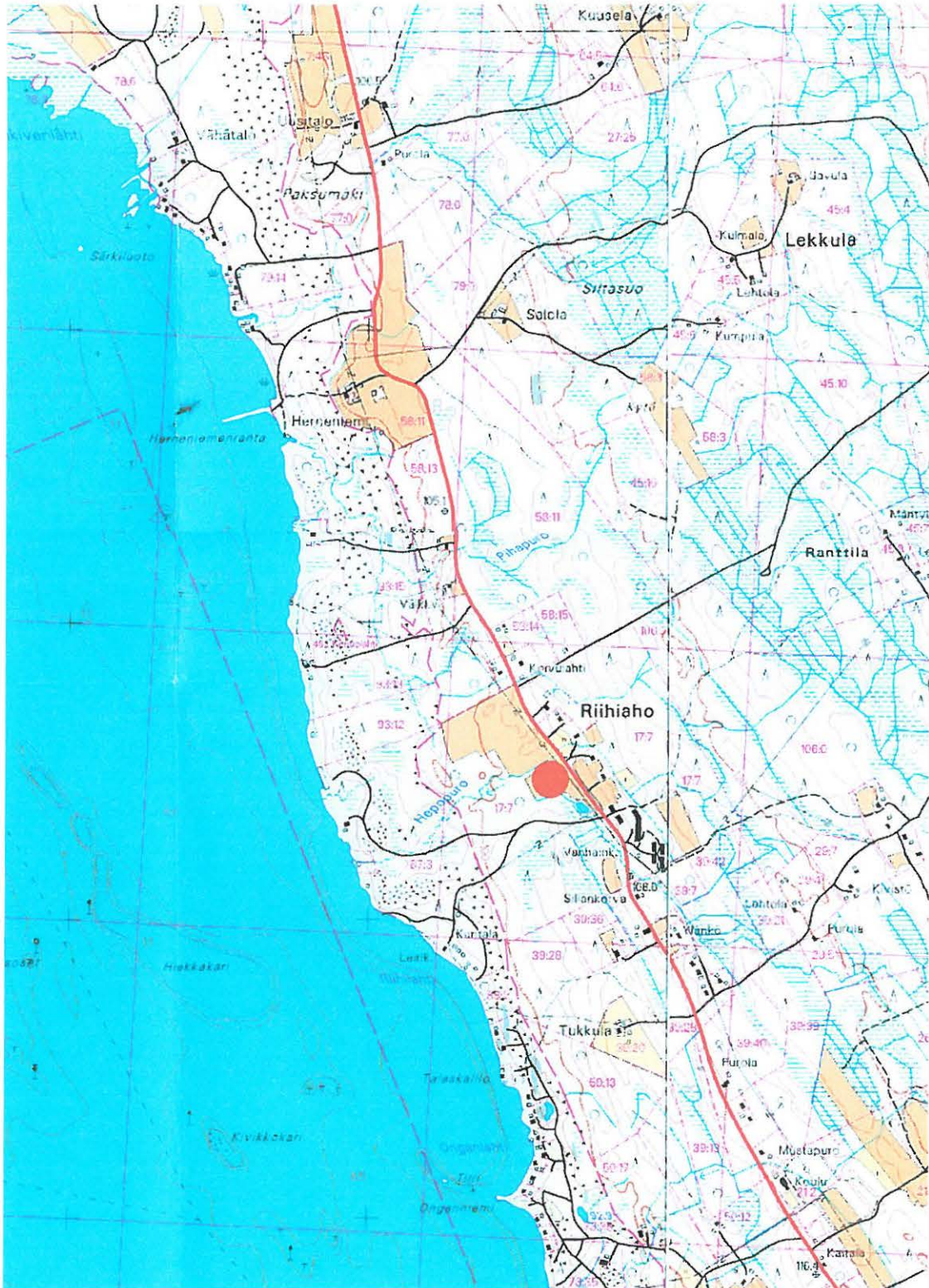

Yllä Riibiahon asuinpaikkaa pellolla, Varparannan tien varressa. Pelto viettää loivasti kohti Höytiäisen katastrofia edeltänyttä rantaa. Punaiset pisteet osoittavat aluetta, josta palanutta lunta poimittiin. PKM 87:369.

Alla Tuomipuron asuinpaikka vanhassa sorakuopassa. Punainen nuoli osoittaa löytötienoota. Kuvassa näkyvien suurten koivujen takana, joidenkin kymmenien metrien päässä niistä, sijaitsee Höytiäisen vanha rantateerassi. PKM 87:373.

**KONTIOLAHTI 0022 RIIHIAHO -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartoista 4224 09 TEYRISAARI ja 4224 12 KOLVANANUURO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

23. Kontiolahti Herneniemi

1080 AD 2296
~~276-01-0023~~

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6977.156, i 3641.783, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.3 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on laajahko, noin 200x150 metriä. Kohteen koordinaatit ovat keihäänkärjenlöytökohdasta, joksijajitsilöytöalueen koillisnurkkauksesta. Kohteen alue ulottuu siis tästä pisteestä Herneniemen pellolla toista sataa metriä etelään aina peltoaluetta halkovan puron reunaan, sekä satakunta metriä pisteestä länteen aina maantien reunaan asti. Kohde ulottuu koordinaattipisteestä viitisenkymmentä metriä pohjoiseen, josta pohjoisimmat löydöt tehtiin. Lännessä alue rajautuu luontevasti Höytiäisen katastrofia edeltävän rannan tuntumaan, hieman 100-metrin korkeuskäyrän alapuolelle. Pohjoisessa ja etelässä pintapoiminnalla havaittavat löydöt rajaavat alueen edelläkuvatulla tavalla. Ainoastaan pellon itäpuolinen, metsikköinen alue jää epävarmaksi rajaukseltaan.

Kohdekuvas:

Herneniemen kivikautinen asuinpaikka löytyi Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä. Löytöpelto sijaitsee Venejoen tien varressa, tien itäpuolella reilun 400 metrin päästä Höytiäisen nykyisestä rannasta. Löytöjä tuli laajalta alueelta pellostä, asuinpaikalle annetut koordinaatit ovat keihäänkärjen löytökohdan koordinaatit. Kvartsit löytyivät parinkymmenen metrin säteeltä kärjen alapuolelta, mutta palanutta luuta tuli vielä lähes sadan metrin päästä kärjen löytöpaikkaan nähden. Luulöydöt tulivat pesäkkeinä, mutta löytökohtia oli useita. Kaikki löydöt tulivat 100 metrin korkeuskäyrän yläpuolelta, keihäänkärki löytyi 102.5 metrin korkeudelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oilä Forsberg 2003, inventointi

KM 33845:1-3, liuskekeihäänkärjen katkelma, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofia edeltäneen rannantuntumasta. Inventointihetkellä oli pelto vastikään käännetty noin 30 cm syvyydeltä, ja havainnointiolot olivat hyvät. Sadan metrin käyrän alapuolella oli pelto kostea, löytöalueella hiekkaista. Löytöalue on loivaa rinnettä. Kohdalla on ollut pieni lahdeke ennen Höytiäisen katastrofia 1850-luvulla, joten asuinpaikka on sijainnut rannalla.

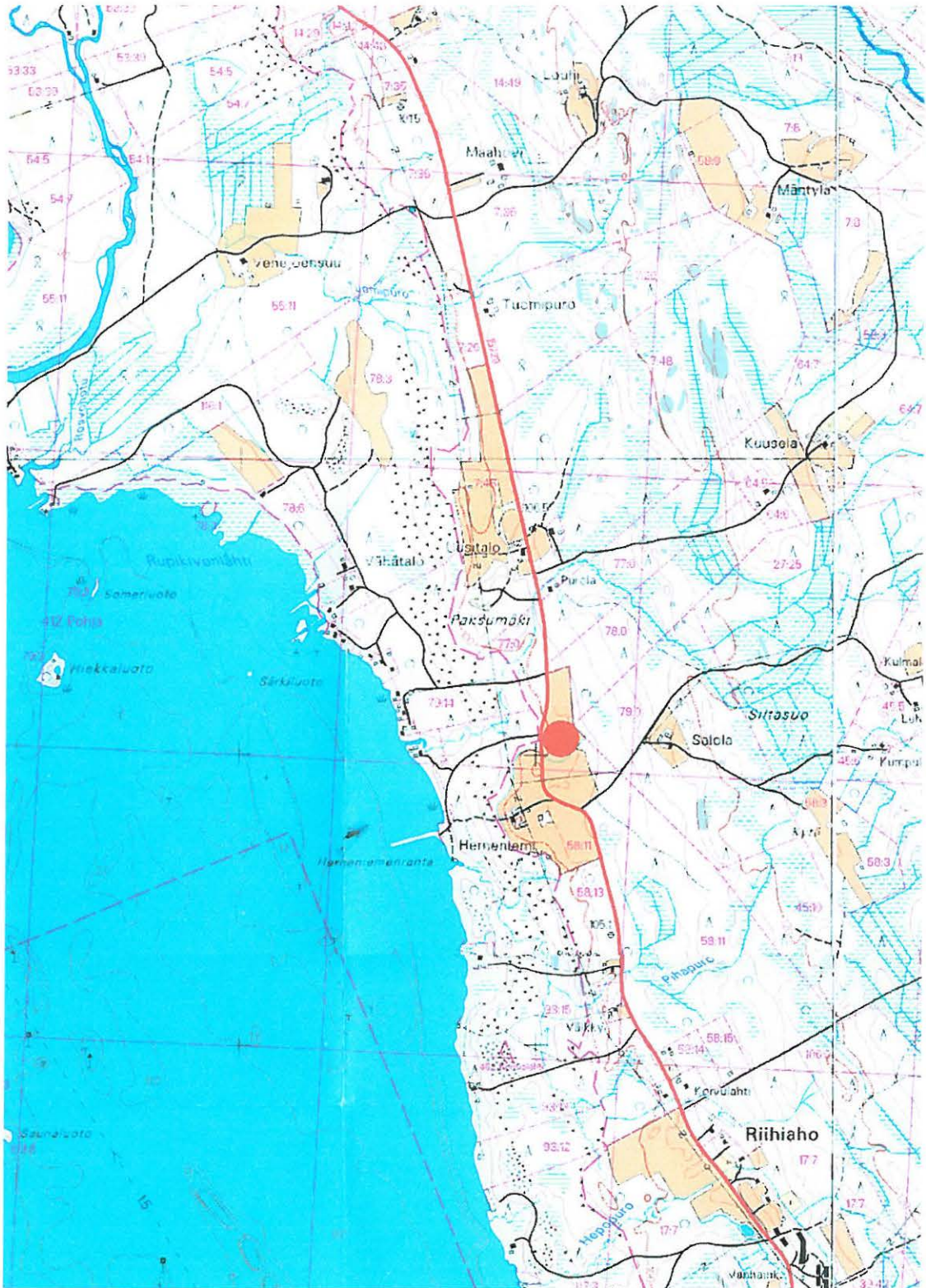
Yllä Herneniemen asuinpaikkaa pellolla Varparannan tien kapeessa. Punainen nuoli osoittaa liuske-esineen löytöpaikkaa, palanutta luuta löytyi pitkin etualalla näkyvää peltoa. PKM 87:370-372.

Alla vasemmalla Herneniemen liuske-esine, KM 33845:1. PKM 21160: 301.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:252-255
<i>Diat</i>	PKM 87:370-372

KONTIOLAHTI 0023 HERNENIEMI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 09 TEYRISAARI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

24. Kontiolahti Tuomipuro

1070 80 2647
276 01 0024

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6978.757, i 3641.255, z 100-105
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 16 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laaajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä. Todennäköisimmin asuinpaikka on lähes tuhoutunut soranotossa.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Venejoelle vievän tien länsipuolella sijaitsevasta vanhasta sorakuopasta. Keskellä kuoppaa sekä sen eteläreunalla on jäljellä hieman alkuperäistä hiekkatöyrästä, josta kvartsit löytyivät. Sorakuopan alareuna sijaitsee 100 metrin käyrän tuntumassa, ja sen alapuolella maasto laskee jyrkästi. Matkaa sorakuopan reunalta Höytiäisen vanhalle rannalle on viitisenkymmentä metriä, lähimmälle nykyiselle rannalle, lounaaseen Tuomipurolta, on matkaa kilometrin verran. Sorakuopan ympäristö on mäntyä kasvavaa kangasta, maa on pääasiassa moreenia.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33846, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofia edeltäneeltä rannalta. Kohde lienee pääosin tuhoutunut soranotossa, vähäiset löydöt ja niiden sijainti sorakuopan keskellä säilyneessä eheämmässä läntissä viittaavat tähän. Lisäksi vanha ranta on sijainnut aika lähellä löytökohtaa, joitakin kymmeniä metrejä sen länsipuolella.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:256-257
Diat PKM 87:373
MV 51063

KONTIOLAHTI 0024 TUOMIPURO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 09 TEYRISAARI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

25. Kontiolahti Jokela

1507 Dv 24/8
276-01-0025

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4313 10 Puso
Yhtenäiskoordinaatit: p 6989.898, i 3645.661, z 157.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 28 km pohjoiseen.
Rekisterikylä: Puso
Käinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue käsitti koko koordinaattien osoittaman avoinnaolevan perunapellon alueen, noin 15x30 metriä. Todennäköisesti kohde on huomattavasti löytöaluetta laajempi, mutta koska ympäröivä alue oli nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia pintapoimintaan ollut. Peltoalue laskee loivasti Pusojärveen niin kaakossa kuin idässäkin, mutta koska kohteen rannansiirtymäajoitus on enemmän kuin epävarma, ei mikään muinaisranta rajaa kohdetta.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä Pusojärven rannan läheisyydestä löytynyt kohde. Kvartsien löytökorkeus on 157.5 mpy, mikä on viitisen metriä Pusojärvenkin pintaa korkeammalta. Pusojärveä ei ole laskettu, joten löytötasoa voidaan pitää aika korkeana.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

*KM 33847:1-2, liuskeinen kivikiekko,
kvartsi-iskoksia*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa rantojen tarkastuksen sekä Puson kalmiston paikallistamisyhteyden yhteydessä. Kvartsit sekä kivinen kiekko löytyivät Pusojärven lounaisnurkassa sijaitsevan Jokelan talon perunapellosta. Perunapello sijaitsee talon eteläpuolella, kohdalla, jossa korkeuskäyrät tekevät pienen niemen. Pelto laskee jyrkästi Pusojärveen. Perunapelloa lukuunottamatta samalla korkeudella oleva peltoalue oli kesannolla, eikä sitä päästy tarkastamaan. On hyvin todennäköistä, että kohde jatkuu laajallekin alueelle varsinaisen perunaviljelmän ulkopuolelle.

Perimätiedon mukaan on Jokelan talon luoteispuoleisella mäennyppylällä sijainnut tsasouna, ortodoksikalmisto puolestaan tämän nyppylän koillispuoleisella rinteellä.

Kertomuksen liitteet

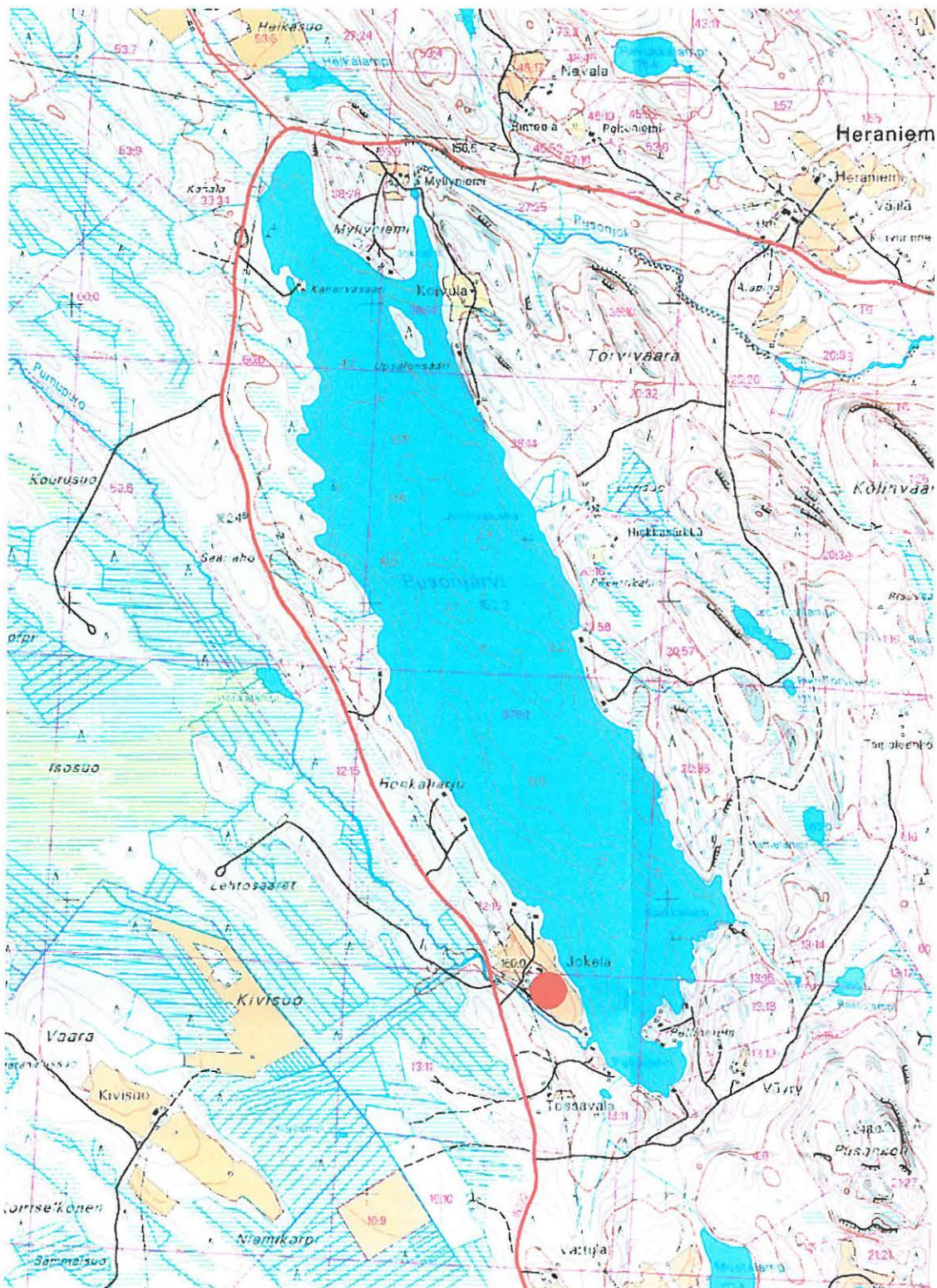
Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:258-260
Diat 87:355-357

Yllä Jokelan asuinpaikkaa avonaisella perunapellolla. Punainen nuoli osoittaa löytötienoota, löytöjä tuli koko avonaisen pellon alueelta. Asuinpaikka sijaitsee tasanteella, josta rinne laskee subteellisen jyrkkänä Pusojärveen, joka kuvan taka-alalla siinteleekin. PKM 87: 355-357.

Alla vasemmalla liukseinen kiekko, joka on karkeasti isketty ympyräisen muotoiseksi. KM 33847:1. PKM 21160:302.

KONTIOLAHTI 0025 JOKELA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4313 10 PUSO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

26. Kontiolahti Honkaharju

1056 DA 2649
276 01-0026

Perustiedot

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	Hautapaikat, lapinrauniot
<i>Ajoitus:</i>	Varhaismetallikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	3
<i>Peruskartta:</i>	4313 Puso ^{10/}
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6990.206, i 3645.586, z 155 (röykkiö 1) p 6990.206, i 3645.581, z 155 (röykkiö 2) p 6990.208, i 3645.583, z 155 (röykkiö 3)
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 28.4 km pohjoiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Puso
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteen röykkiöt sijaitsevat koordinaattien osoittamissa pisteissä ja ne sijaitsevat muutaman metrin päässä toisistaan.

Kohdekuvaus:

Röykkiöalue sijaitsee Pusojärven rannalla, Jokelan talon mailla. Järven rannalla on kolme vuokrakesämökkiä, Turusen majat, joista kahden välissä röykkiöt sijaitsevat. Alue on Honkaharjun eteläpäässä ja se on sekametsää kasvavaa kangasmaastoa

Pusojärvi ei ole kuulunut niihin Pohjois-Karjalan vesistöihin, joita on laskettu 1800-luvulla vauhtiin päässeessä järvenlaskuinnostuksessa, eikä sen vesistöhistoriassa liene mitään kummempaa dramatiikkaa sitten jääkauden päättymisen. Vedenpinta on tällä hetkellä 152.2 mpy, muutaman sadan metrin päässä sijaitseva Jokelan kivikautinen asuinpaikka 157.5 mpy. Röykkiöt sijaitsevat noin 155 mpy loivalla Pusojärveen viettävällä rinteellä noin 10 metriä rannasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa rantojen tarkastuksen yhteydessä. . Vaikka Pusojärven rannat ovat kivikkoisia, ovat röykkiöt selvästi havaittavissa. Ne muodostavat maastossa kolmion, ja niiden keskinäinen etäisyys on vain muutamia metrejä. Erityisesti röykkiöt 1 ja 2 ovat erittäin selvärajaiset, ensimmäinen on lähes pyöreä, toinen hyvin pyöreä ja ne on ladottu tasakokoisista (ø 30 cm) kivistä. Ensimmäinen on 60 cm korkea, toinen on matalampi, noin 30 cm. Kolmas röykkiöistä on muodoltaan epämääräisempi, suorakaiteen muotoinen. Röykkiöt ovat pelkästään kivistä tehty eikä niissä voi havaita seassa maata eikä silmäkiviä.

Kertomuksen liitteet

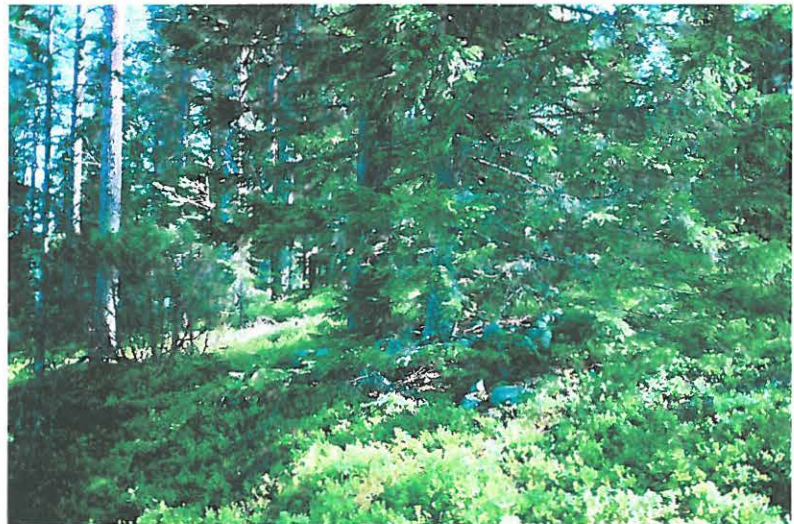
<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:261-266
<i>Diat</i>	PKM 87:358-366 MV 51056-51059

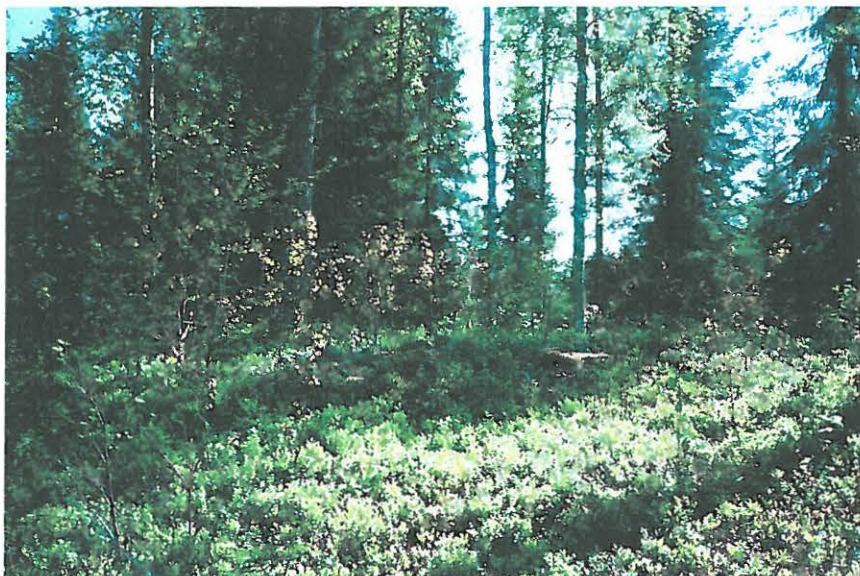
Honkaharjun röykkiökohde Pusokjärven rannalla. Kuvassa röykkiöiden sijainnit on merkitty punaisiin nuolin, numerot viittaavat kunkin röykkiön numeroon. Kuvassa selkeästi näkyvä röykkiö 1 oli maastossa selvimmin havaittavissa, röykkiön 2 päälle on kasvanut kuusi. Kiviä tässä röykkiössä ei ollut kuin muutamassa kerroksessa. Röykkiö 3 oli epämääräisemmän muotoinen kuin kaksi muuta, jotka lähinnä olivat pyöreitä muodoiltaan. Kolmas röykkiö vaikutti hieman hajotetulta. PKM 87:364-366.

*Röykkiö 1,
PKM 87:362*

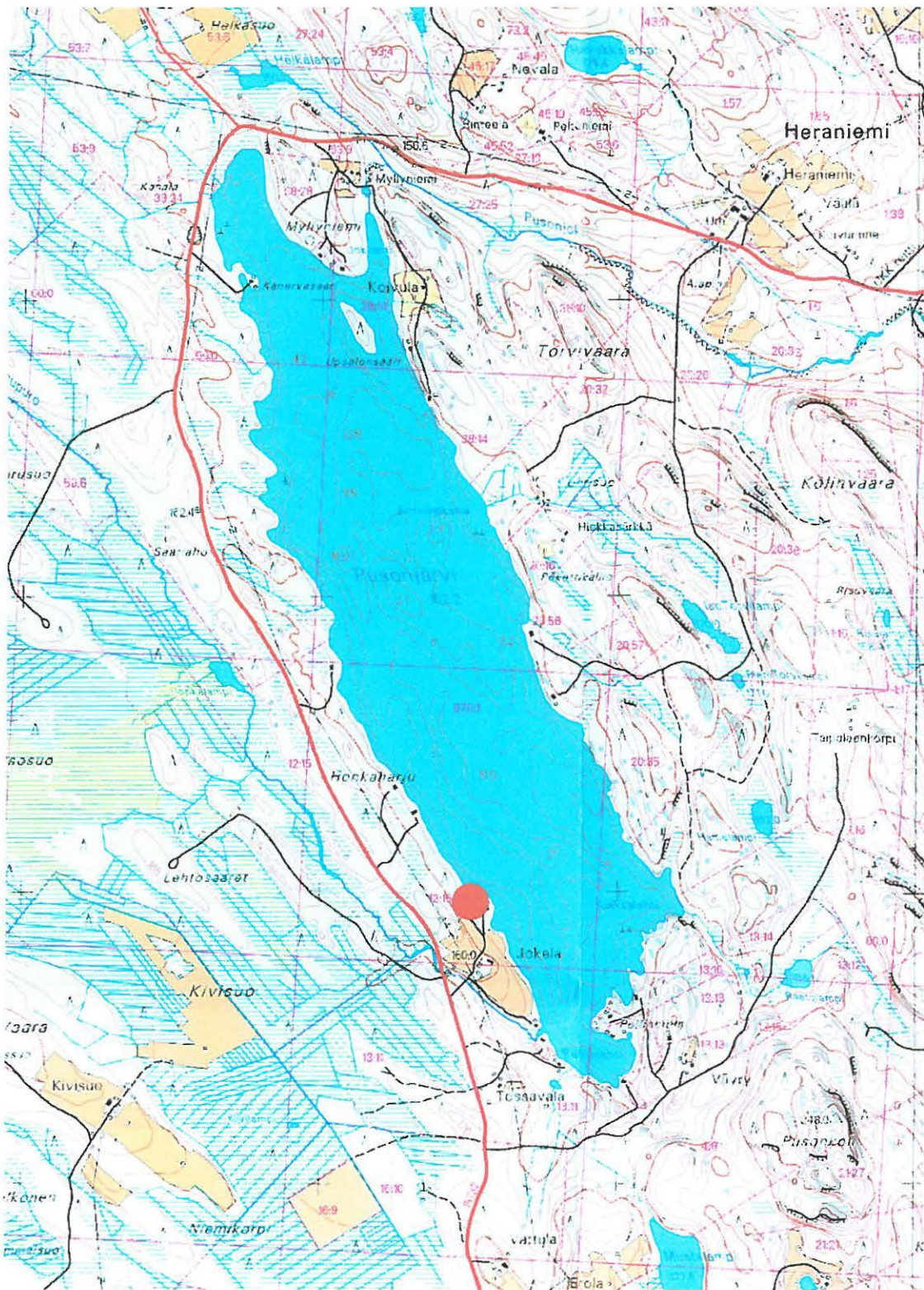

*Röykkiö 2,
PKM 87:361*

*Röykkiö 3,
PKM 87:360*

**KONTIOLAHTI 0026 HONKAHARJU -
varhaismetallikautisia röykkiöitä**

Ote peruskartasta 4313 10 PUSO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

27. Kontiolahti Vaskela

276-01-0027

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1

<i>Peruskartta:</i>	4224 07 Puntarikoski
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6957.892, i 3635.263, z 100-102.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.6 km lounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteen varsinainen löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä, hiekkakuopan reunalla. Kuopan itäpuolella sijaitsee pieni metsikkö, joka noin 50 metrin päässä hiekkakuopan reunasta laskee Höytiäisen katastrofia edeltävään rantaan. Vaikka metsiköstä ei koekuopituksessa havaittukaan jälkiä esihistoriallisesta asutuksesta, on todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu juuri tänne, muinaisen rannan suuntaan. Lisäksi on mahdollista, että soranotto on jonkin verran tuhonnut kohteen länsi- ja eteläpuolista aluetta.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä. Kvartsi-iskokset sekä palanut luu havaittiin Vaskelan talon pohjoispuolisen pellon reunalla sijaitsevan hiekkakuopan reunoilta. Kuopasta ei soraa ole ajettu muutama vuoteen. Löytöpaikan pohjoispuolella laskee puro kohti taannoista Höytiäisen rantaa, joka erottuu selvästi maastossa terassinä.

Eheää, sekametsää kasvavaa kangasta on sorakuopan sekä törmän välillä noin 50 metrin levyisenä kaistaleena. Kangas on tasaista, eikä siinä näy maanpäällisiä merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Löytöalueen maaperä on hiekkaista. Ympäristön pellot olivat tarkastushetkellä nurmella.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33848:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen muinaisrantoja tarkastettaessa. Kvartsi-iskokset ja palanut luu löytyivät sorakuopan reunoilta, koekuopituksessa ei kuitenkaan viereiseltä kankaalta havaittu merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Asutuksen todennäköinen pääalue on kuitenkin todennäköisesti sijainnut juuri tällä kankaalla muinaisella Höytiäisen rannalla, mikäli nyt löytyneet kvartsit ja palanut luu eivät ole merkkejä hyvin pienimuotoisesta tilapäisestä leiriytymisestä.

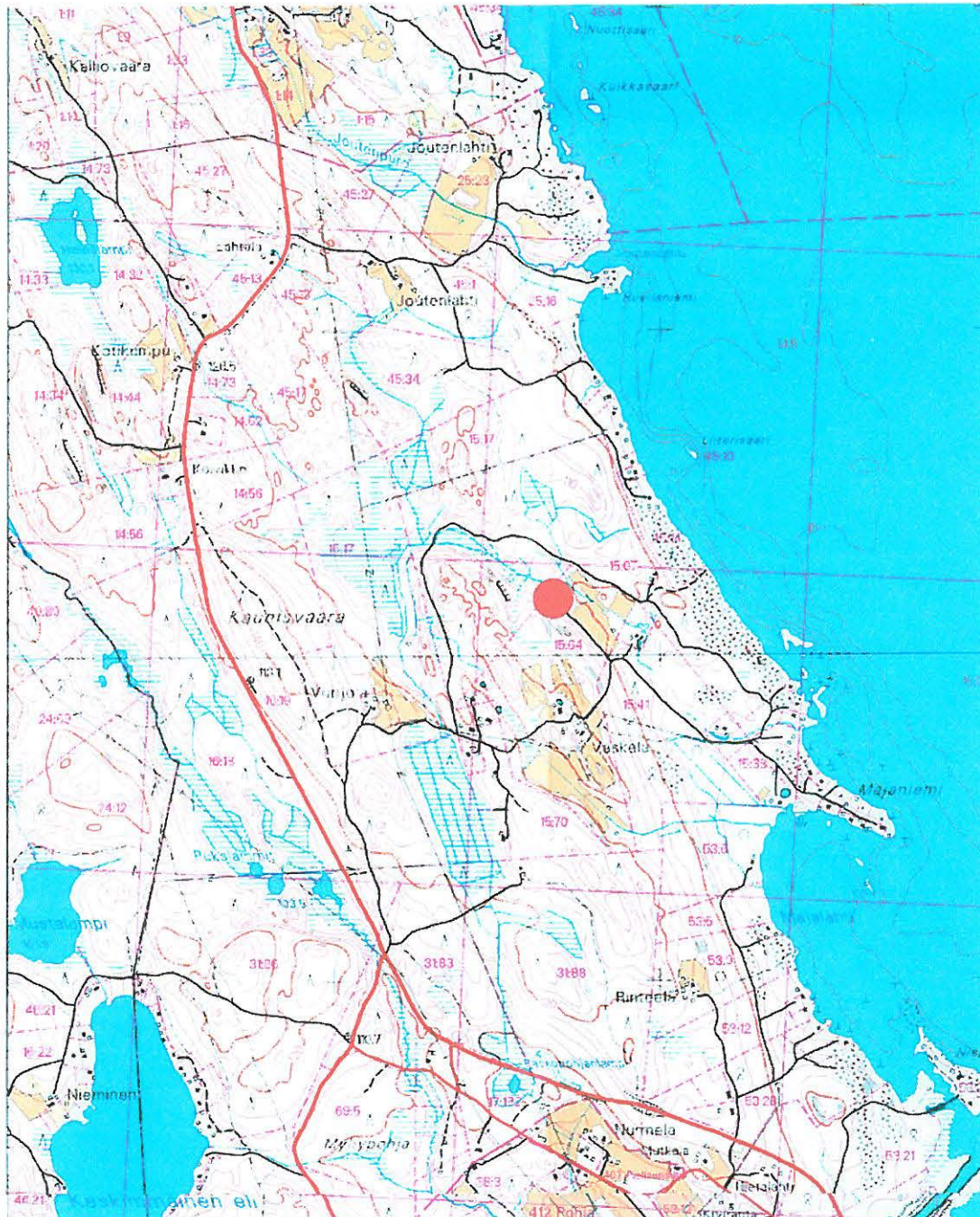

Vaskelan asuinpaikan rippeitä vanhan, umpeenkasvavan sorakuopan reunoilla. Nuoli osoittaa löytötienoota. Nuolen oikealta puolelta alkaa kangaskaistale, joka päättyy noin 50 metrin päässä Höytiäisen vanhaan rantamuodostumaan. PKM 87:388-389.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:267-268
<i>Diat</i>	PKM 87:388-389
	MV 51069

KONTIOLAHTI 0027 VASKELA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 07 PUNTARIKOSKI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

28. Kontiolahti Joutenpuro

276 01 0028

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 07 Puntarikoski
Yhtenäiskoordinaatit: p 6959.483, i 3634.309, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.4 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Kunnasniemi
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohde kyettiin tarkastamaan vain vaillinaisesti inventoinnin yhteydessä, koska se sijaitsee pellolla, joka tarkastushetkellä oli jo oraalla. Löytökohta on pellon koillispuolen pientareella, mutta on hyvin todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu ainakin koordinaattipisteen länsi- ja eteläpuolella, myötäillen Höytiäisen katastrofia edeltäneen rannan linjaa. Koordinaattipisteen länsipuolella kohde jatkunee ainakin viitisenkymmentä metriä, eteläpuolella mahdollisesti enemmänkin.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä. Peltoaluetta Purolan talon eteläpuolella halkoo Joutenpuro, joka ennen järvenlaskua on juossut Joutensuolta Höytiäisen lahteen. Tämä pieni lahti näkyy pellolla selvästi kauniina ja loivana rantaterassinä. Suurin osa pellosta oli kuitenkin tarkastushetkellä jo oraalla, joten sitä ei päästy tarkastamaan. Kvartsit on poimittu peltoalueen koillispuoliselta pientareelta, läheltä 102.5 metrin käyrää.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33849, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen muinaisrantojen tarkastuksen yhteydessä. Alueella vanha Joutenpuroa kohti laskeva ranta erottuu pellossa erittäin kauniina ja selväpiirteisenä. Vähäiset kvartsit poimittiin pellon pientareilta, mutta on todennäköistä, että merkkejä muinaisesta asutuksesta on pellolla enemmänkin. Viereisestä talosta, jonka maita pellot ovat, kerrottiin, että viljelijä, joka peltoja vuokraa, oli edellisen viikonlopun aikana pelloilla käydessään todennut, ettei vilja vielä ollut oraalla. Seuraavana maananti-iltapäivänä ei inventoija kuitenkaan enää voinut pellolle mennä kauraa tallaamaan.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:269-271
Diat PKM 87:390-391

Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta Joutenpuron tuntumassa, Höytiäisen länsirannalla. Punainen nuoli osoittaa kvartsien löytötiennoota. Joutenpuron vanha uoma kulkee keskellä peltoa, ja Höytiäisen vanhat rantamuodostelmat ovat edelleen täällä selvästi näkyvillä. Koska pellot tarkastushetkellä jo orastivat, ei niitä valitettavasti päästy tarkastamaan. PKM 87:390-391.

KONTIOLAHTI 0028 JOUTENPURO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 07 PUNTIARIKOSKI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

29. Kontiolahti Hovila

276 01 0029

Perustiedot

Muinaisjäännoistyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6949.773, i 3650.168, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 19.3 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen löytöalue sijaitsee joitakin kymmeniä metrejä annetun koordinaattipisteen ympärillä. Kohde jatkuu kuitenkin huomattavasti laajemmalle alueelle, sillä löytökohdan länsipuolinen peltoalue oli tarkastushetkellä viljelyksellä eikä sieltä siten päästy havaintoja tekemään. Empiiristen havaintojen perusteella voidaan lisäksi väittää, että kivikautisilla asuinpaikoilla usein palanut luu on levinnyt laajimmin kohteen ympäristöön, joten mahdollista on, että nyt esitetyt kohteen koordinaatit sijaitsevat asuinpaikan itäreunalla. Lännessä kohdetta rajoittaa Rekilampi, jonne asuinpaikalta on matkaa noin 150 metriä.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Kulhosta, Hovilan pellostä. Oletettavaa on, että asuinpaikkaa on jäljellä viljelyksen alla. Hovilan rakennukset ovat välittömästi pellon pohjoispuolella. Pellot, jotka ovat hiekkaiset, rajautuvat lännessä Rekilampeen, ja matkaa löytöpaikalta irtolöytönä tulleen taltan (KM 20919) löytöpaikkaan on linnuntietä vajaa 400 metriä. Maisema paikalla on viljeltyä, kivikaudella alue on ollut Pielisjoen suistoa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33850, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhosta Pielisjoen vanhaa rantaterassia seuratessa. Palaneen luun kappaleet löytyivät avoimna olevan sekä viljellyn pellon vaihteesta, noin 50 metrin matkalta, kapeahkolta vyöhykkeeltä. Kohde jatkuu länttä kohti.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:275-276
Diat PKM 87:375
MV 51065

Yllä Hovilan peltoja. Punaiset pisteet osoittavat aluetta, jolta poimittiin talteen palanutta luuta. Takana näkyvien puiden takana on Rekilampi. Asuinpaikka jatkunee lammen suuntaan, viljelysten alle. PKM 87:375.

Alla Anttilan löytöaluetta Aittolammen eteläpäädyssä. Löytöalue on merkitty punaisilla pisteillä, ja se jatkunee viljelysten alle. PKM 87:376.

KONTIOLAHTI 0029 HOVILA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

30. Kontiolahti Anttila

276 01 0030

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6948.555, i 3651.749, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 21.4 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus:

Kohteen koordinaatit osoittavat löytöalueen keskustaa, löytöjä tuli pellolta noin 100x30 metriä leveältä alueelta. Asuinpaikka jatkuu länteen, kohti Aittolammen eteläpäässä sijaitsevaa Pienilampea. Aluetta ei kuitenkaan päästy tarkastamaan, koska pelto oli tarkastushetkellä viljelyksellä. Matkaa Pienilammen rantaan kohteesta on noin sata metriä.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Aittolammen etelärannalta. Kvartsi-iskokset sekä palanut luu havaittiin Anttilan uuden ja vanhan päärakennuksen väliseltä perunapellolta. Maasto täällä viettää loivasti Aittolammen eteläpuoliseen Pienilampeen. Maasto on hiekkaista, mutta talon isäntä Asko Nevalainen kertoi pellossa olevan havaittavissa paikoin vanhaa rantakiveystä jonkin verran yli 90 mpy. Aittolammen ympäristö on hienoa hiekkaa, kuivaa kangasta. On mahdollista, että asuinpaikan ydinosa on sijainnut hieman löytökohtaa alempana, mutta koska nämä pellot olivat tarkastushetkellä viljalla, ei niitä päästy tarkastamaan.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

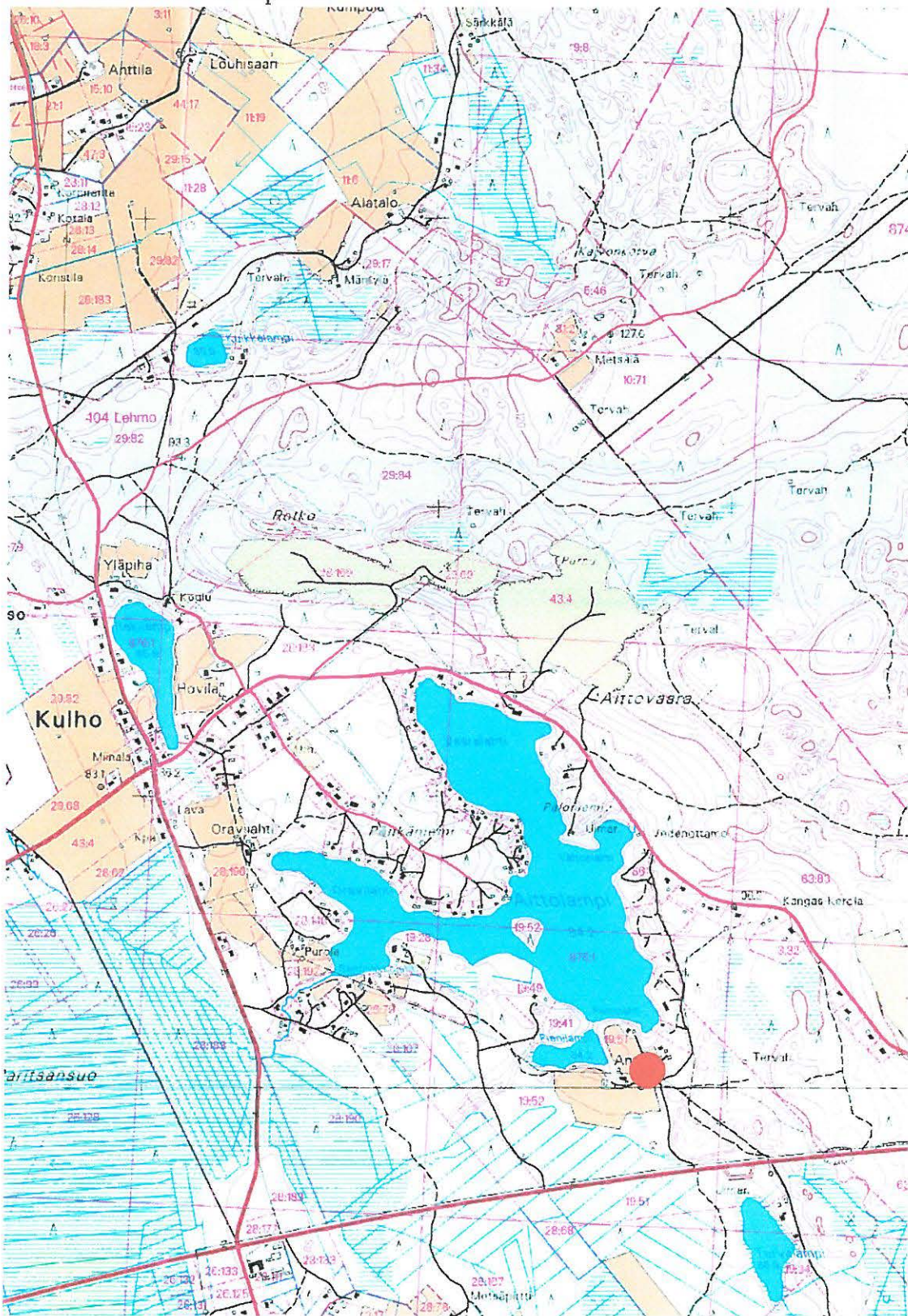
KM 33851:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhosta Pielisjoen vanhoja rataterasseja tarkastettaessa. Kulhon alueella Pielisjoen vanhoilla rannoilla tuntui merkkejä asutuksesta löytyvän kaikkialla, missä vain peltoja päästiin tarkastamaan. Myös Anttilassa vaikuttaa todennäköiseltä, että asuinpaikka-alue jatkui viljelyksen alle, länttä kohti.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:277
Diat PKM 87:376

**KONTIOLAHTI 0030 ANTTILA -
kivikautinen asuinpaikka**

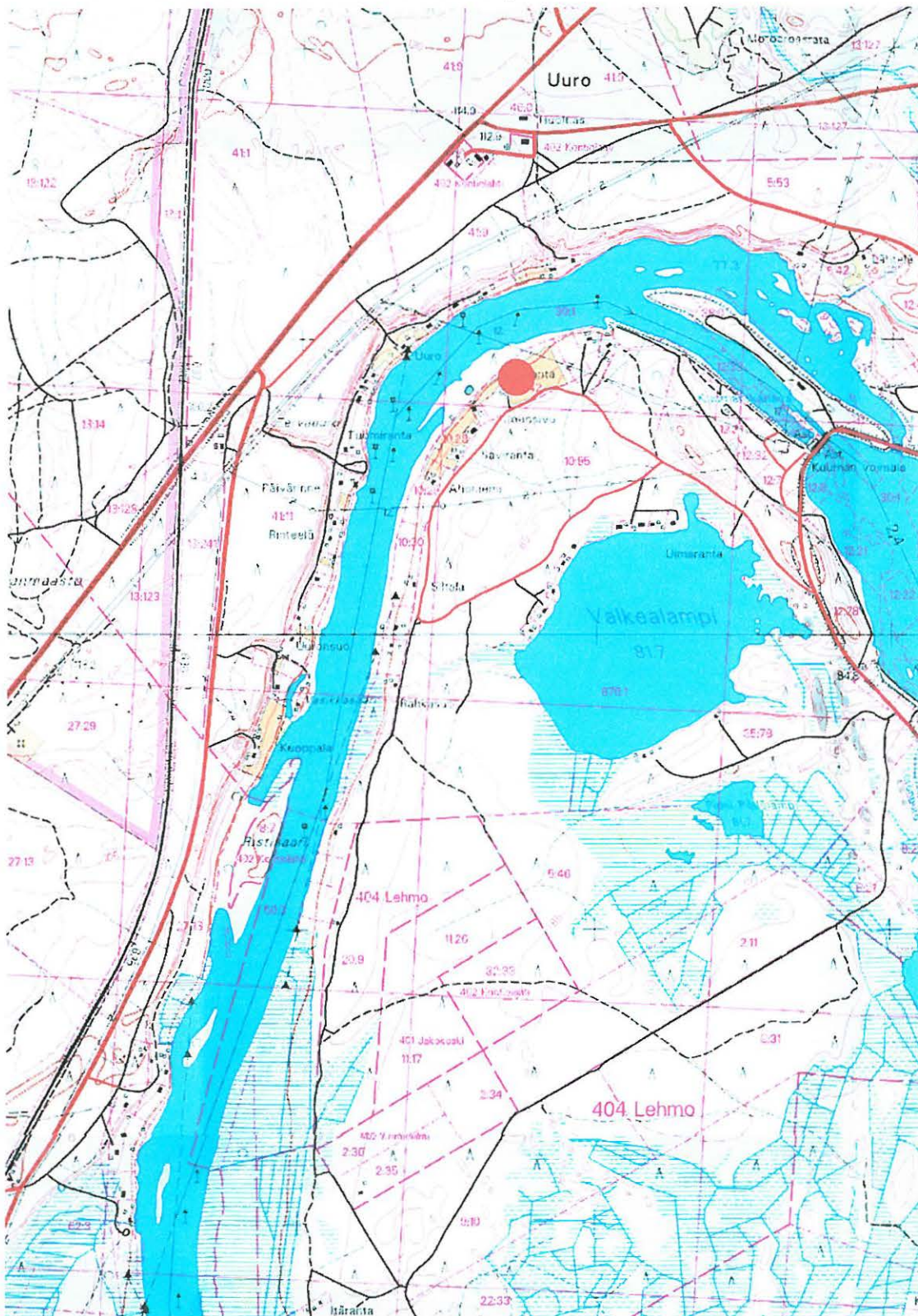

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Kontiolahdi Itäranta, varhaismetallikautinen asuinpaikka Pieliöjen vamballa rantaterassilla. PKM 87:332-333.

KONTIOLAHTI 0011 ITÄRANTA -
kivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

12. Kontiolahti Nieminen

1000 00 2635
276 01-0012

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.066, i 3645.701, z 82.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.5 km etelään.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue sijaitsee koordinaattien osoittaman keramiikan löytöpisteen molemmin puolin noin sadan metrin matkalla metsätien varrella. Alueen ulottuminen tien molemmin puolin on epäselvää, koska koekuopista ei metsäalueelta tullut löytöjä.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikkalöydöt havaittiin kangasmaastoa halkovalla metsätiellä, Pielisjoen muinaisella rantatörmällä. Matkaa nykyiseen rantaan on reilu parisataa metriä. Tien itäpuolella kangas on tasaista, länsipuolella joen soiseen rantaan laskevaa. Välittömästi tien länsipuolella voi havaita vanhaa joen rantaterassia. Kohde sijaitsee alueella, joka on hakattu korkeintaan parikymmentä vuotta sitten, ja se kasvaa nykyisin lähinnä männyn taimia sekä koivuja.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33834:1-3, saviastian palasia, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen vanhojen rantaterassien tarkastuksessa. Saviastian palaset löytyivät muutaman metrin matkalta koordinaattien osoittamasta kohdasta. Kvartsi-iskoksia löytyi noin sadan metrin matkalta molemmin puolin saviastian palasten löytökohtaa. Palanut luu tuli esiin pääasiassa noin 20 metriä etelään koordinaattien ilmoittamasta saviastian palasten löytökohdasta. Kaikki löydöt tulivat metsätieltä, joko maan pinnalta tai muutamia senttejä pinnan alta.

Saviastian palaset lienevät varhaismetallikautisia, myös löytökorkeus viittaa varhaismetallikautiseen asutusvaiheeseen.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:219
Diat PKM 87:334
MV 51054

**KONTIOLAHTI 0012 NIEMINEN -
varhaismetallikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

13. Kontiolahti Papulanniemi**276-01-0013**

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6955.467, i 3652.381, z 85
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.5 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä. Kohteen kokonaislaajuus on epävarmaa, mutta todennäköisesti osa alueesta on syöpynyt Pielisjokeen.

Kohdekuvaus:

Asuinpaikka sijaitsee Ehronkankaan länsipäässä sijaitsevan Papulanniemen kärjessä, Pielisjoen etelärannalla. Matkaa Ehronkankaan asuinpaikalle on noin 7 km. Papulanniemi kasvaa mäntyä ja maaperä on hienoa hiekkaa. Niemessä oli runsaasti veneitä ja maan pinta olikin paikoin niemessä tallattu rikki. Koordinaatit osoittavat pääasiallisen löytökohdan sijainnin.

Tutkimukset ja löydöt:

*Oili Forsberg 2003, inventointi**KM 33835:1-2, kvartsi-iskos, palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Asuinpaikan tienoilla joki on syövyttänyt rantatörmää, jossa luiden löytöpaikalla oli havaittavissa jälkiä myös kulttuurikerroksesta. Törmän leikkauksessa oli suppealla alalla palaneita kiviä ja hiilen muruja lähes steriiliin pohjamaahan saakka. Ilmeisesti kyseessä oli ns. likamaakuoppa, ja tämän kulttuurikerroksen sisältä löytyi yksi luun paloista. Lisäksi kuopassa oli aivan pölyksi haurastunutta luun jätettä.

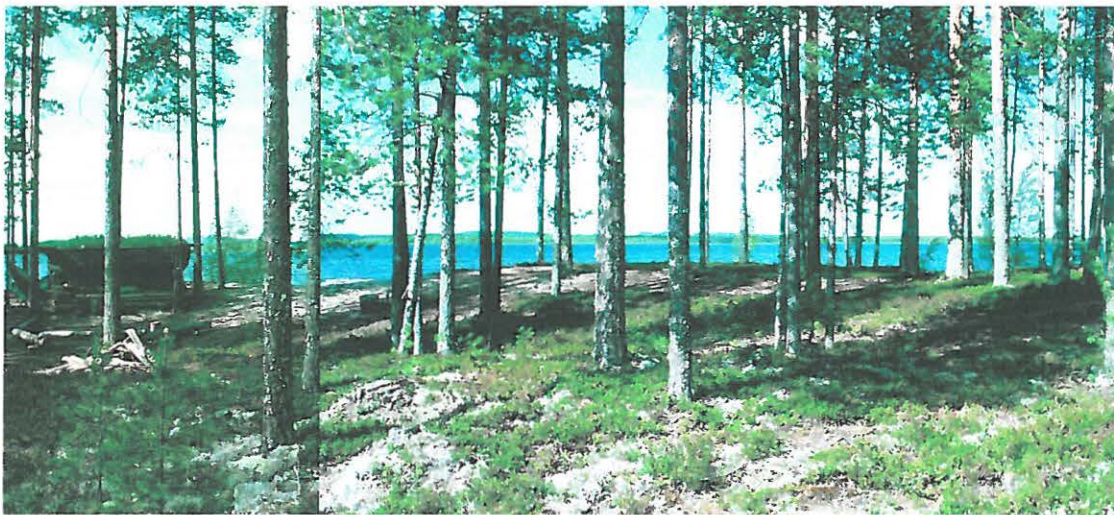
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:225-229
Diat PKM 87:336-339
 MV 51051

Yllä Papulanniemen rantatöyrästä. Punainen nuoli osoittaa kohtaa, jossa merkit likamaakuopasta olivat nähtävillä. PKM 87:336.

Alla yleiskuva Papulanniemen asuinpaikalta. Taustalla siintele Pielisjoki. PKM 87:337-339.

KONTIOLAHTI 0013 PAPULANNIEMI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

14. Kontiolahti Matkalahti

-276-01-0014

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.505, i 3656.884, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Selkie
Kiinteistö: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Koordinaatit osoittavat palaneen luun löytökohdan. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta alueella ei ollut, joten alueen kokonaislaajuus jää selvittämättä toistaiseksi.

Kohdekuvaus:

Ehronkankaan alueella, jossa Matkalahden kohde sijaitsee, on havaittavissa kaksikin eri Pielisjoen vanhaa rantaterassia. Niistä alempi sijaitsee välittömästi 85 metrin käyrän yläpuolella, ja tältä terassilta ovat niin Ehronkankaan (03) ja Papulanniemen (13) asuinpaikkojen löydöt. Ylempi Pielisjoen rantaterassi kulkee aika tarkoin 90 metrin käyrän tuntumassa, ja tältä terassilla sijaitsee Matkalahden kohde.

Palaneen luun löytöpaikka on kesämökin kupeessa olevan pienen hiekkakuopan leikkauksesta, lähes pintamaan alta. Alue on kuivaa mäntykangasta, maaperä on hienoa hiekkää. Alueella on useita kesämökkejä.

Matkaa Ehronkankaan kivikautiselle asuinpaikalle on vajaa kilometri.

Tutkimukset ja löydöt:

*Oili Forsberg 2003, inventointi**KM 33836, palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rannan tuntumasta. Kohde olisi voitu ehkä perustellusti luokitella tentatiivikohteeksi, sillä kohteen löytö on sangen vähäinen, sirkama palanutta luuta. Asuinpaikaksi luokitteluun päädyttiin kuitenkin siitä syystä, että Ehronkankaan asuinpaikka sijaitsee vajaan kilometrin päässä löytöpaikalta, joten on syytä epäillä kankaan alueella olleen muutakin asutusta.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:223-224
Diat PKM 87:335
 MV 51050

KONTIOLAHTI 0014 MATKALAHTI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4242 01 MÖNNI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

15. Kontiolahti Nekkilänaho 1

110010 2638
276-01-0015-

Perustiedot

Muinaisjännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.870, i 3650.806, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 12.1 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Kvartsi-iskokset löytyivät Pyörteenvaaran eteläpuoliselta rannalta, Mustanpyörteen uimarannan pohjoispuolisen hiekkatien leikkauksesta. Matkaa Nekkilänahon taloon on pari sataa metriä. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienoolle. Kvartsit löytyivät Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33837, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 1:n kohde on eteläisin näistä asuinpaikoista. Ranta on sangen jyrkkä tällä kohdilla, ja asuinpaikan pääosa onkin todennäköisesti jäänyt tien alle.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:236
Diat PKM 87:348
MV 51055

**KONTIOLAHTI 0015 NEKKILÄNAHO 1 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

raj. 1000 nro 2639

16. Kontiolahti Nekkilänaho 2

-276-01-0016

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6956.986, i 3650.935, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.9 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Asuinpaikkalöydöt löytyivät Pyörteenvaaran länsipuoliselta rannalta, noin sata metriä Nekkilänahon talosta lounaaseen. Kohde sijoittuu 85 ja 87.5 metrin korkeuksien tienoolle. Löydökset havaittiin Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä rantaa myötäilevän hiekkatien reunalta tienlevennyksen kohdalta, jossa maan pinta on paljas.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33838:1-3, saviastian palasia, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 2 on keskimäinen näistä kohteista. Löydökset tulivat rikkonaisen maan pinnalta, tien lounaispuolella sijaitsevalta alalta, joka vaikuttaa lähinnä auton kääntöpaikalta.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:237
Diat PKM 87:349

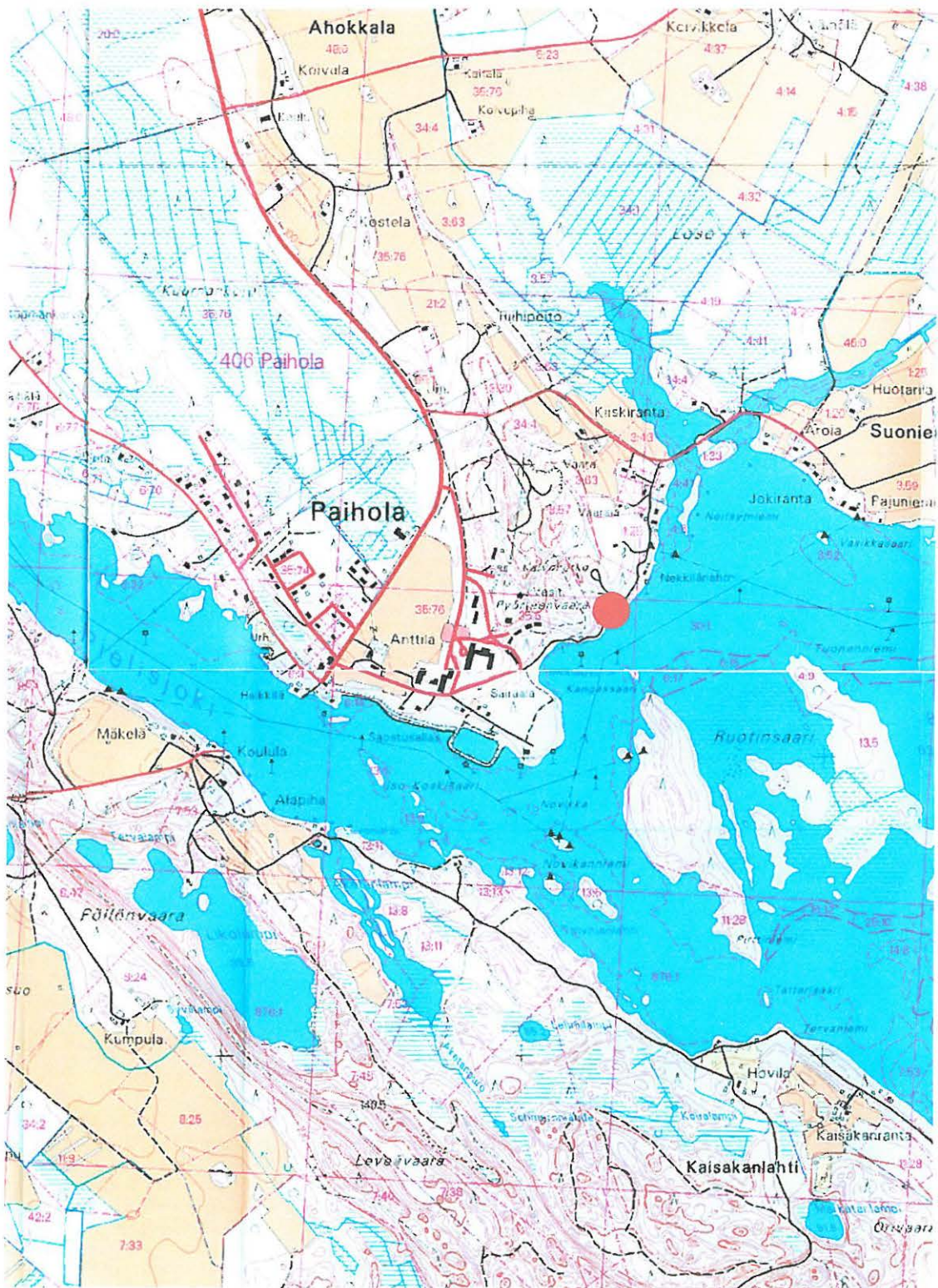

Yllä Nekkilänabo 1 Pielisjoen rannalla, Paiholan sairaalan kupeessa. Löytökohtaa osoittaa punainen nuoli. PKM 87:348.

Alla Nekkilänabo 2:n löytötiennoota, nuoli osoittaa pääasiallisen löytökeskittymän kohtaa. Pielisjoki häämöttää taustalla. PKM 87:349.

**KONTIOLAHTI 0016 NEKKILÄNAHO 2 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

17. Kontiolahti Nekkilänaho 3

1990 00 2648
276-01-0017

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.091, i 3650.980, z 90
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.7 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Paihola
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä. Alueen kokonaislaajuus on tuskin kovin paljon löytöaluetta isompi, sillä Nekkilänahossa asutus vaikuttaa muodostuvan useista intensiivisistä pesäkkeistä, joiden väliset alueet lienevät tyhjiä.

Kohdekuvaus:

Nekkilänaho sijaitsee Paiholan sairaalan kupeessa, sen länsipuolella, Pielisjoen rannassa. Palanutta luuta löytyi Pyörteenvaaran koillispuoliselta rannalta, joitakin kymmeniä metrejä Nekkilänahon talosta länteen. Kohde sijaitsee noin 90 metrin käyrällä. Löydökset havaittiin Kontiolahden kunnan perusinventoinnin yhteydessä rantaa myötäilevän hiekkatien leikkauksesta. Lähellä Nekkilänaho 3 löytökohtaa oli pari vanhaa sorakuoppaa, mutta niistä ei tarkastuksen yhteydessä havaittu mitään viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33839, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, Pielisjoen rantojen tarkastuksen yhteydessä. Sairaalan kupeessa sijaitsevalta uimarannalta liikuttaessa kohti koillista, kulkee rannassa hiekkatie, jonka pientareilta löytyi merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta useammastakin kohtaa. Nekkilänaho 3 on asuinpaikoista sijainniltaan pohjoisin. Hiekkatien leikkauksesta poimittiin palanutta luuta 11 pientä sirua.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:238
Diat PKM 87:350

**KONTIOLAHTI 0017 NEKKILÄNAHO 3 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

18. Kontiolahti Autio

1078 002641
276 01 0018

Perustiedot

Muinaisjäännoistyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raobitusluokka: 2
Lukumäärä: 1-2

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6962.823, i 3654.898, z 85
p 6962.816, i 3654.852, z 92.5

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11 km länsilounaaseen.

Rekisterikylä: Jakokoski

Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.

Laajuus: Kohteessa on kaksi selkeää löytöpesäkettä erikorkuisilla muinaisilla rantaterasseilla. Vaikka löytöjä ei pesäkkeiden väliseltä alueelta tullutkaan, sijaitsevat nämä pesäkkeet niin lähellä toisiaan, että suoja-alue mukaanluettuna voidaan aluetta pitää yhtenä asuinpaikkana. Koordinaattipisteiden osoittamien löytökeskittymien halkaisija oli korkeintaan 30 metriä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä havaittiin Mönnessä, Pielisjoen rannassa sijaitsevassa Aution talon ohrapellossa merkkejä kivikautisesta asutuksesta kahdessa eri pesäkkeessä. Kohde löytyi toukokuun lopulla ennen viljan nousua oraalle. Pelto on loivaa rinnettä, joka laskee kohti Pielisjokea.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33840:1-5, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta, sulanutta lasia (kuonaa?)

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Pielisjoen rantojen tarkastuksessa. Pellon alaosassa, noin 85 mpy, löytyi neljä kvartsi-iskosta, palaneen luun kappale, sekä kimpale kuonan näköistä ainetta, todennäköisesti sulanutta lasia. Talon isäntäväen mukaan on tilan päärakennus aiemmin, ilmeisesti 1800-luvun lopulla, sijainnut pellon reunassa lähellä nykyistä maantietä, mistä tämä sulanut lasi ehkä olisi kulkeutunut lähes sata metriä alarinteeseen löytöpaikalleen. Möykky voi tosin olla muutakin kuonaa. Ylempi löytöpesäke havaittiin pellon yläreunassa, noin 92.5 mpy, lähellä maantietä. Täältä löytyi palaneen luun siruja sekä kvartsi-iskos. Alempi löytökorkeus vastaa neoliittisen kivikauden jälkimmäistä puolta, ylempi puolestaan Vuoksen puhkeamista edeltävää rantakorkeutta, mahdollisesti jo mesoliittisen kauden loppupuolta.

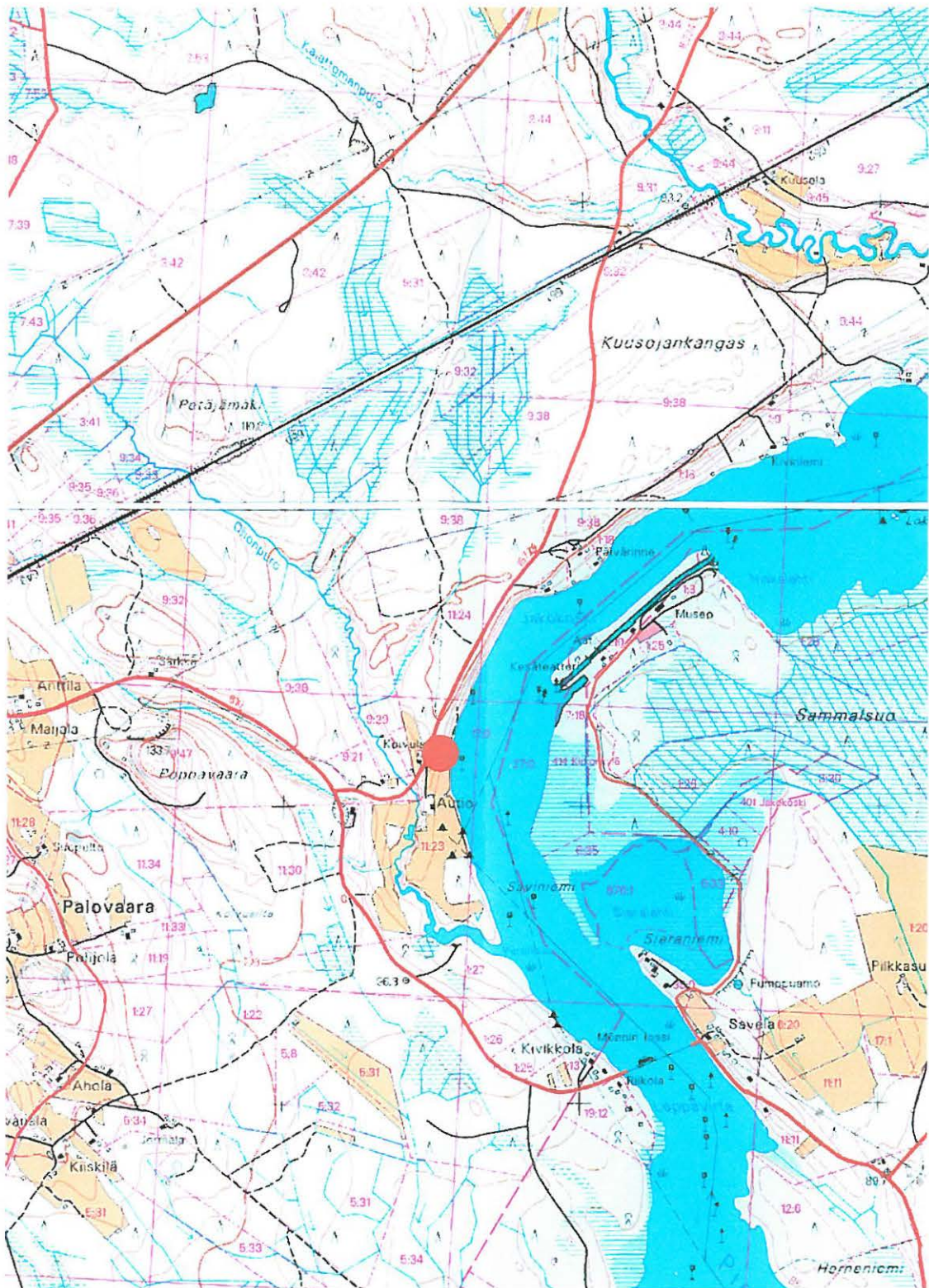
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:239-241
Diat PKM 87:351-352

Auhon kivikautinen asuinpaikka Piiksoen rannassa, Mönissä. Punaiset nuolet osoittavat löytökeskitymien sijaintia. PKM 87.351-352.

KONTIOLAHTI 0018 AUTIO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI JA 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

19. Kontiolahti Paavilanlahti

1000 00 2642
276-01-0019

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raobitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6963.551, i 3659.494, z 85
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.9 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Mönni
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteesta löydetyt kvartsi-iskokset ovat suppeahkolta alueelta, noin 50x20 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympäriltä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden inventoinnin yhteydessä löydettiin merkkejä kivikautisesta asutuksesta Paavilanlahden rannalta, aivan Kontiolahden ja Enon välisellä kunnanrajalla, Pielisjoen rannalla. Kvartsi-iskokset löytyivät talon perunapelloilta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33841, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rantoja tarkastettaessa. Iskokset löytyivät Hiltusten omistaman tilan perunapellosta noin 85 metrin korkeudelta, mikä vastaa alueella Vuoksen puhkeamisen jälkeistä rantakorkeutta. Pelto sijaitsee talon pihapiirin tuntumassa, löytöpaikalta on suora näköyhteys Pielisjoelle. Pellon tarkastuksen aikoihin ei perunaa vielä oltu laitettu maahan.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:242-244
<i>Diat</i>	PKM 87:367
	MV 51060

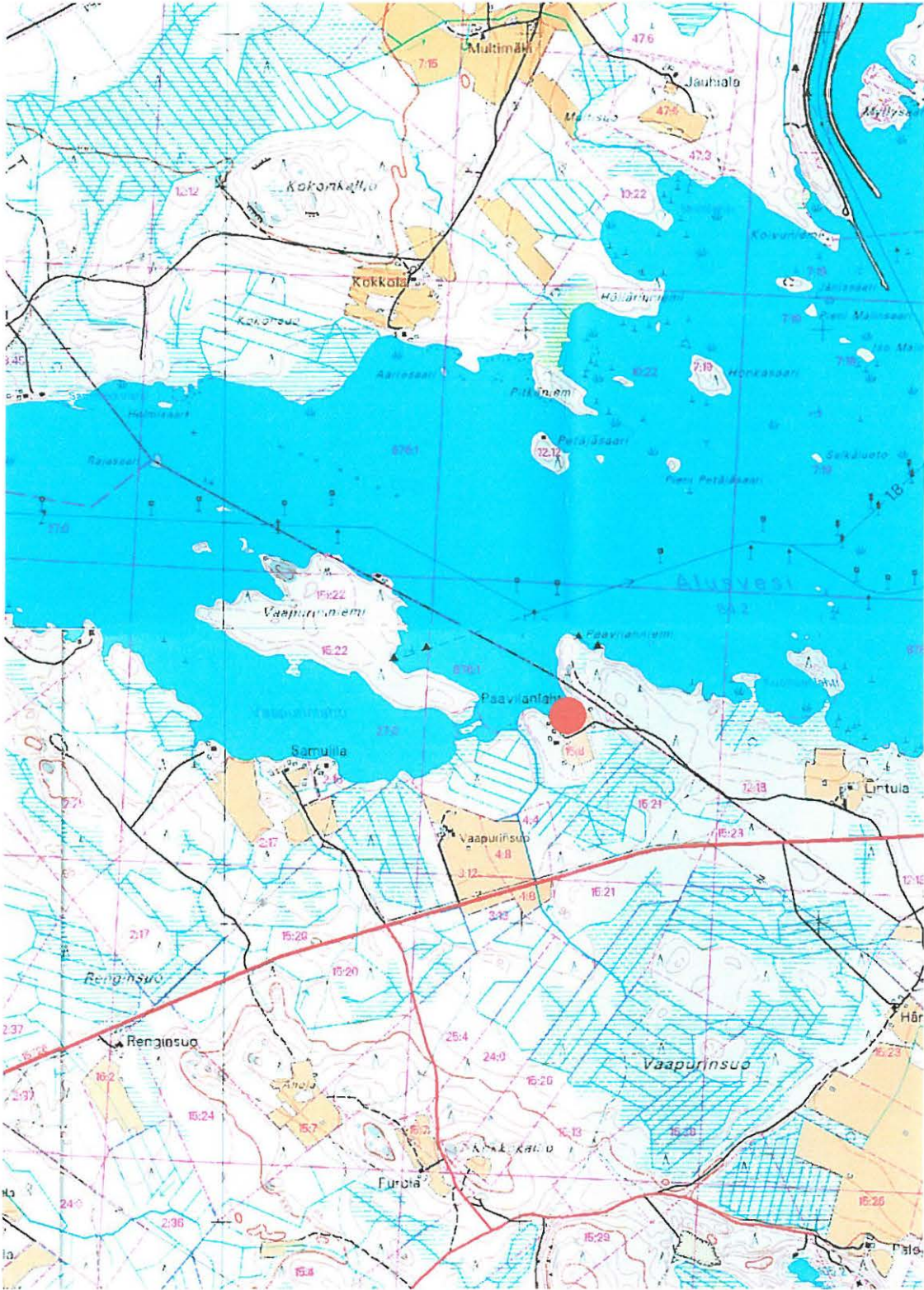

Yllä Paavilanlahden kivikautisen asuinpaikan tienoota Pielisjoen rannalla, Enon kunnan rajalla. Punainen nuoli osoittaa pääasiallista löytöpaikkaa. PKM 87:367.

Alla Vaapurinsuon asuinpaikkaa avonaisella pellolla. Palanutta lunta löytyi useasta kohdasta avonaisesta pellostä. Pielisjoki virtaa männikön takana. PKM 87:368.

KONTIOLAHTI 0019 PAAVILANLAHTI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

20. Kontiolahti Vaapurinsuo

1000 D 2643
~~276-01-0020~~

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6963.187, i 3659.068, z 85-87.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.5 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Mönni
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteesta löytynyt palanut luu havaittiin koordinaattipisteen ympäriltä, noin 20x20 metriä suuruiselta alueelta.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Pielisjoen rannan tuntumassa sijaitsevan Vaapurinsuon talon peltoja. Talon ja rannan väliin jäävältä peltokaistaleelta löydettiin muutamia vähäisiä palaneen luun kappaleita. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei tavattu paikalla, muutoin pellolla oli runsaasti eri-ikäistä tavaraa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

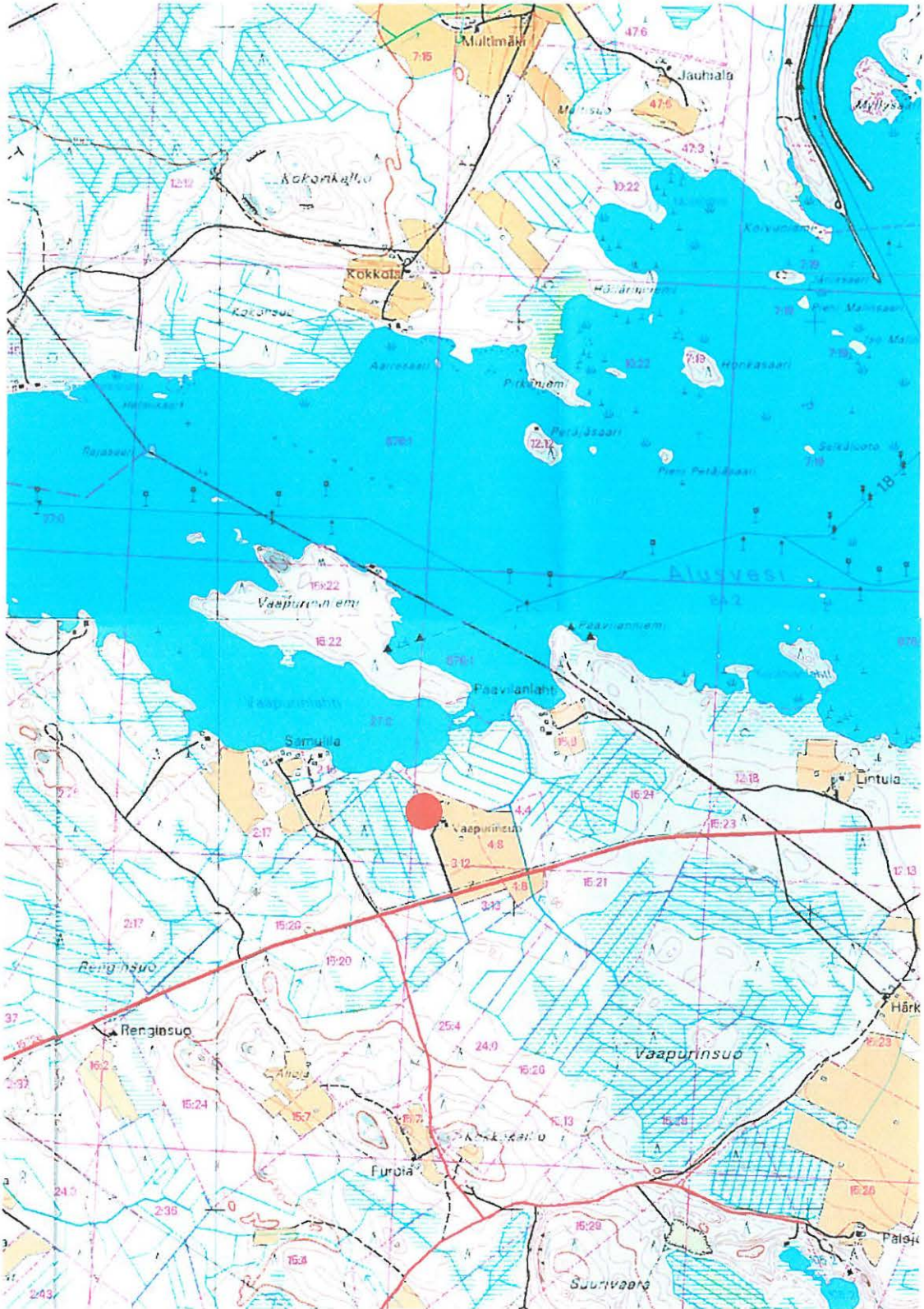
KM 33842, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen ranta-alueita tarkastettaessa. Tarkastuksen aikana pelto oli käännettynä, mutta talon emännän mukaan levossa. Maaperä kohdalla on soista, mutta paikoin pellolla näkyi hiekkaisempiakin laikkuja. Matkaa nykyiselle rannalle on hieman toista sataa metriä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:245
<i>Diat</i>	PKM 87:368
	MV 51061

KONTIOLAHTI 0020 VAAPURINSUO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

21. Kontiolahti Aution keittiöpuutarha

1990 SD 2644
276-01-0021-

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4242 01 Mönni
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6962.575, i 3654.860, z 87.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 11.3 km länsilounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Jakokoski
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue on suppea, noin 15x15 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä havaittiin Pielisjoen rannalla sijaitsevan Aution talon ohrapellossa merkkejä kivikautisesta asutuksesta kahdessa eri pesäkkeessä. Pelto on loivaa rinnettä, joka laskee kohti nykyistäkin Pielisjokirantaa.

Pari sataa metriä etelään Aution asuinpaikalta, samaisen talon keittiöpuutarhasta, löytyi kvartsi-iskos sekä jonkin verran palanutta luuta. Löytöpesäke sijaitsi hieman korkeammalla kuin Aution asuinpaikan alempi löytökeskittymä ja noin 100 metriä Pielisjoen nykyisestä rannasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

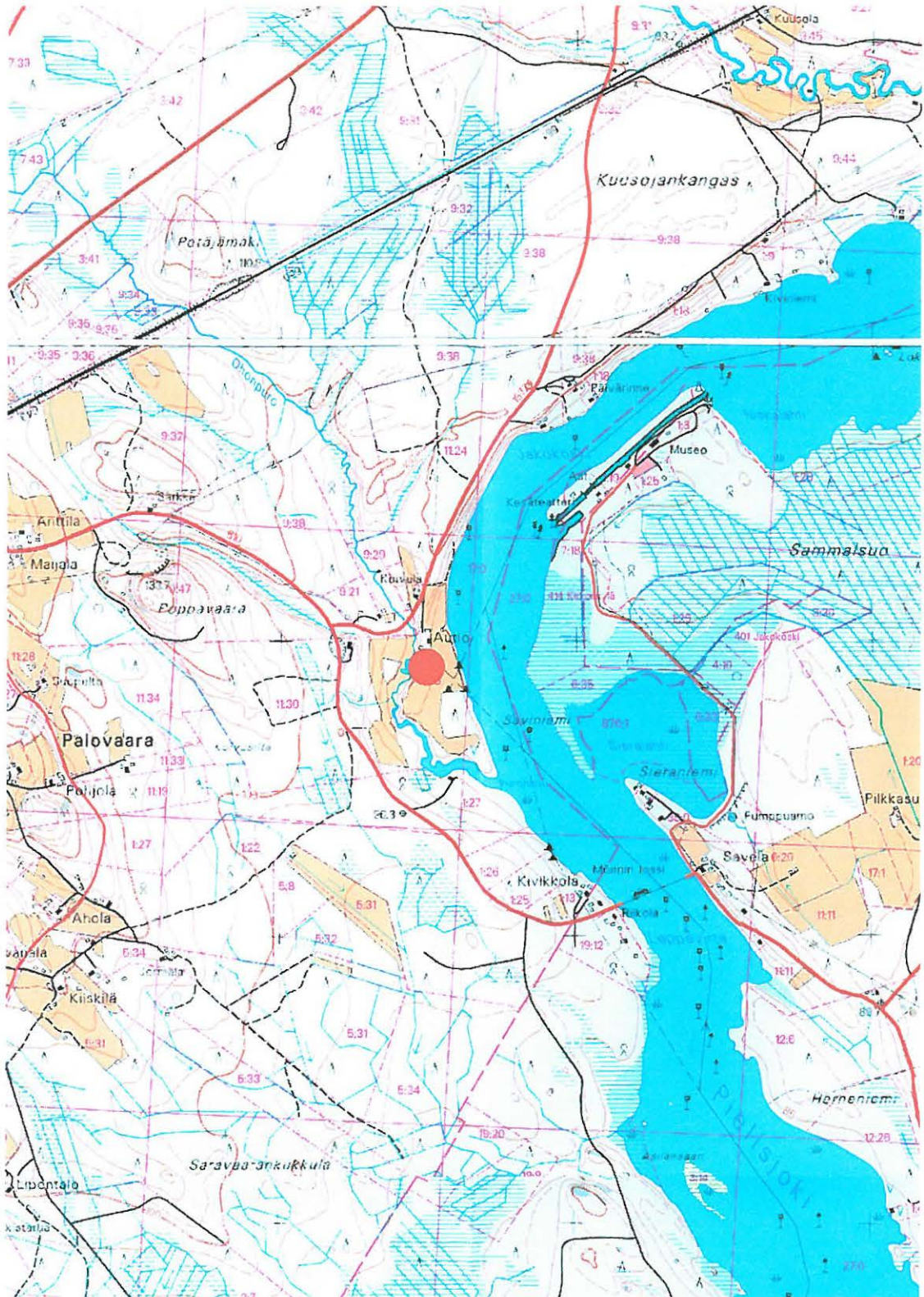
KM 33843:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen rantoja tarkastettaessa. Matkaa Aution asuinpaikalle on joitakin satoja metrejä, Aution keittiöpuutarha sijaitsee talon pihapiirin eteläpuolella. Mitään selkeää kuvaa kohteen laajuudesta ei tarkastuksen yhteydessä kyetty saamaan, ja puutarhaläntillä olikin runsaasti eri-ikäistä jätettä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:246-248
<i>Diat</i>	PKM 87:353-354

**KONTIOLAHTI 0021 AUTION KEITTIÖPUUTARHA -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4242 02 ENO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

22. Kontiolahti Riihiaho

1072 CD 2645
276-01-0022

Perustiedot

<i>Muinaisjännöstyyppi:</i>	Asuinpaikka
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 09 Teyrisaari
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6975.563, i 3642.317, z 100-102.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 12.2 km pohjoisluoteiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Kontiolahti
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue on suppea, noin 20x20 metriä koordinaattipisteen ympäröstössä.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä löydettiin hieman palanutta luuta pellolta Riihiahosta, Venejoen tien varresta, noin 700 metriä Höytiäisen nykyiseltä rannalta itään. Luut löytyivät pieneltä alueelta kohdasta, jossa pelto laskee loivasti kohti Höytiäistä. Loivan rinteeseen alapuolelta ei enää löytöjä tullut.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33844, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofian edeltäneen rannan tuntumasta. Rantaa kohti viettävältä pellolta löytyi kolme palaneen luun sirua pieneltä alalta. Muita merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta ei kohteessa havaittu.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:250-251
<i>Diat</i>	PKM 87:369
	MV 51062

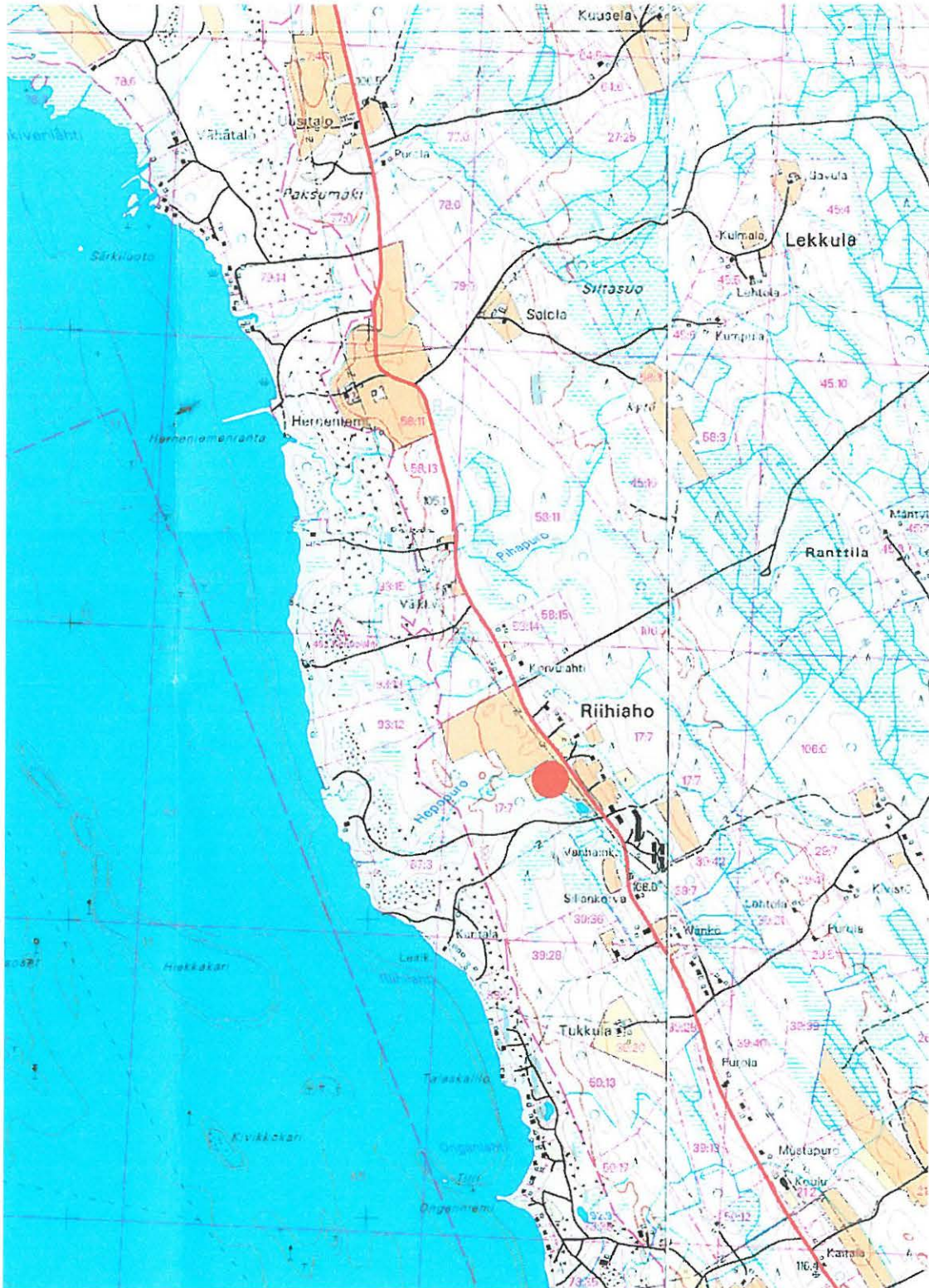

Yllä Riibiahon asuinpaikkaa pellolla, Varparannan tien varressa. Peltö viettää loivasti kohti Höytiäisen katastrofia edeltänyttä rantaa. Punaiset pisteet osoittavat aluetta, josta palanutta luuta poimittiin. PKM 87:369.

Alla Tuomipuron asuinpaikka vanhassa sorakuopassa. Punainen nuoli osoittaa löytötienoota. Kuvassa näkyvien suurten koivujen takana, joidenkin kymmenien metrien päässä niistä, sijaitsee Höytiäisen vanha rantateerassi. PKM 87:373.

**KONTIOLAHTI 0022 RIIHIAHO -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartoista 4224 09 TEYRISAARI ja 4224 12 KOLVANANUURO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

23. Kontiolahti Herneniemi

1080 AD 2296
~~276-01-0023~~

Perustiedot

Muinaisjäännytystyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6977.156, i 3641.783, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 14.3 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue on laajahko, noin 200x150 metriä. Kohteen koordinaatit ovat keihäänkärjenlöytökohdasta, joksijajitsilöytöalueen koillisnurkkauksesta. Kohteen alue ulottuu siis tästä pisteestä Herneniemen pellolla toista sataa metriä etelään aina peltoaluetta halkovan puron reunaan, sekä satakunta metriä pisteestä länteen aina maantien reunaan asti. Kohde ulottuu koordinaattipisteestä viitisenkymmentä metriä pohjoiseen, josta pohjoisimmat löydöt tehtiin. Lännessä alue rajautuu luontevasti Höytiäisen katastrofia edeltävän rannan tuntumaan, hieman 100-metrin korkeuskäyrän alapuolelle. Pohjoisessa ja etelässä pintapoiminnalla havaittavat löydöt rajaavat alueen edelläkuvatulla tavalla. Ainoastaan pellon itäpuolinen, metsikköinen alue jää epävarmaksi rajaukseltaan.

Kohdekuvaus:

Herneniemen kivikautinen asuinpaikka löytyi Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä. Löytöpelto sijaitsee Venejoen tien varressa, tien itäpuolella reilun 400 metrin päästä Höytiäisen nykyisestä rannasta. Löytöjä tuli laajalta alueelta pellostä, asuinpaikalle annetut koordinaatit ovat keihäänkärjen löytökohdan koordinaatit. Kvartsit löytyivät parinkymmenen metrin säteeltä kärjen alapuolelta, mutta palanutta luuta tuli vielä lähes sadan metrin päästä kärjen löytöpaikkaan nähden. Luulöydöt tulivat pesäkkeinä, mutta löytökohtia oli useita. Kaikki löydöt tulivat 100 metrin korkeuskäyrän yläpuolelta, keihäänkärki löytyi 102.5 metrin korkeudelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oilä Forsberg 2003, inventointi

KM 33845:1-3, liuskekeihäänkärjen katkelma, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofia edeltäneen rannantuntumasta. Inventointihetkellä oli pelto vastikään käännetty noin 30 cm syvyydeltä, ja havainnointiolot olivat hyvät. Sadan metrin käyrän alapuolella oli pelto kostea, löytöalueella hiekkaista. Löytöalue on loivaa rinnettä. Kohdalla on ollut pieni lahdeke ennen Höytiäisen katastrofia 1850-luvulla, joten asuinpaikka on sijainnut rannalla.

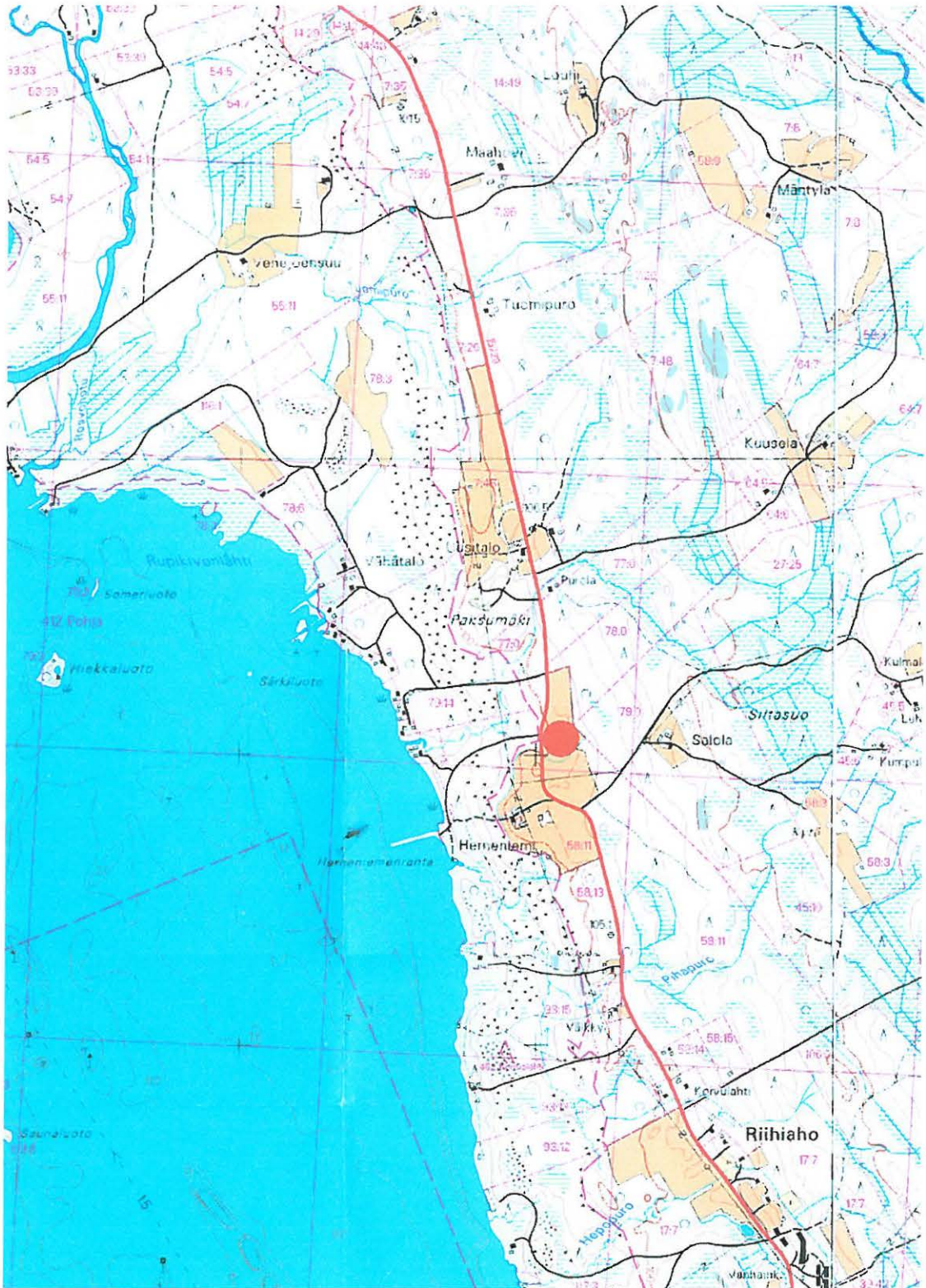
Yllä Herneniemen asuinpaikkaa pellolla Varparannan tien kapeessa. Punainen nuoli osoittaa liuske-esineen löytöpaikkaa, palanutta luuta löytyi pitkin etualalla näkyvää peltoa. PKM 87:370-372.

Alla vasemmalla Herneniemen liuske-esine, KM 33845:1. PKM 21160: 301.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:252-255
<i>Diat</i>	PKM 87:370-372

KONTIOLAHTI 0023 HERNENIEMI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 09 TEYRISAARI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

24. Kontiolahti Tuomipuro

1070 80 2647
276 01 0024

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6978.757, i 3641.255, z 100-105
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 16 km pohjoisluoteiseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laaajuus: Löytöalue oli suppea, noin 15x15 metriä koordinaattipisteen ympärillä. Todennäköisimmin asuinpaikka on lähes tuhoutunut soranotossa.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Venejoelle vievän tien länsipuolella sijaitsevasta vanhasta sorakuopasta. Keskellä kuoppaa sekä sen eteläreunalla on jäljellä hieman alkuperäistä hiekkatöyrästä, josta kvartsit löytyivät. Sorakuopan alareuna sijaitsee 100 metrin käyrän tuntumassa, ja sen alapuolella maasto laskee jyrkästi. Matkaa sorakuopan reunalta Höytiäisen vanhalle rannalle on viitisenkymmentä metriä, lähimmälle nykyiselle rannalle, lounaaseen Tuomipurolta, on matkaa kilometrin verran. Sorakuopan ympäristö on mäntyä kasvavaa kangasta, maa on pääasiassa moreenia.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33846, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen katastrofia edeltäneeltä rannalta. Kohde lienee pääosin tuhoutunut soranotossa, vähäiset löydöt ja niiden sijainti sorakuopan keskellä säilyneessä eheämmässä läntissä viittaavat tähän. Lisäksi vanha ranta on sijainnut aika lähellä löytökohtaa, joitakin kymmeniä metrejä sen länsipuolella.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:256-257
Diat PKM 87:373
MV 51063

KONTIOLAHTI 0024 TUOMIPURO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 09 TEYRISAARI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

25. Kontiolahti Jokela

1507 Dv 24/8
276-01-0025

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4313 10 Puso
Yhtenäiskoordinaatit: p 6989.898, i 3645.661, z 157.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 28 km pohjoiseen.
Rekisterikylä: Puso
Käinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Löytöalue käsitti koko koordinaattien osoittaman avoinnaolevan perunapellon alueen, noin 15x30 metriä. Todennäköisesti kohde on huomattavasti löytöaluetta laajempi, mutta koska ympäröivä alue oli nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia pintapoimintaan ollut. Peltoalue laskee loivasti Pusojärveen niin kaakossa kuin idässäkin, mutta koska kohteen rannansiirtymäajoitus on enemmän kuin epävarma, ei mikään muinaisranta rajaa kohdetta.

Kohdekuvaus:

Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä Pusojärven rannan läheisyydestä löytynyt kohde. Kvartsien löytökorkeus on 157.5 mpy, mikä on viitisen metriä Pusojärvenkin pintaa korkeammalta. Pusojärveä ei ole laskettu, joten löytötasoa voidaan pitää aika korkeana.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

*KM 33847:1-2, liuskeinen kivikiekko,
kvartsi-iskoksia*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa rantojen tarkastuksen sekä Puson kalmiston paikallistamisyhteyden yhteydessä. Kvartsit sekä kivinen kiekko löytyivät Pusojärven lounaisnurkassa sijaitsevan Jokelan talon perunapellosta. Perunapello sijaitsee talon eteläpuolella, kohdalla, jossa korkeuskäyrät tekevät pienen niemen. Pelto laskee jyrkästi Pusojärveen. Perunapelloa lukuunottamatta samalla korkeudella oleva peltoalue oli kesannolla, eikä sitä päästy tarkastamaan. On hyvin todennäköistä, että kohde jatkuu laajallekin alueelle varsinaisen perunaviljelmän ulkopuolelle.

Perimätiedon mukaan on Jokelan talon luoteispuoleisella mäennyppylällä sijainnut tsasouna, ortodoksikalmisto puolestaan tämän nyppylän koillispuoleisella rinteellä.

Kertomuksen liitteet

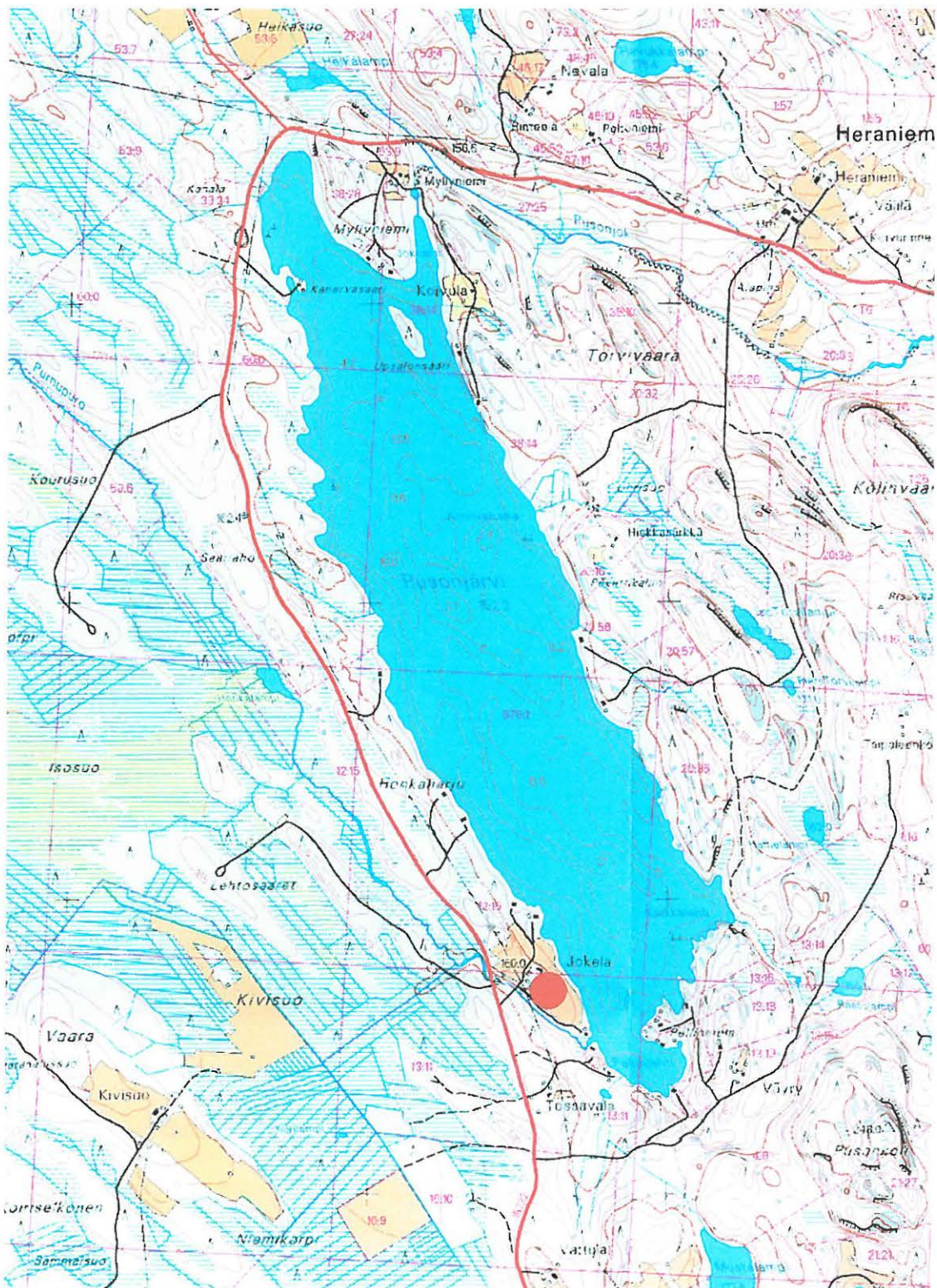
Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:258-260
Diat 87:355-357

Yllä Jokelan asuinpaikkaa avonaisella perunapellolla. Punainen nuoli osoittaa löytötienoota, löytöjä tuli koko avonaisen pellon alueelta. Asuinpaikka sijaitsee tasanteella, josta rinne laskee subteellisen jyrkkänä Pusojärveen, joka kuvan taka-alalla siinteleekin. PKM 87: 355-357.

Alla vasemmalla liukseinen kiekko, joka on karkeasti isketty ympyräisen muotoiseksi. KM 33847:1. PKM 21160:302.

KONTIOLAHTI 0025 JOKELA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4313 10 PUSO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

26. Kontiolahti Honkaharju

1056 DA 2649
276 01-0026

Perustiedot

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	Hautapaikat, lapinrauniot
<i>Ajoitus:</i>	Varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	3
<i>Peruskartta:</i>	4313 Puso ^{10/}
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6990.206, i 3645.586, z 155 (röykkiö 1) p 6990.206, i 3645.581, z 155 (röykkiö 2) p 6990.208, i 3645.583, z 155 (röykkiö 3)
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 28.4 km pohjoiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Puso
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteen röykkiöt sijaitsevat koordinaattien osoittamissa pisteissä ja ne sijaitsevat muutaman metrin päässä toisistaan.

Kohdekuvaus:

Röykkiöalue sijaitsee Pusojärven rannalla, Jokelan talon mailla. Järven rannalla on kolme vuokrakesämökkiä, Turusen majat, joista kahden välissä röykkiöt sijaitsevat. Alue on Honkaharjun eteläpäässä ja se on sekametsää kasvavaa kangasmaastoa

Pusojärvi ei ole kuulunut niihin Pohjois-Karjalan vesistöihin, joita on laskettu 1800-luvulla vauhtiin päässeessä järvenlaskuinnostuksessa, eikä sen vesistöhistoriassa liene mitään kummempaa dramatiikkaa sitten jääkauden päättymisen. Vedenpinta on tällä hetkellä 152.2 mpy, muutaman sadan metrin päässä sijaitseva Jokelan kivikautinen asuinpaikka 157.5 mpy. Röykkiöt sijaitsevat noin 155 mpy loivalla Pusojärveen viettävällä rinteellä noin 10 metriä rannasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa rantojen tarkastuksen yhteydessä. . Vaikka Pusojärven rannat ovat kivikkoisia, ovat röykkiöt selvästi havaittavissa. Ne muodostavat maastossa kolmion, ja niiden keskinäinen etäisyys on vain muutamia metrejä. Erityisesti röykkiöt 1 ja 2 ovat erittäin selvärajaiset, ensimmäinen on lähes pyöreä, toinen hyvin pyöreä ja ne on ladottu tasakokoisista (ø 30 cm) kivistä. Ensimmäinen on 60 cm korkea, toinen on matalampi, noin 30 cm. Kolmas röykkiöistä on muodoltaan epämääräisempi, suorakaiteen muotoinen. Röykkiöt ovat pelkästään kivistä tehty eikä niissä voi havaita seassa maata eikä silmäkiviä.

Kertomuksen liitteet

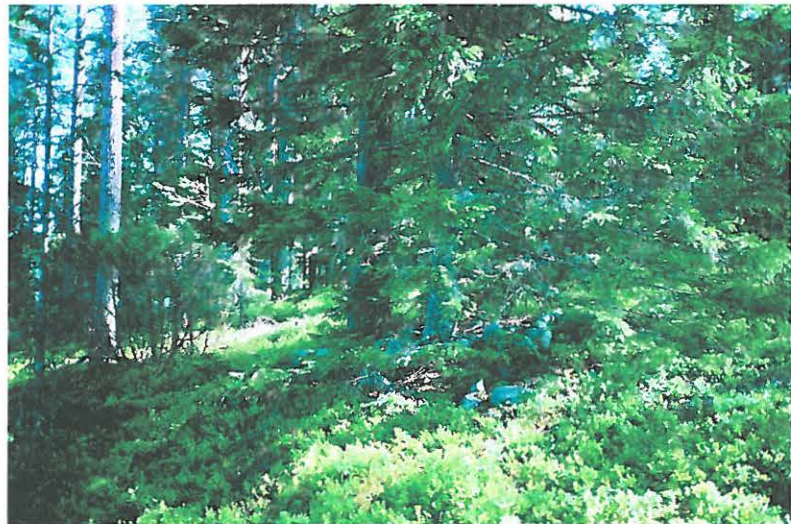
<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:261-266
<i>Diat</i>	PKM 87:358-366 MV 51056-51059

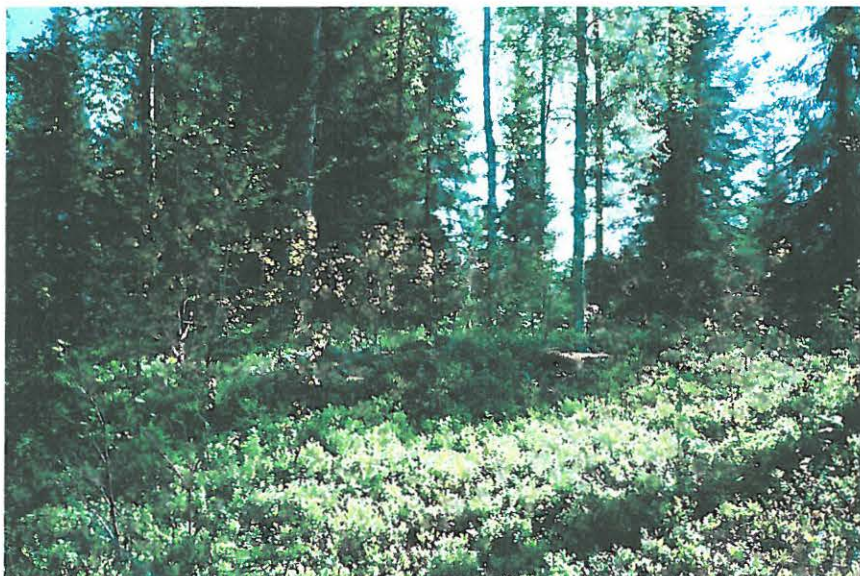
Honkaharjun röykkiökohde Pusokjärven rannalla. Kuvassa röykkiöiden sijainnit on merkitty punaisiin nuolin, numerot viittaavat kunkin röykkiön numeroon. Kuvassa selkeästi näkyvä röykkiö 1 oli maastossa selvimmin havaittavissa, röykkiön 2 päälle on kasvanut kuusi. Kiviä tässä röykkiössä ei ollut kuin muutamassa kerroksessa. Röykkiö 3 oli epämääräisemmän muotoinen kuin kaksi muuta, jotka lähinnä olivat pyöreitä muodoiltaan. Kolmas röykkiö vaikutti hieman hajotetulta. PKM 87:364-366.

*Röykkiö 1,
PKM 87:362*

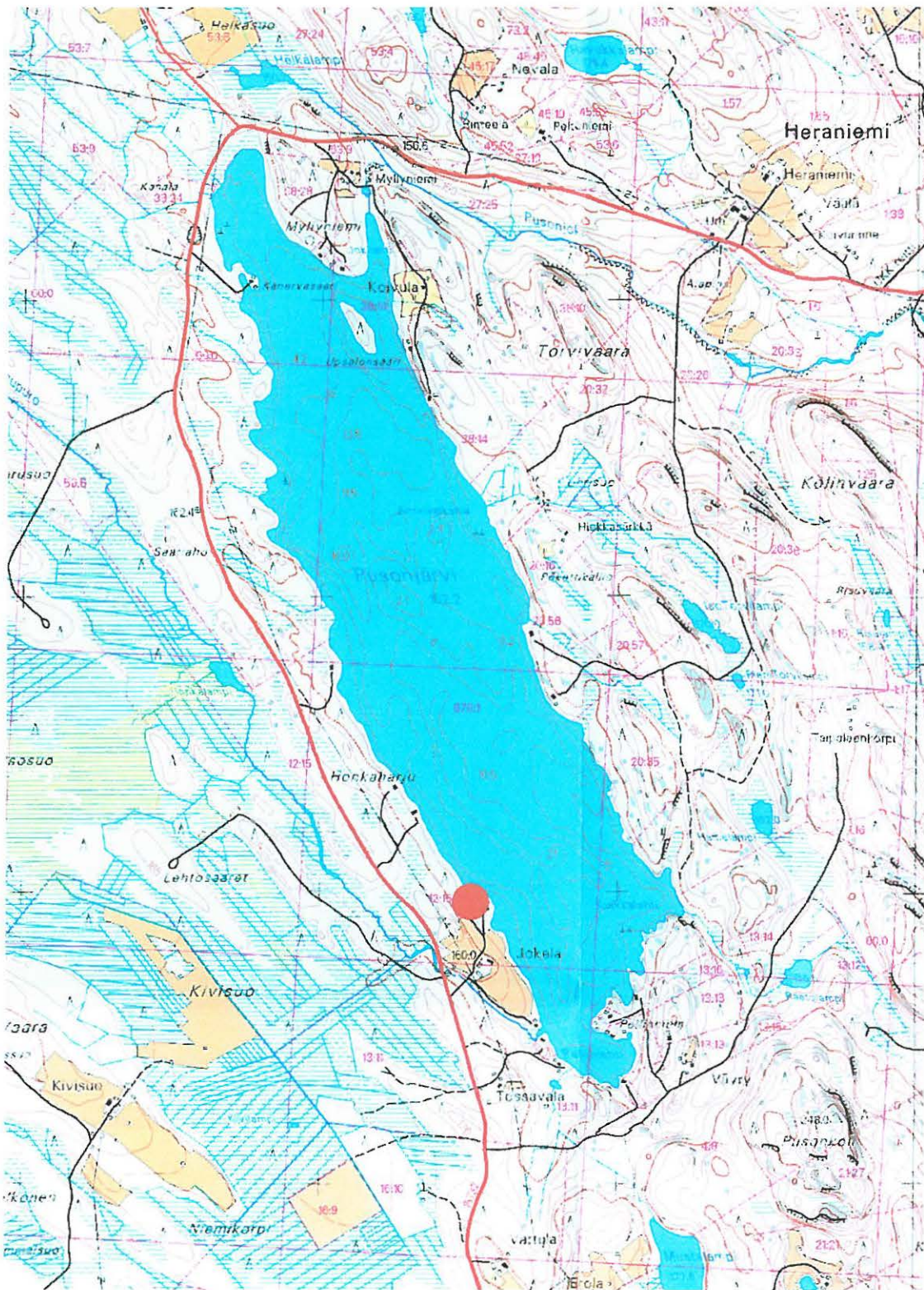

*Röykkiö 2,
PKM 87:361*

*Röykkiö 3,
PKM 87:360*

**KONTIOLAHTI 0026 HONKAHARJU -
varhaismetallikautisia röykkiöitä**

Ote peruskartasta 4313 10 PUSO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

27. Kontiolahti Vaskela

276-01-0027

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 07 Puntarikoski
Yhtenäiskoordinaatit: p 6957.892, i 3635.263, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.6 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus:

Kohteen varsinainen löytöalue on suppea, noin 10x10 metriä koordinaattien osoittaman pisteen ympärillä, hiekkakuopan reunalla. Kuopan itäpuolella sijaitsee pieni metsikkö, joka noin 50 metrin päässä hiekkakuopan reunasta laskee Höytiäisen katastrofia edeltävään rantaan. Vaikka metsiköstä ei koekuopituksessa havaittukaan jälkiä esihistoriallisesta asutuksesta, on todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu juuri tänne, muinaisen rannan suuntaan. Lisäksi on mahdollista, että soranotto on jonkin verran tuhonnut kohteen länsi- ja eteläpuolista aluetta.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä. Kvartsi-iskokset sekä palanut luu havaittiin Vaskelan talon pohjoispuolisen pellon reunalla sijaitsevan hiekkakuopan reunoilta. Kuopasta ei soraa ole ajettu muutama vuoteen. Löytöpaikan pohjoispuolella laskee puro kohti taannoista Höytiäisen rantaa, joka erottuu selvästi maastossa terassinä.

Eheää, sekametsää kasvavaa kangasta on sorakuopan sekä törmän välillä noin 50 metrin levyisenä kaistaleena. Kangas on tasaista, eikä siinä näy maanpäällisiä merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Löytöalueen maaperä on hiekkaista. Ympäristön pellot olivat tarkastushetkellä nurmella.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33848:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen muinaisrantoja tarkastettaessa. Kvartsi-iskokset ja palanut luu löytyivät sorakuopan reunoilta, koekuopituksessa ei kuitenkaan viereiseltä kankaalta havaittu merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Asutuksen todennäköinen pääalue on kuitenkin todennäköisesti sijainnut juuri tällä kankaalla muinaisella Höytiäisen rannalla, mikäli nyt löytyneet kvartsit ja palanut luu eivät ole merkkejä hyvin pienimuotoisesta tilapäisestä leiriytymisestä.

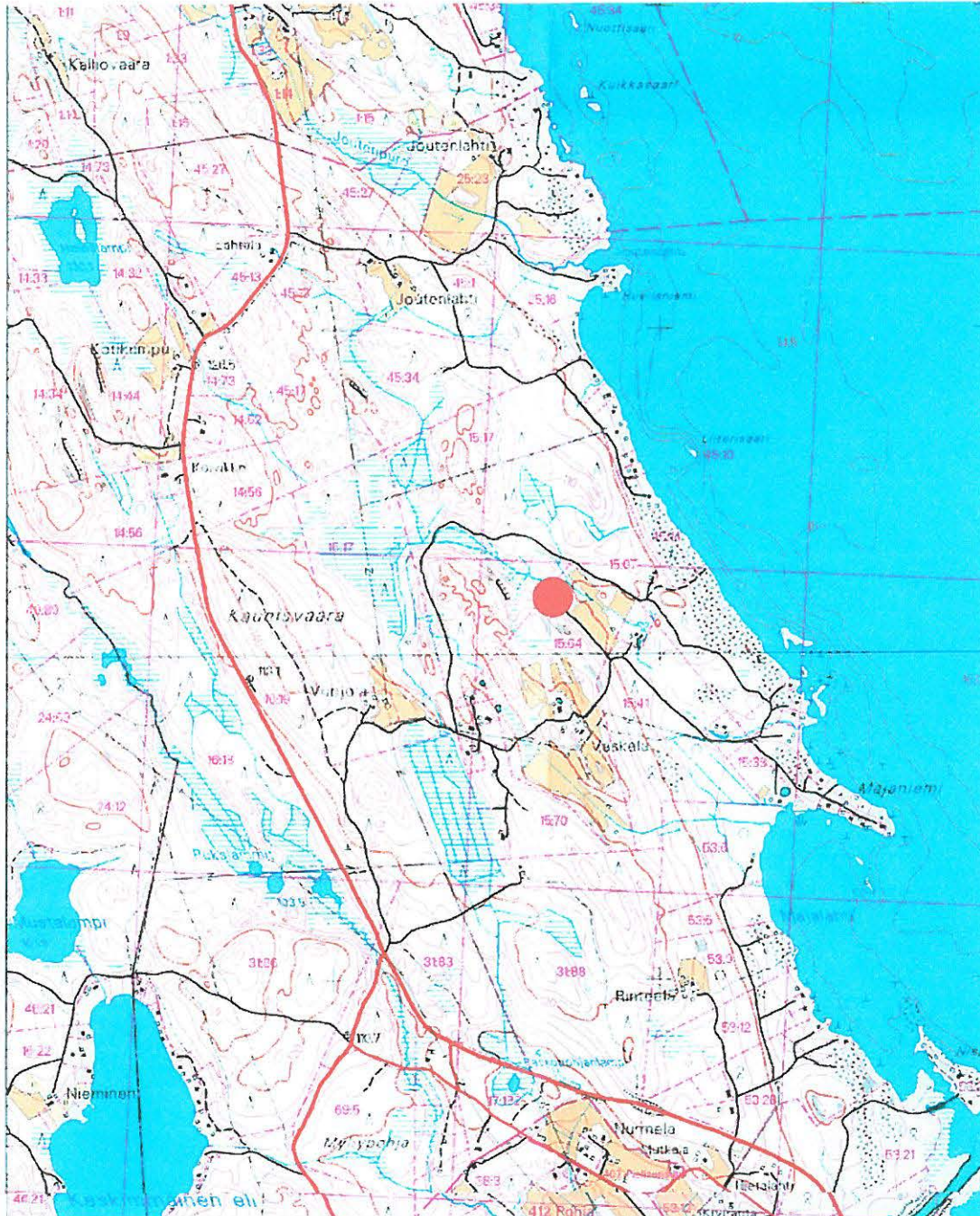

Vaskelan asuinpaikan rippeitä vanhan, umpeenkasvavan sorakuopan reunoilla. Nuoli osoittaa löytötienoota. Nuolen oikealta puolelta alkaa kangaskaistale, joka päättyy noin 50 metrin päässä Höytiäisen vanhaan rantamuodostumaan. PKM 87:388-389.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:267-268
<i>Diat</i>	PKM 87:388-389
	MV 51069

KONTIOLAHTI 0027 VASKELA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 07 PUNTARIKOSKI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

28. Kontiolahti Joutenpuro

276 01 0028

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 07 Puntarikoski
Yhtenäiskoordinaatit: p 6959.483, i 3634.309, z 100-102.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 15.4 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Kunnasniemi
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohde kyettiin tarkastamaan vain vaillinaisesti inventoinnin yhteydessä, koska se sijaitsee pellolla, joka tarkastushetkellä oli jo oraalla. Löytökohta on pellon koillispuolen pientareella, mutta on hyvin todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu ainakin koordinaattipisteen länsi- ja eteläpuolella, myötäillen Höytiäisen katastrofia edeltäneen rannan linjaa. Koordinaattipisteen länsipuolella kohde jatkunee ainakin viitisenkymmentä metriä, eteläpuolella mahdollisesti enemmänkin.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden kunnan inventoinnin yhteydessä. Peltoaluetta Purolan talon eteläpuolella halkoo Joutenpuro, joka ennen järvenlaskua on juossut Joutensuolta Höytiäisen lahteen. Tämä pieni lahti näkyy pellolla selvästi kauniina ja loivana rantaterassinä. Suurin osa pellostä oli kuitenkin tarkastushetkellä jo oraalla, joten sitä ei päästy tarkastamaan. Kvartsit on poimittu peltoalueen koillispuoliselta pientareelta, läheltä 102.5 metrin käyrää.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33849, kvartsi-iskoksia

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Höytiäisen muinaisrantojen tarkastuksen yhteydessä. Alueella vanha Joutenpuroa kohti laskeva ranta erottuu pellossa erittäin kauniina ja selväpiirteisenä. Vähäiset kvartsit poimittiin pellon pientareilta, mutta on todennäköistä, että merkkejä muinaisesta asutuksesta on pellolla enemmänkin. Viereisestä talosta, jonka maita pellot ovat, kerrottiin, että viljelijä, joka peltoja vuokraa, oli edellisen viikonlopun aikana pelloilla käydessään todennut, ettei vilja vielä ollut oraalla. Seuraavana maananti-iltapäivänä ei inventoija kuitenkaan enää voinut pelloille mennä kauraa talleamaan.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:269-271
Diat PKM 87:390-391

Merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta Joutenpuron tuntumassa, Höytiäisen länsirannalla. Punainen nuoli osoittaa kvartsien löytötiennoota. Joutenpuron vanha uoma kulkee keskellä peltoa, ja Höytiäisen vanhat rantamuodostelmat ovat edelleen täällä selvästi näkyvillä. Koska pellot tarkastushetkellä jo orastivat, ei niitä valitettavasti päästy tarkastamaan. PKM 87:390-391.

KONTIOLAHTI 0028 JOUTENPURO -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 07 PUNTIARIKOSKI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

29. Kontiolahti Hovila

276 01 0029

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6949.773, i 3650.168, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 19.3 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen löytöalue sijaitsee joitakin kymmeniä metrejä annetun koordinaattipisteen ympärillä. Kohde jatkuu kuitenkin huomattavasti laajemmalle alueelle, sillä löytökohdan länsipuolinen peltoalue oli tarkastushetkellä viljelyksellä eikä sieltä siten päästy havaintoja tekemään. Empiiristen havaintojen perusteella voidaan lisäksi väittää, että kivikautisilla asuinpaikoilla usein palanut luu on levinnyt laajimmin kohteen ympäristöön, joten mahdollista on, että nyt esitetyt kohteen koordinaatit sijaitsevat asuinpaikan itäreunalla. Lännessä kohdetta rajoittaa Rekilampi, jonne asuinpaikalta on matkaa noin 150 metriä.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Kulhosta, Hovilan pellostä. Oletettavaa on, että asuinpaikkaa on jäljellä viljelyksen alla. Hovilan rakennukset ovat välittömästi pellon pohjoispuolella. Pellot, jotka ovat hiekkaiset, rajautuvat lännessä Rekilampeen, ja matkaa löytöpaikalta irtolöytönä tulleen taltan (KM 20919) löytöpaikkaan on linnuntietä vajaa 400 metriä. Maisema paikalla on viljeltyä, kivikaudella alue on ollut Pielisjoen suistoa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33850, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhosta Pielisjoen vanhaa rantaterassia seuratessa. Palaneen luun kappaleet löytyivät avoimna olevan sekä viljellyn pellon vaihteesta, noin 50 metrin matkalta, kapeahkolta vyöhykkeeltä. Kohde jatkuu länttä kohti.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:275-276
Diat PKM 87:375
MV 51065

Yllä Hovilan peltoja. Punaiset pisteet osoittavat aluetta, jolta poimittiin talteen palanutta luuta. Takana näkyvien puiden takana on Rekilampi. Asuinpaikka jatkunee lammen suuntaan, viljelysten alle. PKM 87:375.

Alla Anttilan löytöaluetta Aittolammen eteläpäädyssä. Löytöalue on merkitty punaisilla pisteillä, ja se jatkunee viljelysten alle. PKM 87:376.

KONTIOLAHTI 0029 HOVILA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

30. Kontiolahti Anttila

276 01 0030

Perustiedot

Muinaisjäänöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6948.555, i 3651.749, z 90-95
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 21.4 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus:

Kohteen koordinaatit osoittavat löytöalueen keskustaa, löytöjä tuli pellolta noin 100x30 metriä leveältä alueelta. Asuinpaikka jatkuu länteen, kohti Aittolammen eteläpäässä sijaitsevaa Pienilampea. Aluetta ei kuitenkaan päästy tarkastamaan, koska pelto oli tarkastushetkellä viljelyksellä. Matkaa Pienilammen rantaan kohteesta on noin sata metriä.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Aittolammen etelärannalta. Kvartsi-iskokset sekä palanut luu havaittiin Anttilan uuden ja vanhan päärakennuksen väliseltä perunapellolta. Maasto täällä viettää loivasti Aittolammen eteläpuoliseen Pienilampeen. Maasto on hiekkaista, mutta talon isäntä Asko Nevalainen kertoi pellossa olevan havaittavissa paikoin vanhaa rantakiveystä jonkin verran yli 90 mpy. Aittolammen ympäristö on hienoa hiekkaa, kuivaa kangasta. On mahdollista, että asuinpaikan ydinosa on sijainnut hieman löytökohtaa alempana, mutta koska nämä pellot olivat tarkastushetkellä viljalla, ei niitä päästy tarkastamaan.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

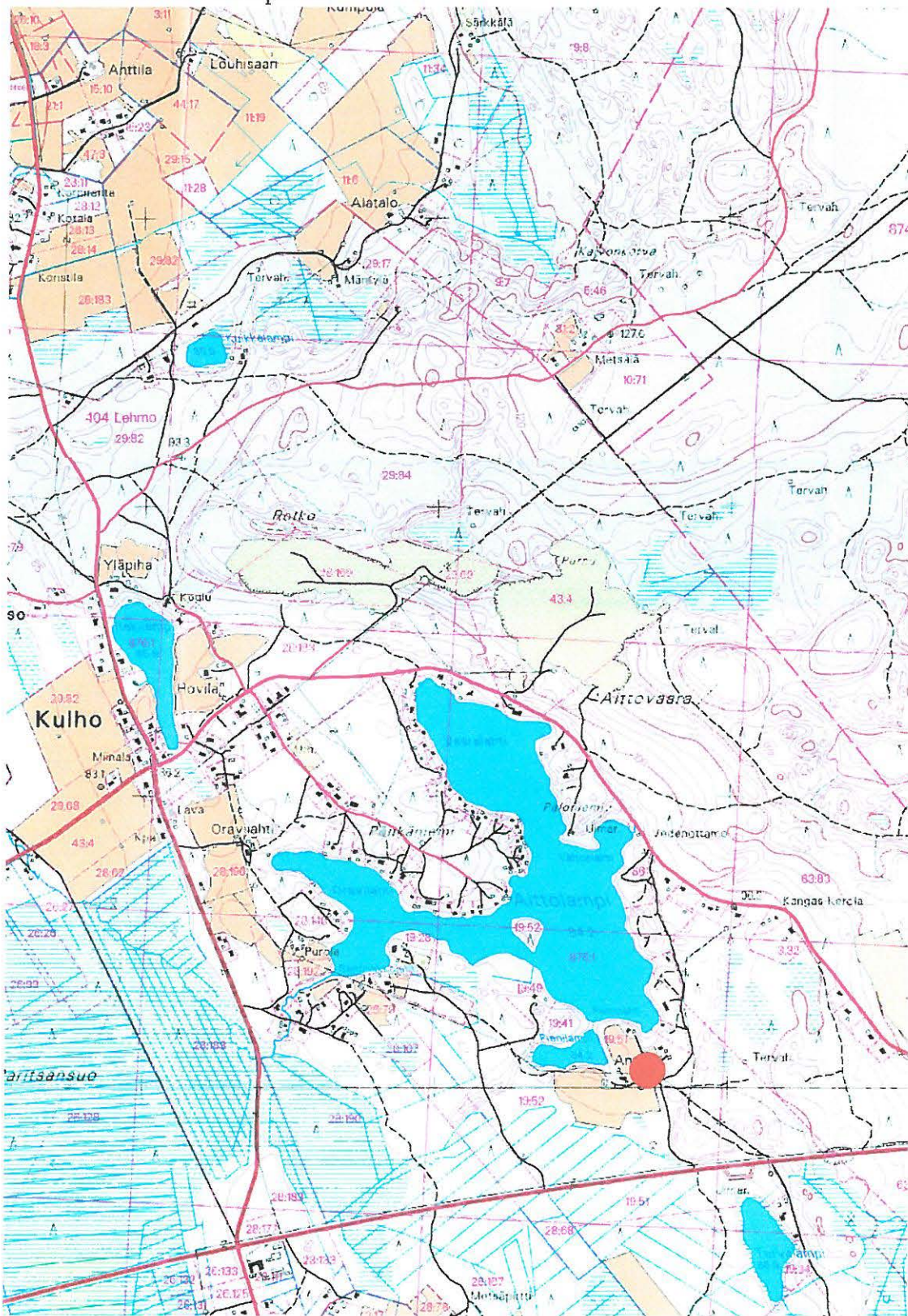
KM 33851:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhosta Pielisjoen vanhoja rataterasseja tarkastettaessa. Kulhon alueella Pielisjoen vanhoilla rannoilla tuntui merkkejä asutuksesta löytyvän kaikkialla, missä vain peltoja päästiin tarkastamaan. Myös Anttilassa vaikuttaa todennäköiseltä, että asuinpaikka-alue jatkui viljelyn alle, länttä kohti.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:277
Diat PKM 87:376

**KONTIOLAHTI 0030 ANTTILA -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

31. Kontiolahti Erolanniemi 1

276 01 0031

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikka
Ajoitus: Kivikautinen, varhaismetallikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.684, i 3649.151, z 85
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.2 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen koordinaatit on annettu alueelta, josta pääosa löydöistä poimittiin avoimelta pellolta. Alueella erottuvat Pielisen vanhat rantatörmät erityisen selvästi, ja kohteen voi olettaa jatkuvan löytöalueelta korkeintaan joitakin kymmeniä metrejä länteen. Palanutta luuta löytyi pellolta useiden kymmenienkin metrien päässä koordinaattien osoittamasta pisteestä itään ja etelään. Alueen kokonaislaajuus koordinaattipisteen ympärillä lienee ainakin noin 70x70 metriä.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Kulhon kylässä sijaitsevalta Erolanniemen talon pellolta, joka alkaa noin 10 metriä talon eteläpuolelta. Löytökohta on loivasti Pielisjokeen laskevaa peltoa talon välittömässä läheisyydessä. Pielisjoen vanhat rantaterassit erottuvat paikalla erityisen selvästi. Näitä terasseja voi tällä kohtaa erottaa kaksikin, joista ylemmällä Erolanniemi 1 sijaitsee. Kohteen koordinaatit ovat pellon luoteisnurkassa, josta kaikki keramiikka sekä lähes kaikki kvartsit löytyivät. Palanutta luuta sitävastoin löydettiin lähes koko kyseisen pellon alueelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi *KM 33852:1-4, saviastian palasia, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta*

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen vanhalta rantaterassilta Kulhon kylästä. Erolanniemi oli pieni niemeke joessa aina varhaisen metallikauden loppuun. Erolanniemi 1 sijaitsi niemekkeen etelänpuolisella rannalla. Saviastian palaset sekä kvartsit kerättiin pellolta sangen suppealta alueelta, palanutta luuta sitä vastoin tuli koko avoimaisen pellon alalta. Monissa muissakin yhteyksissä on havaittu juuri palaneen luun leviävän laajimmalle asuinpaikan ympäristöön. Saviastianpalojen joukossa oli varhaista kampakeramiikkaa sekä varhaismetallikautista asbestikeramiikkaa, mikä viittaa Erolanniemen pitkälliseen käyttöön asuinpaikkana.

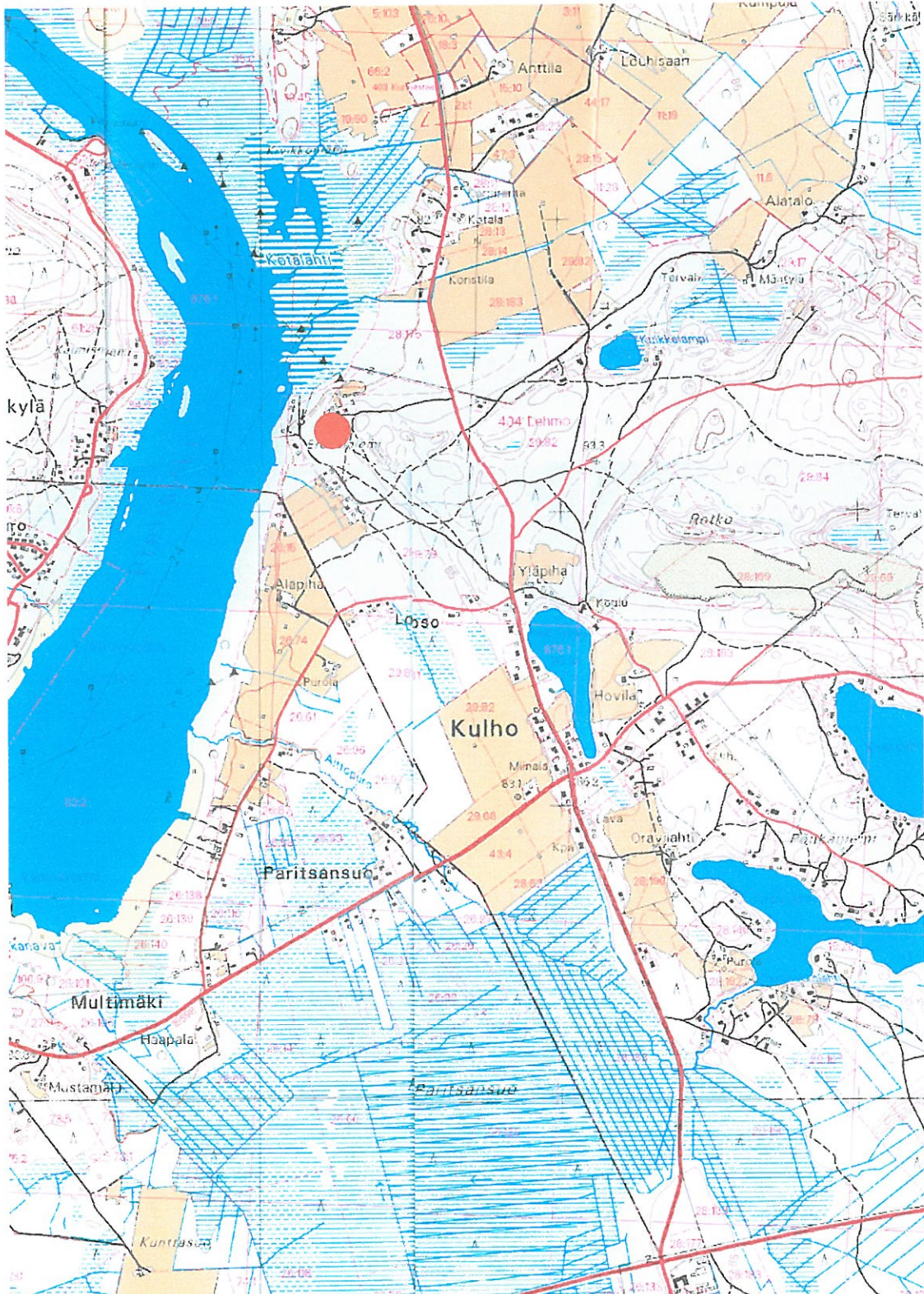

Erolanniemi 1:n asuinpaikkaa hevossaassa. Keskeinen löytöalue on merkitty punaisin pistein, palanutta luuta löytyi koko peltoalueelta. Pellon takana näkyvien puiden takapuolella virtaa Pielisjoki jonkin matkan päässä, puiden tietämällä sijaitsee joen vanha (85 m) rantaterassi. Erolanniemen talo näkyy kuvassa äärimmäisenä oikealla. PKM 87:377.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:278
<i>Diat</i>	PKM 87:377

**KONTIOLAHTI 0031 EROLANNIEMI 1 -
kivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Perustiedot

<i>Muinaijäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Varhaismetallikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1

<i>Peruskartta:</i>	4223 12 Utra
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6950.772, i 3649.200, z 82.5
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 18 km eteläkaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Käinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteen koordinaateiksi esitetty piste on löytökeskittymästä, josta muunmuassa saviastian palanen tavattiin. Löytöpellon pohjoispuolella, muutama kymmenen metriä löytöpisteestä pohjoiseen, on erittäin selvä Pielisjoen vanha rantaterassi, joka rajannee kohteen tällä suunnalla. Yksittäisiä löytöjä tehtiin kuitenkin pisteestä kymmeniä metrejä lounaaseen, joten alueen kokonaislaajuutena voi koordinaattipisteen ympärillä pitää ainakin 50x50 metrin suuruista aluetta.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Kulhon kylässä sijaitsevalta Erolanniemen talon pellolta, talon pohjoispuolelta. Löytökohta on loivasti Pielisjokeen laskevaa peltoa talon välittömässä läheisyydessä. Pielisjoen vanhat rantaterassit erottuvat paikalla erityisen selvästi. Näitä terasseja voi tällä kohtaa erottaa kaksikin, joista alemmalla Erolanniemi 2 sijaitsee. Erolanniemi 2:n alapuolella, kohteesta parikymmentä metriä luoteeseen, erottuu maastossa Pielisjoen säännöstelyä edeltänyt ranta.

Saviastian palanen, suurin osa kvartseista sekä palaneesta luusta löytyi kohteen koordinaateiksi merkityn pisteen välittömästä läheisyydestä. Lisäksi yksi kvartsi-iskos sekä 0.5 g palaneesta luusta löytyi samalta löytökorkeudelta, muutaman kymmenen metrin päästä, Erolanniemen keittiöpuutarhasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33853:1-3, saviastian palanen, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Pielisjoen vanhalta rantaterassilta Kulhon kylästä. Erolanniemi oli pieni niemeke joessa aina varhaisen metallikauden loppuun. Erolanniemi 2 sijaitsee niemekkeen pohjoispuolisella rannalla, alemmalla rantaterassilla. Tällä puolella Erolanniemen päärakennusta oli auki pieniä keittiöpuutarha-aloja, joten on täysin mahdollista, että asuinpaikkaa on runsaasti jäljellä nurmen alla. Erolanniemi 2:n löytöalueen ajoittava materiaali on varhaismetallikautista keramiikkaa, ja onkin mahdollista, ettei kivikautinen asutus ole tänne yltänyt, sillä korkeuden mukaan alue on vielä kivikaudella ollut mahdollisesti veden alla.

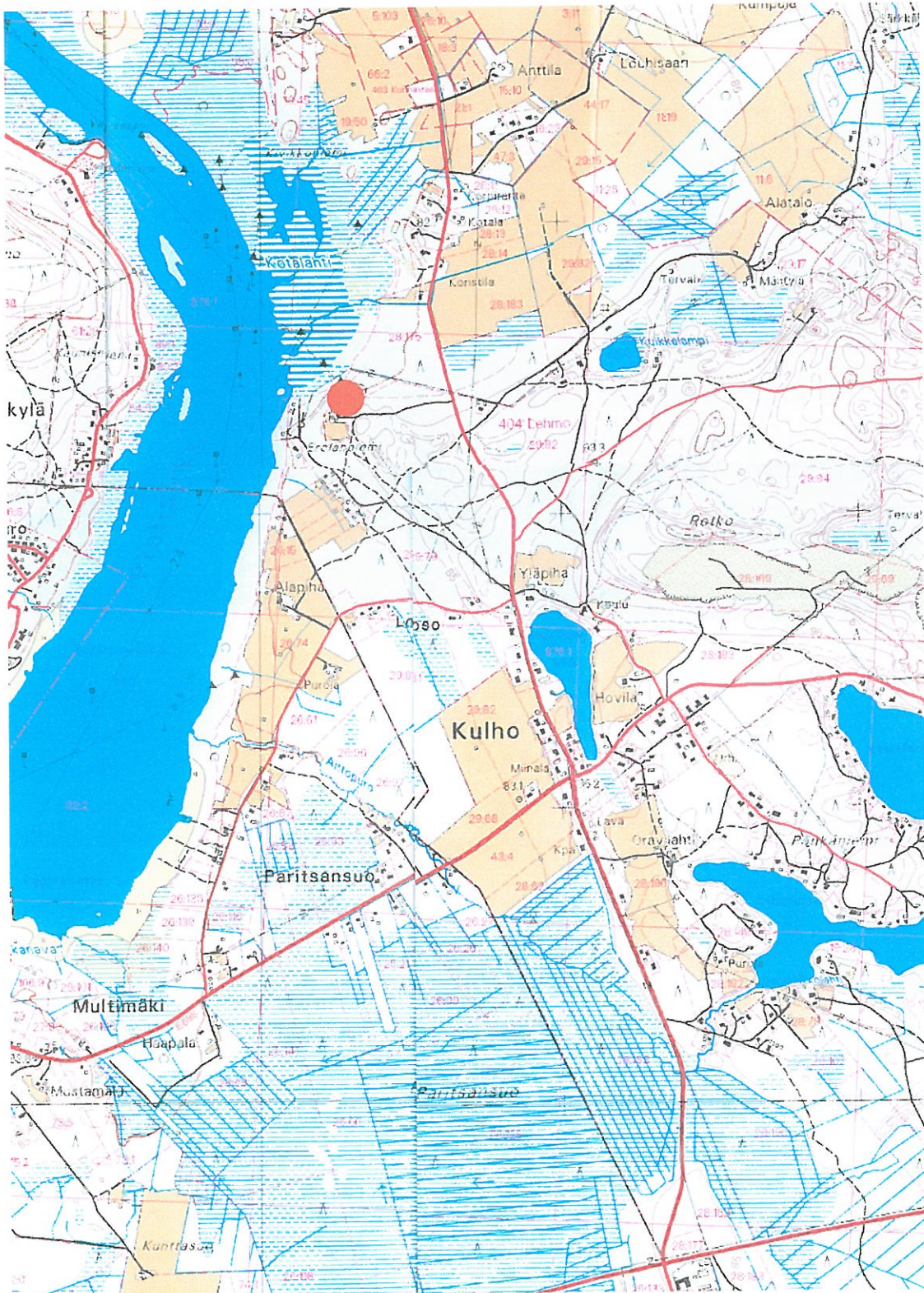

Erolanniemi 2 Pielisjoen alemmalla rantaterassilla. Ylemmän rantamuodostelman reuna näkyy kuvassa vasemmalla. Löytöjä tuli jokapuolelta avoimaisilta alueilta, suurin keskittymä sijaitsi ulkorakennuksen edessä. Täältä löytyi esimerkiksi varhaismetallikautisen tekstiilikeraamikan palanen. Pielisjoki siintele take-alalla. PKM 378.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:279
<i>Diat</i>	PKM 87:378

**KONTIOLAHTI 0032 EROLANNIEMI 2 -
varhaismetallikautinen asuinpaikka**

Oie peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

33. Kontiolahti Yläpiha

276 01 0033

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat, asumuspainanteet
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6949.922, i 3649.736, z 85-87.5 (painanne 1)
p 6949.945, i 3649.717, z 85-87.5 (painanne 2)
p 6949.950, i 3649.743, z 85-87.5 (kirveen löytökohta)

Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.8 km eteläkaakkoon.

Rekisterikylä: Lehmo

Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.

Laajuus: Kohteen koordinaatit osoittavat asuinpainanteiden sijaintia, sekä kirveen löytökohtaa. Asuinpainanteet sijaitsevat joitakin metrejä maastossa erottuvan Pielisjoen vanhan rantatörmän päältä. Tämän törmän voi olettaa rajaavan asuinpaikan lännessä. Kirveen löytöpaikka sitä vastoin sijaitsi lähes 20 metriä törmältä itään, joten kohde lienee suhteellisen laaja, vaikka koekuopituksessa muita varsinaisia merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta kuin asuinpainanteet ei havaittu. Kohteen kokonaislaajuus on vähintään 50x50 metrin suuruinen alue koordinaattipisteiden ympärillä.

Kohdekuvaus:

Kulhon vesijohdon kaivuun yhteydessä 1980-luvun alussa löytyneen taltan (KM 20919) löytöpaikalta joitakin satoja metrejä pohjoiseen löytyi samoihin aikoihin, niin ikään vesijohtolinjaa kaivettaessa, vihertävää liusketta oleva kaksiteräinen, kauttaaltaan hiottu kirves. Kirveen löytöpaikan vieressä on kaksi painannetta, jotka sijaitsevat Pielisjoen vanhalla rantaterassilla, muutaman metrin päässä sen reunalta, ja ovat suhteellisen selviä, noin 40 cm syviä suorakaiteen muotoisia kuopanteita. Painanne 1 on kooltaan 7x5 metriä, ja siinä on erotettavissa reunavalleja. Painanne 2 on hieman suurempi, 8x6 metriä, mutta ilman ympäröiväisiä.

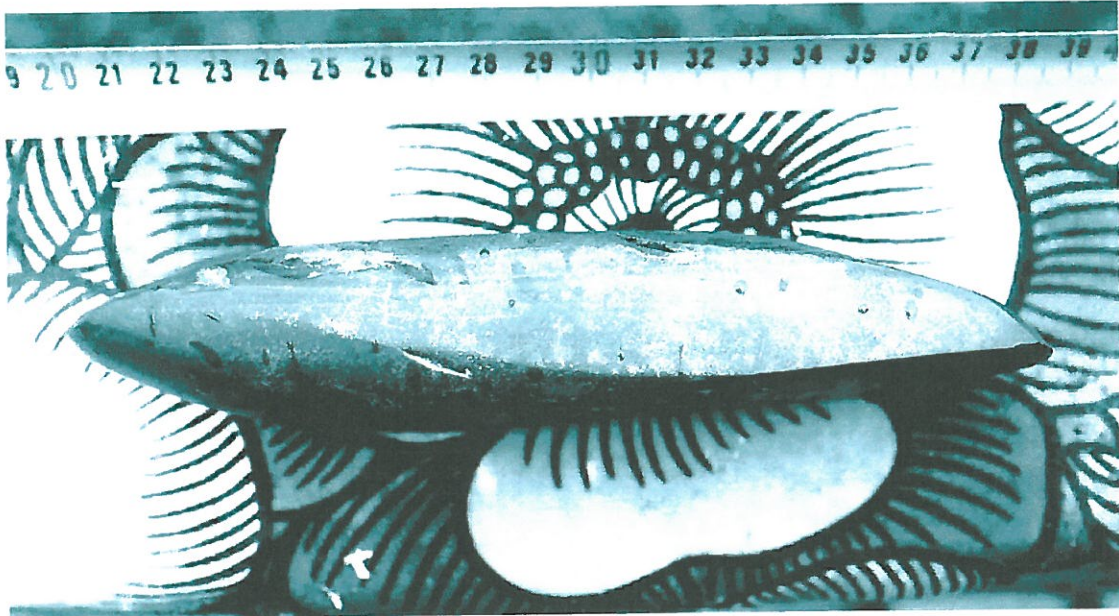
Maasto alueella on hiekkaista kangasta, joka kasvaa sekametsää. Alueella on runsaasti omakotitaloasutusta.

Tutkimukset ja löydöt:

Vesa Pyykönen 1980, irtolöytö

*kivikirves, kaksiteräinen, liusketta
(yksityiskokeumat)*

Kulhon vesijohtoputkea kaivettaessa Pielisjoen vanhan rannan tuntumassa löysi Vesa Pyykönen kaksiteräisen kirveen. Pyykösen mukaan esine löytyi kivien seasta, hiekkakerroksesta, jossa oli niin runsaasti puuhiiltä, että Pyykönen oli ”kesän poltellut hiiliä grillissä”. Hän oli myös havainnut maastossa joitakin metrejä löytöpaikalta länteen kaksi painannetta, jotka inventoinnin yhteydessä todettiin asumuspainanteiksi.

*Kulhon Yläpihan asuinpaikalta 1980-luvun alussa löytynyt kaksoskirves. Yksityiskokoelmat.
PKM 21160:284.*

Oili Forsberg 2003, inventointi

Paikalle inventoijan ohjasi Reino Nevalainen, joka oli toimittanut Museovirastolle vuonna 1980 omakotitalotontiltaan löytämänsä taltan. Nevalainen tiesi kertoa naapuristaan, jonka hallussa oli edelleenkin samoilta korkeuksilta löytynyt kirves. Matkaa Nevalaisen löytöpaikalta Yläpihan kohteelle on joitakin satoja metrejä. Vesa Pyykönen osoitti esineen tarkan löytökohdan ja kiinnitti inventoijan huomion myös asuinpainanteihin, joita hän kirjallisuuteen tutustuttuaan oli itsekin arvellut kivikautisiksi talonpohjiksi. Vaikka painanteista ei koekuopituksessa mitään löytynytäkään (niitä ei reitetty kauttaaltaan), ei ole mitään syytä epäillä, etteivätkö ne olisi asuinpainanteita.

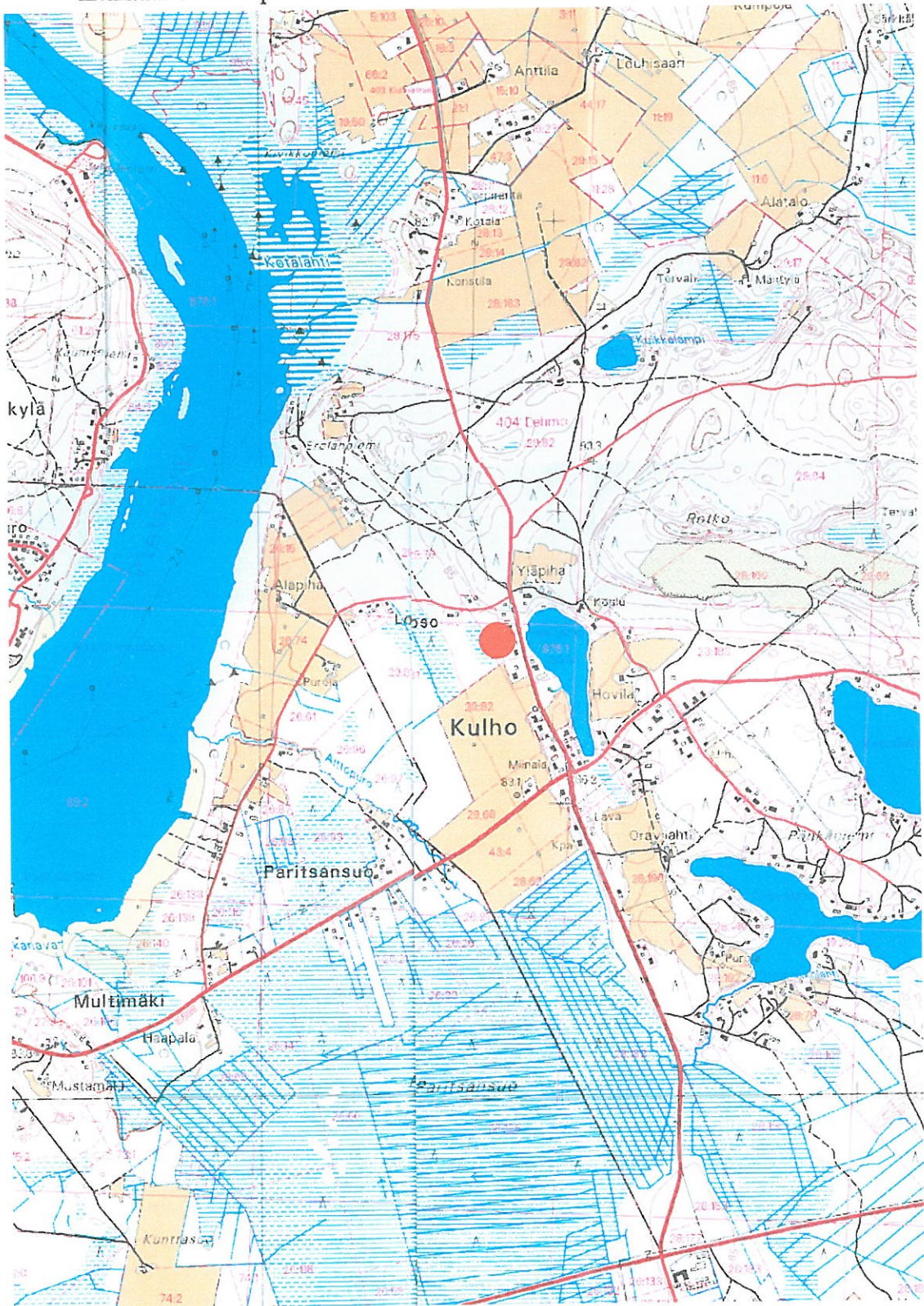
Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:280-288
<i>Diat</i>	PKM 87:379-385
	MV 51066-51067

Yläpihan asuinpaikkaa Kulbossa, Pielisjoen vanhan rantaterassin (85 m mpy) tuntumassa. Punaisilla nuolilla on merkitty löytäjän, Vesa Pyykösen osoittama kirveen löytökohta, sekä asuinpainanteet. Pensaiden lomassa häämöttää Pohjois-Karjalan museon harjoittelija Mirva Pääkkönen, joka parhaillaan tekee koekuoppaa toiseen asuinpainanteeseen. PKM 87:383-385.

**KONTIOLAHTI 0033 YLÄPIHA -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

34. Kontiolahti Alapiha

276 01 0034

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat, asumuspainanteet
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.518, i 3649.293, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.4 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistö: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen koordinaateiksi annettu piste on asuinpainanteesta 3 löytyneen kvartsi-iskoksen löytökohta. Asuinpainanteet sijaitsevat kauniissa rivissä Pielisjoen vanhalla rantatörmällä, joka rajaakin asuinpaikan laajuuden lounaassa korkeintaan viidentoista metrin päähän painanteista. Painanteiden koordinaatit ovat seuraavat:
Painanne 1: p 6950.502, i 3649.322, z 85-87.6
Painanne 2: p 6950.496, i 3649.323, x 85-87.5
Painanne 3: p 6950.518, i 3649.293, z 85-87.5
Painanne 4: p 6950.562, i 3649.266, z 85-87.5
Painanne 5: p 6950.537, i 3649.298, z 85-87.5
Painanteet eivät sijaitse aivan suorassa linjassa keskenään, vaan ne muodostavat kiemurtelevan linjan muinaisen joen rannassa. Painanteiden välinen etäisyys vaihtelee viidestä kahteenkymmeneen metriin, alueen kokonaispituus on vähintään 70 metriä ja leveys 30 metriä kohteen koordinaateiksi annetun pisteen molemmin puolin.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden kunnan inventoinnissa. Se sijaitsee Erolanniemen asuinpaikkojen kaakkoispuolella, noin 400 metrin päässä Erolanniemestä. Kulhon kylän alueella Pielisen vanhat rantaterassit erottuvat hyvin selvinä. 85 metrin tuntumassa kulkeva terassi erottuu Erolanniemeltä kohti Rekilampea ja tästä etelään. Alapihan kohteessa erottuu kuivalla, kauniilla mäntykankaalla neljä, mahdollisesti viisikin selkeää asuinpainannetta. Painanteeseen numero kolme tehdystä pienestä koekuopasta löytyi kvartsi-iskos. Tämän iskoksen koordinaatit on merkitty kohteen koordinaateiksi.

Kulhon Alapihan asuinpainannekohde. Takana Mirva Pääkkönen seisoo painanteessa numero 3. Tämän painanteeseen tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskos. Pielisjoen vanha rantaterassi erottuu paikalla selvänä, muut asuinpainanteet ovat molemmin puolin painannetta 3. PKM 87:386-387.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33854, kvartsi-iskos

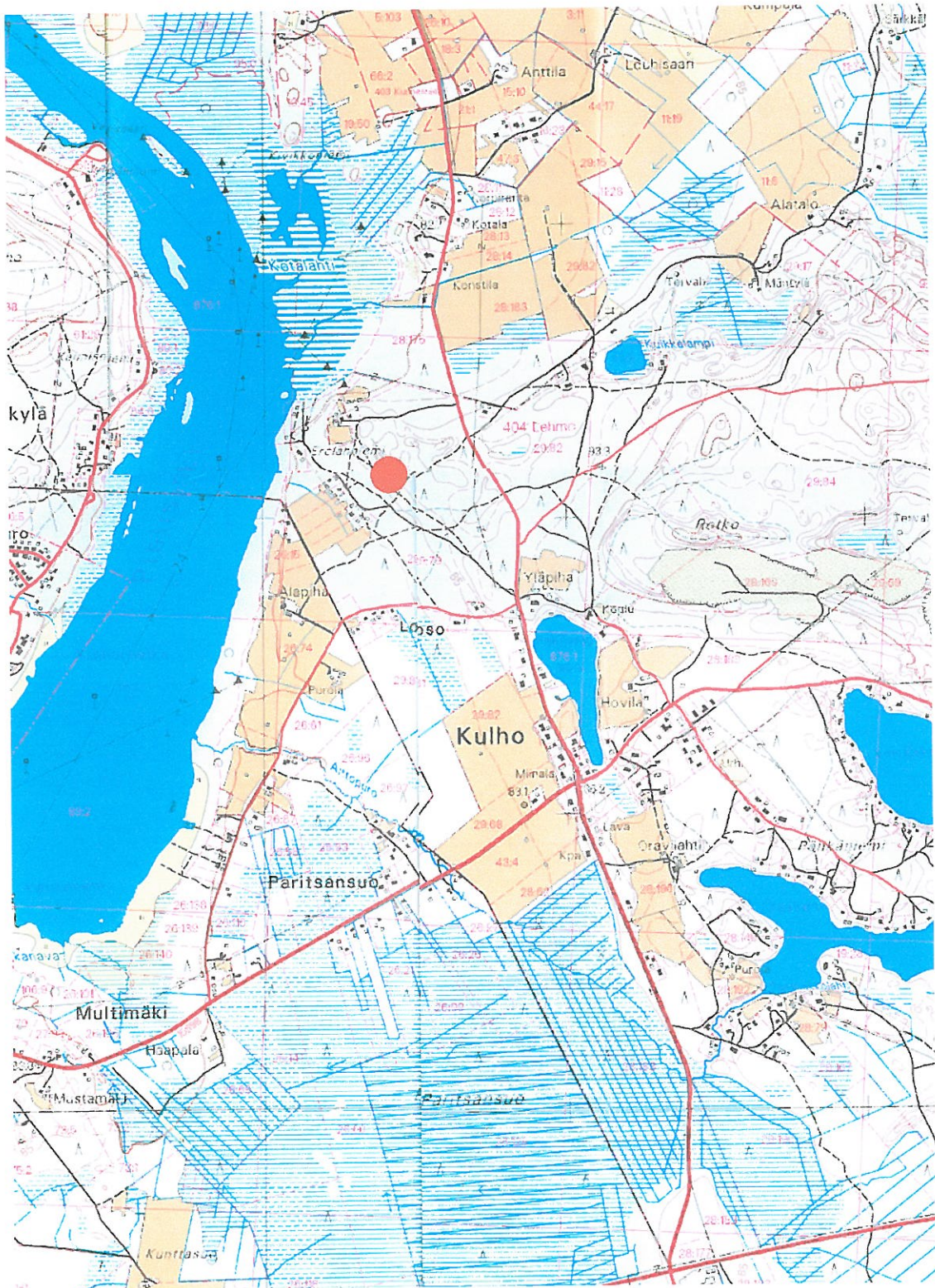
Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhon kylästä, Pielisjoen vanhalla rantaterassilta. Kohteelle annettu nimi, Alapiha, on hieman onneton, sillä varsinainen Alapihan talo sijaitsee muinaisjäännökseltä kuutisen sataa metriä lounaaseen. Alapihan nimi oli kuitenkin lähin käyttämätön nimi, sillä Alapihan kivikautisen asuinpaikan kaakkoispuolella sijaitsevan Yläpihan nimi oli jo käytössä löydöttömällä asuinpainannekohteella. Näin Kontiolahden toinen asuinpainannekohde sai analogiana Yläpihalle nimekseen Alapiha.

Painanteet ovat samalla rantaterassilla muutaman kymmenen metrin matkalla. Koska ne erottuivat kovin selvinä ja säännöllisen muotoisina, tehtiin vain pariin niistä vähäiset koekuopat, joista yhdestä löytyikin kvartsi-iskos. Tämän jälkeen ei painanteita enempää kaiveltukaan. Ympäristö rantaterassilla on kivikautisille taloille hyvin tyypillinen.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:290-291
<i>Diat</i>	PKM 87:386-387
	MV 51068

KONTIOLAHTI 0034 ALAPIHA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Ranhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6950.734, i 3649.669, z 87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 18.2 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen koordinaatit ovat saviastian palasen löytökohdalta, jolta matkaa Pielisjoen vanhalle rantaterassille pisteen pohjoispuolella on reilu 50 metriä. Todennäköisesti kohde onkin jatkunut tähän suuntaan, mutta paikalle on jokin aika sitten rakennettu omakotitalo, joka lienee tuhonnut suuren osan kohteesta. Löydöt lienevät asuinpaikan eteläiseltä reuna-alueelta.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä. Kuikkalammen asuinpaikka sijaitsee samannimisen lammen lounaispuolella, noin 400 metrin päässä lammen rannalta. Kohde sijaitsee Kulhon kylässä, samalla Pielisjoen vanhalla rantaterassilla kuin Erolanniemenkin kohteet, jotka sijaitsevat viitisensataa metriä länteen Kuikkalammen asuinpaikalta.

Löydöt havaittiin tien leikkauksessa. Tämä tie on Paiholaan vievältä tieltä Taivaanpankollen risteävä hiekkatie, jonka varteen on viime vuosina rakennettu useita omakotitaloja. Alue on mäntyvaltaista kuivaa, hiekkaista kangasta. Löytökohdan pohjoispuolelle on rakennettu omakotitalo, jonka tienoilla rantaterassi kulkee. Todennäköiseltä vaikuttaa, että asuinpaikka jatkuu löytökohdasta talon pihaan, jolloin pihatöiden yhteydessä lienee asuinpaikkaa myös tuhoutunut.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

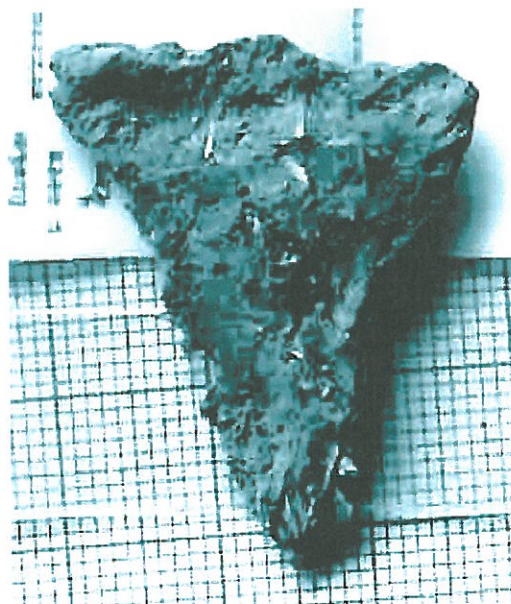
KM 33855, saviastian palanen, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä Kulhosta, Pielisjoen vanhalta rantaterassilta. Saviastian palanen, joka lienee lähinnä pöljänkeramiikkaa, havaittiin hiekkatien leikkauksessa, palanut luu löytyi muutaman metrin päästä. Muuta esihistorialliseen asutukseen viittaavaa ei kohdalla havaittu, mutta kohde jatkunee tien toisella puolella olevan omakotitalotontin puolelle ja se lienee osin tuhoutunut talon rakennuksen yhteydessä. Kuitenkin paikalla on myös eheää kangasmaastoa löytökohdan ympäristössä, joten todennäköisesti kohdetta on vielä kuitenkin jäljellä.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:292, 304
Diat PKM 87:392
MV 51070

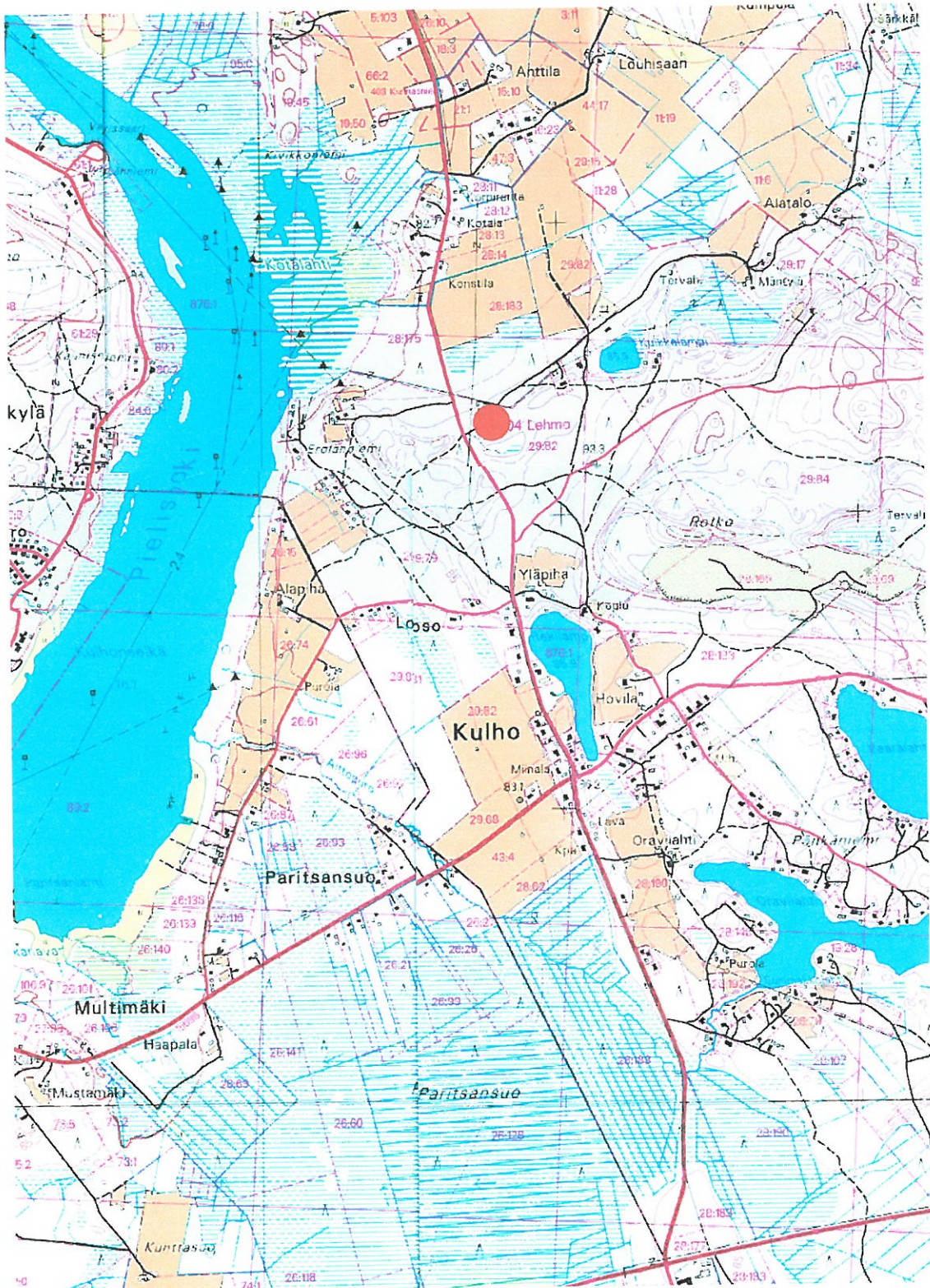
*Oikealla palanen neoliittista asbestikeramiikkaa
Kuikkalammelta, KM 33855:1. PKM 21160:304.*

*Alla Kuikkalammen asuinpaikan löytötieneota,
joka on merkitty punaisella nuolella. Kuvan vasem-
man reunan ulkopuolella alkaa omakotitalotontti,
jonka takana Pielisjoen vanha rantamuodostelma
on näkyvillä. Asuinpaikka jatkuneekin kuvan
osoittamasta kohdasta juuri rantaa kohden, tien
toiselle puolelle. PKM 87:392.*

**KONTIOLAHTI 0035 KUIKKALAMPI -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 12 Utra
Yhtenäiskoordinaatit: p 6951.208, i 3650.185, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17.8 km eteläkaakkoon.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus:

Kohteen koordinaatit ovat saviastian palasten löytökohdasta, joka puolestaan sijaitsee aivan Pielisjoen vanhan rantaterassin päällä. Muutamia metrejä itään löytökohdasta on kuopanne, joka voi olla asuinpainanne. Pielisjoen vanha ranta rajoittaa kohteen alueen lännessä, mutta muualla ympäristössä alueen rajaaminen on vaikeampaa. Alue kasvaa sekametsää, eikä koekuopissa havaittu mitään merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä Kulhon kylästä, Pielisjoen muinaiselta rantaterassilta. Saviastian palaset löytyivät tuulenskaadosta. Alue löytökohdan ympärillä kasvaa sekametsää, maan pinta vaikuttaa paikoitellen myllätyltä. Tuulenskaadon vieressä on painanne, joka voi olla asumuspainanne. Siihen tehdystä koekuopasta ei kuitenkaan mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa havaittu.

Maaperä näillä tienoilla on hienoa hiekkaa. Rantaterassi löytökohdalla on hieman epä määräinen. Taivaanpankontien toisella puolella, joitakin kymmeniä metrejä löytökohdasta, on uusi omakotitalo, joka ei näy vuoden 1995 peruskartassa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33856, saviastian palasia, 11 kpl

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kulhon kylästä, Pielisjoen vanhalta rantaterassilta. Aivan terassin reunan tuntumassa oli tuulenskaato, josta kaikki saviastianpalaset löydettiin. Saviastianpalaset vaikuttavat tyyllisesti yhtenäiseltä ryhmältä ja ne tekevät kampakeramiikan myöhäisen tyylivaiheen vaikutelman. Kangasmaasto Taivaanpankontie 8:n kohdalla ei ole yhtä kuiva ja koskemattoman näköinen kuin muissa Kulhon Pielisjoen rantaterassikohteissa, täällä näyttäisi maanpintaa myllätyn jonkin verran. Löytökohdan viereisestä painaumasta ei koekuopasta löytöjä tullut, mutta ei ole poissuljettua, että kyseessä olisi asuinpainanne, vaikkakaan ei yhtä selvä kuin muut Kulhon asumuspainanteet.

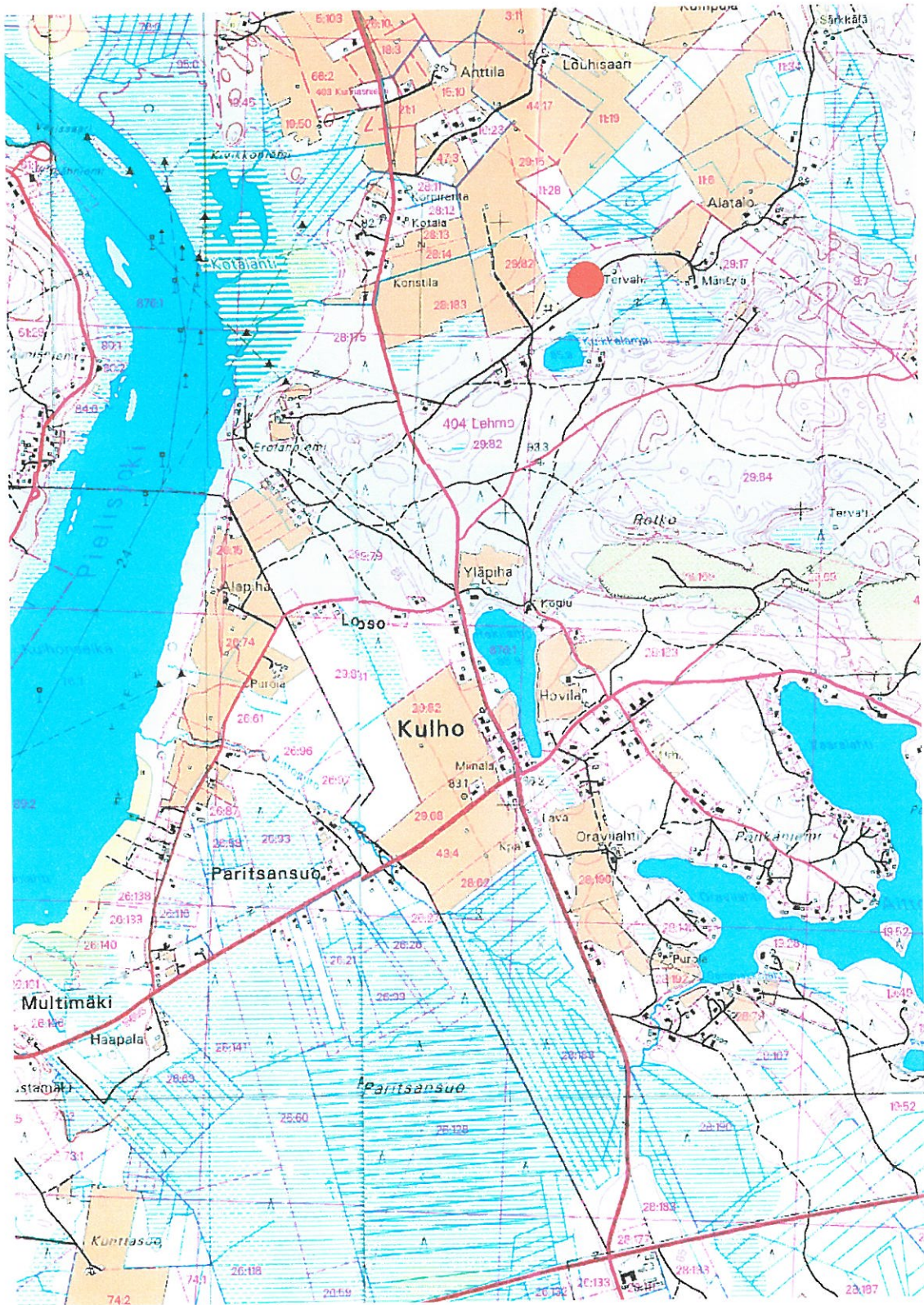
Yllä Taivaanpankontie 8:n kohdetta. Tuulenkaato oli pensaiden suojassa, mahdollinen asumuspainanne tien reunalla, josta kuva on otettu, muutamien metrien päässä saviastian palasista. PKM 87:393.

Myöhäistä kampakeramiikkaa Taivaanpankontie 8:sta in situ. Nuolella merkittyjen kolmen palasen lisäksi paikalta löytyi vielä kahdeksan palasta, jotka voivat olla peräisin useammasta eri astiasta. PKM 21160: 293.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:293-296, 303
<i>Diat</i>	PKM 87:393

**KONTIOLAHTI 0036 TAIVAANPANKONTIE 8 -
kivikautinen asuinpaikka**

Ote peruskartasta 4223 12 UTRA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

37. Kontiolahti Mustola

276 01 0037

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Raudoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4223 09 Joensuu
Yhtenäiskoordinaatit: p 6952.012, i 3640.738, z 85-87.5
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 17 km etelälounaaseen.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Koordinaatit osoittavat luiden löytöalueen keskustaa. Löydöt tulivat avonaiselta pellolta. Kohta on Marjosärkän alarinnettä, joka laskee loivasti suoalueelle pellon pohjoispuolella. Mahdollisesti alue on jatkunut ylärinteeseen päin, kohti lounasta, jossa tätä nykyä sijaitsee omakotitalo.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä. Se sijaitsee noin 150 metriä kaakkoon entuudestaan tunnetulta Marjosärkän kivikautiselta asuinpaikalta. Mustola sijaitsee samalla rantakorkeudella kuin Marjosärkkäkin, joka saviastian palasten perusteella ajoittuu kivikautiseksi. Särkkä kohoaa huomattavasti sen etelä- ja pohjoispuolisia alueita korkeammalle, ja onkin todennäköistä, että esihistoriallisen asutuksen aikana alue on ollut Pielisjoen suistoa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33857, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa tarkastettaessa Marjosärkän ennestään tunnettua asuinpaikkaa. Peltokaistale, jolta luut löytyivät, on kosteaa, kohteen koillispuolella soistuvaa maata. Välittömästi kohteen etelä- ja lounaispuolella kohoaa Marjosärkkä. Särkkä on matalimmilta osiltaan kosteaa sekametsää, taloja alueella on runsaasti, joten havainnointiolot eivät kohteen ympäristössä ole parhaat mahdolliset. Lisäksi tarkastushetkellä satoi runsaasti, joten kohteen kuvaaminen oli mahdotonta.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat -

KONTIOLAHTI 0037 MUSTOLA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4223 09 JOENSUU (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

38. Kontiolahti Kontioranta

276 01 0038

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat
Ajoitus: Kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4224 10 Paihola
Yhtenäiskoordinaatit: p 6961.881, i 3644.381, z 100
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 4.8 km lounaaseen.
Rekisterikylä: Kontiolahti
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Kohteen koordinaatit ovat palaneen luun löytökohdasta. Kvartsi-iskoksia löytyi muutamien kymmenien metrien päästä. Alueen kokonaislaajuutta on vaikea arvioida, sillä vaikka maanpinta alueella on rikkonainen, vaikeuttavat erillaiset sotilaalliset kaivannot pintahavainnointia. Etelässä ja lounaassa rajaa Höytiäisen katastrofia edeltänyt rantalinja kohteen, koordinaattipisteen koillispuolella rajaaminen on vaikeampaa.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydestä, varuskunta-alueelta. Höytiäisen vanha ranta erottuu täälläkin varsin selvästi, se kulkee hieman alle 100 metrin kohdalla. Sairaalan suon luoteispuolella on jonkinlainen harjoituskenttä, jonka pohjoispuolella on useita parakkeja. Vanha rantaterassi erottuu näiden parakkien takana, ja juuri täältä kvartsi-iskokset sekä palanut luu löytyivät.

Alueen maasto on pääasiassa hyvin hiekkaista, vaikka kivikkojakin varuskunta-alueella on. Alue kasvaa männikköä, yleisilme on kuiva. Maanpinta on kulunut harjoituskentän yläpuolisella terassilla, mutta yksittäisten löytöjen lisäksi ei paikalla havaittu muuta esihistorialliseen asutukseen viittaavaa.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi KM 33858:1-2, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnin yhteydessä tarkastettaessa Höytiäisen muinaisrantoja. Varuskunta-alueella on kaiveltu mitä kummallisimpia kuopanteita, ja maata on siirretty erityisesti ampuma-alueiden ympärillä. Havainnointimahdollisuudet eivät näin ole parhaat mahdolliset. Vaikka sinänsä kohteen sijainti vanhan rannan tuntumassa on mitä odotusten mukaisiin, ei ole todennäköistä, että kohteesta olisi paljoa jäljellä, sillä alue on erittäin myllätty.

Kontiorannan varuskunta-alue, punainen nuoli osoittaa palaneen luun löytökohtaa. Kvartsi-iskoksia löytyi luun ympäristöstä. Nuolen vasemmalla puolella häämöttää parakkirakennuksia, jotka sijaitsevat Höytiäisen katastrofia edeltäneellä rantatörmällä. PKM 87:394.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat</i>	PKM 87:394 MV 51071

KONTIOLAHTI 0038 KONTIORANTA -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartoista 4224 07 PUNTARIKOSKI, 4224 08 JOUHTENINEN, 4224 10 PAIHOLA ja 4224 11 KONTIOLAHTI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	Kivikautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1

<i>Peruskartta:</i>	4224 11 Kontiolahti
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6965.587, i 3647.127, z 110
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkkota 1.2 km länteen
<i>Rekisterikylä:</i>	Kontiolahti
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Kohteen koordinaattipiste on palaneen luun löytökohdasta. Nämä luut löytyivät rantaan vievän tien leikkauksesta, muutaman metrin matkalta. Löytöaluetta ja luoteessa sijaitsevaa Hiekkaniemeä erottaa soinen alue, ja onkin mahdollista, että tämä suo rajaa asuinpaikan pohjoisreunaa. Löytöjä ei rantaan vievän tien reunoilta muualta havaittu, joten todennäköisimmin asuinpaikka sijoittuu aivan rannan tuntumaan.

Kohdekuvaus:

Kohde löytyi Kontiolahden inventoinnin yhteydessä. Se sijaitsee noin 1.2 km Kontiolahden kirkosta länteen, Pitkälammen itärannalla. Hiekkaniemeen vievä tie päättyy itse niemen eteläpuolelle, lähes rantaan. Palaneet luut löytyivät tämän tien pohjoisen puolisesta leikkauksesta muutaman metrin matkalta.

Löytökohta on suhteellisen kuivaa, mutta kasvaa myös kuusia ja lehtipuita. Lammen vastaranta on kosteaa ja kivikkoista. Itse Hiekkaniemessä on kunnan ylläpitämä leiripaikka laavuineen ja makkarapaistopaikkoineen. Siellä on myös hiekkainen ranta. Täällä maanpinta oli kuitenkin pääasiassa rikkomaton, eikä merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta täällä havaittu.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

KM 33859, palanutta luuta

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa Kontiolahden ranta-alueita tarkastettaessa. Palanutta luuta löytyi lähes yhtenä keskittymänä Pitkälammen rantaan vievän tien leikkauksesta, noin 15 metriä rannasta. Luuta löytyi suhteellisen runsaasti, lähes 50 eri fragmenttia, jotka painoivat yhteensä noin 24 grammaa. Vaikka tienleikkauksen maannoksessa ei ollutkaan erotettavissa mitään tavallisuudesta poikkeavaa, on täysin mahdollista, että luut ovat peräisin muinoisesta tunkiosta. Tulenpidon merkkejä ei ollut myöskään näkössä.

Pitkälammen rannalla majaili myös sangen kesy sorsaemo poikueineen.

Merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta Pitkälammen itärannalta. Punainen nuoli osoittaa kohtaa, josta poimittiin talteen lähes 50 grammaa palanutta lunta. Löytökohdasta rantaan on kymmenkunta metriä matkaa. PKM 87:395.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:297-299
<i>Diat</i>	PKM 87:395
	MV 51072

KONTIOLAHTI 0039 HIEKKANIEMI -
kivikautinen asuinpaikka

Ote peruskartasta 4224 11 KONTIOLAHTI. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	2
<i>Peruskartta:</i>	4313 07 Romppala
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6992.281, i 3640.168, z (pyyntikuoppa 1) p 6992.037, i 3640.413, z (pyyntikuoppa 2) p 6991.328, i 3641.102, z (pyyntikuoppa 3, epävarma)
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 31.7 km pohjoisluoteiseen (kuoppa 1).
<i>Rekisterikylä:</i>	Puso
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Koordinaattipisteet osoittavat pyyntikuoppien sijainnin.

Kohdekuvaus:

Välikangas niminen harju kulkee Suuren Harijärven lounaisreunaa ensin lähes 100 metriä leveänä kuivahkona kankaana. Järven puolenvälin tienoilla harjun koillispuolelle jää Pieni Harijärvi, ja täällä särkkä kulkee Harijärven keskellä kapeana, noin 50 metrin levyisenä harjuna. Pienen Harijärven koillispäädystä, harjun koillispuolella on suo, jota halkoo puro. Harju päättyy tähän puroon. Suurin pyyntikuopista sijaitsee juuri täällä, harjun alarinteessä. Tämä kuoppa, numero 1, on 8x6 metriä, harjun alareunalta noin 70 cm syvä, mutta ylärinteen puolella syvyys on kolmatta metriä. Kuopan ympärillä on selvät vallit. Kaksi muuta pyyntikuoppaa sijaitsee Välikankaalla, useiden satojen metrien päässä pyyntikuopasta 1.

Harju on suhteellisen lajittumatonta maaperältään, isojakin kiviä on runsaasti. Tämä on varmaankin vaikeuttanut harjun käyttöä kuoppapyynnissä. Harjanteella oli useita epämääräisiä kuopanteita, mutta maaperästä johtuen on usein mahdotonta saada kairattua maanäytettä näistä kuopista.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kohde löytyi kesän 2003 inventoinnissa, ja se tarkastettiin siitä syystä, että maastollisesti pyyntikuoppakohteet monesti sijaitsevat juuri tällaisissa ympäristöissä. Välikangastahan rajoittavat vedet ja suot kahdelta sivulta, itse kangas on kapea harju. Suurin pyyntikuopista (numero 1) sijaitsi aivan harjun kärjessä, joten se oli kolmelta suunnalta veden ympäröimä. Se oli niin tavattoman kookas ja syvä, että sen luonne jäi arveluttamaan inventoijaa. Lisäksi harjua vastapäätä, Pienilammelta Suureen Harijärveen laskevan puron toisella rannalla, oli hiekkaisesta harjusta otettu runsaasti soraa. Kairauksessa kuitenkin näytti siltä, että pyyntikuopan podsoli oli täydellisesti kehittynyt, mikä viittaisi kaivannon olevan vähintään viitisensataa vuotta sitten tehdyn. Välikankaan muut dokumentoidut pyyntikuopat olivat huomattavasti pienempiä ja epäselvempiä muodoiltaan.

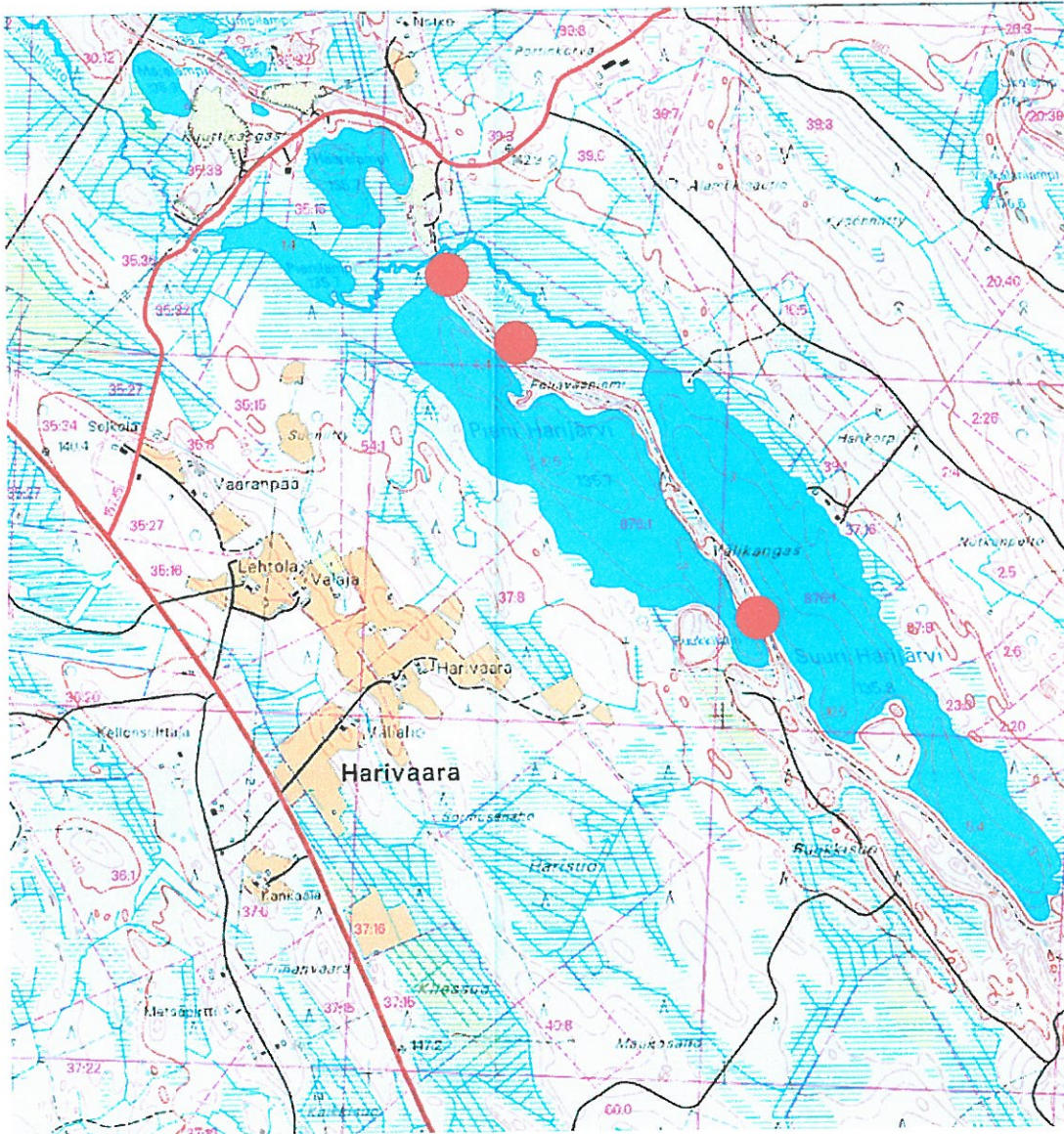
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat PKM 87:396-401
MV 51073

Välikankaan maisemia. Kapeaa harjua reunustaa vesi molemmilla sivuilla. Useita pieniä kuopanteita havaittiin harjulla, mutta on epävarmaa, ovatko ne kaikki pyyntikuoppia. PKM 87:400-402.

**KONTIOLAHTI 0040 VÄLIKANGAS -
ajoittamattomia pyyntikuoppia 3 kpl**

Ote peruskartasta 4313 07 ROMPPALA. Pyyntikuopat on merkitty punaisilla ympyröillä. Kohteen koordinaatit on annettu pohjoisimman pyyntikuopan mukaan.

41. Kontiolahti Kaisakanranta

276 01 0041

Perustiedot

<i>Muinaisjäännytystyyppi:</i>	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat
<i>Ajoitus:</i>	Esihistoriallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6953.736, i 3652.259, z 105
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 13.4 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
<i>Laajuus:</i>	Koordinaatit osoittavat pyyntikuopan sijainnin.

Kohdekuvaus:

Kohde on mukana Lahtiperän raportissa (1968), ja se on merkitty pyyntikuopaksi kysymysmerkillä varustettuna. Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä kuoppa todettiin lähes pyöreäksi, ja sen halkaisijaksi mitattiin 9 metriä. Mitat otettiin selkeiden reunavallien ulkosyrjiltä. Kuoppa on myös hyvin syvä, noin 2.5 metriä. Pyyntikuoppa on erittäin selkeärajainen, sen pohjalla on selvä podsolimaannos. Kuopan reunoilla oli havaittavissa kaksoismaannos. Selvät maannosten merkit ajoittavat kuopan vähintään keskiaikaiseksi. Pyyntikuopan ympäristö on kumpuilevaa, mäntyä kasvavaa kangasmaastoa.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Pirjo Lahtiperä kuvaa Paiholan Kaisakanrannan pyyntikuoppaa inventointikertomuksessaan otsakkeen ”epämääräiset löydöt” alla. Lahtiperän tietojen mukaan oli maanviljelijä Kontkanen löytänyt kuopan joitakin vuosia aiemmin. Kuvauksessa sanotaan kuopan olevan 7x6x3 metriä. Lahtiperä toteaa myös, ettei kyseessä ole tervahauta, eikä kuopan pohjalla ole kiviä.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Kaisakanrannassa Lahtiperän kertomuksen ”epämääräisiä” kohteita. Pyyntikuoppa vaikutti hyvin selvältä tapaukselta, vaikkakin se on poikkeuksellisen iso. Pyyntikuopan läheisyydessä maasto kumpuilee, mutta muita pyyntikuoppia ei alueella voi hahmottaa. Historiallisen ajan hirsirakennuksen pohja (276 00 0001) sitävästoin sijaitsee kuopan läheisyydessä.

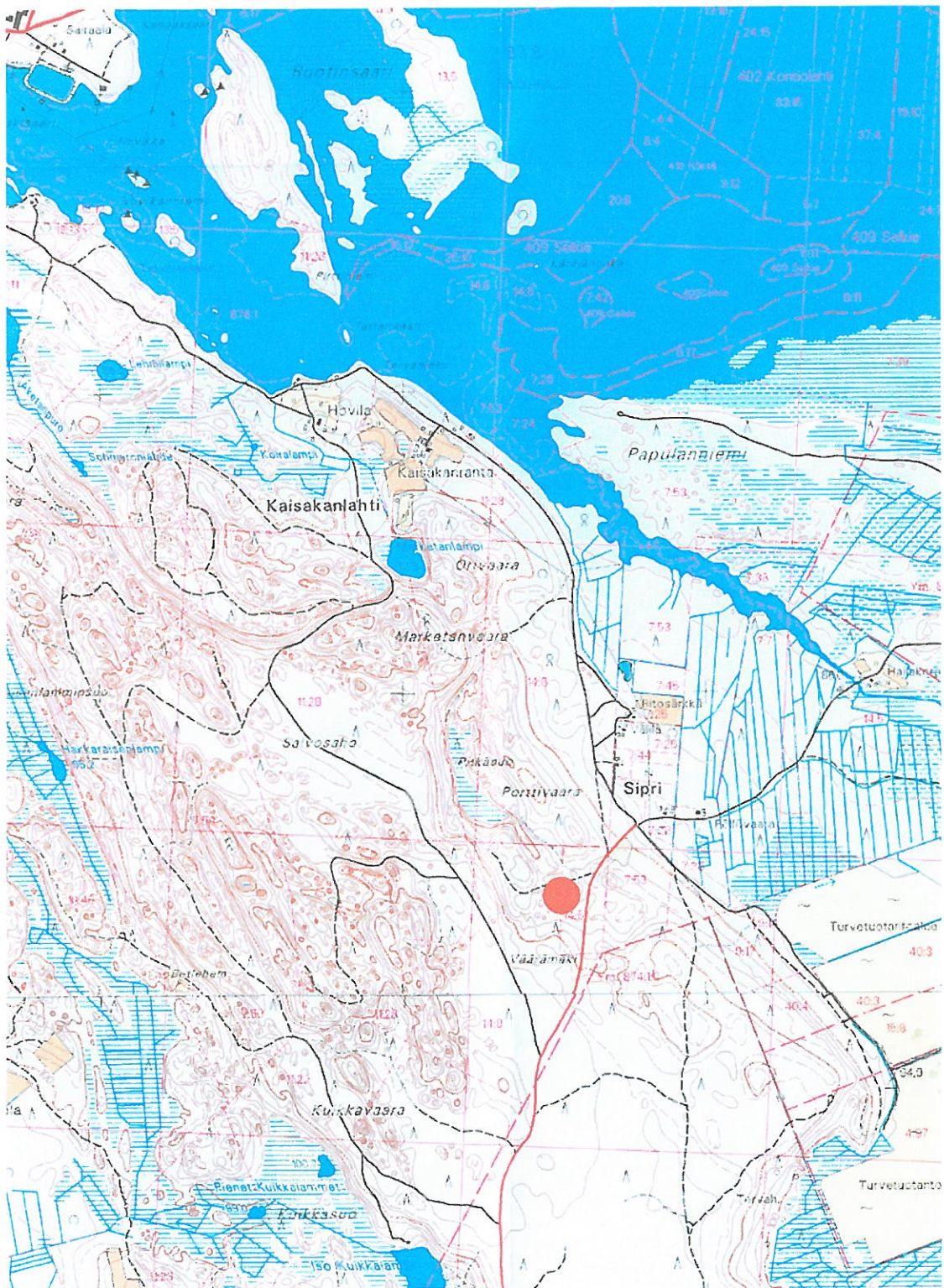

*Kaisakanrannan pyyntikuopassa projektsihteeri Eeva-Riitta Majoinen. Kuopan pohjalla oli selkeä podsoli-
maannos, reunoilla kaksoismaannos, mikä ajoittanee pyyntikuopan vähintään keskiaikaiseksi.
PKM 87:341.*

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:231-232
<i>Diat</i>	PKM 87:341
	MV 51053

**KONTIOLAHTI 0041 KAISAKANRANTA -
ajoittamaton pyyntikuoppa**

Ote peruskartoista 4224 10 PAIHOLA ja 4223 12 UTRA (1:20 000). Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

42. Kontiolahti Pajamäki

276 01 0042

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Ajoitus: Historiallinen
Raudoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4242 01 Mönni
Yhtenäiskoordinaatit: p 6954.530, i 3660.028, z 160
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 21 km kaakkoon.
Rekisterikylä: Selkie
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Koordinaatit osoittavat muistotaulun sijainnin. Tsasounan paikka lienee taulun tienoilla, sillä siinä sijaitsee myös vaaran korkein kohta. Kalmiston koosta ei perimätieto kerro tarkempaa, joten oletettavaa on, että kalmisto on levittäytynyt Pajamäen rinteelle tsasounan alapuolelle.

Kohdekuvaus:

Pajamäen laella, korkean vaaran päällä, on sijainnut tsasouna sekä ortodoksikalmisto. Paikalle on pystytetty muistolaatta. Pajamäeltä aukeavat upeat maisemat alas vaaran rinteitä, kauempana siintelevät seuraavat vaarat. Tsasounan ja kalmiston paikan valinnan syyt ovat mitä ilmeisimmät.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kohde on ollut paikkakunnalla tiedossa, mutta se ei ole muinaisjäännösrekisterissä. Inventoijan paikalle kesällä 2003 johti Mönнин tienvarressa viitta, joka osoitti polkua ortodoksikalmiston paikalle. Pajamäki on Simolan talon viljeltyä peltoa. Inventointihetkellä olivat heinätyöt käynnissä. Isäntä Kontkanen kertoi, että paikalta oli sotien jälkeen löytynyt luita perunakuoppia kaivettaessa. Muistotaulun ja ristin vieressä, suurien kuusien katveessa, olikin pari selvää kuoppaa, joiden kohdalta kohteen koordinaatit on otettu.

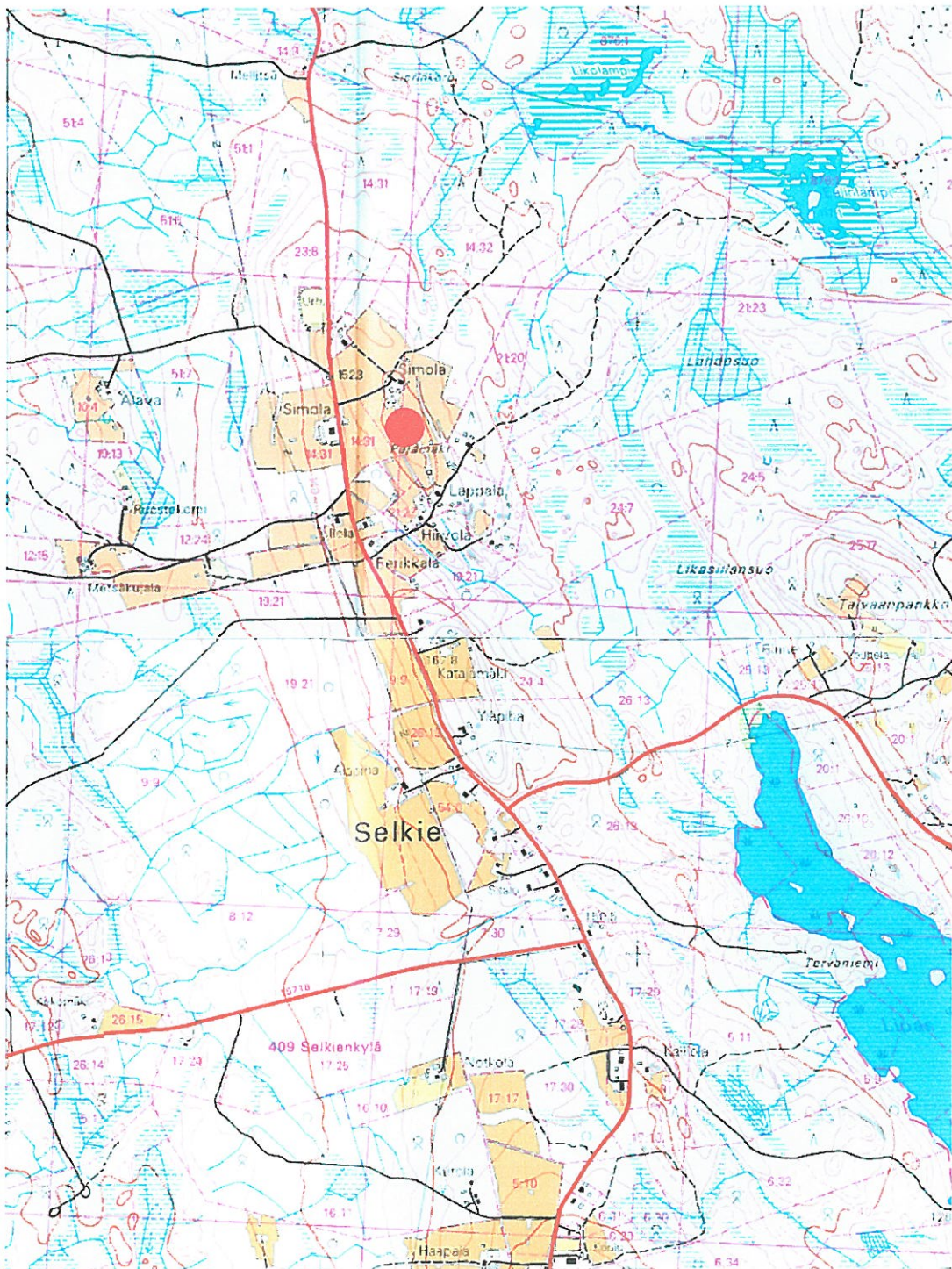
Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:305-308
Diat PKM 87:403-405

Ortodoksikalmiston ja tsasounan paikka Pajamäen laella Selkiellä. Kuvan oikeassa reunassa näkyy muistoristi, joka on pystytetty kalmiston läheisyyteen. Luita on löytynyt perunakuopasta, joka sijaitsee muistoristin takana näkyvän suuren kuusen tietämillä. PKM 87:403-405.

**KONTIOLAHTI 0042 PAJAMÄKI -
ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka**

Ote peruskartoista 4242 01 MÖNNI ja 4241 03 SELKIE. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

43. Kontiolahti Romppala

276 01 0043

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: Hautapaikat
Ajoitus: Historiallinen
Ranhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4313 07 Romppala
Yhtenäiskoordinaatit: p 6986.326, i 3640.989, z 150
Sijainti: Kontiolahden kirkosta noin 25 km pohjoisluoteeseen.
Rekisterikylä: Puso
Kiinteistöt: Katso 4.1 Suojelukohdeluettelo.
Laajuus: Koordinaatit osoittavat kumpareen korkeinta kohtaa, jossa tsasouna todennäköisimmin on sijainnut. Rinne laskee kumpareelta joka suuntaan, lisäksi maantie kulkee keskellä rinnettä. Alueen laajuutta on mahdotonta arvioida.

Kohdekuvaus:

Romppalan kylässä, vanhaa kyläkoulua vastapäätä, Ahveniselle vievän tien toisella puolella, on pienoinen metsikköinen kumpare peltojen keskellä. Paikalta on joku aika sitten purettu vanha viljamakasiini. Kylällä tiedettiin kertoa, että Romppalan tsasouna ja ortodoksikalmisto on sijainnut juuri tällä kohtaa aikoinaan.

Tutkimukset ja löydöt:

Maukonen 1877, inventointi

“Ramppulan kylässä, kestikievari Antti Puhakan pellon syrjässä, on harju, jota sanotaan Autiomäeksi ja jonka poikki kulkee Kontiolahden-Juuan maantie. Tässä Autiomäessä, johon aukeaa joka haaralta avara ja ihana näkö-ala, sanotaan olevan Venäläisten kalmisto. Tämä puhe on säilynyt kansan suussa polvi polvelta tähän saakka; nykyiset asukkaat vaan eivät tiedä kertoa ihmisluiden löydöistä mitään. Seuraavasta arvaten lienee nimityksessä kuitenkin perää: Kun kesällä v. 1875 oli kaivettu kellaria tähän mäkeen, maantien itäpuolelle, siis vähän syrjemmä siitä kohdasta, jota kalmistoksi arvataan, niin oli iitä noin 2 kyynärän syvyydestä löytytty ihmisen pääkallo ja sääriluut, kooltansa erittäin suuret. Kellari on kaivettu talollisen Matti Leppäsen ja kauppias Paavo Sinkkosen yhteisesti omistamalle maalle, joka yhdistyy sanottuun Autiomäkeen. Seutulaiset sanovat tässä olleen kirkon. Joku uneksui, että mäkeen olisi salaisesti haudattu Suomalaisia, kun jollekin asianomaiselle kirkolle oli liian pitkä matka.” (Maukonen 1877: 141-142.)

Romppalan kalmiston ja isasounan paikka merkitty punaisella nuolella. Kuvan rakennus on vanha koulu, jonka kalmistoalueesta erottaa tie. PKM 87:409.

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Lahtiperän mukaan kalmisto sijaitsee noin 21 km pohjoiseen Kontiolahden kirkosta paikalla, jossa inventoinnin aikaan oli kansakoulun urheilukenttä. Mitään syvennyksiä paikalla ei havaittu. Lahtiperä tietää lisäksi kertoa, että kestikievarin sijaitsee Lautalan talon mailla.

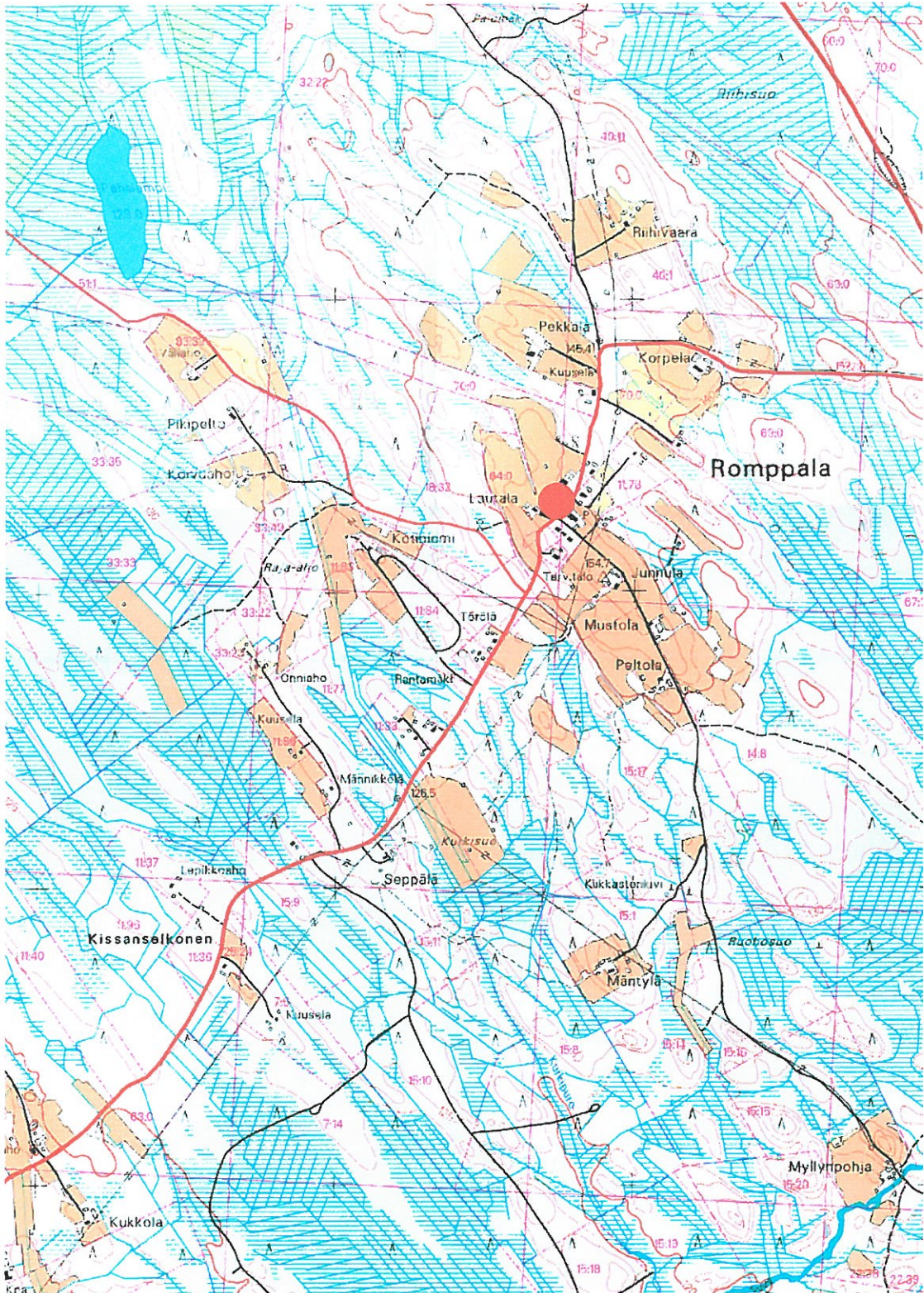
Oili Forsberg 2003, inventointi

Kesän 2003 inventoinnissa pyrittiin paikallistamaan Romppalan kalmisto, joka aiemmin on ollut muinaisjäännösrekisterin historiallisten kohteiden luettelossa sangen puutteellisin tiedoin. Ortodoksikalmiston perimätiedon mukaisen sijainnin osoitti nuorehko romppalalaisäntä, luultavasti Peltolan talosta. Valitettavasti informantin nimi ei tullut ylösmerkityksi, mutta hän näytti ystävällisesti paikan allekirjoittaneelle sekä inventoinnissa avustaneelle projektisihteerille Eeva-Riitta Majoiselle. Informantti kertoi paikalta jokin aika sitten puretun vanhan viljamakasiinin. Mäen nyppylä, josta kohteen koordinaatit on otettu, sijaitsee Lautalan talon peltojen nurkkauksessa, joten tiedot täsmäivät Maukosen informaation kanssa. Sitävastoin epäselväksi jäi, mitä urheilukenttää Lahtiperä tarkoittaa omassa inventointikertomuksessaan. Paikalla ei ollut, eikä myöskään missään vaiheessa ole ollut, urheilukenttää. Kohde on kuitenkin nyt suurella varmuudella paikallistettu, sillä perimätieto näyttää kohteesta säilyneen kylällä ja tiedot Maukosen kanssa ovat yhtäpitäviä.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat PKM 87:409
 MV 51074

**KONTIOLAHTI 0043 ROMPPALA -
ortodoksikalmiston paikka**

Ote peruskartasta 4313 07 ROMPPALA. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

5.2 Tentatiivikohteet

44. Kontiolahti Kaisakanranta

276 00 0001

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6953.736, i 3652.259, z 105 mpy
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6950 30, y 4498 52
<i>Sijainti:</i>	Kontiolabden kirkosta 13.4 km kaakkoon
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	rakenteet pisteen tuntumassa

Kohdekuvaus:

Kaisakanrannan kumpuilevassa kangasmaastossa, noin sadan metrin päässä pyyntikuopasta, on selvärajainen kuoppa, jonka reunoilla on jäänteitä hirsirakenteista.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Inventointikertomuksessa mainitaan kohteen löydetyn syksyllä 1967. Rakennuksen pohjan mitoiksi annetaan 4x5x1.5 metriä. Rakennuksen pohja on neliskulmainen, mutta siinä on pyöristetyt kulmat, pohjoisnurkassa on jäljellä lahonnutta puuta tai hirttä. Kuoppa sijaitsee jyrkän rinteiden alla piilossa, ja Lahtiperä arvelee sitä piilopirtin pohjaksi.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kesän 2003 inventoinnin aikaan hirsirakenteita ei enää ollut näkyvissä, mutta kairatessa kuopan reunoilta tuli näkyviin lahonnutta puuta. Sekaisen turvekerroksen alta tuli esiin hiiliä, mutta ei varsinaista podsolimaannosta. Rakennelma lienee siis historialliselta ajalta. Kohteen yllä annetuissa yhtenäiskoordinaateissa lienee virhe, sillä ne ovat täsmälleen samat kuin Kaisakanrannan pyyntikuopan koordinaatit. Kohteiden välinen etäisyys maastossa oli kuitenkin satakunta metriä.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:230
<i>Diat:</i>	PKM 87:340
	MV 51052

Yllä: Kaisakanrannan "pülopiriin" pohja erottuu kangasmaastossa lähes nelikulmaisena syvennyksenä. PKM 87:340.

Alla: Pirjo Labitperän kuvaamien (1968) Kaisakanrannan liesikiveysten löytötienoota kolmekymmentäviisi vuotta myöhemmin. Peltoalueet olivat nurmella ja osittain hevoshakana, joten havaintoja esihistoriallisesta asutuksesta ei paikalla tehty. Kuvassa maata tutkimassa projektitishteeri Eeva-Riitta Majoinen. PKM 87:342-343.

Perustiedot

<i>Muinaisjäännystyyppi:</i>	Työ- ja valmistuspaikat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Ranhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	3
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	
<i>Peruskoordinaatit:</i>	kiveys 1: x 6951 86, y 4498 06, z 92.5 kiveykset 2 ja 3: x 6951 73, y 4498 12, z 95 multavieru: x 6951 41, y 4498 04, z
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 13.6 km kaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Kolme kivettyä tulisijaa Kontkasen talon heinäpellossa, Kaisakanrannassa, lähellä Pielisjoen rantaa sekä multavieru, kaskenpolttajan maakuoppa Marketanlammen pohjoisrannalla.

Tutkimukset ja löydöt:

*Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi**KM 17631, puuhiilen palasia*

Lahtiperä raportoi kahdesta erillisestä liesikohteesta Kontkasen talon mailla. Ensimmäinen liesikiveys oli löytynyt joitakin vuosia ennen inventointia, ja maanviljelijä Kontkanen oli jättänyt kiveyksen näkönsälle. Se oli noin 20 cm syvyydessä. Lahtiperä kaivoi kiveyksen esille ja totesi sen pyöreäksi, halkaisijaltaan noin 2 metriä laajuiseksi. Maa kiveyksessä oli voimakkaasti punaiseksi värjäytynyt palamisen yhteydessä, ja liedessä oli runsaasti hiiltä. Liesikiviä oli vain yhdessä kerroksessa. Mitään ajoittavaa ei kiveyksestä löytynyt. 300 metriä kaakkoon tästä kiveyksestä oli vielä kaksi muuta liesikiveystä, noin 70 cm päässä toisistaan. Molemmista kiveyksistä löytyi palaneita kiviä, tuhkaa, hiiltä ja punaiseksi palanutta maata. Jostain näistä liesistä on otettu talteen puuhiiltä, joka on luetteloitu yllämainitulle päänumerolle Museoviraston kokoelmiin.

Multavierun Lahtiperä havaitsi Marketanlammen pohjoisrannalla, jyrkässä rinteessä. Se oli halkaisijaltaan neljä metriä, ja syvyydeltään noin metrin.

Oili Forsberg 2003, inventointi

-

Kontkasen talon pelloilla kierreltiin myös kesän 2003 inventoinnin yhteydessä. Talossa ei kuitenkaan ollut väkeä paikalla, ja peltoalueet olivat hevoshakoina. Löytökohdat oli mahdollista paikallistaa suurinpiirtein Lahtiperän kuvausten ja koordinaattien perusteella, mutta mitään lisätietoa vuoden 1968 inventointiraportin tietoihin ei paikalla ollut saatavissa.

Marketanlammen rannat olivat kesällä 2003 lähes umpeenkasvaneet, eikä kaskenpolttajan maakuoppaa löytynyt ainakaan niiltä tienoilta, joihin Lahtiperän antamat koordinaatit viittasivat. Maisemat Marketanlammen itäpuoliselta Orivaaralta sitävastoin olivat mitä upeimmat.

Näkymä Kaisakanlahden Orivaaralta Pielisjoelle. Jossain Orivaaran tuntumassa piti Lahtiperän rekisteröimä "kaskenpolttajan maakuoppa eli multavieru" oleman, mutta koska Marketanlammen ja Orivaaran tienoot olivat niin puskittuneet, ei kuoppaa kyetty maastossa paikallistamaan. PKM 345-347.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000

Negatiivit PKM 21160:233-235

Diat: PKM 87:342-343, 345-347 (näkömä Orivaaralta Pielisjoelle)

KONTIOLAHTI KAISAKANRANTA -

tentatiivikohteet **276000001** asuinuoppa

276000002 tulisijoja ja kaskenpolttajan maakuoppa

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Koordinaatit:

kivettyjä liesiä (pohjoisempi) x 6951.41, y 4498.06

kivettyjä liesiä (eteläisempi) x 6951.73, y 4498.12, z 95

kasketpolttajan maakuoppa, x 6951.41, y 4498.04

asuinuoppa, x 6950.30, y 4498.52

46. Kontiolahti Heikkilä (Lukkarinen)

276 00 0003

Perustiedot

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	Työ- ja valmistuspaikat
<i>Ajoitus:</i>	Ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	?
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6953 25, y 4496 27, z 85 mpy
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 10.8 km eteläkaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Pielisjoen pohjoisrannalla, paikalla, jossa aiemmin oli lossi, väitetään olleen Heikkilän talon pihalla ainakin neljä kivettyä tulisijaa.

Tutkimukset ja löydöt:

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

KM 17630:1-2, luuta, palanutta luuta

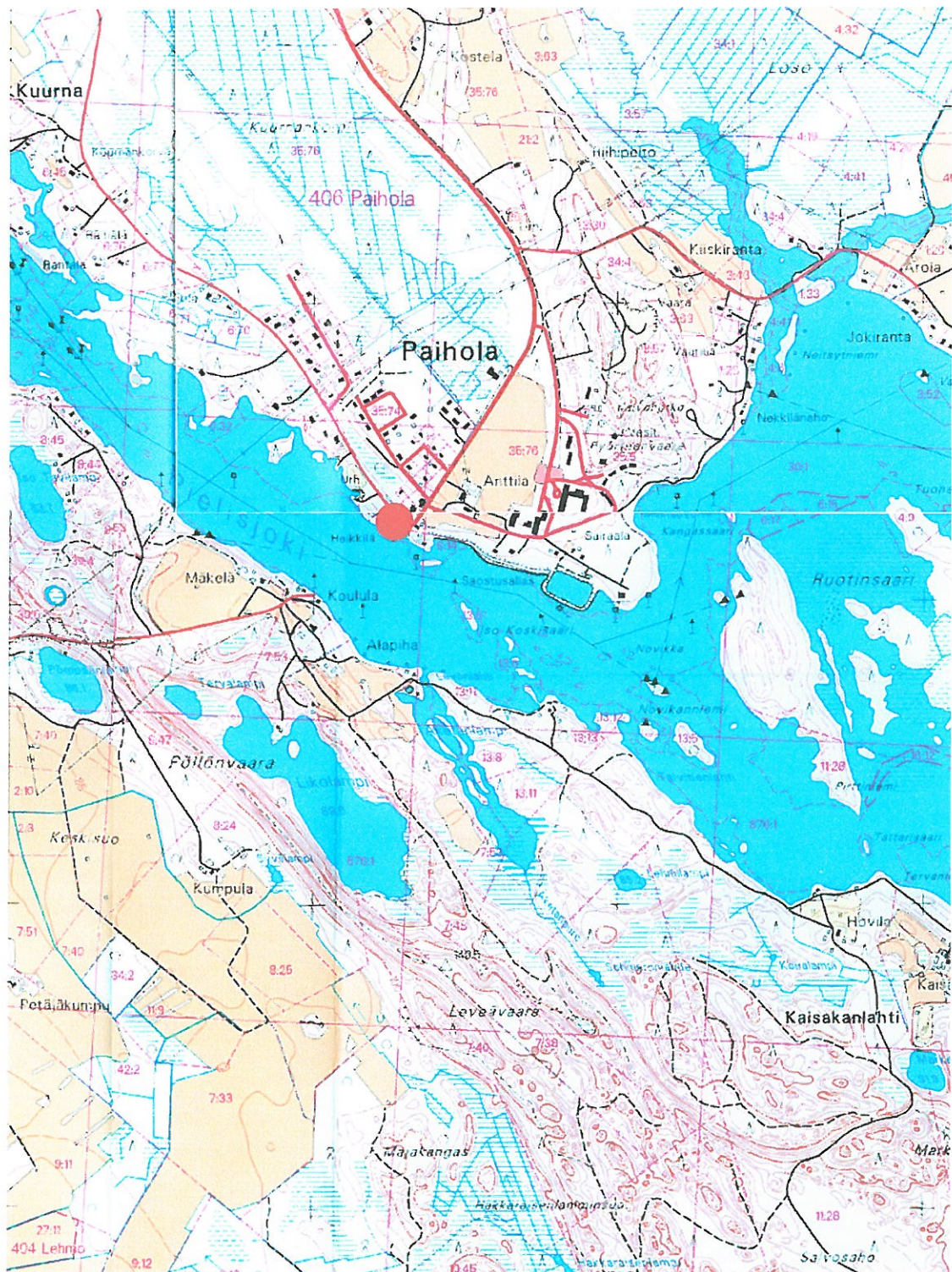
Lahtiperä kertoo Heikkilän talossa käydessään isäntäväen (Lukkariset) kertoneen, että talon pihalla oli ollut useita tulisijoja. Lukumääräksi väitettiin neljää. Kasvimaassa oli ollut liuskekivistä tehty kiveys, jossa oli ollut palaneita päreitä sisältänyt lokero. Pihalla oli ollut toinen liuskekivinen liesi. Kukkapenkin läheisyydessä olleesta liedestä puolestaan oli löydetty luunsiruja, hiiltä ja tuhkaa. Viimeinen tulisija oli sijainnut suunnilleen pihan korkeimmalla kohdalla, ja siinä oli ollut hiiltä ja tuhkaa. Liedet oli kuitenkin hävitetty, joten Lahtiperä ei omakohtaisesti niihin päässyt tutustumaan. Liesien kerrottiin olleen noin 20-40 cm syvyydessä. Kansallismuseon kokoelmiin Lahtiperä kuitenkin on luetteloinut luuta ja palanutta luuta (KM 17630) tulisijasta no. 3. Nämä löydöt on ilmeisesti saatu talosta, jossa talonväki on ne ennen vuoden 1968 inventointia ottanut talteen. Täyttä varmuutta asiasta ei ole.

Kesän 2003 inventoinnin yhteydessä ei kohdetta tarkastettu.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	-

KONTIOLAHTI HEIKKILÄ (LUKKARINEN)
tentatiivikohde **276000003** kivettyjä tulisijoja

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Kohteen koordinaatit x 6953.25, y 4496.27, z 85-90 mpy.

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	ortodoksikalmisto
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Ranhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4313 10 Puso
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6990.52, i 3645.20, z 165 mpy (talon pohjoispuolella sijaitsevan mäen laki)
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 28 km pohjoiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Pusojärven lounaisnurkassa sijaitsee perimätiedon mukaan ns. Rantalan ortodoksikalmisto. Tilan nimi on tätänykyä kuitenkin Jokela. Niin ikään perimätiedon pohjalta oletetaan paikalla sijainneen myös tsasounan. Paikallistus on epävarmaa, mistä syystä kohde on tässä kertomuksessa otettu tentatiivikohteiden luetteloon.

Tutkimukset ja löydöt:

Maukonen 1877, inventointi

Maukonen tietää kertoa Puson Rantalan talon pohjoispuolisella pellolla sijainneen kalmiston ja kirkon. Kertomuksen mukaan "kun peltoa noin 50 vuotta takaperin kynnettiin, oli hevonen pudonnut hautaan, jonka sisällöstä eivät kertojat tienneet puhua. Niinikään oli taka-aikoina tästä pellosta noussut auran kärjessä venäläinen saapas, jonka sisällä oli ollut jalkaluuta". (Maukonen 1877:142.)

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Lahtiperän mukaan paikan nykyiset omistajat eivät tienneet tsasounasta eikä kalmistosta mitään. Lahtiperä arvelee Maukosen päikanmäärittelyn pitävän kutinsa.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Talon nykyinen emäntä oli tietoinen perimätiedon kertomasta, ja sanoi paikalla usein käydyn kalmistoa etsiskelemässä. Mitään varsinaisia merkkejä siitä tai tsasounan paikasta ei maastossa näy, mutta sinänsä luonnonkaunis sijainti loivan mäen harjalla olisi mitä odotuksenmukaisiin.

Kertomuksen liitteet

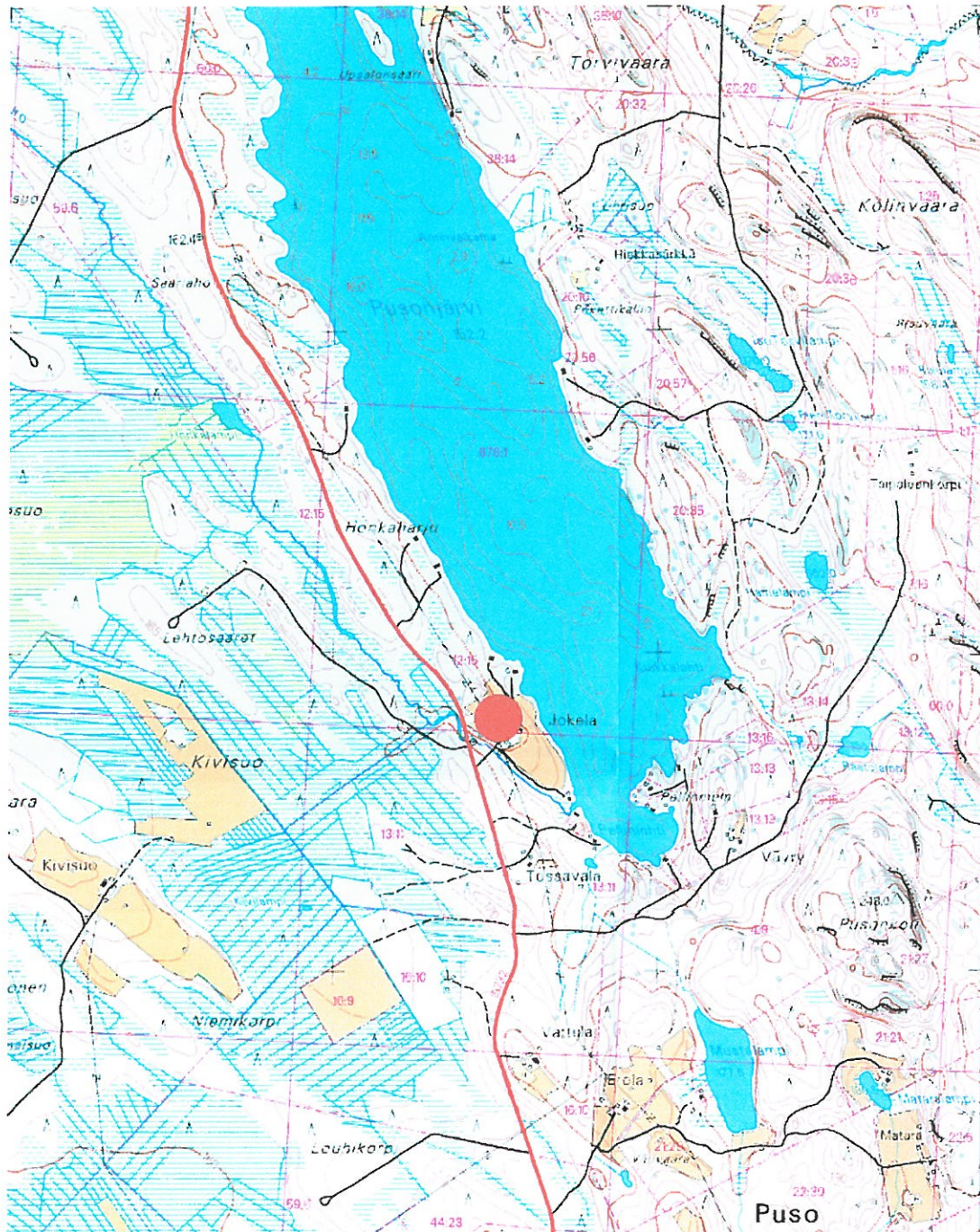
<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	PKM 87:410-411

Puson ortodoksikalmisto ja tsasouna lienevät sijainneet Pusojärven eteläpäässä, nykyisen Jokelan talon mailla. Kuva on otettu talon pihalta kohti mäen lakea, jolla tsasounan uskotaan sijainneen. PKM 87:410-411.

KONTIOLAHTI PUSO RANTALA -

tentatiivikohde **276000004** ortodoksikalmisto ja tsasounan paikka

Ote peruskartasta 4313 10 PUSO. Kohde sijainnee Jokelan talon pihapiirissä, mäen korkeimmalla kohdalla. Paikallistus epävarma.

5.3 Irtolöytökohteet ja paikallistamattomat irtolöydöt

48. Kontiolahti Paihola Tervauuro

276 04 0001

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	rautakautinen, historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	2
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	
<i>Peruskoordinaatit:</i>	KM 28422: x 6955 48, y 4492 19, z 80 KM 28423: x 6955 70, y 4492 24, z 80
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 8 km etelään.
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Pielisjoen rantamudasta Paiholan kylästä irtolöytöinä esille tulleiden suksien ja niiden kappaleiden löytöpaikat ovat Tervauurossa ja Tuomirannassa. Löytöpaikkojen välinen etäisyys toisistaan on vajaa 300 metriä.

Tutkimukset ja löydöt:

Timo Siren 1994, irtolöytö KM 28244 *2 suksea*

Löytöajankohtana Pielisjoen pinta oli tavallista alempana, ja löytäjä kertoo suksien löytyneen noin 10 metrin päässä joen normaalista rantaviivasta. Esineet olivat osittain näkyvissä pohjamudan pinnalla.

Brita ja Matti Lamberg 1994, irtolöytö KM 28423 sukksi ja kaksi puuesineen kappaletta

Esineet olivat löytyneet Pielisjoen rantahiekasta useita vuosia aiemmin lasten hiekkaleikkien yhteydessä. Löytöpaikasta on tieto, jonka mukaan löytökohta sijaitsi noin 60-70 metriä rantasaunasta koilliseen. Itse löytökohta on rantavedessä, esineet olivat hieman hiekan alla.

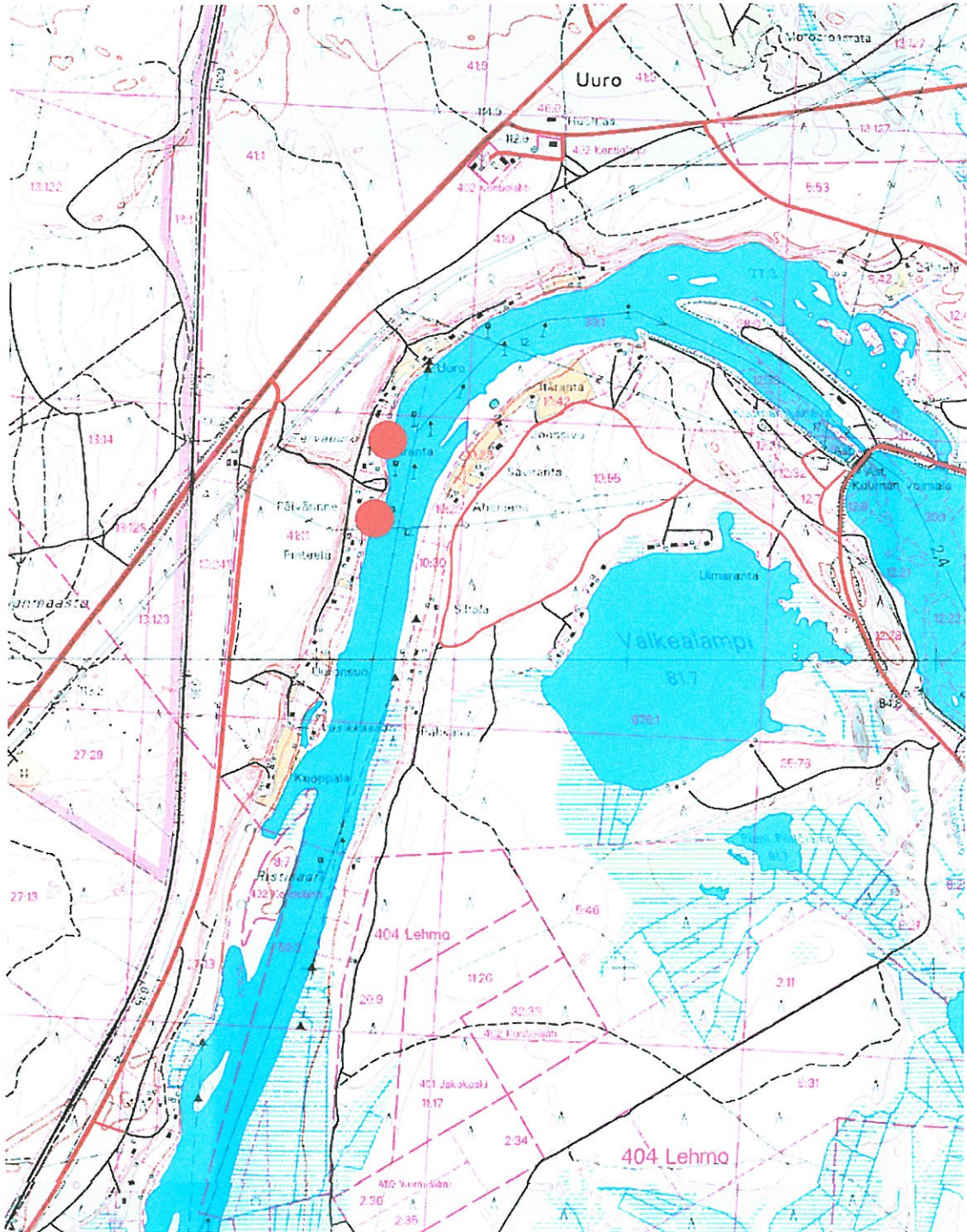
Kesän 2003 inventoinnissa ei löytökohtia voitu tarkastaa, sillä vesi peitti löytökohdat.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	-

KONTIOLAHTI PAIHOLA TERVAUURO -

irttolöytökohde, KM 28422, kaksi suksea ja KM 28423, sukxi ja kaksi puuesineen kappaletta.

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Pohjoisempi punainen ympyrä (Tuomiranta) on KM 28423 löytökohta, eteläisempi (Päivärinne) puolestaan KM 28422 löytökohta.

49. Kontiolahti Katajavaara Hepopuro

276 04 0002

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat?
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen?
<i>Ranhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4224 12 Kolvananuuro
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6974.68, i 3643.96, z 125
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 10.8 km pohjoiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Katajavaara
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Löytöpaikka on Katajavaarassa, Hepopuron eteläpuolella, soisessa maastossa. Erkki Puhakka oli joitakin vuosia sitten perkannut paikalla ojaa omistamallaan maalla, jolloin hän oli löytönyt ojan pohjalta ja reunoilta runsaasti liuske- ja hiekkakiviä, joita hän oli ottanut talteen. Löytökohdan ympäristöä ei mitenkään voi pitää tyypillisenä kivikautiselle asutukselle.

Tutkimukset ja löydöt:

Erkki Puhakka, irtolöytö, mahdollinen tuuran teelmä

Joitakin vuosia sitten Puhakan peratessa ojaa Hepopuron eteläpuolella keräsi hän talteen runsaasti kiviä, joita epäili ihmiskäsin muotoilluiksi. Hän toimitti kivet eteenpäin Museovirastolle, josta ne palautettiin lähettäjälle. Saatekirjeessä todettiin kivien olevan luonnonmuovaamia.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Kesän 2003 inventoinnin aikana otti Puhakka yhteyttä inventoijaan, jolloin edelleen tallessa olevat kivet käytiin tarkastamassa. Yhtä lukuunottamatta kaikki olivat kiistatta luonnonkiviä. Yksi kivistä oli kuitenkin sellainen, että sitä ehkä saattaisi ounastella jonkinlaiseksi tuuran teelmäksi.

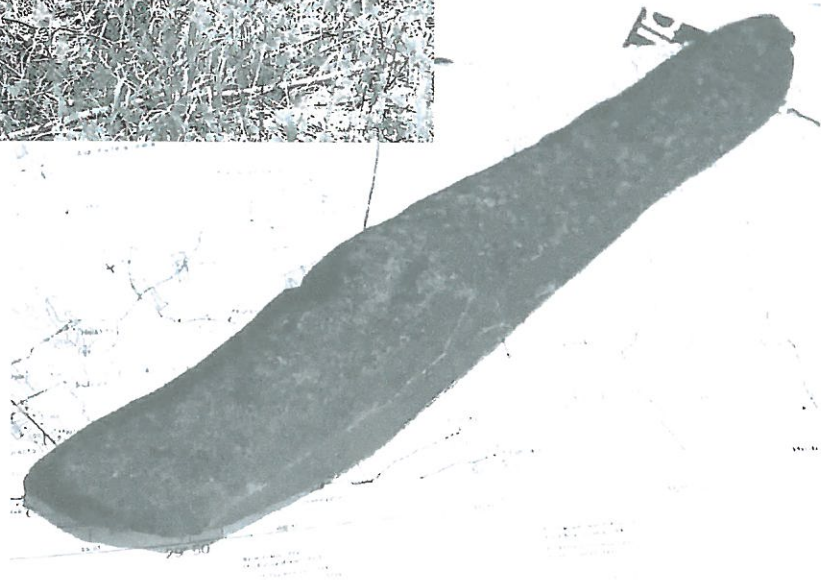
Esine on 23 cm pitkä ja 4-5 cm leveä, paksuudeltaan esine on noin 3 cm. Esinettä näyttäisi pilstotun varsinkin otaksutulta teräpuolelta, pitkiltä sivuilta on mahdollisesti myös nakutettu irti paloja. Terän paikalla on neljä lohkeamaa. Nämä lohkeamat ovat epäsäännöllisiä, ja voidaankin olettaa, että mikäli kapistus on teelmä, ovat juuri nämä epäsäännölliset lohkeamat aiheuttaneet kivenkappaleen hylkäämisen.

Ei kuitenkaan voida varmasti väittää, että kyseessä olisi esineen teelmä. Erityisesti arveluttavaa on, että erilaisia lohjenneita kiviä, jotka missään tapauksessa eivät olleet esihistoriallisia esineitä tai niiden teelmiä, oli samasta ojasta löytynyt niin runsaasti.

*Vasemmalla Hepopuron oja,
josta mahdollisen tuuran teelmä
on löytynyt.*

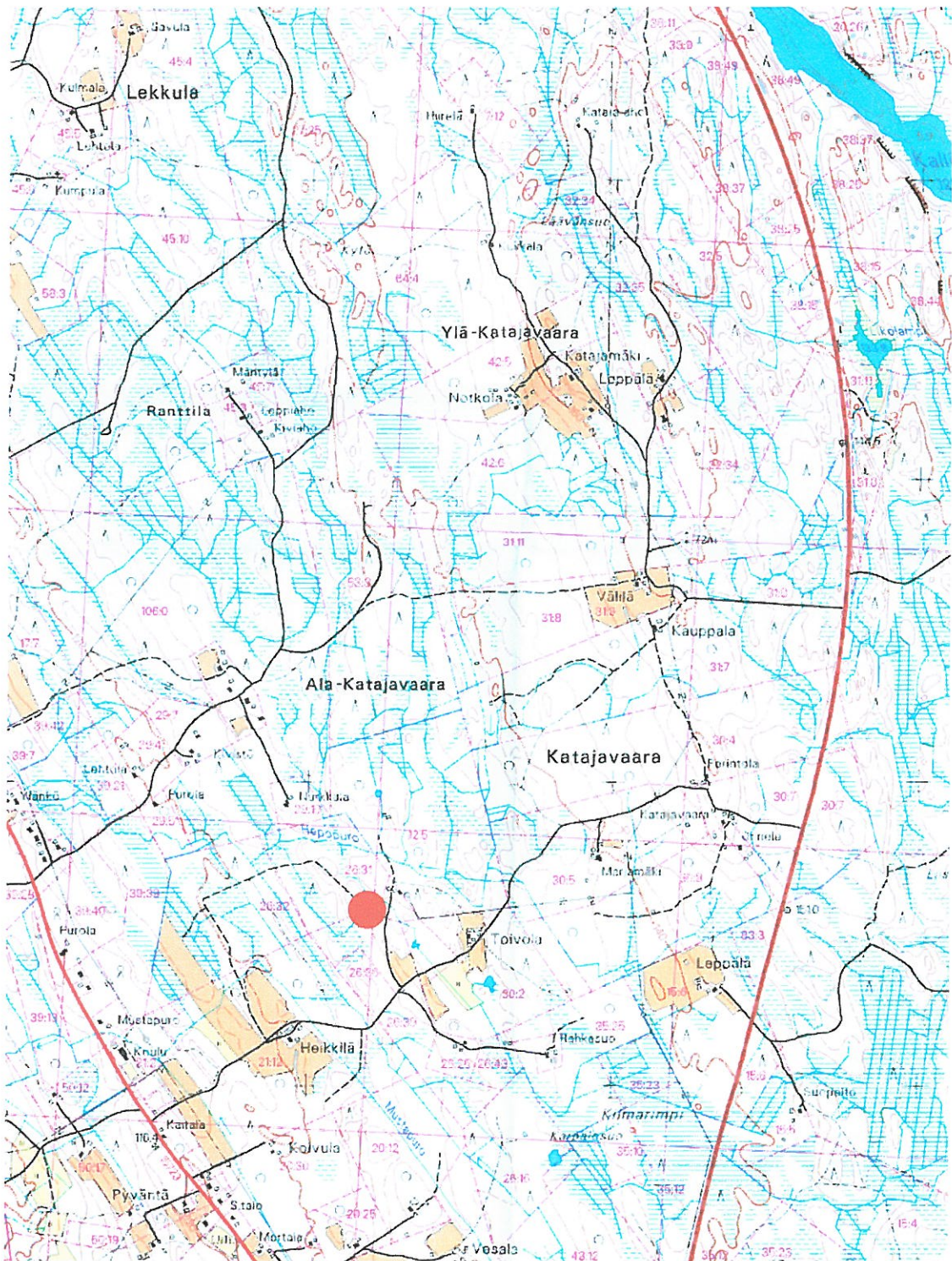
*Alla esine, joka voi olla tuuran
teelmä.*

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit PKM 21160:300, 310
Diat: -

**KONTIOLAHTI HEPOPURO -
irtolöytökohde**

Ote peruskartasta 4224 12 KOLVANANUURO. Mahdollisen tuuran teelmän löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä.

Teelmällä ei ole KM-numeroa, sillä se on palautettu Museovirastosta takaisin löytäjälle.

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Ranboitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: 4224 09 Teyrisaari
Yhtenäiskoordinaatit: p 6975.40, i 3642.72, z 105-110 mpy (kunnalliskodin koordinaatit)
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 11.7 km luoteeseen.
Rekisterikylä: Varparanta
Kiinteistöt:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

”Juho Eronen on löytänyt kiven Kontiolahden pitäjän Kunnalliskodin maalta perunakuoppaa tehdessään n. 1 metrin syvyydestä. Maa löytökohdalla oli kovaa ja kivikkoista ja metsä kasvoi päällä.” Lahtiperän inventointikertomuksessa on kuva ladosta, jonka tienoilla kunnalliskodin asukkaat olivat muistelleet perunakuopan sijainneen. Rakennusta ei kuitenkaan kesällä 2003 näkynyt enää olevaksi.

Tutkimukset ja löydöt:

Juho Eronen 1947, irtolöytö
KM 11825, pyöreä reikäkivi

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi
 Lahtiperä paikallisti löydön valokuvaamansa ladon tienoille.

Oili Forsberg 2003, inventointi
 Latoa ei enää 2003 ollut olemassa, joten esineen tarkempi löytöpaikka jäi hämärän peittoon.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat: PKM 87:421

KONTIOLAHTI VARPARANTA KUNNALLISKOTI -
irtolöytökohde, tarkemmin paikallistamatta
KM 11825, pyöreä reukäkivi

Ote peruskartoista 4224 09 TEYRISAARI ja 4224 12 KOLVANANUURO. Punainen nuoli osoittaa kunnalliskodin päärakennuksen sijainnin. KM 11825, pyöreä reukäkivi, on löytynyt kunnalliskodin mailta. Löytö on tarkemmin paikallistamatta.

51. Kontiolahti Paihola Ritosärkkä

276 04 0004

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	rautakautinen
<i>Raudoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4224 10 Paihola
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6954.56, i 3653.26, z 85 mpy
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 15.5 km kaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Paihola
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Paiholan Ritosärkällä (alkuperäisessä MV:n kysymyslehtisessä lukee Riosärkkä. Tällä nimellä löytöpaikka on myös Lahtiperän inventointikertomuksessa.) Löytöpaikka on soista aluetta Vävilän talon perunamaassa. Kaislikkoa ja entistä mutalampea.

Tutkimukset ja löydöt:

Sirkka Kärnä 1961, irtolöytö *KM 15501, rautakirves*

Esine on löytynyt syyskuussa 1961 Armas Kärnän perunapellosta, perunannoston yhteydessä. Löytökohta oli noin 40 cm syvyydessä, koskemattomassa maassa (perunapellossa?). Esineen ympärillä havaittiin ruosteen ruskeaa maata ja ruostemöykkyjä noin 15 cm paksuisena kerroksena.

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

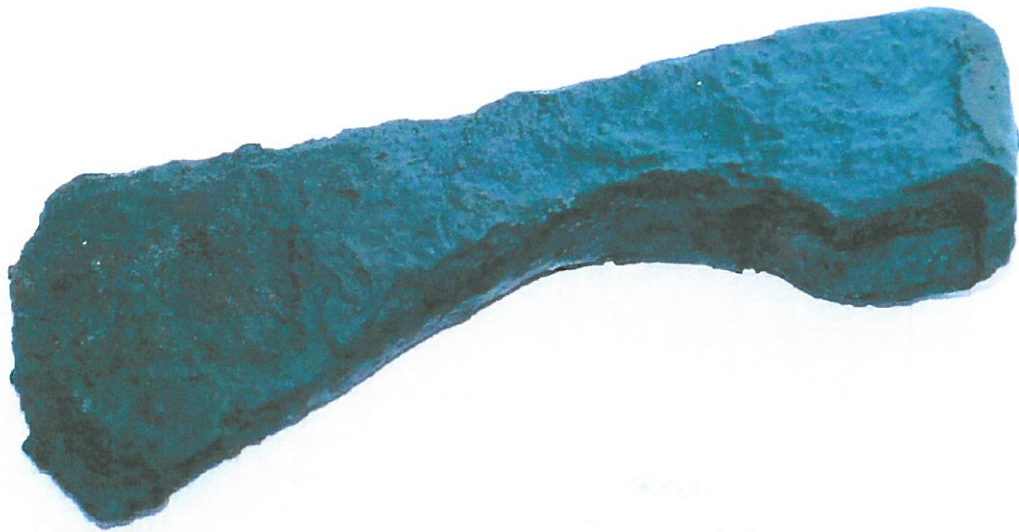
Inventointikertomuksessa todetaan, ettei paikalta ole löytynyt muuta esihistoriallista.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Tarkastuksen aikaan maata ei ollut avoinna, eikä havainnointia voitu tehdä. Itse kirves (KM 15501), joka siis on Museoviraston kokoelmissa, muistuttaa suuresti Ella Kivikosken Rautakauden kuvaston (1973) kirveitä Köyliöstä (abb. 615) ja Kemijärveltä (abb.616, KM 9660: 2). Nämä kirveet Kivikoski ajoittaa merovingiaikaisiksi.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	PKM 87:420

Yllä rautainen kirves Ritosärkältä Paiholasta, Kaisakanrannan läheisyydestä, KM 15501. Kirves muistuttaa tyypiltään merovingiaikaisia kirveitä, ja on siten mahdollisesti keskiseltä rautakaudelta (600-800 jKr). PKM 87:420.

Alla Kunnasniemen Martikkalan "vuolukiviesine", KM 17265. Se tuskin on esihistoriallinen. PKM 87:413.

KONTIOLAHTI PAIHOLA RITOSÄRKKÄ -
irtolöytökohde, KM 15501, rautakirves

Ote peruskartasta 4224 10 PAIHOLA. Irtolöytökohde on merkitty punaisella ympyrällä.

52. Kontiolahti Kunnasniemi Martikkala

276 04 0005

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: ajoittamaton, esihistoriallinen?
Raahoitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: 4224 08 Jouhteninen
Yhtenäiskoordinaatit: p 6963.44, i 3634.04, z 135 mpy
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 13.6 km länsilounaaseen.
Rekisterikylä: Kunnasniemi
Kiinteistöt:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

Esine on löytynyt Martikkalan talon tontilta Kunnasniemestä vanhan tulisijan paikalta uutta rakennusta tehdessä. Talo sijaitsee mäen laella noin 500 metrin päässä Höytiäisen katastrofia edeltäneeltä rannalta.

Tutkimukset ja löydöt:

Teuvo Martikainen 1967, irtolöytö KM 17265, *vuolukiviesine tai esineen katkelma*
Esine on löytynyt kesäkuussa 1967, ja sen on Museovirastoon toimittanut Hannes Martikainen.

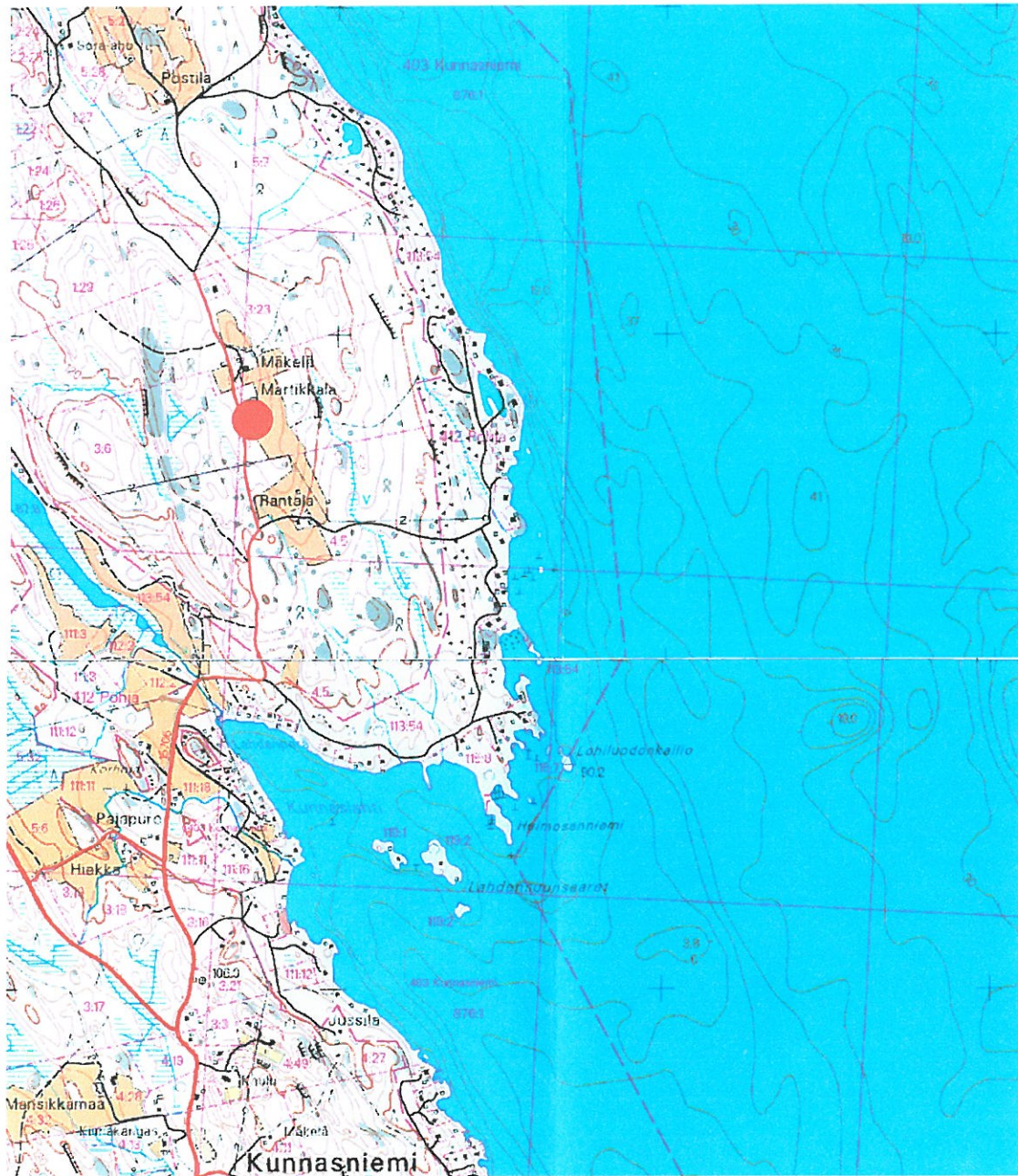
Oili Forsberg 2003, inventointi

Kesällä 2003 ei löytöpaikalla voitu havaita mitään suoranaisesti esihistorialliseen asutukseen viittaavaa. Itse esineestä voidaan todeta, että voidaan suurella todennäköisyydellä väittää, ettei kyseessä ole esihistoriallisella ajalla työstetty kivenmurikka. Kapistus näyttää lähinnä kiviseltä ovenkahvalta. Vaikuttaa myös siltä, että työstönjäljet ovat jostain modernimmasta työkalusta peräisin. Kiven tarkoitus ja funktio ovat hämärän peitossa.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat: PKM 87:413

**KONTIOLAHTI KUNNASNIEMI MARTIKKALA -
irtolöytökohde, KM 17265, "vuolukiviesine"**

Ote peruskartoista 4224 07 Puntarikoski ja 4224 08 JOUHTENINEN. Irtolöytökohde on merkitty punaisella ympyrällä.

53. Kontiolahti Katajavaara Leppälä

276 04 0006

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: ajoittamaton, esihistoriallinen?
Rauhoitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: 4224 12 Kolvananuuro
Yhtenäiskoordinaatit: p 6976.60, i 3644.80, z 160 mpy
Sijainti: Kontiolahden kirkosta 12.5 km pohjoiseen.
Rekisterikylä: Katajavaara
Kiinteistöt:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

Löytökohde sijaitsee Katajavaarassa, Leppälän talon perunapellossa. Tämän pellon väitetään Museoviraston verifikaatissa sijaitsevan noin 60 metriä talosta itään. Tieto tuskin pitää paikkansa, sillä talon itäpuolitse kulkee Kataja-ahoon vievä tie, eikä tämän tien itäpuolella ole peltoaluetta. Todennäköisesti perunapello on sijainnut talon pohjoispuolella loivassa rinteessä.

Tutkimukset ja löydöt:

Pertti Hirvonen 1972, irtolöytö
KM 19354, kiviessine

Pertti Hirvonen oli löytänyt esineen Raimo ja Kyösti Leppäsen omistamalta perunapelolta, perunannoston yhteydessä, syyskuussa 1972. Esine tuli päivänvaloon auranviiloksen syvyydeltä ruokamullasta.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Juhannuksen alusviikolla 2003 ei paikalla voitu havaita mitään esihistorialliseen toimintaan suoranaisesti viittaavaa.

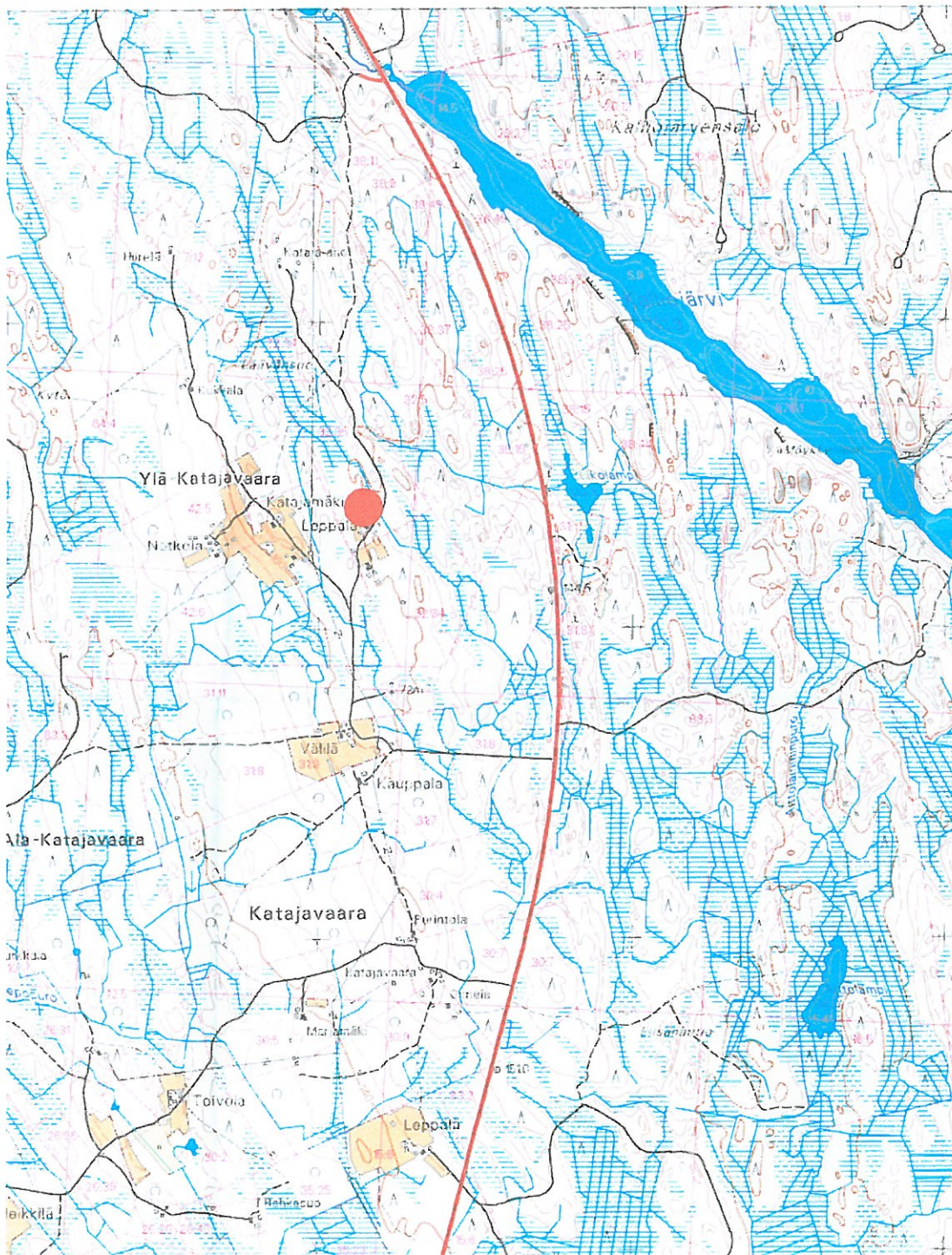
Löytynyt esine on merkillinen tapaus, joka lähinnä muistuttaa jämäkkää kivistä tappia tai peräti fallosta. Erityisesti esineen paksummassa päässä on näkyvillä juovia, joita todennäköisesti on siihen tarkoituksella tehty. Esineen funktio on epäselvä.

Kertomuksen liitteet

Kartat PK 1:20 000
Negatiivit -
Diat: PKM 87:414

KONTIOLAHTI KATAJAVAARA LEPPÄLÄ -
irtolöytökohde, KM 19354, kiviesine

Ote peruskartasta 4224 12 KOLVANANUURO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

54. Kontiolahti Selkie Ylinen

276 04 0007

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	esihistoriallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4241 06 Uramo
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6949.62, i 3664.11, z 120-125 mpy
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 28.3 km kaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Selkie
<i>Kiinteistö:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Esine, KM 20258, kiviesineen katkelma, on löytynyt Kontiolahden ja Kiihtelysvaaran kuntien rajalla sijaitsevan Ylisen järven pohjoisrannalta. Ranta on hiekkainen ja matala. Esine oli löytynyt noin 10 cm syvyydestä, kolmisen metriä normaalin vesirajan alapuolelta veden ollessa tavallista matalammalla.

Tutkimukset ja löydöt:

Tapio Mustonen 1978, irtolöytö *KM 20258, kiviesineen katkelma*
Lehtori Tapio Mustonen löysi esineen vesirajan alapuolelta, Ylisen järvestä, heinäkuussa 1978.

Lauri Pohjakallio 1979, tarkastus

Pohjakallio kävi paikalla vuotta myöhemmin ja totesi seuraavaa: ”Kyseessä on matala hiekkaranta, jonka mantereenpuoli on kuivaa kangasta. Kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa en alueella havainnut, jos kohta paikka sellaiseksi sovelias olisikin. Rantavedessä hietikolla oli lohkontuja kiviä, palaneita ja palamattomia. Niiden alkuperä voi kuitenkin olla suhteellisen nuori, sillä ranta näyttää olevan jatkuvasti retkeilijöiden, kalastajien ja muiden vapaa-ajan viettäjäiden käytössä.”

Oili Forsberg 2003, inventointi

Vesi ei tarkastushetkellä valitettavasti ollut matalalla, joten mitään merkkejä kivikautisesta tai muustakaan esihistoriallisesta asutuksesta ei ollut nähtävillä. Myöskään merkkejä Pohjakallion mainitsemista retkeilijöistä ei näkynyt vaan rannan kangas oli eheä ja rikkomaton. Muutamia kesämökkejä rannalle on ilmeisesti rakennettu esineen löytymisen jälkeen.

Suurin osa Ylisen järvestä on Kiihtelysvaaran puolella ja maisemat sekä maastot muistuttavat suuresti juuri kiihtelysvaaralaista yleisilmettä. Kiihtelysvaaran inventoinnin yhteydessä havaittiin, että paljon esihistoriallista asutusta on siellä jäänyt pienten järvien ja lampien paisuneitten rantojen alle. Selitykseksi tarjotaan tässä ilmaston kostetumista viimeisten esikristillisten vuosisatojen aikana. Suuremmissa vesistöissä tämä ilmaston kosteutuminen ei juurikaan näy,

mutta juuri tällaisten pienten järvien ja lampien rantojen voi olettaa kohonneen jonkin verran. Juuri Kiihtelysvaarassa näyttää siltä, että vesi olisi yleisesti kohonnut jopa metrinkin peittäen alleen kivikautisia ranta-asuinpaikkoja. Samaa selitystä tarjotaan nyt tässä Ylisen järvenkin yhteydessä. On täysin mahdollista, että Pohjakallion mainitsemat palaneet kivet ovat peräisin, kuten myös Mustosen löytämä kiviesinekin, veden alle jääneeltä, esihistorialliselta asuinpaikalta.

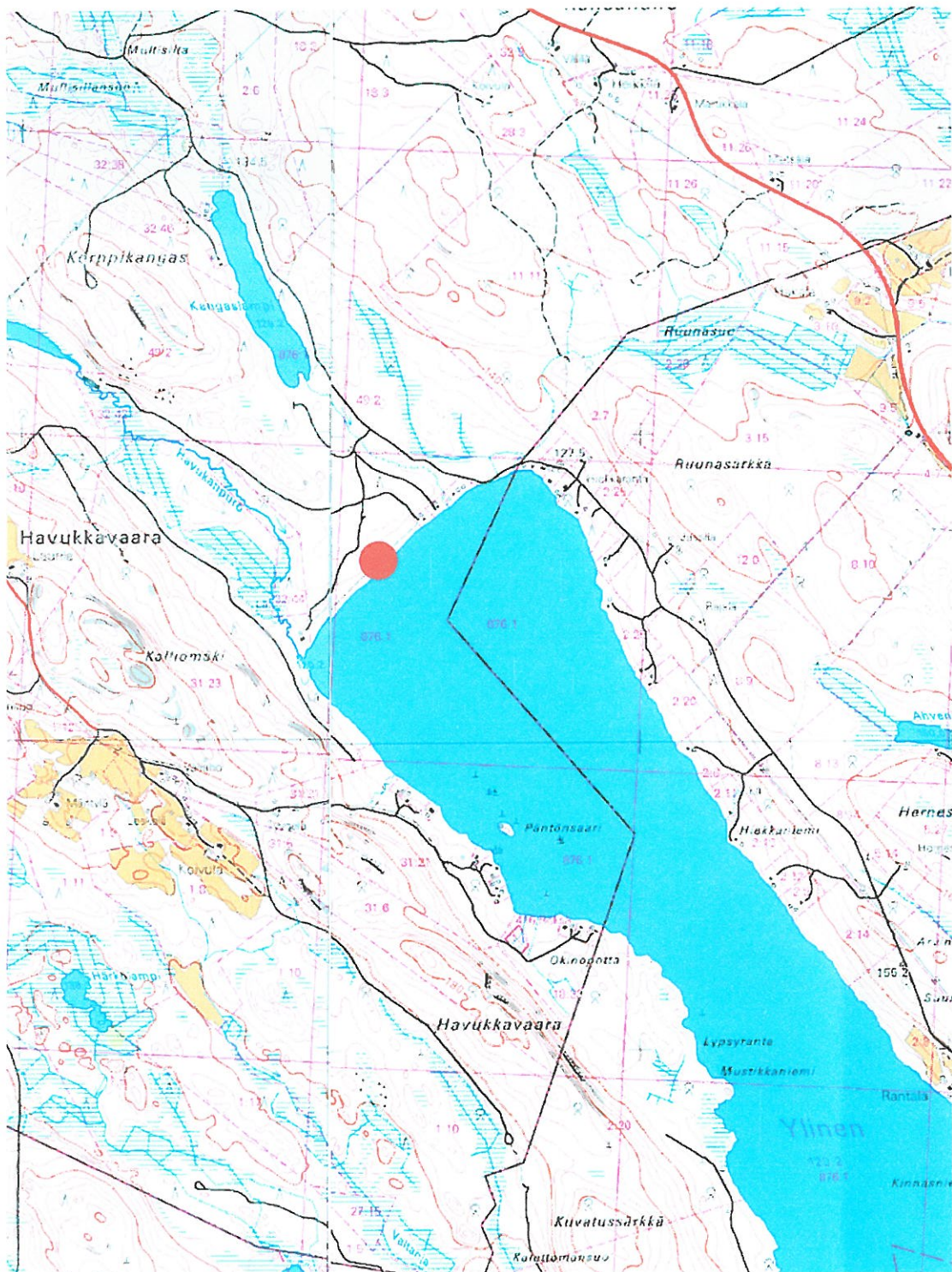
Kiviesine, KM 20258, on luetteloitu sahan katkelmaksi. Esine on pitkulainen, 21x6.5x2 cm, liuskeinen kappale, jota on hiottu useilta reunoilta. Vaikka sen funktiota on vaikea arvailla, ei sitä oikein voi pitää teelmänäkään. Jostain syystä erityisesti yhtä reunaa on hiottu huolellisesti, muutoin esine on kelvannut lähes sellaisenaan. Kuitenkaan ei hiottua reunaa voi oikein pitää leikkaavan pintanakaan, siihen tarkoitukseen kappale lienee liian paksu. Joku selkeä ajatus hiomisella on varmaankin ollut, niin huolellista työtä se on.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	PKM 87:424

KONTIOLAHTI SELKIE YLINEN -
irtolöytökohde, KM 20258, sahan katkelma

Ote peruskartoista 4241 03 SELKIE ja 4241 06 URAMO. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.

55. Kontiolahti Kulho

276 04 0008

Perustiedot

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Raahoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4223 12 Utra
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	p 6946.609, i 3649.892, z 85 mpy
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta 19 km eteläkaakkoon.
<i>Rekisterikylä:</i>	Kulho
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Löytöpaikka Pielisjoen vanhalla rantaterassilla Kulhon kylässä, Reino Nevalaisen omakotitalotontin lounaisnurkkauksessa. Löytökohdalla kasvaa rinteessä pihanurmi, jonka alapuolella on viljeltyjä peltoja. Nevalaisen talo sijaitsee noin 20 metriä koilliseen löytökohdasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Reino Nevalainen 1980 (mahdollisesti vuotta aiemmin), irtolöytö, KM 20919, tasatalta

Taltoa löytyi omakotitalotontilta, rinteestä, joka viettää Oielisjoen muinaiselle rantaterassille (noin 85 mpy), kun Nevalainen kaivoi vesijohtolinjaa. Tämä tapahtui 1970-luvun loppupuolella, mahdollisesti 1980. Alueella on useita omakotitaloja mainitun terassin harjalla, ja samoihin aikoihin myös muut naapurit tekivät vesijohtolinjaa omille tonteilleen. Reino Nevalainen opasti inventoijan naapurinsa Vesa Pyykösen puheille. Tämä oli löytänyt omasta kaivannostaan myös taltan. (Katso 33 Yläpiha.)

Oili Forsberg 2003, inventointi

Reino Nevalainen näytti esineen tarkan löytökohdan, josta ylläannetut koordinaatit on otettu. Piha-alue oli hoidettua nurmikenttää, eikä siinä voinut erottaa merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta. Pellot löytökohdan alapuolella tarkastettiin, mutta ne näyttivät niin ikään tyhjiltä. Nevalaisen opastus naapurinsa pakeille kuitenkin johti inventointia eteenpäin pitkin samaa Pielisjoen terassia, jolta sitten löytyi useita uusia kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	PK 1:20 000
<i>Negatiivit</i>	PKM 21160:272-274
<i>Diat:</i>	PKM 87:374, 415
	MV 51064

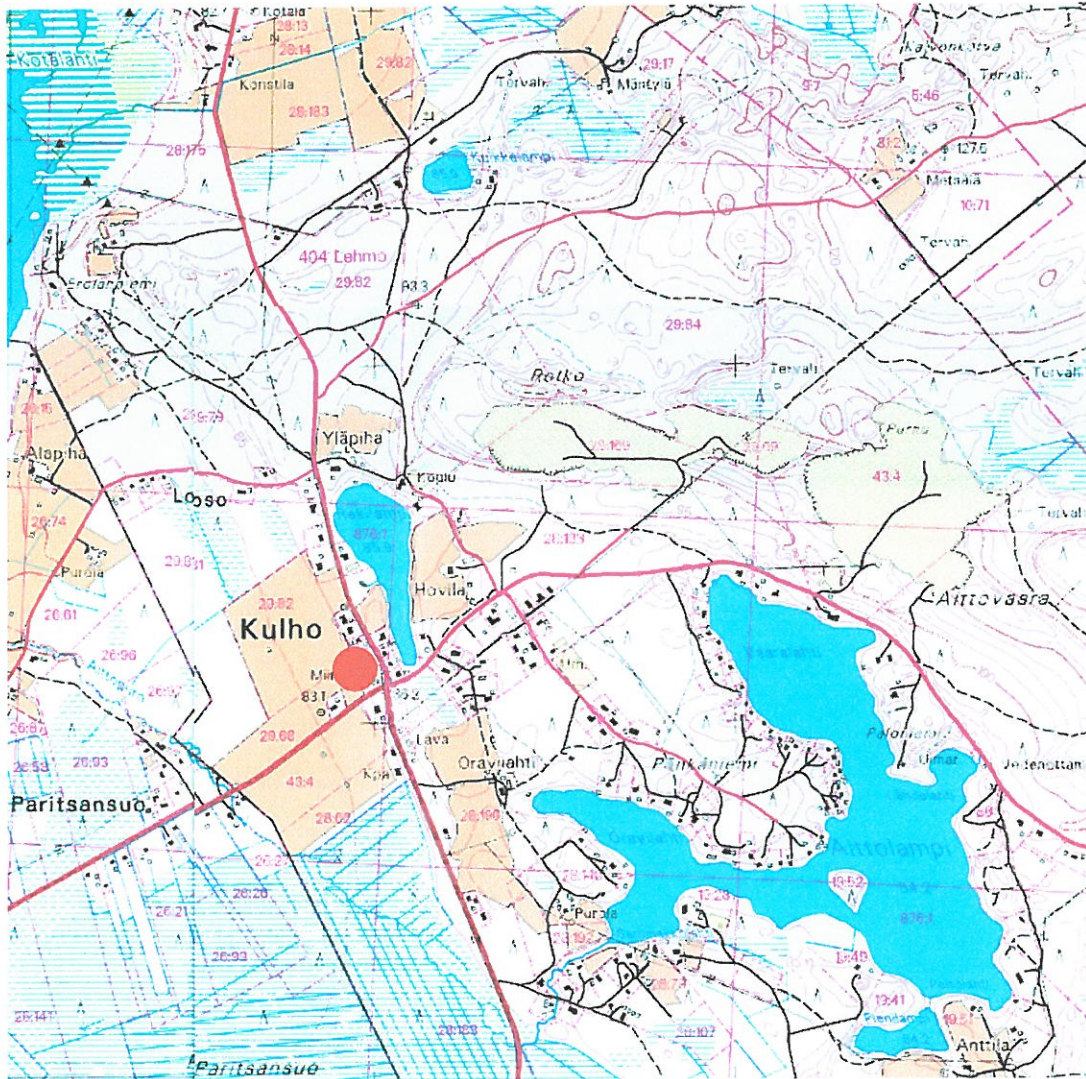

Yllä Kulhon Nevalaisen löytöpaikka punaisella nuolella merkittynä. Kirves on lahjoitettu Museoviraston kokoelmiin, jossa se kulkee tunnuksella KM 20919. PKM 87:374.

Alla viberlinskeesta valmistettu kirves, KM 20919, joka Museoviraston luettelossa kulkee nimellä "pohjalainen tasatalita". PKM 87:415.

KONTIOLAHTI KULHO -
irtolöytökohde, KM 20919, kirves (talta)

Ote peruskartasta 4223 12 Utra. Paikallistettu irtolöytökohde on merkitty punaisella ympyrällä.

56. Kontiolahti Pihlajatie

276 04 0009

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen?
<i>Raudoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4224 11 Kontiolahti
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	
<i>Peruskoordinaatit:</i>	x 6963 16, y 4492 28, z 102.5-105 mpy
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta noin 0.9 km pohjoisluoteiseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Kontiolahti
<i>Kiinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Kiviesine, jonka KM-numero ei ole inventoijan tiedossa, on löytynyt vuonna 2001 Pihlajatie 2 A 2:n tontilta. Löytö on tullut täytemaasta, maa on ajettu paikalle talojen rakentamisen aikoihin 1995-1996. Kukaan ei tunnu tietävän, mistä maa on peräisin.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Esine ei ole löytynyt minkäänlaisesta esihistoriallisesti kiinnostavasta kontekstista. Paikalla ei havaittu mitään esihistoriallisiin toimintoihin liittyvää.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	-
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	-

57. Kontiolahti Kontiolahti

276 04 0010

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: rautakautinen (merovingiaikainen)
Ranhoitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: ?
Yhtenäiskoordinaatit: ?
Sijainti: ?
Rekisterikylä:
Kiinteistö:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

Irtolöytö KM 1577, merovingiaikainen, tasavartinen solki, länsisuomalaista tyyppiä. Saapunut museokokoelmiin 1874, löytöyhteydet tuntemattomat.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2003, inventointi

Arkistotiedoista ei löydy minkäänlaista osviittaa, minkä perusteella soljen löytötietoja voisi etsiskellä. Maukosen inventointikertomuksessa ei esinettä mainita. Kulkee Museoviraston muinaiskalupäiväkirjassa nimellä "keträvarsi".

Kertomuksen liitteet

Kartat -
Negatiivit -
Diat: PKM 87:417-419

58. Kontiolahti Romppala

276 04 0011

Perustiedot

Muinaisjäännostyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Raahoitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: 4313 07 Romppala ?
Yhtenäiskoordinaatit: ?
Sijainti: ?
Rekisterikylä: Romppala
Kiinteistöt:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

Esine, KM 21093, ”kourutaltoa”, on löytynyt ”Romppalan talon läheltä vuonna 1925, pellostä. Romppalan taloa ei löydy peruskartalta jostakin kumman syystä, eikä löytöpaikkaa siten voitu tarkastaa.

Tutkimukset ja löydöt:

Eero Romppanen 1925, irtolöytö, KM 21093, ”kourutaltoa”

Esineen löysi maanviljelijä Eero Romppanen vuonna 1925. Hän lahjoitti sen Pohjois-Karjalan museolle, jossa se aiemmin oli luetteloituna numerolla PKM 1258. Museoviraston konfiskeerattua pohjoiskarjalaiset löydöt sai talta KM numeron 21093.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Löytökohtaa ei kyetty kesän 2003 inventoinnin yhteydessä paikallistamaan.

Esinettä on vaikea pitää kourutaltona. Se on nelisivuinen ja kulmikas kivikauden lopun talttamuoto, jolle lähimmät vastineet löytyvät kiukaisten talttojen parista.

Kertomuksen liitteet

Kartat -
Negatiivit -
Diat: PKM 87:416

59. Kontiolahti Lehmo

276 04 0012

Perustiedot

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka:
Lukumäärä:

Peruskartta: 4223 09 Joensuu ?
Yhtenäiskoordinaatit: ?
Sijainti: Kontiolahden kirkosta noin 16 km etelälounaaseen.
Rekisterikylä: Lehmo
Kiinteistöt:
Laajuus:

Kohdekuvaus:

Esineen, PKM (löytönumero tuntematon), oikokirves, löytöpaikka on tunnistamatta.

Tutkimukset ja löydöt:

Tarvo Partanen, irtolöytö, PKM, oikokirves

Esineen on löytänyt maanviljelijä Tahvo Partanen, joka myös on esineen toimittanut Pohjois-Karjalan museoon. Tapahtuman ajankohta ei ole tiedossa. Esine on löytynyt "pellon laidasta ladon edestä".

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Lahtiperä kertoo käyneensä paikalla, jossa hän ei havainnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Tilan nimeksi hän mainitsee Pienonton, jonka tunnus on RN:o 31⁴⁰. Tilan on vuonna 1968 omistanut Timo Partanen, osoitteeksi on annettu Onttola.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Löytöpaikkaa ei arkistotietojen pohjalta kyetty paikantamaan. Myös esineen kohtalo on hämärän peitossa. Se lienee niiden esineitten joukossa, jotka Museovirasto on Pohjois-Karjalan museon kokoelmista konfiskeerannut. Lahtiperä ei kuitenkaan mainitse esineen numeroa PKM-luettelossa, eikä sitä ole luetteloitu Museoviraston kokoelmiin Kontiolahden kunnan löytöihin.

Kertomuksen liitteet

Kartat -
Negatiivit -
Diat: -

60. Kontiolahti Lehmo

276 04 0013

Perustiedot

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	
<i>Lukumäärä:</i>	
<i>Peruskartta:</i>	4223 09 Joensuu ?
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	?
<i>Sijainti:</i>	Kontiolahden kirkosta noin 16 km etelälounaaseen.
<i>Rekisterikylä:</i>	Lehmo
<i>Käinteistöt:</i>	
<i>Laajuus:</i>	

Kohdekuvaus:

Esineen, PKM (löytönumero tuntematon), kourutaltoa, löytöpaikka on tunnistamatta.

Tutkimukset ja löydöt:

Tahvo Partanen, irtolöytö, PKM, kourutaltoa

Esineen on löytänyt maanviljelijä Tahvo Partanen "suunnilleen samasta paikkaa kuin edellisinkin", tietää Lahtiperä raportissaan kertoa. Partanen on myös jossain vaiheessa toimittanut esineen Pohjois-Karjalan museoon.

Pirjo Lahtiperä 1968, inventointi

Lahtiperä ei inventointinsa yhteydessä saanut tarkempaa tietoa löytöpaikasta.

Oili Forsberg 2003, inventointi

Löytöpaikkaa ei arkistotietojen pohjalta kyetty paikantamaan. Myös esineen kohtalo on hämärän peitossa. Se lienee niiden esineitten joukossa, jotka Museovirasto on Pohjois-Karjalan museon kokoelmista konfiskeerannut. Lahtiperä ei kuitenkaan mainitse esineen numeroa PKM-luettelossa, eikä sitä ole luetteloitu Museoviraston kokoelmiin Kontiolahden kunnan löytöihin.

Kertomuksen liitteet

<i>Kartat</i>	-
<i>Negatiivit</i>	-
<i>Diat:</i>	-

KIRJALLISUUS

Painamattomat lähteet

Lahtiperä Pirjo 1968. Kontiolahden inventointikertomus. Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto.

Jussila Timo. Suomen esihistorian kronologiataulukko. Mikroliitti Oy 2000. www.dlc.fi/microlit/.

Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto. Kontiolahden kuntaa koskeva arkistomateriaali.

Painetut lähteet

Anttila, V. 1967. Järvenlaskuyhtiöt Suomessa. *Kansatieteellinen arkisto 19.*

Kivikoski Ella 1973. *Die Eisenzeit Finnlands.* Finnische Altertumsgesellschaft. Helsinki.

Korteniemi Markku ja Suominen Esa 1998. Nuoliharju W – Suomen vanhin pyyntikuoppa? *Rajamailla IV 1997.* Toim. Kyösti Julku. *Studia historica septentrionalia 34.* Pohjois-Suomen historiallienn yhdistys, Jyväskylä.

Matiskainen Heikki 1989. *Studies on the Chronology, material Culture and Subsistence Economy of the Finnish Mesolithic, 10 000-6000 b.p.* *Iskos 8.* Suomen muinaismuistoyhdistys.

Maukonen J. 1879. Muinaisjäänöksiä Liperin kihlakunnassa. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja IV. (Käsikirjoitus 1877.)

Saarinisto, Matti 1970. *The late Weichselian and Flandrian History of the Saimaa Lake Complex.* Comm. Phys.-Math. Vol 37. Societas Scientiarum Fennica. Helsinki.

Siiriäinen Ari 1978. Archaeological Shore Displacement Chronology in Northern Ostrobothnia, Finland. *Iskos 2.* Suomen muinaismuistoyhdistys.

Suomen kartasto 1999. Toim. John Westerholm ja Pauliina Raento. Suomen maantieteellinen seura. WSOY.

Vesajoki H. 1982. Varhaiset järvenlaskut muuttamassa Pohjois-Karjalan maisemia. *Terra 94:1.*